

Torill Letto

*Navneskikker i Lyngen på 1800-tallet
– en undersøkelse av navngiving i et
språkkontaktområde i et etnisk og religiøst perspektiv*

Mastergradsavhandling i nordisk språkvitenskap
Institutt for språkvitenskap
Det humanistiske fakultet
Universitetet i Tromsø
Høsten 2007

OVERSIKT OVER TABELLER OG GRAFISKE FRAMSTILLINGER	5
FORORD	7
1. INNLEDNING	8
1.1 Innvandring i nord	9
1.1.1 Kvener i Lyngenfjorden – historisk sett	11
1.1.2 Læstadianismen	12
1.2 Begrepsdefinisjoner	13
1.2.1 Begrepet <i>kven</i>	13
1.2.2 Identitet og etnisitet	14
1.2.3 Kulturbegrepet	16
1.3 Relevant forskning	18
1.4 Problemstilling	20
1.4.1 Hypoteser	21
1.5 Finsk navneskikk	22
1.5.1 Navnedagskalender	25
1.6 Samisk navneskikk	26
1.6.1 Navnesøsken	29
1.7 Norsk navneskikk	30
1.7.1 Den nordiske navnerenessansen	31
2. TEORIDEL	33
2.1 Bourdieu	33
2.2 Sosial nettverksteori	35
3. MATERIALE OG METODE	38
3.1 Materiale	38
3.2 Metode	39
3.3 Metodiske valg og problemer	40
3.4 Tabellene	42
3.5 Klassifiseringer	45
3.5.1 Problemer ved klassifiseringa	46
3.6 Prinsipper for lemmatisering	47
3.7 Oversikt over klassifiseringa	47
3.7.1 Bibelske navn (B)	47
3.7.2 Klassiske navn (KL)	48
3.7.3 Navn justert på nordisk grunn (NJ)	48
3.7.4 Avledninger (AV)	48
3.7.4.1 Moveringer	49
3.7.5 Nye sammensetninger (SM)	50
3.7.6 Nordiske navn (N)	51
3.7.7 Slektsnavnstypologiske fornavn (SF)	52
3.7.8 Kortformer (KF)	52
3.7.9 Andre kategorier	53

4. FOLKETELLINGENE	54
4.1 Om folketellingene	54
4.2 Fokus på registrering av etnisitet	55
4.3 Folketellingenes troverdighet – etnisitet	56
4.4 Folketellingene som kilde	57
4.5 Folketellinga av 1865	58
4.6 Folketellinga av 1900	59
4.7 Kvener født i Sverige og Finland i folketellingsmaterialet for Lyngen	60
4.8 Presentasjon av undersøkings – hovedtrekk av disposisjonen	61
5. FOLKETELLINGA AV 1865 – MENN	63
5.1 Menn 1865 – en kort presentasjon	63
5.2 Mannsnavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene	63
5.3 15-på-topp – menn 1865 – alle etnisiteter	65
5.3.1 Konklusjon – 15-på-topp – menn 1865 – alle etnisiteter	68
5.4 Nordmenn – 15-på-topp – menn 1865	69
5.5 Kvener – 15-på-topp – menn 1865	73
5.6 Samer – 15-på-topp – menn 1865	77
5.7 Blanda gruppe – 15-på-topp – menn 1865	81
5.8 Konklusjon – 15-på-topp – menn 1865 – etniske grupper	82
6. NAVNEKATEGORIER – MENN 1865	84
6.1 Navn justert på nordisk grunn – menn 1865	84
6.2 Tyske navn – menn 1865	92
6.3 Nordiske navn – menn 1865	95
6.4 Bibelske navn – menn 1865	100
6.5 Klassiske navn – menn 1865	103
6.6 Restgruppe – kategorier – menn 1865	105
6.7 Konklusjon – kategorier – menn 1865	107
7. FOLKETELLINGA AV 1865 – KVINNER	111
7.1 Kvinner 1865 – en kort presentasjon	111
7.2 Kvinnenavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene	111
7.3 15-på-topp – kvinner 1865 – alle etnisiteter	113
7.4 Konklusjon – 15-på-topp – kvinner 1865 – generell oversikt	116
7.5 Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1865	117
7.6 Kvener – 15-på-topp – kvinner 1865	119
7.7 Samer – 15-på-topp – kvinner 1865	124
7.8 Blanda gruppe – 15-på-topp – kvinner 1865	127
7.9 Konklusjon 15-på-topp – kvinner 1865 – etniske grupper	128
8. NAVNEKATEGORIER – KVINNER 1865	131
8.1 Navn justert på nordisk grunn – kvinner 1865	131
8.2 Bibelske navn – kvinner 1865	134
8.3 Avledninger – kvinner 1865	136

8.4 Nordiske navn – kvinner 1865	139
8.5 Kortformer – kvinner 1865	140
8.6 Klassiske navn – kvinner 1865	142
8.7 Tyske navn – kvinner 1865	143
8.8 Restgruppe – kategorier – kvinner 1865	144
8.9 Konklusjon – kategorier – kvinner 1865	145
9. FOLKETELLINGA AV 1900 – MENN	147
9.1 Menn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene	147
9.2 Nordmenn – 15-på-topp – menn 1900	149
9.3 Kvener – 15-på-topp – menn 1900	151
9.4 Samer – 15-på-topp – menn 1900	153
9.5 Blanda gruppe – 15-på topp – menn 1900	155
9.6 Uregistrert gruppe – 15-på-topp – menn 1900	156
9.7 Konklusjon 15-på-topp – menn 1900	158
9.8 Bibelske navn – menn 1900	158
9.8.1 Konklusjon bibelske navn – menn 1900	160
9.9 Nordiske navn – menn 1900	161
9.9.1 Konklusjon nordiske navn – menn 1900	164
10. FOLKETELLINGA AV 1900 – KVINNER	165
10.1 Kvinnenavn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene	165
10.2 Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1900	168
10.3 Kvener – 15-på-topp – kvinner 1900	169
10.4 Samer – 15-på-topp – kvinner 1900	170
10.5 Blanda og uregistrert gruppe – 15-på-topp – kvinner 1900	172
10.6 Konklusjon 15-på-topp – kvinner 1900	173
10.7 Bibelske navn, kvinner – 1900	174
10.7.1 Konklusjon bibelske navn – kvinner 1900	176
10.8 Nordiske navn, kvinner – 1900	177
10.8.1 Konklusjon nordiske navn – kvinner 1900	179
11. NYE NAVNETYPER PÅ 1800-TALLET	180
11.1 Avledninger, kvinner – 1900 – i perspektiv av navnemoter	180
11.1.1 Konklusjon – avledninger, kvinner 1900	183
11.2 <i>-ine</i> -navna i Lyngen FT 1865 vs. FT 1900	183
11.2.1 Konklusjon <i>-ine</i> -navna i Lyngen	186
11.3 Kortformer – kvinner 1900	187
11.3.1 Konklusjon kortformer – kvinner 1900	189
11.4 ”Nye navn” blant menn – 1800-tallet	189
11.4.1 Konklusjon navnemoter blant menn – 1800-tallet	192
12. KVENER FØDT I LYNGEN	
VS. INNVANDRA FRA SVERIGE OG FINLAND	194
12.1 10-på-topp – menn født i Sverige og Finland før 1865	194

12.2 10-på-topp – kvinner født i Sverige og Finland før 1865	196
12.3 Konklusjon – kvener i Lyngen	
vs. personer registrert født i Sverige eller Finland	197
13. DRØFTING AV RESULTATA UT	
FRA PROBLEMSTILLING OG HYPOTESER	198
13.1 Analysen i perspektiv av hypotesene mine	198
13.2 Analysen i perspektiv av Bourdieu	211
13.3 Analysen i perspektiv av sosial nettverksteori	214
14. SAMMENDRAG	217
LITTERATURLISTE	226
VEDLEGG	234
Vedlegg 1: Folketellinga av 1865 – toppliste menn	234
Vedlegg 2: Folketellinga av 1865 – toppliste kvinner	235
Vedlegg 3: Utgangsfil menn – FT 1865	236
Vedlegg 4: Utgangsfil kvinner – FT 1865	238
Vedlegg 5: Utgangsfil menn – FT 1900	241
Vedlegg 6: Utgangsfil kvinner – FT 1900	244
Vedlegg 7: Nordisk justerte navn – kvinner 1865	248
Vedlegg 8: Avledninger – kvinner 1865	249
Vedlegg 9: Kortformer – kvinner 1865	250
Vedlegg 10: Avledninger – kvinner 1900	251
Vedlegg 11: <i>-ine</i> -navn FT 1865 & 1900	253
Vedlegg 12: Svensk-/finskfødte menn i folketellinga av 1865	254
Vedlegg 13: Svensk-/finskfødte kvinner i folketellinga av 1865	255

OVERSIKT OVER TABELLER OG GRAFISKE FRAMSTILLINGER

Tabeller:

Tabell 1: Mannsnavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene	64
Tabell 2: 15-på-topp – menn 1865 – alle etnisiteter	66
Tabell 3: Nordmenn – 15-på-topp – menn 1865	70
Tabell 4: Kvener – 15-på-topp – menn 1865	74
Tabell 5: Samer – 15-på-topp – menn 1865	78
Tabell 6: Blanda gruppe – 15-på-topp – menn 1865	81
Tabell 7: Navn justert på nordisk grunn – menn 1865	84
Tabell 8: Tyske navn – menn 1865	93
Tabell 9: Nordiske navn – menn 1865	96
Tabell 10: Bibelske navn – menn 1865	100
Tabell 11: Klassiske navn – menn 1865	103
Tabell 12: Restgruppe – kategorier – menn 1865	106
Tabell 13: Kvinnenavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene	112
Tabell 14: 15-på-topp – kvinner 1865 – alle etnisiteter	113
Tabell 15: Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1865	117
Tabell 16: Kvener – 15-på-topp – kvinner 1865	120
Tabell 17: Samer – 15-på-topp – kvinner 1865	125
Tabell 18: Blanda gruppe – 15-på-topp – kvinner 1865	128
Tabell 19: Navn justert på nordisk grunn – kvinner 1865	131
Tabell 20: Bibelske navn – kvinner 1865	134
Tabell 21: Avledninger – kvinner 1865	137
Tabell 22: Nordiske navn – kvinner 1865	140
Tabell 23: Kortformer – kvinner 1865	141
Tabell 24: Klassiske navn – kvinner 1865	142
Tabell 25: Tyske navn – kvinner 1865	144
Tabell 26: Restgruppe – kategorier – kvinner 1865	144
Tabell 27: Mannsnavn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene	148
Tabell 28: Nordmenn – 15-på-topp – menn 1900	150
Tabell 29: Kvener – toppliste – menn 1900	152
Tabell 30: Samer – 15-på-topp – menn 1900	153
Tabell 31: Blanda gruppe – 15-på-topp – menn 1900	156
Tabell 32: Uregistrert gruppe – 15-på-topp – menn 1900	157
Tabell 33: Bibelske navn – menn 1900	159
Tabell 34: Nordiske navn – menn 1900	162
Tabell 35: Kvinnenavn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene	165
Tabell 36: Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1900	168
Tabell 37: Kvener – 15-på-topp – kvinner 1900	170
Tabell 38: Samer – 15-på-topp – kvinner 1900	171
Tabell 39: Blanda gruppe – 15-på-topp – kvinner 1900	172

Tabell 40: Uregistrert gruppe – kvinner 1900	173
Tabell 41: Bibelske navn – kvinner 1900	175
Tabell 42: Nordiske navn – kvinner 1900	177
Tabell 43: Avledninger – kvinner 1900 – i perspektiv av navnemoter	180
Tabell 44: Kortformer – kvinner 1900	187
Tabell 45: Navnemoter blant menn – 1800-tallet	190
Tabell 46: 10-på-topp– menn født i Sverige og Finland før 1865	194
Tabell 47: 10-på-topp – kvinner født i Sverige og Finland før 1865	195

Grafiske framstillinger:

Fig. 1: Troms fylkeskommune	9
Fig. 2: Innvandringsveier	11
Fig. 3: Fordeling kategorier – menn 1865	65
Fig. 4: 15-på-topp – menn 1865– generell oversikt	68
Fig. 5: Navn justert på nordisk grunn – menn 1865	92
Fig. 6: Tyske navn – menn 1865	94
Fig. 7: Nordiske navn – menn 1865	99
Fig. 8: Bibelske navn – menn 1865	102
Fig. 9: Fordeling kategorier – kvinner 1865	112
Fig. 10: 15-på-topp – kvinner 1865 – alle etnisiteter	115
Fig. 11: Navn justert på nordisk grunn – kvinner 1865	133
Fig. 12: Bibelske navn – kvinner 1865	136
Fig. 13: Avledninger – kvinner 1865	138
Fig. 14: Klassiske navn – kvinner 1865	143
Fig. 15: Fordeling kategorier – menn 1900	149
Fig. 16: Fordeling kategorier – kvinner 1900	167

FORORD

Under arbeidet med mellomfagsoppgaven min: *Fornamn i Lyngen på 1800-talet i eit etnisk og religiøst perspektiv – med særleg vekt på kvinnenavn*, fikk jeg interesse for navnegransking. I arbeidet med mellomfagsoppgaven fant jeg interessante momenter knytta til navngivinga i befolkningen i Lyngen. Jeg ønsket å undersøke dette nærmere.

Jeg er sjøl etterkommer av de kvenske innvandrerne som kom til Lyngen på 1800-tallet, uten at jeg for øvrig noen gang har hatt et forhold til kvensk kultur. Arbeidet med oppgaven har derfor på sett og vis vært et dykk i min egen historie. Historia kommer nærmere når jeg i folketellingene møter min oldefar og oldemor, Johan og Nelle, og barna deres Berte Hansine, Marianne Emelie, Kristine Vilhelmine, Nils Kristian, Harder Anton og Isak, som var min bestefar.

Til dette arbeidet har jeg fått studentstipend fra Norges forskningsråd og har vært en del av det tverrvitenskapelige prosjektet *Kvener og skogfinner i fortid og nåtid - identitetsforvaltning og strategier*, ved Det humanistiske fakultetet, Universitetet i Tromsø. Takk!

Jeg vil òg rette en takk til Norsk namnelag for stipendet jeg fikk for å kunne delta på den 14. nordiske navnegranskerkongressen på Borgarnes, Island, august 2007. Deltakelsen på kongressen gav meg ny inspirasjon og motivasjon i sluttfasen av arbeidet.

En varm takk til min veileder, professor Guldbland Alhaug, for kyndig veiledning, engasjement, godt humør og oppmuntring underveis i arbeidet.

Takk til Torfi, takk til Kjell-Tore og takk til Synnøve, som hver på sin måte har bidratt til at oppgaven er kommet i havn.

1. INNLEDNING

Vi vet at ulike navnemoter har gjort seg gjeldende til ulike tider opp gjennom historia, og at disse har vært påvirket av sosiale så vel som kulturelle forhold. I Nord-Troms finner vi historisk sett et av kjerneområdene i nord der ulike folkegrupper og ulike kulturer har møttes. Lyngendistriktet grenser til Finland og Sverige, og innvandringa fra nabolanda har forekommet med ulik styrke i ulike perioder, noe som har satt sitt preg på kultur, språk, religiøsitet og seder og skikker. Området jeg har valgt å konsentrere arbeidet mitt omkring, er kommunene Kåfjord, Lyngen og Storfjord, og en del av Ullsfjord som i dag er en del av Tromsø kommune. Tidsmessig har jeg valgt å fokusere på 1800-tallet, en periode da disse kommunene var en del av, med dagens terminologi, storkommunen Lyngen.

1800-tallet er en epoke i Norges historie, da nasjonen etter 400 år under fremmed styring tar fatt på arbeidet med å skape en egen nasjonalstat. Framveksten av det moderne samfunnet og nasjonsbygginga er et kjennemerke for perioden. I Nord-Norge ble det i løpet av 1800-tallet satt i verk en aktiv fornorskningspolitikk i statlig regi som tok sikte på å assimilere den samiske og kvenske befolkningen inn i det norske storsamfunnet. Fornorskningspolitikken fikk store konsekvenser for samisk og kvensk språk og kultur. Lyngen-området er derfor spesielt om vi ser det i et etnisk perspektiv og i lys av fornorskningspolitikken. Et annet karakteristisk trekk ved området er at læstadianismen slo rot og befestet sine røtter fra midten av 1800-tallet. Dette er en faktor som gir ringvirkninger i kulturell sammenheng, da spesielt i samiske og kvenske miljøer. Innvandringa til området, det flerkulturelle møtet, misjonsvirksomhet i og med læstadianismen og storsamfunnets inntog på godt og vondt, fikk konsekvenser på ulike felt.

Innen for språkvitenskapen har forskning påvist at møtet mellom folkegruppene har satt spor i talemålet i området. En interessant problemstilling knytta til dette trekulturelle møtet, er om det er ulik navngivingspraksis knytta til de ulike etniske gruppene i området. Personnavn er en del av identiteten til individet. De kulturelle og religiøse forholdene i Lyngen er spesielle. Etnisitet og religiøsitet kan ha virka inn på navnevalga i området. Det er dette jeg vil undersøke.

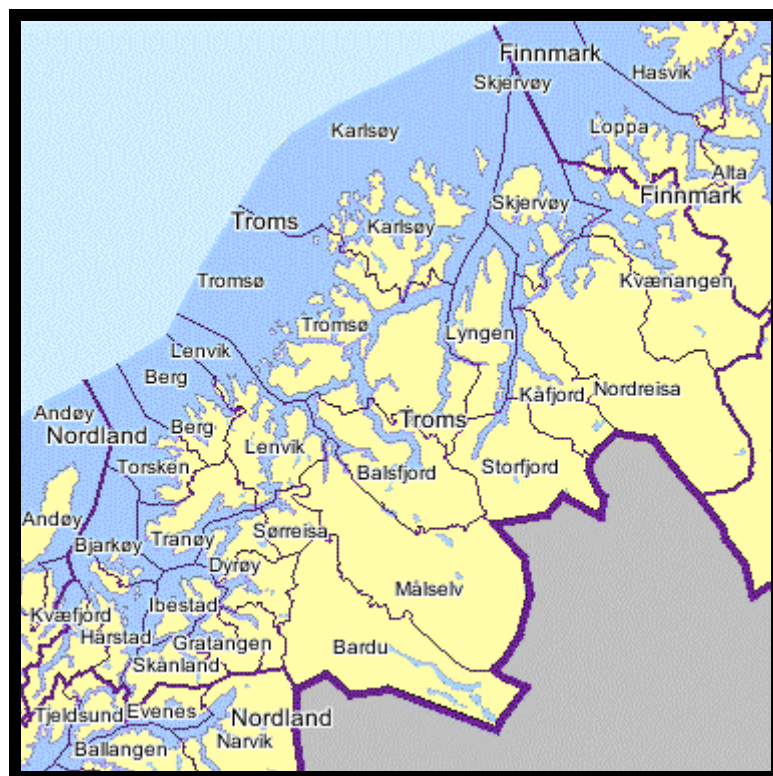

Fig. 1: Troms fylkeskommune (Kilde:<http://kart.norge.no>)

1.1 Innvandring i nord

Historisk sett er det samene som befolkningsgruppe som har dominert i de nordligste delene av landet vårt. Bakover i historia har de hatt en særstilling blant minoritetene i landet. De ble oppfatta som en ”opprinnelig” folkegruppe. Uttrykk som ”de ældste der i landet” og ”de oprindelige beboere”, viser til denne statusen (Niemi 2003:28).¹ Etter hvert forlot en del av samefolket den tradisjonelle reindriften og gikk over til fast bosetning. Når dette tok til, er det ”bare mer eller mindre dunkle krøniker om” (Larsen 1976:10). Trolig har denne utviklinga begynt i slutten av vikingtida eller tidlig middelalder. Fra 1700- og 1800-tallet opplever vi periodevis stor tilflytting til områdene av kvener og nordmenn.

Tidspunkter for når de første kvenene bosatte seg i Nord-Norge er ikke kjent. Ottars fortellinger fra slutten av 800-tallet viser at et folk som ble kalt for kvener periodevis

¹ Utover 1800-tallet ble imidlertid kategoriene ”de innfødte” og ”urbefolkning” erstattet med ”fremmede” og ”de opprinnelige innvandrerne” i den politiske retorikken – med bakgrunn i den politiske og ideologiske utviklinga (Niemi 2003:28).

var i Nord-Norge på denne tida. I seinmiddelalderen deltar kvenene i handelsmarkeder på Nordkalotten, og skattelister, manntall, matrikler og skiftedokument viser at noen kvener bosatte seg i nord allerede i seinmiddelalderen. Videre finner vi at kvenske bondekolonister utover 1700-tallet bosatte seg i dalene i Troms og Finnmark, og etter hvert også i kyststrøka i nord (Karikoski & Pedersen 1996:4f).

Innvandringen av kvener til områdene i Nord-Norge på 1800-tallet ”artet seg som en bølgelignende bevegelse med første topp omkring 1850, neste omkring 1870 og siste litt før 1890” (Niemi 2003:131). I nåværende Troms fylke er det omkring 1000 kvener ved folketellinga av 1865. I 1875 er tallet steget til 3500, dvs. ca. 8 % av befolkningen i området. Finnmark er likevel amtet som har størst kvensk innvandring, dvs. omkring 25 % av folketallet ved folketellinga av 1875 (op.cit.:132).

De fleste innvandrerne kommer fra Nord-Finland. Årsaka til emigrasjonen var til å begynne med uår og mangel på jord, og befolkningsoverskudd. I tillegg bidrar faktorer som krig² og uro til ”å akselerere utvandringen” (op.cit.:128). Men etter hvert er ikke lenger ”jordhunger” den primære grunnen til at kvenene velger å forlate hjemstedet sitt. Ekspanderende fiskevær og industri, som Kåfjord kopperverk, er også attraktive mål for kvenene (op.cit.:132). De fleste innvandrerne kom fra områder omkring Bottenvika (fig. 2), og svært mange fra sogn i Tornedalen (Niemi 1977:32). Mange av de finske innvandrerne kom for øvrig fra læstadianske bygder, spesielt ved innvandringsbølgen i 1860-åra (Aadnanes 1986:18).

I tillegg til kvenene finner vi innvandring av døler fra blant anna Gudbrandsdalen og Østerdalen. Dølbygdene strakk seg fra Vefsn og Hattfjelldalen i sør til Grense Jakobselv og Pasvik i nordøst (Niemi 2003:133). I Troms fylke finner vi etterkommere av disse i Målselv og Bardu og i Signaldalen i Storfjord. Det er også betydelig innvandring til byene i nord av kjøpmenn og håndverkere fra Sør-Norge og fra utlandet. Det var også en viss innvandring til områdene i nord av samer fra de svenske og finske lappmarkene. I forhold til befolkningsøkningen i Norge mellom 1801 og 1900 som var på ca. to og en halv gang, finner vi en tredobling i Nord-Norge og mer enn en

² I løpet av krigen mellom Sverige og Russland – avsluttet 1809 der Sverige måtte avstå Finland til Russland – hadde russiske tropper kommet helt fram til Tornedalen, og det fant sted ”en særegen flytting fra Tornedalen til Norge” (Niemi 2003:128).

firedobling i Finnmark (op.cit.:132).

1.1.1 Kvener i Lyngenfjorden – historisk sett

Allerede i begynnelsen av 1700-tallet vet man med sikkerhet at det bodde kvener i Lyngenfjorden. Den første som kom over fra Tornetraktene i Finland skal ha vært laksefiskeren og tømmermannen "Kven-Mickel", *Pellikan Niilan Mikkeli*. Sammen med kona si og sju barn bosatte han seg innerst i Lyngenfjorden, og siden han var eldst på plassen, ble fjordbotnen etter hvert kalt for *Pellikanvuono*, et navn som skal ha holdt seg i lengre tider (Paulaharju 1973:22), og som huskes den dag i dag av den eldre generasjonen (Johannes Letto – personlig kommunikasjon).

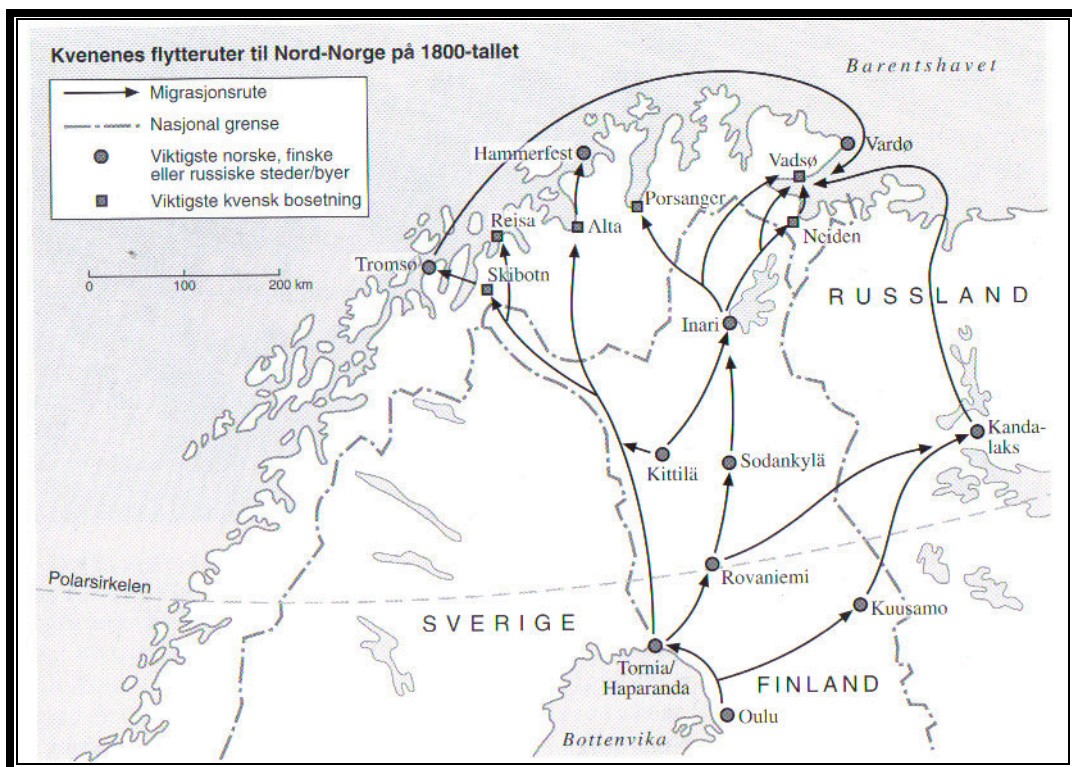

Fig. 2: Innvandringsveier: "Kart over den kvenske innvandringen til Nord-Norge på 1800-tallet, med hovedrutene og de viktigste bosettingsområdene" (Niemi 2003:131).

Et område der konsentrasjonen av kvenætlingene etter hvert ble stor, er Skibotn i Storfjord. Historisk sett har Lyngendistriktet hatt forbindelse til Finland og Sverige via en gammel samferdselsvei gjennom Skibotndalen. Så langt tilbake som til 1600-tallet foregikk det for eksempel handel på *Nallavuopiosletta* (Paulaharju 1973:22), lenge før innvandringen til området tok til for fullt. Kvenene bosatte seg på ulike steder ved Lyngenfjorden, som Pollen, Furuflaten, Kvesmenes, Horsnes og Ellevoll. Den dag i

dag finner vi etternavn som vitner om kvenslekt: Etternavna Aho, Heiskel, Letto og Seppola, vitner om dette. Hovednæringsveien for befolkningen i Lyngen var spesielt knytta til havet og fiske, men også til husdyrhold og jordbruk.

1.1.2 Læstadianismen

Læstadianismen er en kirkelig folkebevegelse som har vært dominerende i nordnorsk kirkeliv siden midten av 1800-tallet. Retninga har hatt sitt utbredelsesområde fra Hammarøy i Nordland og nordover i Troms og Finnmark. Den læstadianske bevegelsen skiller seg ut fra den allmenne kristelige folkereligjøsiteten og består av grupper ”personleg engasjerte truande” (Aadnanes 1986:9).

Bevegelsens opphavsmann er Lars Levi Læstadius (1800-1861). Han studerte teologi ved Universitetet i Uppsala og ble ordinert prest i 1825. I tillegg studerte han botanikk og var en anerkjent vitenskapsmann. Lars Levi Læstadius giftet seg med Brita Katarina Alstadius i 1827. Det første prestegjeldet hans var Arjeplog i Sverige. Han hadde et lengre virke i Karesuando prestegjeld der han møtte stor nød og fattigdom og alkoholmisbruk i den samiske befolkningen. Gjennom prekenene sine advarte han mot alkoholmisbruket, noe som etter hvert fikk stor gjennomslagskraft i befolkningen.³ Men Læstadius slet med sitt forhold til Gud. I 1844 er han på reise i Åsele lappmark. Her møter han samejenta Milla Clemensdotter – ”Lappmarkens Maria”, som blir en sentral person i forhold til hans eget åndelige gjennombrudd. Etter dette får han ei større forståelse av sitt virke som prest. Den religiøse retninga vokser ut over store geografiske områder i nord framover mot sekelskiftet.⁴

Læstadianismen har alltid vært prega av et flerspråklig og et flernasjonalt aspekt. Den religiøse retninga ga samer og kvener religiøse grunner for et ”unorsk levevis” og skapte ”fellesskap og forbrødring på tvers av dei etniske, språklege og kulturelle barrierene” (Aadnanes 1986:16,17). Samisk og finsk språk var viktigst i denne bevegelsen, noe som faktisk medførte at norsk språk var sekundært og fikk lågere status enn samisk og finsk innad i bevegelsen. Samer og kvener fikk dermed tilegnet seg

³ http://nn.wikipedia.org/wiki/Lars_Levi_L%C3%A6stadius

⁴ <http://troms.kulturnett.no/laestadius/Artikler/larslevi.htm>

kristendommen slik at den ble ”deres tro”. Fattigdomsidealt stod sterkt innafor retninga, og langt de fleste i området levde jo i fattige kår. Ifølge Aadnanes (op.cit.:27) førte fattigdomsidealet til at samer og kvener ikke følte seg underlegne overfor ”den norske overklassen”. Disse hørte til de ”hovmodige”, og læstadianerne fikk dermed ”ei ny sjølvkjensle” i og med at og rikdom og velstand var fordømt og foraktet (loc.cit.). På bakgrunn av faktorene nevnt over, er læstadianismen blitt sett på som en viktig identitetsfaktor relatert til samene og kvenene i nord.

Bevegelsen oppstod altså i samiske miljø i Nord-Sverige og kom etter hvert til Norge. Aadnanes hevder at ”når læstadianismen så snøgt breidde seg frå Tornedalen til fjordbotnane i Troms og Vest-Finnmark, så skjedde det langs flyttrutene for reinene. Og dei første ”misjonæranne” Læstadius sendte denne vegen var fjellsamar” (op.cit.:15); retninga var i stor grad utenomkirkelig, uten støtte fra presteskapet i Norge (op.cit.:61). I Lyngen slo retninga først røtter i de sjøsamiske strøka.⁵ Læstadianismen fikk etter hvert innpass også blant nordmenn, noe som til en viss grad skal ha motvirket nedvurderende holdninger til samene og kvenene som minoritetsgrupper. Læstadianismen skapte kontakt og fellesskap og ”forbrødring” på tvers av folkegrupper og landegrenser (op.cit.:16). I Norge får denne ”religiøse dimensjonen” følger for myndighetenes oppmerksomhet mot grenseforholdene i nord og “den minoritetspolitiske tilstramningen” (Niemi 2003:39).

1.2 Begrepsdefinisjoner

1.2.1 Begrepet *kven*

Det har periodevis opp gjennom 1900-tallet vært heftige diskusjoner omkring begrepene ”kven” og ”kvensk”, spesielt omkring 1990, og diskusjonen har ofte hatt et ”sterkt emosjonelt engasjement” (Karikoski & Pedersen 1996:3; Niemi 1991:119). Historisk sett, ifølge Niemi, var kvenene en betegnelse ”på et folk eller folkestamme forskjellig fra nabofolkene nordmennene, karelene og samene [...]. ”Kvenland” var kvenenes geografiske basisområde, øst for det nordlige Norge, sør for det nordligste av middelalderens ”finnmarker” og vest og nord for karelenes land” (op.cit.:120).

⁵ Blant fjellsamene er det først utover 1900-tallet at retninga fikk innflytelse (Aadnanes 1986:67).

” ”Kven” og ”Kvenland” var skandinaviske betegnelser som etter all sannsynlighet har samme språkhistoriske rot som ”kainu(u)” og ”Kainuunmaa” [det finske navnet på dette området] ” (op.cit.:121), med opphav i ordet ”kve(i)n”, av gammelnorsk ”hvein”, og i urnordisk ”hvain”, som betyr ’lavtliggende fuktig land’. Betegnelsen *Kvenland* passer dermed godt på kystlandet omkring nordlige deler av Bottenviken, noe som harmonerer godt også med beskrivelser fra middelalderen. *Kven* blir med bakgrunn i dette en betegnelse på en som bor i dette området (loc.cit.). Kvenbegrepet ble i løpet av 1800-tallet knytta til de finske innvandrerne i Nord-Norge, og etablert som et historisk begrep. Begrepet ble i samtida ikke brukt av kvenene sjøl (Karikoski & Pedersen 1996:2). Kven er altså et utgruppenavn, satt som betegnelse på den finskspråklige etniske gruppa i Nord-Norge av myndighetene.

Det er mange med finsk opphav som ikke har villet bruke betegnelsen kven om seg sjøl.⁶ I takt med at samfunnet er blitt mer åpent i forhold til spørsmål vedrørende etnisitet og minoritetsspørsmål, må begrepet *kven* i dag sies å være rehabilitert i kvenske miljø for funksjonell bruk. *Kven* er i ferd med å ”gjenoppstå som et ikkje-verdiladda historisk omgrep for store grupper av yngre kvenar, for styresmaktene og innafor forskningen” (op.cit:4). Kvenene har vært anerkjent som nasjonal minoritet i Norge fra 1998. Kvensk ble anerkjent som eget språk 26. april 2005.

For mer utfyllende informasjon omkring diskusjonen omkring kvenbegrepet og kvensk språk, vil jeg vise til Niemi (1991) og Hyltenstam (2003).

1.2.2 Identitet og etnisitet

”Identitet av latin *idem*, ”det samme”, refererer til aspekter ved en person (eller fenomen) som antas å være mer bestandig eller uforanderlig over tid. I dagligspråket har det to atskilte betydninger. Dels en snever betydning som refererer det enten til muligheten for å sikre entydig identifikasjon av (oftest) person. [...] Identitet i vid forstand brukes som et kulturelt uttrykk for det som en person, organisasjon eller gruppe oppfatter seg selv som, eller av andre oppfattes som (relativt) konstant. Ordet betegner da hva en person føler tilhørighet til”.⁷

⁶ Motargumenter har bakgrunn i oppfatninger om at kven er et belasta ord som ikke er blitt brukt om innvandrerne om seg sjøl, og at kvensk ikke er et språk i motsetning til finsk (Niemi 1991:119).

⁷ <http://no.wikipedia.org/wiki/Identitet>

Jenkins (1996:3) reflekterer over at begrepet identitet (*identitas*) har sitt utspring i ordet *idem*, som har to grunnbetydninger. Det viser til absolutt *likhet*, i betydningen identisk, og det viser til *forskjellighet*. Implisitt i *identitet* ligger det altså en selvmotsigelse; både likhet og forskjell, og alle former for identitet er *sosiale* identiteter, dvs. vår forståelse av oss sjøl og hvem andre er, og andres forståelse av seg sjøl og av "oss" (op.cit.:5). *Identitet* er altså et komplekst begrep som ikke har en entydig definisjon og som er gjenstand for drøfting innafor ulike fagdisipliner, en debatt jeg ikke finner rom for å gå nærmere inn på her.

"Etnisitet er en kollektiv identitet knyttet til forestillinger om kulturelt fellesskap som følge av (oftest) et antatt felles opphav. Etnisitet er forhold mellom grupper som oppfatter seg selv, eller blir oppfatta av andre grupper, som kulturelt særpregede. Gruppens felles identitet kan skyldes felles kulturelle, språklige, økonomiske, historiske, religiøse eller politiske kriterier, gjerne en kombinasjon av disse. Ordet ble først introdusert i språket på 1960-70 tallet. Det erstattet eller kom i tillegg til eldre begreper som var belastet med essensialistisk kultursyn som nasjon, folk, folkegruppe og rase".⁸

Med artikkelsamlingen *Ethnic Groups and Boundaries. The social Organization of Culture Difference* (1969), kom et paradigmeskifte innafor sosialantropologien og andre fagdisipliner. I denne drøfter ulike skandinaviske artikkelforfattere etnisitetsbegrepet. Fra å ha hatt en deskriptiv tilnærming til forskning på etniske grupper der *innholdet* i gruppa hadde vært i fokus, kom nå en perspektivforskyvning mot *grensene* mellom ulike folkegrupper (Barth 1969:9). Fredrik Barth argumenterer for at *identitet* skapes i rom der folk møtes: En folkegruppe skaper sin identitet i møtet med andre som gruppa kan sammenlikne seg med. *Etnisk identitet*, ifølge Barth, bunner altså i hvilke kulturelle kjennetegn som "velges" for å markere grensene. Identitet skapes gjennom erfaring. Det er ikke innholdet som er det primære, men det som skapes som en konsekvens av forskjelligheten mot andre, som for eksempel ulike verdier. Folk har oppfatninger om at det er et skille mellom "oss" og "dem", og det er disse forskjellene som markerer denne distansen/forskjelligheten; "[...] the ethnic *boundary* that defines the group, not the cultural stuff that it encloses" (op.cit.:15).

⁸ <http://no.wikipedia.org/wiki/Etnisitet>

Etnisk tilhørighet kommer til uttrykk på flere måter, blant annet i klesdrakt og i kulturelle uttrykksformer, som kunst og fortellinger. I Lyngen ble etter hvert de etniske skillelinjene diffuse. Her traff folk hverandre i tilknytning til næringsveiene; som mannskap på fiskebåter osv., og folk gifta seg på tvers av etniske skillelinjer. En naturlig konsekvens av dette var at flere ble to- og trespråklige. To- og trespråklighet er noe vi støter på i tilknytning til områdene i nord i ulik litteratur. Hvor godt enkeltpersoner behersket fremmedspråkene kan det nok stilles spørsmål ved. Poenget er at det var nødvendig med i alle fall en viss kunnskap til hverandres språk i den daglige omgangen med andre.

Et av de viktigste kulturelle bærebjelker er språket. Forsvinner språket er det fare for at også andre etniske særtrekk forsvinner, noe som igjen får ringvirkninger for identiteten. Det er en kjensgjerning at etter hvert som fornorskningspolitikken fikk virke i de etniske minoritetene i Lyngen, ble flere og flere norskspråklige – noe som igjen fikk konsekvenser for hvordan folk oppfatta seg sjøl. Ifølge Alford (1988:51) symboliserer navn individuell identitet på to måter. Navnet forteller ikke bare medlemmene i et samfunn hvem individet er, men også hvem han eller hun er forventet å være. I tillegg indikerer navngivinga at individet er et medlem av en bestemt gruppe. Navn har altså ikke bare egenskapen å differensiere, men har også en kategoriserende funksjon. I videre forstand innebærer dette å inkludere barnet i det sosiale fellesskapet og gi han eller henne en sosial identitet. Navn er altså ikke ”bare” et navn. Navnet i seg sjøl bærer på informasjon om verdier, kulturell praksis og om etnisk og religiøs bakgrunn. Hvorvidt folketellingsmaterialet mitt kan si noe om navn og identitet i perspektiv av ulike etniske grupper, gjenstår å se. I utgangspunktet har jeg en forestilling om at det er knytta ulike navnekulturer til de ulike befolkningsgruppene i Lyngen.

1.2.3 Kulturbegrepet

Ordet *kultur* blir brukt på to ulike måter. Det refererer til hele menneskehetens utvikling, og det refererer til en mer *spesifikk kultur* innafor denne helheten. Ifølge Barth (1969:9) er ”culture is nothing but a way to describe human behavior”. Endring i kulturen er et universelt fenomen, og kultur er noe vi lærer oss (Saarelma-Maunumaa 2003:21). Det finnes et utall av ulike definisjoner også for kulturbegrepet knytta til ulike fagdisipliner. Jeg finner ikke rom for å gå dypt inn i denne definisjonsproblematikken innafor rammene av denne oppgaven. Saarelma-Maunumaa

har skissert opp ulike forskeres definisjoner og drøftinger av kulturbegrepet i tilknytning til navngiving spesielt, og jeg vil her vise til henne for videre lesing.⁹ Jeg vil likevel kort peke på enkelte momenter jeg mener er relevant i forhold til min undersøkelse.

Det er en generell oppfatning blant navneforskere at forandringer i et sosialt system ofte vil føre til endringer i eksisterende navnekultur. Dette kan for eksempel dreie seg om demografiske og politiske endringer i et samfunn. Et element i denne sammenheng er at noen kulturer er mer åpne og fleksible for endringer enn andre. Dette kan igjen ha sammenheng med prestisje, dvs. at noen elementer har lettere for å bli akseptert i et samfunn enn andre. Om det fortrinnsvis er indre eller ytre faktorer som trigger disse endringene, er det ikke enighet om innafor forskermiljøa. Endringer skjer som en følge av en kompleks prosess (op.cit.:25).

Videre kan kultur bli sett på som et system av symboler. ”The ability to symbolise, to make one thing stand for something else, is what makes man unique”, skriver Saarelma-Maunumaa (op.cit.:26). Navn er et kulturelt symbol, og navn er noe vi finner i alle kulturer. En kort og grei definisjon på hva navn *er* har det likevel vært problematisk å utforme. ”Personal names are considered especially important in the formation of individual and social identity, and this secondary function seems to be common to all anthroponymic systems” (op.cit.:32). Faktum er likevel at selv om navngiving er et universelt fenomen, og at det er enighet om at navn identifiserer en person i forhold til en annen, er bruk av navn likevel komplekst og ulik relatert til ulike kulturer. I Afrika for eksempel, er det en svært nær forbindelse mellom navnet og personen. Navnet *er* personen. Et barn vil her ikke bli regnet for å være en person før det har fått et navn – og skulle barnet dø *før* det fikk et navn, blir det regnet for ikke ha vært født (op.cit.:48,49). I vestlig kultur er navn brukt primært for å referere til en person. Vi har allment ikke forestillinger om at det er spesielle *krefter* knytta til et navn, i alle fall ikke nå i moderne tid.

⁹ Saarelma-Maunumaa 2003, s. 21-64.

1.3 Relevant forskning

I skjønnlitteraturen¹⁰ har ulike forfattere skildret mennesker og samfunn i Nord-Norge, og satt søkelyset på ulike problemstillinger knytta til både individ og samfunn. Innafor språkvitenskapen har forskningen på dialekter i Nord-Troms vært konsentrert omkring språkkontakt mellom de etniske gruppene.

Tove Bull har gjort undersøkelser relatert til språklige og språksosiale forhold i den opprinnelig sjøsamiske bygda Furufleten. Aud-Kirsti Pedersen har blant anna undersøkt språkkontaktfenomenet ved kaldfjordmålet, og Jorid Hjulstad Juntilla har gjort undersøkelser av dialekten i Skibotn, et sentralt møtested for de tre etniske gruppene i Lyngen historisk sett.

Høsten 2003 disputerte Hilde Sollid med avhandlinga: *Dialektsyntaks i Nordreisa: Språkdannelse og stabilisering i møtet mellom kvensk og norsk*. Materialet er fra Sappen, ei bygd som i løpet av 1900-tallet gikk gjennom et språkskifte fra kvensk til norsk. I undersøkinga si har hun fokus på språkskifteprosessen fra kvensk til norsk og hvordan dette språkskiftet og innlæringa av andrespråket la grunnlaget for den nye norske dialekten i bygda. Våren 2007 forelå mastergradsavhandlinga til Åse Mette Johansen: *”Velkommen te’ våres Norge”. En kvalitativ studie av språkbytte fra samisk til norsk og språkbevaring i Mandalen i Gáivuotna/Kåffjord*.

Generelt sett er det en økende interesse for forskning på språkkontakt og språkendringer innafor sosiolingvistikken i dag. Forskingen i denne disiplinen har påvist at språkkontakt mellom de ulike folkegruppene har satt spor etter seg i dialektene vi finner i opprinnelige samiske og kvenske områder – se for eksempel Bull (1991;1994;1995),

¹⁰ Den finske folkelivsgranskeren Samuli Paulaharju (1872-1944) har blant anna skrevet *Finnmarkens folk* (1928) og *På Finnmarkens yttersta öar* (1982) (*Ruijan äärimmäisillä saarilla* (1935)). Ivar Kristiansen (1932-1985) har i et fire binds verk skildret den finske innvandringa til Finnmark i *Svanevinger i nord* (1978), *Den salte åkeren* (1979), *Stiene fører til havet* (1980) og *Guds nåde nordpå* (1981).

Bull, Hjulstad & Pedersen (1986) og Pedersen (1994).

Forskning på personnavn og stedsnavn i våre to nordligste fylker har fram til i dag vært viet en viss interesse. Alf Børge Aschim har i sin hovedfagsoppgave: *Personnamnskikken i Lyngen i historisk perspektiv 1750-1969* (1995), gjort undersøkelser av personnavn i det samme området jeg konsentrerer meg om. Oppgaven og vinklinga til Aschim er likevel ulik min. Mens kildene mine er digitaliserte utgaver av folketellingene av 1865 og 1900, har Aschim undersøkt kirkebøker fra 1756 fram til 1970.¹¹

Elin Vanja Karikoski har undersøkt finske slektsnavn i Sør-Varanger i sin hovedfagsoppgave: *Olen Karikoski, miksi? Navnet mitt er Karikoski, hvorfor? Finske slektsnavn i Sør-Varanger i lys av finsk slektsnavntradisjon, slektsnavnforskning og fornorskningsprosess* (1995). Guro Reisæter har undersøkt navngiving i tospråklige familier i Tromsø i sin hovedoppgave: *Mitra, Jonas, Bjørk og Mohammed. Namn i tospråklige familier i Tromsø* (2001). Bente Imerslund har de siste åra drevet en omfattende innsamling av kvenske personnavn. Dette er en kvalitativ undersøkelse der hun har undersøkt de muntlige formene i bruk i befolkningen. Undersøkinga hennes er publisert på Nordreisa kommune sine nettsider.¹²

Det har også vært forsket på navngiving knytta til kulturelle møter utenfor Norges grenser. I perioden 1990-1992 ble det gjort et større feltarbeid av et internasjonalt forskerteam i en muslimsk gruppe i Bulgaria, pomakkerne. Det kommunistiske styret i Bulgaria hadde fra 70-tallet forbudt bruk av tyrkisk-arabiske navn. Etter endringer i bulgarsk navnelov i 1990 ble navna tillatt igjen. Undersøkinga omfatter navngivingspraksisen i åra etter opphevelsen av forbudet. Dette arbeidet er presentert av Konstantinov og Alhaug i *Names, Ethnicity, and Politics* (1995).

En annen større undersøkelse om navngiving knytta til kulturelle møter er gjort av Vera

¹¹ Lyngen sokn/prestegjeld 1750-1970. Kåfjord sokn 1931-1970. Storfjord sokn i Lyngen prestegjeld 1931-1970.

¹² Link til digital utgave av undersøkinga hennes er å finne på <http://www.nordreisa.kommune.no>.

Lif. Hun disputerte med: *Ingermanländares namnskick under 1900-talet. Kontinuitet och förändring* (2004). Her har hun undersøkt navneskikken blant ingermanslendere i Sverige i lys av identitetsoppfatningen til de finske innflytterne. Minna Saarelma-Maunumaa (2003) har undersøkt endringer i navngivingspraksisen hos Ambo-folket i Namibia i møte med kristendommen og europeisk kultur: *Edhina Ekogidho – Names as Links. The Encounter between African and European Anthroponymic Systems among the Ambo People in Namibia*.

Til slutt vil jeg nevne Linnea Gustafssons doktorgradavhandling: *Novation i norr. Nya dopnamn och namngivningsmönster i Skelleftebygden 1791–1890* (2002). Som tittelen viser er dette en undersøkelse av navngivningsmønstre i Skellefteå i nevnte periode. Dette er ei tverrvitenskaplig avhandling hvor Gustafsson undersøker sosiale aspekt ved de nye navna, og hvilke type navn de ulike sosiale gruppene foretrekker. Hun vektlegger utviklinga av flernavnskikken i undersøkinga si.

1.4 Problemstilling

Tittelen på oppgava mi er *Navneskikker i Lyngen på 1800-tallet – en undersøkelse av navngiving i et språkkontaktområde i et etnisk og religiøst perspektiv*.

Faktorer som ligger til grunn for undersøkinga mi er kulturell tilhørighet og religiøsitet. De kulturelle og religiøse forholdene i Lyngen er spesielle i og med møtet mellom tre ulike folkegrupper og læstadianismen. Formålet med oppgaven min er å undersøke navngivinga i dette trekulturelle samfunnet. Jeg ønsker å finne ut hvilke eventuelle likheter og ulikheter som kan komme til uttrykk mellom gruppene, og jeg vil forsøke å finne ut av om det er ulike navnekulturer knytta til de etniske gruppene. Navngivinga vil derfor bli undersøkt i lys av kulturhistoria i et etnisk og religiøst perspektiv. For å kunne si noe om ei enkelt etnisk gruppe er det nødvendig å kontrastere denne mot de andre. Funn vil derfor bli forsøkt forklart og vurdert i et kontrastivt perspektiv; i lys av de etniske gruppene, og dessuten mellom to ulike perioder på 1800-tallet. Aktuelle spørsmål knytta til undersøkinga blir da:

- Er det særtrekk ved navneskikkene i de ulike etniske gruppene?
- I et kulturelt perspektiv: Hvilke motivasjons- og påvirkningsfaktorer, for eksempel religiøsitet, kan ha virka inn på navngivinga?

- Kan valg av navn knyttes til sterk identitetsfølelse/ gruppetilhørighet, og kan navn være et symbol på identitet?

1.4.1 Hypoteser

- En overordna arbeidshypotese er at jeg forventer å finne forskjeller i navngivinga mellom de tre ulike folkegruppene. Dette med bakgrunn i kulturforskjeller, og videre ut fra tanken om ulike sosiale nettverk knytta til de etniske gruppene. Jeg har ut fra dette formulert følgende underhypoteser:
- Jeg forventer å finne at den norske befolkningen er tettest knytta til navneimpulser i norsk samtid.
- Jeg forventer å finne at den norske populasjonen er mest mottakelige for innovasjoner i navnetilfanget, herunder motenavn på 1800-tallet.
- Jeg forventer å finne en større navnekonserverisme i den samiske befolkningen. Dette med bakgrunn i oppfatningen om at oppkallingsskikker står sterkere i denne gruppa sammenlikna med de andre.
- Jeg forventer å finne at den kvenske befolkningen er tettest knytta til svensk og finsk navnekultur. Immigrantene kom fra områder i Sverige og Finland. I perioden jeg undersøker, bærer Finland preg av å ha vært under svensk herredømme i om lag 700 år. Svensk språk var i hele denne perioden administrasjonsspråket og oppføringene i manntall og folketellinger var følgelig på svensk.¹³
- I og med at navnedagskalenderen (pkt. 1.5.1) har lang tradisjon i forhold til navngiving både i Sverige og Finland, i motsetning til Norge, forventer jeg å

¹³ Finland var en del av kongedømmet Sverige fra 1200-tallet og fram til 1809 da det ble avgitt til Russland og ble det selvstyrte storhertugdømmet Finland. I 1917 erklærte Finland uavhengighet (<http://no.wikipedia.org/wiki/Finland>).

finne at den kvenske befolkningen kan ha brukt denne som inspirasjonskilde i valg av navn.

- Jeg forventer å finne at de nordiske navna er hyppigst i bruk blant nordmenn. Tidligere forskning har vist at nordiske navn kom i frekvent bruk utover 1800-tallet som et symbol på norskhet. Jeg vil undersøke dette fenomenet i en etnisk sammenheng, dvs. hvordan bruken av nordiske navn kommer til uttrykk i den norske befolkningen vs. samisk og kvensk befolkning.
- Jeg har en forventning om at reint bibelske navn vil være mer frekvente i den kvenske og i den samiske befolkningen enn i den norske. Oppfatningen er at læstadianismen stod særdeles sterkt i de to gruppene. Det kan derfor være en mulighet for at Bibelens navneskatt kan ha fungert som motivasjonsfaktor i valg av navn.

1.5 Finsk navneskikk

Fra og med middelalderen ble de opprinnelige finske navna bytta ut med helgennavn, bibelske navn og navn av utenlandsk opphav (Kiviniemi 1998:212). Ifølge Vathola (1997:269) finner vi de første nedtegnelsene av finske personnavn i finske dokumenter fra 1200- og 1300-tallet. Dokumentene viser at flere navn allerede har sin opprinnelse i kristendommen, som *Matias, Olli, Laaso, Klaus* osv. I disse finnes også innlag av navn med utenlandsk opprinnelse, og opphavlige ”hedenske” finske navn med røtter tilbake til eldre tid, som *Kuningas, Meurakas, Kallas, Mielipedetty, Miemo, Mielitty, Assika* og *Yö*, for å nevne noen eksempler (loc.cit.). Vathola (loc.cit.) mener at det er sannsynlig at disse personene allerede er døpt med et kristent navn, men at de fortsatt bruker de gamle fornnavna i dagliglivet: En refleks av konflikten mellom eldre hedensk navnetradisjon og innføringa av nye navn i regi av kristendommen, en konflikt som også gjorde seg gjeldene en periode i samiske navnetradisjoner (pkt. 1.6).

Kildene til personnavna fra før-kristen og før-historisk tid er videre å finne i narrativ folkeposi, som for eksempel i den finske nasjonaleposet *Kalevala*¹⁴, som blir regnet

¹⁴ *Aino, Väinö* og *Ilmari* er sentrale figurer i dette verket (Kiviniemi 1982:213). Vathola (1997:270) nevner *Ahti, Ilmarinen, Joukahainen, Lemminkäinen, Väinämöinen, Tapio, Untamo, Kalervo, Kullervo*,
22

for å være et av de viktigste finske litterære verker, og i sporene av personnavn bevart i gamle finske stedsnavn, blant anna fra de eldste bosettingene fra bronse- og jernalderen. Navn lånt fra germanske folkeslag er opp gjennom tida tilpassa finsk språk og har tatt form i dusinvis av varianter. Systematisk i finsk både fra ett-ledds navn som *Masku* < *Masco*, *Paro/la* < *Baro* og *Asikka* < *Asicho*, og fra to-ledds navn som *Inkeranta* < *Ingebrand*, *Vermunti/la* < *Vermund* og *Alvettu/la* < *Alfheid*, men disse har ofte tatt form av ett-ledds navn ved tilpasning til finsk språk. Mange av navna er igjen ofte språklig sett langt fra basisnavnet, noe som gjør det svært vanskelig å finne tilbake til opphavlig form. Enkelte av disse navna inneholder et finsk ord, men er opprinnelig fonologisk svært langt fra basisnavnet. Årsaka til dette ligger i at finnene hadde en tendens til å ”forvrengte” navna slik at de fonologisk sett ble tilpassa et appellativ som hørtet likt ut originalen (op.cit.:272).

Middelalderkildene viser at de fleste fornava er forbundet med et tilleggsnavn. Fornavnet kan stå i forbindelse med navnet på gården eller stedet personen er fra, uttrykt i latin med preposisjonen *de*, for eksempel *Mathias de Rapalum* (1340). Noen ganger kommer personens yrke til uttrykk, som ved *Philipus Seppä* (smed) (1468), og andre ganger en persons egenskap, som ved *Lauritz Kurittu* (venstrehendt) (1484). Det er videre påvist patronym med den finske endingen *-poika*: *Olle Rokoinpoika* (1467), men mest vanlig i forbindelse med patronym er likevel den svenske endingen *-son*, som *Heici Larsson* (1467) (op.cit.:268f).

Kildene viser videre at den tradisjonelle finske navneskikken bestod av et ett-navnssystem. Faktorer som låg befolkningstetthet, spredt bosetning og fravær av tettbebygde strøk, gjør sitt til at det ikke er behov for to navn for å identifisere og skille mellom individer. Med kristendommen følger de kristne navna. Disse er få, og innføringen av to navn er trolig en konsekvens av at det blir færre navn i bruk. Det blir derfor nødvendig å skille mellom individer med like navn av administrative grunner. Hvorvidt, i hvor stor grad og hvordan dette tilleggsnavnet er i bruk allment i befolkningen i samtida, er derimot usikkert. Etter hvert blir likevel mange av disse tilleggsnavna fiksert i etternavn. I kjølvannet av de nye kristne fornava vokser det fram ulike varianter av kristne basisnavn, for eksempel navn med base i *Johannes*: *Juho*, *Juha*, *Juhani*, *Jussi*, *Jussa*, *Jukka*, *Juti*, *Juntti*, *Junno*, *Jani*, *Hannes*, *Hannu*, *Hannukka*,

Aino, *Ainikki* og *Louhi* som eksempler på navn fra folkepoesien.

Hannus etc. Det utvikler seg svært mange varianter av basisnavn, som kortformer og fonologiske variasjoner, som for øvrig ikke synes å følge noen regler (op.cit.:269).

1840-åra markerer starten på den nasjonale oppvåkningen i Finland. En konsekvens av dette var at foreldre ønsket å gi barna sine et *finsk* navn. På grunn av at finske fornavn i stor grad var forsvunnet som en konsekvens av svensk herredømme og ikke eksisterte i offisiell bruk, måtte de skapes. I løpet av en 50-års periode kom flere hundre nye navn i bruk. Noen av disse navna var ekvivalenter til utenlandske navn, som fram til da hadde vært ”populærvarianter”, brukt i for eksempel familien. Flere av disse ble etter hver blant de mest populære (Kiviniemi 1998:212).

Den nasjonale oppvåkningen i Finland vokser fram under russisk styre fram mot 1900. Nasjonalismen ga seg utslag i at tilhengerne tok finske fornavn og slektsnavn. Navn ble forfinsket, og nye kom i bruk. I 1906 skjer for øvrig det første store ”massebytte” da ca. 100 000 personer byttet slektsnavn. Senere skjedde et slikt bytte i 1930-åra (Blomqvist 2005:44). Mange av de nye finske fornavna finner også veien til den finske navnedagskalenderen allerede på slutten av 1800-tallet. Kiviniemi (1998:213) setter imidlertid populariteten og spredningen av navna først og fremst i forbindelse med finsk nasjonalisme og det faktum at navna ble svært populære, ikke fortrinnsvis som en konsekvens av at de har fått innpass i den finske navnedagskalenderen. Det er altså først i overgangen til 1900-tallet at det utvikla seg en egen finsk navneskikk, dvs. med tilfang av ”nasjonale” finske navn. På 1800-tallet var finnene i mangt og mye prega av svensk fornavnskikk.

I perioden jeg undersøker, er Finland prega av å ha vært under svensk herredømme i om lag 700 år. Svensk språk er i hele denne perioden administrasjonsspråket, og oppføringene i manntall og folketellinger er følgelig på svensk. Finsk språk fikk først offisiell status i 1863 (Kiviniemi 1998:212). I folketellingsmaterialet mitt finner jeg ingen finske navn registrert. I en undersøkelse Alhaug (1985) har gjort av nordnorske navn kontrastert mot sørnorske, finner han bare 3 finske navn i Finnmark registrert i perioden 1900-1918: *Hilja*, *Esteri* og *Martta* (op.cit.:86). Dette ser han i sammenheng med en restriktiv linje i forhold til å godkjenne finske navn i Norge i perioden fram mot mellomkrigstida, noe som nok henger sammen med den allmenne fornorskningsslinja i Norge. Hvilke finske ”muntlige” former som kan være i bruk i den kvenske befolkningen i Lyngen, er det derfor ikke mulig å si noe om. Jeg vil her vise til Bente

Imerslunds undersøkelse av kvenske personnavn i Nordreisa.

1.5.1 Navnedagskalender

En navnedag er en dag i almanakken som er tilegnet personens fornavn. Skikken med navnedagsfeiring er innført av den kristne kirke for å begrense betydningen av den hedenske fødselsdagsfeiringa. Det ble dessuten regnet som heldigere å feire dåpsdag og navnedag framfor den dagen man ble født som et syndig menneske.¹⁵

Navna i almanakken har utspring i at den katolske kirke på slutten av 1100-tallet begynte å samle de ulike helgenenes festdager. De eldste bevarte almanakkene i Sverige kan spores tilbake til 1500-tallet. Sjøl om det religiøse grunnlaget for helgendagen falt bort med reformasjonen i 1536, ble likevel dagene bevart i folketradisjonen. På 1500-tallet bar navna i kalenderen preg av katolsk kirkes helgener, men fra slutten av 1700-tallet¹⁶ fikk et større antall profane navn innpass, men kalenderen bar preg av helgennavna fram til 1800-tallets slutt. En gjennomgripende reform kom ikke før i 1901 (Allén & Svendsén 2000:1f).

I det gamle bondesamfunnet var det ”naturens almanakk” som holdt rede på rytmen i bondeåret. Da almanakken kom i bruk, ble denne et hjelpemiddel som helt kom til å styre bøndernes arbeidsår: Eriksdagen (18.5) var dagen da linet skulle sås. På Olof (29.7) skulle slåttene være avsluttet og på Mikkelmesse (29.9) skulle poteten være tatt opp. Dette viser at de gamle helgendagene var svært viktige i forbindelse med bøndernes arbeidsår, i tillegg markerte de også ulike markedsdager gjennom året. Andre dager var igjen knytta til værspådommer, og hadde ordspråksliknende utsagn, som for eksempel: ”Andersmässe natt/ ska stubben ha hatt/ och den ska ligga till vårfrunatt”, dvs. om snøen ligger den 30. november skal den ligge fram til 25. mars (Klintberg & Wesslén 2000:51f).

Selve feiringa av navnedagene er knytta til personer. Det er en tradisjon som oppstod på 1700-tallet blant borgerskapet, og som spredte seg derfra, i løpet av 1800-tallet, til

¹⁵ <http://nn.wikipedia.org/wiki/Namnedag>

¹⁶ Fram til midten av 1700-tallet verserte det flere varianter av navnedagskalendere i vårt naboland. Vetenskapsakademien fikk privilegium og autorisasjon å utgi en offisiell almanakk 1751 (Allén & Svendsén 2000:2).

bondebefolkningen.¹⁷ Etter at Russland overtok Finland fra Sverige i 1809, forsøkte keiserdømmet å hindre svensk innflytelse. I 1810 kom det derfor forbud mot å innføre og selge rikssvenske almanakker. På den tid var almanakken et viktig skrift for allmennheten og allerede en etablert skikk i befolkningen (Blomqvist 2005:41). Skikken med navnedagsfeiring har stått sterkt i Sverige og Finland og har lang tradisjon der, men er ikke blitt praktisert i Norge. Merkedager knytta til rytmen i bøndenes arbeidsår er en tradisjon vi derimot kjenner godt i Norge.

1.6 Samisk navneskikk

Historisk sett har vi begrenset kunnskap om de opprinnelige samiske fornavna. Fra statlig hold var det fra 1500-tallet og fram på 1700-tallet et forbud mot bruk av samiske navn. Navna, som jo hadde opprinnelse i samisk førkristen tradisjon, ble sett på som hedenske og skulle erstattes med ”kristne” skandinaviske navn. Det finnes nesten ingen informasjon om de samiske navna i tida før misjonsvirksomheten ble intensivert, og arbeidet med å innlemme samene i nasjonalkirkene tok til for alvor, dvs. i tidsrommet før år 1700. På dette tidspunktet var allerede de opprinnelige samiske navna kommet ut av bruk som en konsekvens av presteskapets motstand mot disse. (Rydving 1998:338). Dette dreide seg ikke bare om genuine samiske navn. Norske hedenske navn, som *Tor* og *Guttorm*, som var i bruk blant samer, ble også sanksjonert bort (Solem 1970:48). Det ble gjort endringer i datidas skattelister, og de samiske navna ble her erstatta med de nye skandinaviske (Rydving under utg.). Det som finnes av kildemateriale, er noen belegg i eldre skriftlig materiale, i muntlige tradisjoner, i stedsnavn og i slektsnavn.¹⁸

Kampen mot hedenske navn var for øvrig ikke noe som gikk utover samene spesielt. Både i Danmark og Norge ble det ført en kamp mot ”hedenske” nasjonale navn, og geistligheten jobbet aktivt, og med hell, for å få innført helgennavn og navn fra Bibelen (Solem 1970:48).¹⁹ Det var videre straffbart ifølge norsk lov å ikke gi barna en kristen

¹⁷ På steder der mange hadde navnedag samtidig, kunne man for eksempel oppleve opptog der hver og en ble vist oppmerksomhet på dagen. I dag er det ikke like vanlig å markere navnedagen sammenlikna med tidligere, og om den feires, er det ikke snakk om like stor markering som ved fødselsdagsfeiringa. Årsaka til dette kan ligge i at Sverige er blitt flerkulturell i større grad (Klintberg & Wesslén 2000:51f).

¹⁸ Eksempler fra nordsamiske områder: *Duojá*, *Gierá* og *Oajá* blant kvinner, og *Mellet*, *Mokci*, *Sárra* og *Ahkebeaivi* blant menn (Rydving under utg.).

¹⁹ Et eksempel for å illustrere denne nidkjærheten: Ved en dåp forrettet av Thomas von Westen på sin første misjonsreise i Finnmark, var et samisk barn i en hjemmedåp gitt navnet *Kari* etter sin farmor.

dåp og et ”lovlig” navn. Unnløt samene å gi barna sine en kristen barnedåp, ble de straffeforfulgt. På tinget i Vadsø 17. mai 1693 ”blev en mann dømt til å betale en tønne mel for å løse sig fra å sitte i fjeren, som var en hard straff særlig om vinteren” (op.cit.:50). Mannens kriminelle handling var at han hadde ventet 13 uker før han døpte barnet sitt (loc.cit.).²⁰

Tidlig samisk navnetradisjon var prega av det vi i dag ser på som overtro, men som for samene hadde opphav i samtidas tro og religiøsitet, i samisk folketro. Gjennom spesielle ritualer, ofte ved hjelp av nåjden, en slags religiøs spesialist, fikk foreldrene vite hvilket navn barnet burde få. Vi leser om tradisjonen med å bytte navn i kilder så langt tilbake som 1600-tallet. Om en person var utsatt for en ulykke eller ble syk, ble dette satt i sammenheng med at det opprinnelige navnet ikke var det riktige, og personen fikk derfor et nytt gjennom et spesielt ritual der det gamle navnet ble vasket bort, hvorpå personen fikk et nytt. Dette kunne for øvrig skje flere ganger i en persons liv (Rydving under utg.). Et eksempel fra en utflyttingsattest fra 1851 fra Jukasjärvi:

Ofannämnde lappflickas dopnamn är Brita, ehuru hun kallat sig och äfven af andras kallats Helena el. Elin el. Ella, som alt er samma namn. Orsaken är denna, att så snart ett lappbarn blifver oroligt, sjukligt, olätligt [pro: otåligt], så bytes blott om christningsnamnet och gifves ett annat namn, så äfven åt denne lappflicka namnet Elin i stället för namnet Brita, och så tros det genast blifva bättre med barnet. Men den oreda som derigenom både för prästen och äfven andre auctoriteter kan derigenom uppstå, i synnerhet da personen icke är personlegen känd, det ihogkomma ei lapparne” (Qvigstad 1910:19).

At barnet var urolig, ble også tatt som et tegn på at navnet ikke var det riktige. Barnet ble oppfatta å ha egne personlige forutsetninger, og det var ikke gitt at et bestemt navn passet til barnet. Oppfatningen var at uroen kunne ligge i selve navnet: Barnet ga uttrykk for sin utilpasshet og misnøye gjennom å være urolig og måtte derfor omdøpes (Nergård 2005:57). Et annet ritual har sammenheng med kristendommen. Nordsamiske

Farmora var etter sigende svært flink med runeomma. Av den grunn døpte von Westen barnet *Anna* i stedet (Solem 1970:48). *Kari* har jo sitt opphav i helgennavnet *Katharina*, så navnet i seg sjøl er jo ikke ”ukristelig” på noen måte, og motivet har nok heller vært knytta til farmoras ”personlighet”.

²⁰ Christian Vs Norske Lov 2 – 5 – 6: ”Hvo som lader sine Børn ligge udøpte uden Kirken over otte Dage, efterat de er føde, paa de Stæder det skee kan, skal have forbrudt tyve Lod Sølv - - - ” (Etter Solem 1970:49).

kilder hevder at barna ble syke og begynte å gråte etter den kristne dåpen. De måtte derfor få et samisk navn. De nye skandinaviske navna ble ”jagd bort” via et ritual:

”og dette Nafn skal fare hen i skiedt og skarn, i skiedt dounger og paa de ureene og slemme steder, og det skal være og flye hen i Elf forser i vand og i siøe, og strand og ned i Jorden, effterdi at det er dig saa tungt, at du icke kand leve under dette Nafn [...]” (Qvigstad 1910:16).

Da det kristne navnet var vasket bort, ble det ikke lenger brukt blant samene. Navnet ble oppfatta som svært krenkende i det samiske miljøet og ble kun brukt i møte med skandinaver og i møte med myndighetene. I forbindelse med vaskeritualet fikk barnet dessuten et navnesmykke, en ring eller spenne av messing eller sølv, en *nimmesjiele*, navn-*sjiele*, som var et ytre tegn på at barnet var befridd fra den kristne dåpen (Rydving 1995:90f) og døpt om ”til sine egne guder” (Nergård 2005:55). De samiske ritualene syns for øvrig å ha variert noe i innhold og utførelse i ulike geografiske områder i Norge.²¹

Sjøl om myndighetene forbød bruk av samiske navn, levde likevel de opprinnelige samiske navna videre i den samiske befolkningen i uformelle sammenhenger til utpå 1700-tallet før de forsvant helt (Rydving under utg.). De nye skandinaviske navna fikk nå innpass – med uttalen tilpassa samisk språk (som *Nils* til *Niillas*, *John/Johan* til *Joavnna*, *Anders* til *Ánde*, *Berit* til *Bieret* og *Kristina* til *Risten*). Inntil da fantes det altså et parallelt navngivningssystem, noe som Rydving (loc.cit.) ser på som en representasjon av to identiteter som samene kunne veksle i mellom.

Ifølge Rydving (1995:97) er det viktig å gjøre en distinksjon mellom de to ritualene jeg har nevnt over, ritualet knytta til å gi barnet et nytt navn som følge av sykdom eller ulykker, og ritualet knytta til å vaske bort det kristne navnet. Det første ritualet, som har opphav i samisk førkristen religion, og som kan være svært gammelt, skapte forutsetninger for at det andre skulle oppstå. Det siste ritualet ble praktisert kun i noen

²¹ Et tradisjonelt element, som er levende i den samiske befolkningen den dag i dag, er at en person også får en ”melodislinga, *luohti*”, en personjoik, i tillegg til døpenavnet. Joiken har samme funksjon som et kalle- eller kjælenavn og blir oppfatta som en del av personens identitet. Den er personkarakteriserende og har en sentral betydning i det sosiale livet. En personjoik kan på sett og vis betraktes som et ”ikke-verbalt navn” (Rydving 1998:348). For nærmere beskrivelser av ritualene, se Rydving (1995).

tiår omkring 1700-tallet; så lenge den førkristne religionen ikke var truet, var det ikke bruk for den, og ritualet forsvant da kristendommen hadde fått innpass.

1.6.1 Navnesøsken

Oversikt over slekt og slektsforhold er viktig i samiske samfunn. ”Å ha stor slekt blir ansett som en sosial sikkerhet og en rikdom i seg selv. En persons rikdom bestemmes således ikke bare av materiell velstand, men også av slektens størrelse” (Nergård 2005:24).

I Vegard Nergårds doktoravhandling: *Slekt og rituelt slektskap i samiske samfunn – Innspill til en psykodynamisk forståelse av sosialisering* (2005) undersøker han slekt og rituelt slektskap i samiske samfunn i Finnmark og Nord-Troms i dag. Her finner han at navnesøsken, *gàibmi*, fortsatt er viktige rituelle slektninger i det samiske samfunnet. I motsetning til vestlig familiemønster, der slektskap er definert gjennom biologiske mekanismer som arv og avstamning, er det i samisk tradisjon flere måter å gjøre dette på. *Siida*-systemet²², et slags slektskapssystem, har hatt stor betydning i samisk tradisjon og kultur. I tillegg til familiære slektskap og en kompleks fadderordning, har navnesøsken viktige roller relatert til barnets utvikling og sosialisering. Navnesøsken er derfor viktige relasjoner utover nærmeste familie. Å være navnesøsken betyr å dele navn, og det er vanlig at disse ikke omtaler hverandre med døpenavnet, men som *gàibmi* (op.cit.:53).

Å være navnesøsken innebærer videre at personene står i et spesielt forhold til hverandre. De viser hverandre oppmerksomhet og står følelsesmessig nært. I tillegg har en eldre *gàibmi* forpliktelser knytta til sin yngre navnebrors eller -søsters forhold til sine foreldre og har plikt til å hjelpe i vanskelige situasjoner. En eldre *gàibmi* skal dessuten være et forbilde for den som er oppkalt etter han/henne. Navnesøsken viser altså hverandre litt ekstra oppmerksomhet, de er likeverdige og har felles forpliktelser overfor hverandre. Er personene tillegg i slekt, er forholdet svært tett (op.cit.:46,52).

²² Siidasystemet var tradisjonelt et komplekst bo- og arbeidsfelleskap der en eller flere reineierfamilier holdt sammen og samarbeidet om gjeting og gjøremål knytta til reindriften og der de drev tradisjonell næringsvirksomhet. En enkelt siida hadde eget landområde avgrenset mot andre siidaer og var en juridisk enhet i det tradisjonelle samiske samfunnet (Nergård 2005:27).

Valg av navn har dessuten et element av anerkjennelse; man ønsker at barnet skal få samme (gode) egenskaper som personen barnet kalles opp etter. Navnevalget kan også ha et strategisk motiv: I og med at navnet styrker samholdet mellom personer, kan det i så måte knytte eller styrke bånd til andre slekter om man kaller opp barnet med navn fra en annen slekt. På denne måten opprettes nye forbindelseslinjer og strukturer mellom samiske slekter (op.cit.:45). I samiske samfunn spiller altså navnet til vedkommende en viktig rolle. Navnevalg handler om å gi barnet en plass i slekten, og dessuten å gi det en identitet.

1.7 Norsk navneskikk

Navn fra førkristen tid i Norge samsvarer godt med annen germansk navneskikk.²³ Fra vikingtida viser det seg nye trekk i navneskikkene. Det kommer en sterk økning i toledda navn. Navneleddet *þor-* er for eksempel svært mye brukt, noe som nok har sammenheng med at den ”folkelige” guden *þórr* var svært populær i vikingtida.²⁴ Andre navneledd som er vanlige er *Ás-*, *Guð-/Goð-* og *Frøy-*, som vi finner både i manns- og kvinnenavn (*Frøystein*, *Frøydis*), og *Grím-/grímr* (som for øvrig er et ”Odins-heiti”, ”den maskerte, forkledde” (Stemshaug 1982b:36).²⁵ De toledda navna har trolig vært mest populære i kongs- og høvdingslekter (*Guðrøðr*, *Halfdanr*, *Haraldr*, *Ragnvaldr* og *Ragnhildr*), mens enledda navn trolig var mest populære blant vanlige folk (*Arni*, *Gísli* og *Ragna*) (loc.cit).

Etter hvert som kristendommen får fotfeste i Norge, kommer også de kristne navna inn i vårt navnetilfang. Kristendommen og de første prestene, munkene og handverkerne kommer fra England. Vi finner innslag av profane angelsaksiske fornavn, for eksempel *Godwine* og *Geoffrey* i en tidlig periode. Disse blir ganske fort fortrent av kristne navn, som først kommer til Norge via de britiske øyene, og seinere fra det europeiske kontinentet. De kristne navna kommer til å markere seg i norsk navneskikk i hundreåra

²³ Se Stemshaug 1982b:32f.

²⁴ Det var ellers ganske uvanlig at hedenske gudenavn ble brukt som navneledd både i førkristen tid og seinere (Stemshaug 1982b:36).

²⁵ Vi finner også navn som er svært karakteriserende og sterkt nedsettende. Disse var i bruk av folk som var aller nederst på den sosiale rangstigen, som for eksempel treller. Eksempler på slike navn, er ”*Karkr* (”den tjukke”, ”knultrute”), *Kolbakr* (”svartrygg”), *Drafnðritr* (”bosskitaren”) og *Loðhotttr* (”den med loden hatt”)” (loc.cit.).

framover. I begrepet ”kristne navn” er det her snakk om helgenavn som får norske former: *Bendik* < *Benedikt(us)*, *Lars* < *Lavrants* [< *Laurentius*], *Anders* < *Andreas* o.fl. (op.cit.:39).

Utviklinga bort fra nordiske navn starter på 1000-tallet og fortsetter i seinmiddelalderen. I løpet av vikingtida vokser skikken med oppkalling ved heilnavn fram, en tradisjon som holder seg også i etterreformatorisk tid og som dominerer i en periode på om lag 1000 år (op.cit.:43). Oppkallingskikkene²⁶ fører til at de mest vanlige navna blir mer vanlige mens de som er sjeldne forsvinner.²⁷ Dette ser vi en konsekvens av ved inngangen til 1800-tallet: Det er de tradisjonelle navna som dominerer i navnetilfanget både hos kvinner og menn.

I løpet av 1800-tallet kommer den nordiske navnerenessansen (pkt. 1.7.1). De nordiske navna og nye navnemoter, som avledninger (pkt. 3.7.4), fører til at norsk navneskikk får et nytt preg.

1.7.1 Den nordiske navnerenessansen

I perioden Norge var under Danmark, uten eget skriftspråk, var de ”hjemlige” navna fortrenget av blant anna bibelske, kirkelige og tyske navn (Aarset 1982:66). I nordistikken snakker vi om det nasjonale gjennombruddet på 1800-tallet. Etter at Norge løsrev seg fra Danmark i 1814, får Norge politisk sjølstendighet. Det blir nå viktig å markere den nye norske nasjonen ved å skape ei felles kulturell plattform, og å konstituere oss som en nasjon. Den ideologiske plattformen for nasjonen har forankring i romantiske – og seinere på 1800-tallet nasjonalromantiske strømdrag i tida. Det nasjonale prosjektet er tverrfaglig og mangefasettert, men en fellesnevner i de kulturelle strømdraga er det *særnorske* – noe som etter hvert også avspeiler seg i bruk av personnavn.

Den nordiske navnerenessansen er et begrep som er tatt i bruk for å karakterisere den nye interessen for nordiske navn på 1800-tallet. Mange av navna som kommer i bruk

²⁶ Den gamle nordiske oppkallingskikken går i regelen ut på at de to eldste av hvert kjønn blant søskena skulle kalles opp etter sine besteforeldre (Haslum 2005:123).

²⁷ Svartedauden har trolig ”akselerert” denne utviklinga (Stemshaug 1982b:43).

har ikke vært i navnetilfanget siden norrøn tid. Disse får nå en ny renessanse. Andre navn har igjen traderingsrekke tilbake til norrøn tid, best bevarte i telemarksbygdene, i Setesdalen, i indre deler av Sør-Vestlandet og i fjelldalene på Østlandet (op.cit.:66).

I de første tiåra av 1800-tallet er det få navnebærere med nordiske navn, og det er først mot slutten av hundreåret vi virkelig kan snakke om en nordisk navnerenessanse. Det ser ut til at de nordiske navna først kommer i bruk i de øvre sosiale laga og blant de ”nasjonalt oppglødde”, for derfra å spre seg utover i landet (op.cit.:67). Kruken skriver: ”Den nye nasjonen skulle byggjast med vyrke frå den gamle som hadde gått i kne, og eitt viktig tilskot var dei minna som namnebruken bar i seg” (Kruken 1993:21).

P. A. Munch og Ivar Aasen, sentrale personer i norskspråklig samtid, agiterte for en norskere navneskikk. Ivar Aasen skriver i *Norsk Navnebog* (1878): ”Nu derimod have fremmede Navneformer og Navnestumper i nogle Bygder faaet en saadan Overvægt, at det næsten seer ud, som om et andet Folkeslag havde intaget Landet og underkuet hele den gamle Slægt” (sitert etter Alhaug 2005:1). Interessen for å ta i bruk ”hjemlige navn” er et fenomen som sprer seg i hele Norden på 1800-tallet. I Norge er det likevel litt usikkert når utviklinga mot denne navneskikken nøyaktig tar til. Oppfatninga er at skikken først slo igjennom i byene fra 1840-åra. Det er likevel ikke snakk om noen renessanse før vi har passert 1860 (Aarset 1982:66).

Inspirasjonen til bruk av nordiske navn blir primært henta fra oversatte sagatekster, fra samtidas litteratur og diktning. Meldgaard (1997:102) hevder for øvrig at den nordiske navnerenessansen er den første virkelige navnemoten: Foreldre får nå mulighet til å velge navn ut fra estetiske hensyn. De nordiske navna er nye i tida, de er ikke knytta til slekta eller familien og er dermed ikke navn som er en del av de tradisjonelle oppkallingsskikkene.

Et element som kan nevnes i denne sammenheng, er at de nordiske navna opplevde et sterkt press fra de kirkelige navna i tida etter reformasjonen og var gått sterkt tilbake i perioden mellom 1500- og 1800-tallet. Embetsmennene drev i denne perioden åpen agitasjon mot nordiske navn. Prestene oppfordret folk til å bytte disse ut med navn fra ”kristenverda”, de ville ha bort ”de hedenske og af vilde Dyr tagne Nafne (Bjørn, Torbjørn, Ulv osv.)” (sitert etter Kruken 1982:60).

2. TEORIDEL

Disiplinen navnegransking har særlig etter at forskningen på personnavn skjøt fart fra 1970-åra fått et mer tverrvitenskaplig perspektiv, og ulike fagfelt har vært trukket inn som forklaringsgrunnlag i møte med personnavna. I de seinere åra har historiske og kultursosiologiske perspektiv vært brukt som forklaringsgrunnlag i møte med personnavn. I undersøkinga mi vil det teoretiske perspektivet mitt primært være forankra i samfunnsforskeren Pierre Bourdieus *Distinksjonen. En sosiologisk kritikk av dømmekraften* (1995), og i sosial nettverksteori fra sosiolingvistikken.

2.1 Bourdieu

Pierre Bourdieus *Distinksjonen* (1995) er en presentasjon av en klasseanalyse han gjorde i det franske samfunnet i 1960-åra.²⁸ I undersøkinga ser han på hvordan ulike smakspreferanser kommer til uttrykk i de ulike samfunnslaga, og påviser forskjeller. Fokuset i analysen er fokusert omkring hvordan ulike smakspreferanser kommer til uttrykk og blir rangert innafor og mellom ulike klasser i samfunnet. Livsstil blir i Bourdieus øyne stående i et symbiotisk forhold til smak og sosial tilhørighet.

Bourdieu har henta inspirasjon fra Immanuel Kants *Kritikk av dømmekraften* (1790), men i motsetning til Kant som ser på smaken og holdningen til estetikken i borgerskapet som noe høgverdig, ser Bourdieu den underkuende effekten disse handlingene har i forhold til lågere klasser i samfunnet (Bourdieu 1995:15). I tillegg er Bourdieu påverka av Marx' klasseteori og Webers klasseanalyse fra 1800-tallet, og dessuten nyere tids strukturalisme og fenomenologi. Bourdieu ser for seg at klassekampen ikke bare utspiller seg på de økonomiske markedene, men også på kulturelle områder. Han problematiserer dessuten begrepet *klasse* og hevder at det egentlig ikke eksisterer klasser. Det som finnes er et sosialt rom – et rom av forskjeller. Dette rommet blir også et *livsstilsrom*, der en livsstil blir sett på i relasjon til andre livsstiler, som knutepunkt i et kulturelt og sosialt nettverk av motsetninger (op.cit.:25,45).

²⁸ Analysene i *Distinksjonen* bygger på en spørreundersøkelse han utførte i 1963 og i 1967-68 med et utvalg på 1217 personer (Bourdieu 1995:56).

Bourdieu ser det sosiale landskapet ut fra to differensieringsprinsipp: *økonomisk kapital* og *kulturell kapital*. Det som er interessant i min sammenheng, er den kulturelle kapitalen. Denne er nært knytta til den *symbolske kapitalen*, som videre er knytta til utdanningsnivå og en kulturell elite. Den *symbolske kapitalen* skiller videre de ulike sosiale gruppene fra hverandre, og det er den dominerende gruppa i samfunnet som setter standard for hva som til enhver tid kan karakteriseres som *symbolsk kapital*.

Poenget hos Bourdieu er at det er den dominerende gruppa i samfunnet som setter standard for hva som skal være *symbolsk kapital*, eller med mer folkelige begrep, god smak eller mote. Nok et poeng hos Bourdieu, er at smakspreferanser blir brukt bevisst for å markere et skille mellom ”oss” og ”dem” og blir sett i forhold til makt og et forsøk på å opprettholde en hierarkisk og undertrykkende samfunnsstruktur. *Den gode smak* blir brukt av overklassa for å markere et skille mot lågere klasser.

Knyttat til lågere klasser bruker han begrepet *den gode vilje*. I det ligger det et ønske om å være ”det en bør være” og gjøre ”det en bør gjøre” (op.cit.:132): Det er snakk om for lågere klasser å ta etter smaken og holdningene til overklassa i et, kanskje ubevisst, forsøk på å utjevne skillelinjene mellom de ulike sosiale gruppene.

Sett med Bourdieus øyne er det altså i et samfunn snakk om symbolske kulturelle verdier og koder, om psykologiske prosesser og å beherske og gjøre bruk av disse. Den dominerende gruppa i samfunnet bruker *den symbolske kapitalen* til å opprettholde et skille mellom ”oss” og ”dem”, og det er hele tida avgjørende for den dominerende samfunnsgruppa å markere dette skillet. Det er i stor grad tilfeldig hva som til enhver tid skal fungere som *symbolsk kapital*. Når motene blir for allmenne, må imidlertid den dominerende gruppa i samfunnet finne på noe nytt for å opprettholde distinksjonen mot lågere klasser.

Forskningen på personnavn, kanskje spesielt relatert til 1800-tallet, har avslørt tendensen til at navn og navnemoter følger bestemte mønstre både sosialt og geografisk. Nye navnemoter synes å oppstå i øvre sosiale lag først, for derfra å spre seg ut til den allmenne befolkningen. I perspektiv av Pierre Bourdieu finner jeg navn av symbolsk

verdi, og videre at navn kan fungere som en smaksdistingverende faktor mellom ulike grupper i samfunnet. I Norge i dag vil kanskje ikke teorien være spesielt relevant å bruke i og med at vi ikke har klare sosiale skillelinjer. På 1800-tallet derimot, var det store klasseskiller. Nå er kanskje Lyngen-området i samtida ikke prega av sosial lagdeling i stor grad, men vi finner ulike etniske og kulturelle grupper, og en aktiv fornorskningsprosess med en statlig ovenfra-og-ned holdning i forhold til samer og kvener. I lys av de politiske strømmingene på 1800-tallet, ser jeg den norske befolkningen i området synonymt med en dominerende samfunnsgruppe, mens kvener og samer har låg sosial status. Jeg finner derfor Bourdieu interessant i etnisk sammenheng.

2.2 Sosial nettverksteori

På bakgrunn av pionerundersøkelser Lesley Milroy har gjort av talemålet i arbeiderklasse-miljø i Belfast i 1975-77, er det hun og mannen hennes, James Milroy, som først og fremst har utviklet nettverksmodellen innafor sosiolingvistikken. Modellen er ment å være en alternativ måte å gruppere mennesker på da Milroys' ikke finner inndelinga i sosiale klasser som tilfredsstillende. Tanken er at mennesket sjøl ikke identifiserer seg opp mot klassesetningen, men derimot i forhold til den daglige interaksjonen med andre – kontakter som kan strekke seg på tvers av sosiale klasser. Nettverksmodellen skal illustrere individets tilhørighet i et samfunn og graden av integrasjon i et sosialt miljø. Modellen illustrerer de abstrakte bånd og intensiteten i forholdene mellom ulike personer, dvs. en persons kontaktnett.

Graden av kontakt en person har med andre, illustrerer Milroy ut fra et sentrum til områder hun kaller for *network zones*. Relasjonene til et individ blir illustrert ut fra et punkt der *ego* er i sentrum, og relasjonene til andre viser seg som linjer til punkt i ulike soner ut fra sentrum. Personer som er direkte knytta til *ego* vil vi finne i den første sona, mens mer perifere kontakter opptrer utover i mer perifere soner. Et nettverk er tett og multiplekst dersom personer som er bundet til *ego* også er bundet til hverandre og har innbyrdes kontakt. Personene kan kjenne hverandre på flere områder, både som venner, slektninger eller som naboer og arbeidskollegaer (Milroy 1980:46).

Multipleksitet og tetthet blir dermed to sameksisterende faktorer som har normbevarende

kraft. Milroy (op.cit.:169) hevder ”that dense, close-knit network structures function as important mechanisms of *vernacular* maintenance, with a powerful capacity to resist the social pressure associated with the standard language”. Aktørene kan derfor vise stor lojalitet til lokale talemålsformer til tross for at disse kan være stigmatiserende i forhold til verden utenfor (op.cit.:61). Et tett nettverk har homogene normer og verdier som medlemmene agerer i forhold til. Den mellommenneskelige samhandlinga er dermed med på å bevare gruppa si språklige norm i og med at ”ukorrekt” språkbruk fort blir korrigert. Poenget er at tette sosial band fører til at gruppa står imot press utenfra på grunn av intern kontroll.

Milroy (op.cit.:190) hevder videre at ” An important corollary to the capacity of close-knit networks to maintain linguistic stability is then that looser network structure is more likely to produce the social mechanism whereby change can take place”. Personer i et åpent nettverk har et perifert forhold til hverandre, og jo mer åpent et individs nettverk er, jo svakere er bånda. Kontrollmekanismene er derfor ikke så sterke som vi finner i tette nettverk. Nye språktrekk får lettere innpass i og med at aktørene har flere å agere i forhold til og blir eksponert for en større strøm av impulser. Videre er en variabel som geografisk mobilitet nært knytta til tettheten i nettverka. De rurale områdene tenderer mot tette og multiplekse nettverk, mens vi i urbane område vil finne åpne og uniplekse nettverk (op.cit.:137).

En sosial nettverksmodell er altså en analysemetode som forsøker å kvantifisere og å verdsette karakteren til kontaktene en person har i den daglige samhandlinga med andre. Graden av integrering en person har i et samfunn blir kartlagt ved å analysere individets tette og svake bånd til andre personer. En tar i bruk ulike ”indikatorer” som slektskap, familie, arbeidskollegaer og venner, og ”verdsetter” disse relasjonene. En forsøker dermed å systematisk analysere nettverket for å kunne si noe om tettheten og en persons grad av integrering i nettverket.

I Sverige er nettverksmodellen blant anna brukt som forklaringsmodell av John Helgander (1994) i en undersøkelse han har gjort av dialektforhold i Øvre-Dalarna i Sverige. Linnea Gustafsson (2002) er den første som har brukt modellen innafor personnavnsforskningen i Norden.

Nettverksmodellen viser altså til ulik grad av tetthet mellom individer og sosiale grupper. Tette nettverk kjennetegnes altså ved tette bånd mellom aktørene innafor ei sosial gruppe. Disse nettverka har ei normbevarende kraft og skal, ifølge nettverksteorien, ikke være mottakelige for innovasjoner i stor grad. Et heterogent nettverk derimot, har svake bindinger og er åpne for innovasjoner. Ofte forbinder et heterogent nettverk ulike homogene grupper i et sosialt system, dvs. at personer fra ulike grupper treffes ved ulike tilfeller.

Lyngen er et gammelt bondesamfunn, og kontakten befolkningen hadde ut i et større samfunn var trolig avgrensa. I Lyngen er det vidare ulike etniske grupper som vi må anta har lokal forankring i respektive homogene grupper og i ulike tradisjoner. De kvenske innvandrerne kommer fra områder nord i Sverige og Finland. Den samiske befolkningen i Lyngen har røtter i samisk kultur, mens de norske innflytterne kommer fra ulike deler i Norge. En av hypotesene mine er at vi vil finne ulik navngivingspraksis knytta til de ulike gruppene. I lys av nettverksteorien, vil det være interessant å se om denne er en god forklaringsmodell relatert til konsentrasjon og eventuelt spredning av navn i Lyngen på 1800-tallet.

3. MATERIALE OG METODE

3.1 Materiale

Materialet mitt består av folketellingene av 1865 og 1900. Etter bearbeidinga av rådata, er det snakk om 2946 personer i 1865-korpuset, dvs. 1516 kvinner og 1430 menn, og 3878 personer i 1900-korpuset, dvs. 1849 kvinner og 2029 menn. 1900-korpuset omfatter personer født etter 1866 – dermed unngår jeg overlappinger. Jeg har valgt å konsentrere arbeidet mitt om navna i 1. posisjon. Vinklinga på oppgaven min er fokusert omkring hvordan navneforekomster kommer til syne i hver enkelt etnisk gruppe, og en analyse av disse navna er dermed best egna til å si noe om den ”reelle” navnebruken. Navn i 1. posisjon er mye oftere brukt som tiltalenavn, i alle fall var det slik på 1900-tallet i Troms (Alhaug 1999:82), og trolig var det den samme tendensen også på 1800-tallet. For 1865-tellinga viser det seg dessuten at det er snakk om svært mange forkortelser for navna i 2. og 3. posisjon i originalkildene. Av den grunn vil ikke en undersøkelse av navna i disse posisjonene gi et fullgodt inntrykk av bruken av disse navna i befolkningen. Jeg har derfor valgt å ikke undersøke navn i disse posisjonene nærmere.

Årsaka til at jeg har valgt folketellinga av 1865, og inga tidligere folketelling, er at det er først ved denne at vi får god dokumentasjon på folk som flytter inn til Norge. Kriteriene som legges til grunn for registrering av personer er av myndighetene ikke gitt eksplisitt, men et avstammingskriterium ligger implisitt i instruksene (pkt. 4.2). Folketellinga av 1865 er altså den første som det er gjort klare markeringer i forhold til etnisitet.

Jeg har videre valgt å konsentrere arbeidet mitt om 1865-korpuset i størst grad, og gjøre en dyptgående analyse av denne både av 15-på-topp-lister for de ulike etniske gruppene, og av de ulike navnekategoriene. Jeg er av den oppfatninga at vi da trolig vil finne større særtrekk i navngivinga mellom de etniske gruppene i og med at det er i perioden før 1865 at de første innvandrerne kommer til området.

Undersøkinga av 1900-korpuset vil primært bære preg av en kontrastiv analyse i forhold til 1865-korpuset. I perioden fram mot hundreårsskiftet opplever Lyngen større innvandring, og samfunnet er i større grad prega av kontakt mellom folkegruppene, noe som kan ha påvirket navngivinga blant folk (pkt. 4.6). Mot slutten av 1800-tallet opplever vi dessuten en modernisering i navnetilfanget i og med at nye navnekategorier vinner innpass i stor grad. Den nordiske navnerenessansen (pkt. 1.7.1) har således fått fotfeste fra 1860-åra i Norge (Johannessen 2005:14). En kontrastering mellom folketellinga av 1865 og 1900 vil trolig si noe om en eventuell endring av navnebruken i de etniske gruppene i området.

3.2 Metode

I møtet med et forskningsemne må man ta stilling til hvilken metode som er mest hensiktsmessig å bruke. Innafor forskningen har vi et hovedskille mellom kvantitative og kvalitative metoder. Mens kvantitative metoder tradisjonelt sett har vært knytta opp mot naturvitenskaplige disipliner i og med objektivitetsidealet, er metoden i dag også brukt innafor samfunnsvitenskapene. Kvantitative metoder er prega av ”sektivitet og avstand til datakilden”, og en går i bredda (Holme & Solvang 1998:15). Metoden kan beskrive et forhold svært presist, for eksempel i prosentutregninger eller antall enheter. Det er snakk om stor grad av forskerkontroll. Det er vidare forskeren som definerer hva som er relevant å undersøke, og det er begrenset hvilke justeringer man kan gjøre underveis (jf. spørreskjema). Det er derfor viktig å ha en klar problemstilling. En ulempe ved tilnærminga er den store avstanden mellom forsker og informant.

Kvalitative metoder har primært som formål å skape en dypere forståelse av et gitt problemkompleks gjennom ulike former for innsamling av data, som for eksempel intervju og tilnærming gjennom ulike former for observasjon og feltarbeid. Kvalitativ tilnærming innebærer liten grad av formalisering, og det er snakk om nærhet til datakilden. (loc.cit.).

Undersøkinga mi er basert på to folketellinger. Det er snakk om tall og om noe som er kvantiserbart. Materialet er stort. Dette inviterer til bruk av kvantitativ metode. Styrken ved bruk av kvantitativ metode er at vi kan gå i bredda og gjøre eksakte og objektive sammenlikninger. Vi kan standardisere informasjonen, noe som gjør den lett å behandle

ved hjelp av dataprogrammer. Et folketellingsmateriale inneholder svært mye informasjon, kanskje spesielt med tanke på at jeg også har å gjøre med etnisitetsregistreringer. Det ligger her en utfordring i å avgjøre hva som er av interesse, og hva som skal undersøkes nærmere ut fra en valgt problemstilling.

For mitt vedkommende dreier det seg om folketellinger på 1800-tallet, ca. 200 år tilbake i tid. Det er opp mot 7000 personer i datakildene. Jeg er derfor utelukket fra å bruke en kvalitativ tilnærming i møtet med disse informantene. Et element i denne sammenheng har kunnet være å undersøke navngivinga til etterkommere av de kvenske innvandrerne i dag. En kvalitativ metode ville da vært aktuell. Dette er en dimensjon jeg finner interessant, men som jeg ikke har funnet rom for å undersøke nærmere innfor rammene av en mastergradsavhandling.

I arbeidet med folketellingene har jeg brukt programmet Panorama i arbeidet med råmaterialet, dvs. i arbeidet med å lemmatisere (slå sammen navneformer) og kategorisere navna, og i arbeidet med å dele inn i etniske grupper. Jeg har videre overført dette tallmaterialet til programmet Excel som er brukt til utregninger og grafiske framstillinger.

3.3 Metodiske valg og problemer

I analysen har jeg valgt å dele manns- og kvinnenavn i to grupper. Årsaka til dette har bakgrunn i at navnekategoriene som er i bruk har ulik frekvens om vi ser det i forhold til kjønna. Tendensen er at kvinnenavn endrer seg mer enn mannsnavn, og mannsnavn viser seg å ha mindre grad av fornyelse sammenlikna med kvinnenavna. Oppkallingskikker viser seg også å ha større rotfeste blant menn, mens jenter ofte plir ”pynta” med navn. Det er dessuten generelt sett flere ulike navn i bruk blant kvinner sammenlikna med menn.

Metodisk sett har jeg valgt å forholde meg til såkalte topp-navn i arbeidet med de to folketellingene. Et annet metodisk aspekt har kunnet vært å bruke markørnavnmetoden – blant anna omtalt i Alhaug (2004:34f). Markørnavnmetoden er hensiktsmessig å bruke om man er interessert i popularitetsøkningen av navn i to komparative perioder. Implisitt i problemstillinga mi ligger popularitetsdimensjonen. Det primære for meg er

likevel å undersøke hvilke navn som er i bruk i fire ulike etniske grupper og kontrastere bruk av navn mellom disse gruppene, og å se folketellinga av 1865 og folketellinga av 1900 i et komparativt perspektiv. Jeg mener at å bruke markørnavnmetoden vil komplisere arbeidet mitt i og med at jeg er nødt til å forholde meg til fire ulike grupper i hver av de to folketellingene. Det viser seg dessuten at det ofte er snakk om få belegg på enkeltnavn, noe som knapt vil gi målbare resultater.

Få belegg på mange navn er altså et problem jeg støter på underveis, og jeg har funnet det umulig å operere med en nedre prosentgrense i presentasjonen. Jeg har videre valgt å operere med 15-på-topp-lister. Et problem her er at det da vil være få belegg på mange navn. Jeg har likevel valgt å presentere de 15 mest populære i hver gruppe. Hadde jeg valgt å undersøke de 10 mest frekvente, ville jeg i stor grad da kun fått med de mest tradisjonelle navna i bruk i perioden. De lågfrekvente navna på lista vil derimot kunne si noe om hvilke navn som er på ”tur inn” i navnetilfanget i de ulike gruppene.

I de tabellene jeg presenterer over de 15 mest frekvente navna, vil det i en del tilfeller være flere navn som deler 15. plass. Dette vil da innebære at tabellene inneholder flere enn 15 navn. Dette har igjen innvirkning på de kommentarene mine til enkeltnavn (og tilhørende frekvenser), men sluttsummen (i nederste linje) vil da være litt høyere enn om jeg bare hadde tatt med de 15 første navna i tabellen. (Det samme, dvs. flere enn 15 navn i tabellen, vil også inntreffe om det for eksempel er minst 3 navn som deler 14. plass.)

Innenfor de formelle rammene som ligger til grunn for en mastergradsavhandling, har jeg ikke funnet rom for å gå like detaljert til verks i 1900-korpuset som i 1865-korpuset. Tabellene i 1900-korpuset vil i stor grad innholde like mye informasjon som i 1865-korpuset, men analysen vil ikke være så grundig. Nedslagsfeltet for 1900-korpuset vil ha en kontrastiv dimensjon i forhold til 1865-korpuset, og vil være konsentrert omkring fenomenet ”motenavn”.

3.4 Tabellene

Hver tabell har en kolonne som viser den absolutte frekvensen av enkeltnavn i korpuset (Tot.), og en kolonne for relativ frekvens ut fra et samla korpus (Tot.%). For tabellene gjelder følgende forkortelser: K for kvener, N for nordmenn, S for samer, B for blanda gruppe og U for uregistrert gruppe. Kolonnene for etnisitet (N, K, S, B og U) viser til absolutt frekvens innad i gruppene.

Ettersom de absolutte talla for de etniske gruppene er nokså ulike (jf. 769 samiske menn mot 256 kvenske i 1865-korpuset), må de absolutte talla gjøres om til relative tall (i forhold til folketallet i de enkelte etniske gruppene). Dermed vil vi få et korrekt sammenlikningsgrunnlag for de ulike kategoriene (bibelske navn, nordiske navn, osv.). I tabellene er de absolutte frekvensene gjort om til relative, og jeg har valgt å presentere disse i promille, dvs. per 1000 personer. I løpende tekst der jeg viser til de relative frekvensene, finner jeg det likevel mest hensiktsmessig å bruke prosent.

Et eksempel: Mens de absolutte talla viser forholdsvis liten forskjell mellom bibelske navn blant kvener (55 menn) og samer (70 menn) (pkt. 5.2), blir denne forskjellen stor når vi tar hensyn til ulikt folketall (256 kvenske menn og 769 samiske). For eksempel kvener: $55 \times 1000/256 = 215 \text{ ‰}$, og samer: $70 \times 1000/769 = 91 \text{ ‰}$.

I arbeidet med tabellene har jeg brukt programmet EXCEL. I tabellene i oppgaven finnes det små unøyaktigheter. Unøyaktighetene er en konsekvens av EXCELS utregninger. Presentasjonen i tabellene der jeg har brukt regneprogrammet er dermed noe mer nøyaktig da regneprogrammet tar med desimaltalla i utregninga. Eks. for *Peder* i norsk gruppe (FT 1865) utregnet i EXCEL: $13 * 5,05050505 = 65,66$. I tabellen presentert under, er utregninga gjort ut fra forholdstallet 5,1. Prinsippet er uansett det samme. Eksempla under er vist ved mannsnavn. Prinsippet blir det samme også for kvinnenavna, men da altså med anna forholdstall. Utregninga av forholdstalla er gjort som følger:

Ulikt folketall i de etniske gruppene (FT 1865):

	Absolutt frekvens menn	%	Absolutt frekvens kvinner	%
Nordmenn	198	13,8	180	11,9
Kvener	256	17,9	250	16,5
Samer	769	53,8	867	57,2
Blanda	207	14,5	219	14,4
	1430	100,0	1516	100,0

Omregning til 1000 i hver gruppe – forholdstall (FT 1865):

	Absolutt frekvens menn	Forholdstall menn	Absolutt frekvens kvinner	Forholdstall kvinner
Nordmenn	198	5,1	180	5,6
Kvener	256	3,9	250	4,0
Samer	769	1,3	867	1,2
Blanda	207	4,8	219	4,6

Eksempel med nordisk justerte *Peder* (pkt. 6.1):

	Absolutt frekvens	Forholdstall	Justert frekvens ‰	%
Nordmenn	13	5,1	66	16,8
Kvener	18	3,9	70	18,0
Samer	129	1,3	168	42,9
Blanda	18	4,8	87	22,3
	178		391	100,0

Eksempel med nordiske *Ole* (pkt. 6.3):

	Absolutt frekvens	Forholdstall	Justert frekvens ‰	%
Nordmenn	10	5,1	51	15,3
Kvener	9	3,9	35	10,7
Samer	117	1,3	152	46,2
Blanda	19	4,8	92	27,8
	172		330	100,0

Eksempel med nordiske *Aslak* (pkt. 6.3):

	Absolutt frekvens	Forholdstall	Justert frekvens ‰	%
Nordmenn	0	5,1	0	0
Kvener	1	3,9	4	25,0
Samer	9	1,3	12	75,0
Blanda	0	4,8	0	0
	10		15	100

%-tegnet i tabellene angir dermed den relative frekvensen for belegga av et enkelt navn i hver gruppe – regnet ut fra en representasjon på 1000 personer i hver gruppe. ‰-tegnet i tabellene angir folkegruppene som om hver gruppe skulle være representert ved ett tusen personer.

I tabellene for enkelt navn, for eksempel de 15 mest vanlige mansnavna i tabell 2 (pkt. 5.3), er de relative frekvensene (i promiller) utregna i forhold til det TOTALE tallet på menn i hver gruppe – ikke summen av de 15 mest frekvente.

Jeg har valgt å framstille noen av resultatene grafisk, i tillegg til tabellene, fordi jeg mener dette er en fornuftig måte, pedagogisk sett, å framstille resultatene på. Vi får dermed en visualisering av til dels komplisert tallmateriale. De mest lågfrekvente navna (og kategoriene) er ikke med i de grafiske framstillingene fordi det da vil ligge en fare for å

”overgeneralisere” – hva som er ”lågfrekvent” har likevel vært problematisk generelt sett å definere. Prosentfordelinga i de grafiske framstillingene viser for øvrig hver verdi som en prosentandel av helheten for hver kategori.

3.5 Klassifiseringer

Jeg velger å følge *Norsk personnamnleksikon* (NPL II) i arbeidet med klassifiseringa av navna, noe som medfører at klassifiseringa i stor grad er gjort på språklig grunnlag. I navnebøker generelt vil navna være omtalt med bakgrunn i språkhistoria, og navn vil generelt sett være enklere å klassifisere på språklig grunnlag fordi det ofte kan være problematisk å kartlegge de kulturelle vandringsveiene til et navn. Enkelte navn vil jeg likevel klassifisere ut fra et kulturelt perspektiv, som *Johan*²⁹ – ei kortform av *Johannes*. I norrøn tid er *Johan* et mellomsteg i utviklinga mot *Jon*. Samtidig har navnet røtter i Tyskland. For navngiverne vil det i stor grad ligge psykologiske årsaker bak valg av navn, dvs. årsaker som ikke alltid direkte kan relateres til språkhistoria og til språklig opphav. Ifølge NPL II økte bruk av *Johan* i popularitet i Norge fra sein mellomalder som en følge av tysk påvirkning. I et kulturelt perspektiv vil det da være mest korrekt å klassifisere navnet som tysk i stedet for nordisk – eller som ei kortform.

Et annet navn som jeg vil nevne for å illustrere problematikken knytta til ulike kulturelle vandringsveier til et navn, er russiske *Olga*. Navnet skriver seg opphavlig fra nordiske *Helga*, men er kommet til Vest-Europa via Russland med storfyrstinne Olga, som gifta seg med Karl av Würtenburg i 1846, og som kan ha fungert som modell for oppkalling i Tyskland og Danmark (Alhaug 2004:56). Navnet kan i så måte være bærer av tyske og danske kulturimpulser. Vi skal likevel ikke glemme at Nord-Norge hadde handelssamkvem med russerne via den såkalte pomorhandelen fram til den russiske revolusjonen i 1917. Navnet kan derfor ha vandret inn ”direkte” over grensa fra Russland, uten å ha ”mellomlandet” lenger sør i Europa. Jeg lar *Olga* være representant for Russland.

Flere norske navneforskere har brukt termen kirkelige navn som ei egen gruppe i klassifiseringa. I denne kategorien er navn som har vært knytta til den kirkelige

²⁹ Navnet kan kanskje også stå som et eksempel på at samme justeringer kan skje i ulike geografiske områder uavhengig av påvirkning utenfra: Vi finner forma som ei ”mellomform” i norrøn tid.

tradisjonen vært plassert. Her har vi funnet bibelske navn, helgennavn og opprinnelige helgennavn som er justerte på nordisk grunn. Ofte er det vanskelig å skille mellom bibelske navn og helgennavn, og ofte er bibelske navn brukt som helgennavn. Helgennavna med opphav i skriftformene vi finner i Bibelen har ofte kløyvd seg i ulike varianter opp gjennom historia, som (st.) *Hans* av *Johannes* (eller st. *Johannes*) (Aarset 1982:81).

Helgennavna er knytta til katolsk kirke og er ikke navn som har direkte tilknytning til vår kirketradisjon i etterreformatorisk tid. Som Alhaug (2004:59) mener jeg at det kan stilles spørsmål ved hvorvidt mange av disse navna er brukt bevisst det kirkelige, eller kanskje retttere sagt det tidligere katolskkirkelige opphavet. De aller fleste vil trolig ikke gi barna sine navna *Cecilie* eller *Klara* – navn med base i helgennavn³⁰ – med motivasjon henta fra kirkelig tradisjon. *Ruth* eller *Daniel* derimot, indikerer i større grad at motivasjonen for navnevalget er henta direkte fra Bibelen. Én kategori kirkelige navn inneholder svært mange aspekter, og kan derfor være misvisende om vi trekker inn de reint psykologiske aspekta i årsakssammenhenger knytta til valg av navn.

Jeg velger derfor å splitte kirkelige navn i tre kategorier: Bibelske navn, klassiske navn og nordisk justerte navn. En årsak til at jeg vil operere med terminologien bibelske navn som ei spesialgruppe, har bakgrunn i hypotesen min der jeg vil undersøke om de reint bibelske navna er frekvente i kvensk og samisk befolkning i Lyngen – ut fra oppfatningen om et sterkt religiøst engasjement i disse folkegruppene.

3.5.1 Problemer ved klassifiseringa

I møtet med forkortelser i folketellingene velger jeg konsekvent å utelate alle forkortelser da det kan være tvil om opphavet. I folketellinga av 1865 finner jeg at forkortinger i 2. og 3. posisjon snarere er regelen enn unntaket, og altså en av grunnene til at jeg har valgt å la være å ta disse posisjonene med i undersøkinga.

I møtet med enkeltnavn kan det være aktuelt med to eller flere klassifikasjoner, som ved *Hardiette*. Er det ei moving – *Harder* pluss det franske suffikset *-iette*, eller er det rett og slett en skrivefeil med tanke på engelske *Harriet*? Jeg har valgt å lemmatisere og

³⁰ Caecilia – romersk martyr (død 230). Den hellige Clara fra Assisi (død 1252) (NPL II).

klassifisere navnet som engelsk. Hva med *Estinus*? Er navnet et produkt av en avledningsprosess fra kvinnenavnet *Ester*, eller kan det ha sitt opphav i *Esten*, som er ei yngre form av nordiske *Øystein*? Ifølge NPL II var *Esten* særlig brukt i Hedmark, Møre og Romsdal og Trøndelag tida etter reformasjonen. Ved nærmere undersøkelser på RHD sine nettsider, finner jeg at *Estinus* sin bestefar var født i Tolga prestegjeld i Østerdalen, dvs. Hedmark fylke. Jeg velger derfor å klassifisere *Estinus* som ei latinisering.

Problemer i møtet med klassifiseringa har jeg generelt sett løst underveis ved å vurdere opplysninger i NPL II. Noen ganger har jeg rett og slett vært nødt til å bruke skjønn. I tilfellene jeg har nevnt i avsnittet over, har jeg kunnet føyd til en kode 2 og klassifisert navna under to overordna kategorier. Jeg velger imidlertid å holde meg til én kategori fordi to kategorier generelt sett vil være problematisk å forholde seg til i statistiske utregninger og grafiske framstillinger. I møtet med slektsnavna har jeg gått inn i folketellinga på RHD sine nettsider for å sjekke om slektsnavna er brukt som fornavn, eller om det kan være snakk om feil oppføring av etternavnet.

3.6 Prinsipper for lemmatisering

Jeg har til en viss grad valgt å beholde ulike stavevarianter framfor å lemmatisere formene. Det ville kanskje vært rasjonelt å sammenføre varianter i større grad. Årsaka til at jeg har valgt å beholde ulike former og ikke lemmatisere til reint leksikalske navn i større grad, er at Lyngen-området var (er) flerspråklig. Navn ble derfor uttalt ulikt. Lydlige varianter som *Berit* og *Beret* har jeg valgt stå som selvstendige former. Jeg har videre utelatt stum h, som i *Thorstein*>*Torstein*. Stavevarianter som *Carl*/*Karl* slår jeg sammen. Navn i samsvar med eldre ortografiske konvensjoner (dansk-norsk ortografi), som *Aagesine* og *Knud*, har jeg endret i tråd med moderne rettskriving.

3.7 Oversikt over klassifiseringa

3.7.1 Bibelske navn (B)

Dette er navn representerte i GT og NT, som *Johannes*, *Isak*, *Maria* og *Rebekka*, og navn som i liten grad avviker fra skriftformene i Bibelen, som *Matias* (*Mathias*).

3.7.2 Klassiske navn (KL)

Dette er navn med bakgrunn i et klassisk språk (gresk og latin) som har samme form som de hadde i de klassiske språka, eller som ligger svært nær de opprinnelige navna. For eksempel *Kristian* og *Kristoffer*. Dette er navn med språklig opphav i henholdsvis latin (*Crīstiānus*) og gresk (*Chrīstophóros*) – altså navn med referanse til Kristus.³¹

3.7.3 Navn justert på nordisk grunn (NJ)

I denne kategorien plasserer jeg de innlånte navna som er justerte på nordisk grunn, dvs. navn som har sitt opphav i de klassiske navna, men som har fått ei lydlig justering i Norden. Dette er navn som bærer preg av å ha et fremmed opphav, men som har fått en nordisk lydlig justering³², som *Margrete* og *Marit*, begge av greske (og latinske) *Margareta*. Andre navn her er *Berit*, og varianten *Beret* med en lydlig senkning fra *i>e*. *Berit* og *Beret* vil hos folk flest trolig ikke framkalle assosiasjoner til kirka, men disse to navna har altså ”opphav” i den svenske helgenen *Birgitta*.

I noen tilfeller vil det være uklart om navnet er innlånt i justert form eller om justeringa har skjedd på nordisk grunn, som *Marie* av *Maria*. Navnet kan være direkte importert fra fransk, men har fått nordisk uttale. Jeg velger imidlertid (under tvil) å følge NPL II og klassifisere navnet som en nordisk sideform av *Maria*. *Marie* kan likegodt være importert fra fransk. Der det er mer tydelig at avledningsprosessene har foregått på ikke-nordisk grunn, velger jeg imidlertid å klassifisere navna etter opphavsspråket, som ved *Grete* (tysk).

3.7.4 Avledninger (AV)

På 1700 og 1800-tallet får vi ei modernisering og et nytt tilfang i navngivinga med avledningsnavna. Årsaka til populariteten for disse navna for øvrig ligger nok i selve ”avledningssystemet” som gir svært mange av kombinasjonsmuligheter. Avledninger er navn som er avleda over kjønns skillet, dvs. manns- og kvinnenavn med etterfølgende suffiks.

³¹ *Crīstiānus*: ’som hører Kristus til’ og *Chrīstophóros*: ’han som bærer Kristus’.

³² *Per* og *Kari* vil også havne i denne kategorien, navn som nok av mange vil bli oppfatta som ”gode norske” i og med at de er lydlig lik nordiske *Tor* og *Siri*, men som er av fremmed opphav, dvs. *Kari*, av helgennavnet *Katharina*, og *Per*, av bibelske *Petrus*.

Navnebasen er i de aller fleste tilfellene tradisjonelle mannsnavn. Avledningssystemet er svært kreativt i og med at stadig flere mannsnavn, for eksempel *Jens*, får tillagt et kvinnemarkerende suffiks, for eksempel *-ine*, og det blir dermed laga nye navn. Her: *Jensine*. Navn med suffikset *-ine* har sitt utspring i Frankrike og sprer seg derfra til andre land. Til Norge kommer de via Danmark. I Norge får denne navnemoten størst utbredelse i urbane områder, spesielt i byene omkring Oslofjorden (Alhaug 1990:137).

De nye mannsnavna blir laga blant anna ved å føye til de latinske endingene *-(i)us* og *i(a)nus*, som *Analius* (< *Anna*) og *Pareli(us)*. Andre ”-us navn” er igjen innlånte som hele navn, som *Amandus*. Disse navna ble trolig oppfatta som ”fine” navn av folk fra lågere sosiale lag. I tillegg til de latinske endingene blir de nye mannsnavna i stor grad laga ved nye sammensetninger av for- og etterledd, som i *Tor-vin*. I materialet mitt finner jeg for øvrig kvinnenavna *Otelie* og *Ottelia*, som er latiniserte former av gammelhøgtyske *Odila*.

Navnebasen for kvinnenavna er i de aller fleste tilfellene tradisjonelle mannsnavn. For kvinnenavna generelt sett er variasjonene langt flere enn ved mannsnavna. De vanligste endingene er *-(i)a* (*Antonia*), *-e* (*Antone*), *-etta* (*Antonetta*), *-ikka* (*Petrikka*), *-ene* (*Olene*), *-ina/-ine* (*Jensine*), og *-ny* (*Dagny*). Impulsene for denne navnemoten har bakgrunn i tysk og fransk kulturpåvirkning og kommer til Norge primært via Danmark. Navnemoten får stor gjennomslagskraft blant kvinner, spesielt *-ine*-navna fra midten av 1800-tallet.

Med avledninger mener jeg altså navn avleda på nordisk grunn (for eksempel *Oline*). Der avledningsprosessene har foregått på ikke-nordisk grunn, velger jeg imidlertid å klassifisere navna etter opphavsspråket, som *Charlotte* – en avledning skjedd på fransk jord av *Charlot* (diminutivsform av *Charle* (*Charles*)).

3.7.4.1 Moveringer

Avledninger er altså et mangefasettert fenomen, og innafor avledningsnavna vil vi finne en spesialtype, nemlig moveringer. Jeg har imidlertid valgt å la disse gå inn under kategorien avledninger, men velger likevel å kommentere disse spesielt her. Det særegne ved moveringer er at de er danna over kjønns skillet med utgangspunkt i en

avledningsbase.

Litt historikk: Moveringen *Johanna* er nevnt allerede i NT, som en av kvinnene ved Kristi grav. I Europa finner vi tidlig eksempler på at kvinnenavn er avleda av mansnavn, med suffikset *-a*. På en gravinnskrift fra 400-tallet fra Mainz finnes eksempelet *Optovalda* (av *Optovald*). Fra 800-tallet danner man i Frankrike kvinnenavn av kristne mansnavn med suffikset *-a*. I England finnes *Alexandra* i år 1205, og skikken antas å være kommet dit via normannerne. I Italia finnes moveringer fra 1400-tallet, mens skikken vinner innpass i navnetilfanget i Danmark etter reformasjonen. Den første kvinnen med et movert fornavn i Danmark er vissnok *Christiane* (1626-70), datter av Christian IV. Navneskikken synes altså å ha oppstått i Frankrike, der moveringene først og fremst ble dannet etter den katolske kirkes mest kjente helgener. Den har videre spredt seg derfra ut i Europa. Til Norden og de danske kongehus er navneskikken kommet via tyske fyrstedømmer (Meldgaard 1990:160f).

For kvinnenavna karakteriseres altså moveringene ved at de har opphav i et klart identifiserbart mansnavn med et etterfølgende avledningssuffiks; som *Anton-a*, *Henriette*, og *Paul-ine*. Mansnavnet *Gurinus* har opphav i kvinnenavnet *Guri*. I kontrast vil ikke kvinnenavnet *Gur-ine* være ei *movering* i og med at navnet ikke er avleda over kjønns skillet. Det samme gjelder for *Indianna*, som har avledningsbasen i landsnavnet India (NPL II). Navn som *Ågesine*, *Hansstine* og *Hanstine* velger jeg, som Weise (1989:416), å se på som varianter med sekundærsuffiks utvikla av primærsuffikset *-ine*. Primærsuffikset *-ine* finner vi for øvrig overlevert gjennom sjølstendige kvinnenavn som *Stine* og *Mine*. Denne navnemoten blir svært populær i Norge utover 1800-tallet, og da spesielt navna med avledningssuffikset *-ine*.

3.7.5 Nye sammensetninger (SM)

I stedet for å bruke et helt døpenavn i oppkallinga, kommer etter hvert fenomenet med å ta deler av slektingers og "kjentfolks" navn i bruk i oppkalling.³³ Disse navna blir til

³³ Det er dermed ikke sagt at dette primært var et oppkallingsfenomen, folk har godt kunnet kombinert ledda mer "fritt". Alhaug (1986:119) indikerer at for eksempel *Jenvald*, *Ingnor* og *Nilvart* kan ha oppstått som en konsekvens av navneleddsoppkalling for så i neste generasjon gå videre i familien ved overførsel av heile navnet. Andre oppkallingsprinsipp som kan nevnes er at barnet overtar navnestammen pluss et suffiks, som ved *Arnolda*, eller ved allitterende oppkalling – dvs. overføring av forbokstaven til personen

som et resultat av nye sammensetninger av navneleddskombinasjoner. Det er da snakk om nylaga navn i samtida, og i prinsippet er det snakk om å bruke for- og etterledd av navn og slå disse sammen, som ved *Jen-dor* og *Nor-leif*. Jeg velger også å kategorisere sammensatte heilnavn, som kvinnenavna *Ingeranne* og *Marieanna* under denne gruppa. Vi finner også dette navnelagingsystemet relatert til nylaga nordiske navn, men disse navna har jeg valgt å klassifisere som nordiske navn. Mens suffiksavledningsnavna dominerer blant avleda kvinnenavna, er det generelt sett navneleddskombinasjoner som dominerer blant mannsnavna (Alhaug 1985:84).

Å sette sammen ledd er et navnelagingsystem som er svært så kreativt.³⁴ I en undersøkelse kan det generelt sett være uhensiktsmessig å operere med for mange kategorier. Jeg har likevel valgt å operere med to spesialgrupper, nemlig latiniseringer (LAT) og nye sammensetninger (SM), i tillegg til navna jeg har valgt å kategorisere som avledninger (AV). I perspektiv av ”motenavn” kan det være interessant å undersøke de ulike navnelagingskombinasjonene nærmere, kanskje spesielt for å se om det er frekvensskiller mellom de ulike etniske gruppene, og om navngivinga her kan være sosialt betinget. Det er da naturlig å konsentrere undersøkinga til mannsnavna fordi latiniseringer, sammensetninger og slektsnavnstypologiske fornavn (pkt. 3.7.7), kommer tydeligst til uttrykk hos mennene (pkt. 10.13) – spesielt slektsnavnstypologiske fornavn er et mannsnavnsfenomen.

3.7.6 Nordiske navn (N)

Dette er navn som var i bruk før kristendommen kom til landet vårt. Herunder er navna som Alhaug (2004:57) kaller for nordiske *arvenavn*, dvs. navn som vi kan spore tilbake til urnordisk form og som var i bruk i norrøn tid. I denne kategorien finner vi også de navna som er utvikla seinere av nordisk ordtilfang, som *Bergfrid*. Navn som *Oline*, som er ei moving, og som for så vidt har opphav i nordisk navnetradisjon, har jeg imidlertid klassifisert som avledning. Årsaka er at ledda i disse avledningene ikke har reint nordisk opphav, men er en blandingstype: De har nordisk base: *Ole-*, men utenlandsk suffiks: *-ine*.

barnet skal kalles opp etter, som for eksempel *Kennet* etter *Karl* (Alhaug 1986:118).

³⁴ Se ellers Alhaug (1985).

3.7.7 Slektsnavnstypologiske fornavn (SF)

Slektsnavn kommer i bruk som fornavn utover 1800-tallet. Mer spesifikt er det snakk om rene slektsnavn med opphav i øvre sosiale lag, men som ble tatt i bruk av allmuen som fornavn, dvs. navn som *Jentoft* og *Sverdrup*. At allmuen tok i bruk disse slektsnavnene, kan ha bakgrunn i et ønske om sosial kompensasjon, eller at de ser muligheter for mobilitet opp i samfunnet. Dette er navnesosiologiske faktorer som er nærmere problematisert og undersøkt i hovedfagsoppgaven: *Nye navn i nye tider* av Cissel Samuelsen (1999).

Som Samuelsen velger jeg å bruke termen *slektsnavnstypologiske fornavn* i stedet for *opprinnelig slektsnavn brukt som fornavn* på denne kategorien. Disse fornavnene var for øvrig spesielt populære i Nord-Norge, da spesielt i kystområdene i Sør-Troms og nordlige Nordland (Samuelsen 1999:127), og er et mannsnavnsfenomen. Ved Norges første navnelov i 1923 kom imidlertid forbudet mot å bruke slektsnavnene som fornavn.

3.7.8 Kortformer (KF)

Språkhistorisk sett har vi sett en tendens til å forkorte ord når de blir for lange ”og kle på dei att når dei blir for snau” (Stemshaug 1982a:30) – et fenomen som gjelder for fornavnene våre også. Ved de toledda navnene er dette satt i system i og med at vi får kortformer (hypokoristika) som er svake og enledda. F.eks. blir *Arnkjell* og andre navn på *Arn-* til *Arne*, og *Astrid* og andre navn på *As-/Ås-* til *Åse* (loc.cit.). For trestavelsernavn, som ved avledninger med suffikset *-ina*, blir kortformene ofte siste del av navnet, som *Dina* av *Bernhardina*, eller *Lina* av *Karolina* eller *Nikolina*. Tendensen til forkorting av andre avledningsnavn finner vi også, som *Lotte* av (franske) *Charlotte*. Linnea Gustafsson (2002:134) viser til at innen kortformene tas i bruk som døpenavn, har de vært i bruk en periode som kortformer av lengre døpenavn og av kjælenavn, noe hun har påvist i sin undersøkelse av navngivingsmønstre i Skellefteå i perioden 1791-1890.

Kortformer av avledninger kommer naturlig nok seinere i bruk enn opphavsnavnene, og blir ikke så populære som navnene de har opphav i (Kruken 1982:64). Kortformene ligger ”immanent” i alle språk, og utviklinga mot kortformer kan blant annet begynne i barnespråket, som ved *Magdalena* > *Lena*. Deretter går det litt tid før slike navneformer blir ”offisielle” navn. Kortformer vi har i bruk har ofte oppstått på nordisk grunn, som

Gulla av *Gullaug* eller *Tinus* av *Albertinus*. *Hilda* kan spores til både tysk og nordisk tradisjon. Navnet er til dels en latinisert form av nordiske *Hild* (= fornlandske *hildir* 'strid'), og til dels en kortform av tyske navn som *Hildegard* og *Brynhild*. Til sammenlikning er det nærbeslektede *Hildur* mer entydig nordisk, dvs. en nysislandsk form av norrønt *Hildir* (Klintberg 2005:44). Jeg velger for tilfellet *Hilda* å følge NPL II og kategorisere navnet som ei kortform.

Et nytt fenomen på 1800-tallet er altså at kortformer og kjæleavn kommer inn i navnetilfanget som døpenavn. Per i dag er det ikke gjort større undersøkelse med tanke på utbredelsen av kortformer i Norge. Jeg har valgt å undersøke denne kategorien nærmere i Lyngen med bakgrunn i oppfatningen om at disse navna blir populære utover 1800-tallet.

Til slutt: Om NPL II viser til at navna har oppstått i et anna språk, som for eksempel *Grete* av tyske *Margrete*, velger jeg altså å følge NPL II og kategorisere *Grete* som tysk i stedet for ei kortform.

3.7.9 Andre kategorier

E: Engelske navn.

F: Franske navn.

IR: Irske navn.

KELT: Keltiske navn.

NED: Nederlandske navn.

R: Russiske navn.

T: Tyske navn.

S: Spanske navn.

X: Dette er en restkategori som inneholder navn jeg finner vanskelig å klassifisere.

4. FOLKETELLINGENE

4.1 Om folketellingene

Å få oversikt over Norges befolkning er blitt sett på som en del av merkantilismen, en tankeretning der stikkorda er statlig styring og økonomisk nasjonalisme (Thorvaldsen 1996:56). Fra det første manntallet som kom i 1663, til den første folketellinga i 1769, er kvinnene utelatt i manntallslistene. I disse er kun skattepliktige menn registrert, og gårdens navn og skyld (Torp 1986:69). Fram til 1860 er det ikke mulig å få oversikt over innvandringa til landet på grunn av at det statistiske materialet ikke er godt nok. Det er først ved folketellinga av 1865 vi får god dokumentasjon på folk som flytter inn til Norge (Niemi 2003:18).³⁵

Folketellinga i 1769 er den første ”egentlige” folketellinga som teller samtlige personer i riket. Aktuelle tema i tida er landreform og registrering av den mannlige befolkningen i forbindelse med utviklingen av militærvesenet. Folketellinga av 1769 er *numerisk*, dvs. at den kun opererer med talloppgaver, og den gir derfor ikke grunnlag for identifisering av enkeltpersoner (Torp 1986:68). Den første *nominative* folketellinga, dvs. at opplysningene er knytta til navn på enkeltpersoner, kommer i 1801, og er visnok den første kilde i verden som er dataregistrert i sin helhet (Thorvaldsen 1996:57). Fra 1815 til 1855 er folketellingene, som ble gjennomført hvert tiende år, igjen kun numeriske og statistiske, med få bevarte navnelister.³⁶ Tellingene gjennomførte fra og med 1865 er nominative, og vi finner her klare registreringer for etnisitet. Etter folketellinga av 1865 fulgte landsdekkende folketellinger i 1875, 1891, 1900, 1910 osv. I 1885 ble det dessuten gjennomført ekstra tellinger for byene og på landsbygda i Øst-Finnmark – ”angivelig fordi politikken var å kartlegge den kvenske befolkningen” (op.cit.:57).

³⁵ En systematisk statistikk over utlendinger bosatt i Norge får vi likevel ikke før ved folketellinga av 1910 (Niemi 2003:18).

³⁶ Tellingene er i utgangspunktet kommet til ved nominative lister, satt opp av sogneprestene som hadde ansvaret for gjennomføringen ute i distriktene. Listene ble så sendt inn til ”Finants- og Told-Departementet” for statistisk bearbeiding (Torp 1986:69).

4.2 Fokus på registrering av etnisitet

På 1800-tallet er Norge et ensartet samfunn med unntak av minoritetsgrupper som samer, innvandrede finner og tatere. Etter at Norge rev seg løs fra Danmark, og fram mot 1850, kommer minoritetsgruppene mer og mer i myndighetenes søkelys i ”skjæringsfeltet mellom et kulturelt og et politisk nasjonsbegrep” (Niemi 2003:26). Idéstrømninger fra Frankrike og Tyskland med opphav i fransk opplysningstid og tysk nasjonalromantikk gjør seg nå gjeldende: Kulturelle særtrekk skal ivaretas, og alle folkeslag har ”livets rett”. Samtidig gjør et mer politisk prega nasjonsbegrep med røtter i den franske revolusjonen seg gjeldende. Her er fokuset forankret i ”den enhetlige nasjonen”, en tankeretning som ikke inkluderer ulike folkegrupper og et kulturelt mangfold. Utfallet av den minoritetspolitiske debatten kjenner vi i dag. Minoritetene er ikke forenelig med kulturbegrepet som utvikler seg utover 1800-tallet. Kultur er ”norsk kultur” ut fra nasjonalstatens oppfatning av kulturbegrepet. Mot slutten av hundreåret gjør dessuten utviklingsteoriene og reindyrka raselære seg gjeldende. Minoritetsbefolkningen er ikke forenelig med nasjonstenkningen (op.cit.:25f).

Interessen for registrering av fremmede vokser fram mot århundreskiftet.³⁷ I instruksene for folketellinga av 1865 heter det:

”I de Dele af Riget, hvor Folkemængden foruden af Norske ogsaa bestaar af Kvæner, Finner eller Lapper, anføres saavel i de specielle som i Hovedlisterne hvert af disse Folkeslag for sig saaledes, at i ethvert Sogn, hvor Befolkningen er blanda med disse Folkestammer, først den af Norske bestaaende Befolkning bliver anført og opsummeret, og derpaa den af Kvæner for sig og den af Finner eller Lapper for sig, hvorefter endelig Alt sammenlægges som Sognets hele befolkning.(...)Forsaavidt der gives Individuer af blanda Herkomst, ønskes desuden saavidt mulig oppgivet, hvilke eller hvormange de ere, af hvis Forældre den ene er Norsk, den anden Fin eller Lap, og endelig de, af hvis Forældre den ene er Kvæn, den anden Fin eller Lap. Endelig bliver i Anmærkningsrubriken at anføre om Vedkommende forstaaer Norsk.”

(Off. dok. 1865, bilag nr.2 – sitert etter Torp 1986:71).

Kriteriene som legges til grunn er ikke gitt eksplisitt, men et avstammingskriterium

³⁷Årsaka til registreringa av fødested kan nok, ifølge Myhre, heller ses på som et uttrykk for en moderniseringstanke; å få oversikt over landets økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling, enn ut fra rein nasjonalisme. Flytting og kommunikasjon er nødvendige faktorer knytta til moderniseringa – og innvandringa er liten i forhold til utvandringa som var flere ganger så stor (Myhre 2003:195).

ligger implisitt i instruksen. Folketellinga av 1865 er videre den første som skal registrere om vedkommende forstår norsk. Ved folketellinga av 1875 får etnisitetsaspektet større fokus. I denne tellinga er det kommet en egen rubrikk for nasjonalitet. Nå skal dessuten språket til enkeltindividene kartlegges i større grad, som en tilleggsopplysning uavhengig av etnisk kategori (op.cit.:71). Norges første lov om statsborgerskap kommer for øvrig i 1888 der avstammingskriterium er lagt til grunn (Myhre 2003:190).

Folketellinga av 1891 blir den første der man innhenter systematisk opplysninger om språkbruk: ”Sprog, der tales i Vedkommendes Hjem (saafremt det er forskjellig fra den i Rubrikk 16 angivne Nasjonalitet): Norsk, Lappisk, Finsk (Kvænsk)” (NOS nr. 284 1898:139 – sitert etter Torp 1986:71), mens det nå ikke gis konkrete kriterier ved utfylling av rubrikken for nasjonalitet (op.cit.:73).

Ved folketellinga av 1900 skal opplysninger om språkbruk innhentes uansett om det samsvarer med nasjonalitet eller ikke. En blandingskategori blir ennå benyttet ved registrering ute i tellingskretsene, men ved den statistiske bearbeidinga hos SSB faller denne nå bort: ”Personer af blanda Herkomst bleven henført til den nasjonalitet, til hvilken de antoges at høre efter det Sprog, der taltes i Familien” (NOS V 4 1906:78 – sitert etter Torp 1986:72). Etnisiteten blir i det statistiske etterarbeidet nå ”avgjort” etter språklige kriterier; etter antatt hovedspråk. For myndighetene blir registreringa av etnisitet og språk svært viktig jo lengre fram mot 1900 vi kommer. Denne spesialinteressen for registreringa av språk blir dermed et viktig måleinstrument for å kunne si noe om hvor vellykket fornorskningspolitikken til myndighetene har vært til da.

4.3 Folketellingenes troverdighet – etnisitet

I arbeidet med folketellingene må vi anta at tellerne har hatt ulike forutsetninger for å fastslå etnisiteten. Elementer som flerspråklighet, personenes egen oppfatning av tilhørighet og avstamning, og ulike telleres etniske vurderinger, er faktorer som folketellingene må leses med bakgrunn i.

Jan Antonsen (1993) har i sin hovedoppgave: *Tre stammers møte i Kvæningen 1865-1900. En analyse av etnisitetsangivelser i folketellinger*, gjort en detaljstudie av folketellingene på individ/mikronivå og drøftet troverdigheta av etnisitetsregistreringene. Han konkluderer med at tellerne kjente befolkningen i lokalsamfunnet godt, og at de har lagt personens avstamning til grunn (op.cit.:205). Thorvaldsen (1996:68) har ved en gjennomgang av originallistene andre steder i Troms fylke, funnet at instruksene for folketellingene blir tolka ulikt. I noen tellinger finner han at opplysningene om språk er utelatt, mens det i andre er oppgitt alle språk som en person behersket – noe jeg finner eksempler på ved folketellinga av 1900 for Lyngen. Han konkluderer likevel med at etnisitetsangivelsene i folketellingene i hovedsak er troverdige ut fra et avstammingskriterium, men at tellerne hadde ulike forutsetninger for å avgjøre en persons etnisitet.

4.4 Folketellingene som kilde

I registreringsarbeidet fra handskrifta i det historiske kildematerialet til elektroniske data, har registratorene støtt på utfordringer av ulike slag. Hovedkriteriet i kildebehandlinga er at registreringsarbeidet skal være kildetro. Den elektroniske kopien skal gi oss korrekt informasjon i forhold til originalen (Thorvaldsen 1996:15).

I noen tilfeller har folketelleren eller presten skrevet feil, eller unnlatt å fylle inn rubrikker. Registratorene har hatt lov til å rette innholdet – etter gitte kriterier – i rubrikkene i originalene når det ikke har vært tvil om at rettelsene har vært riktige. I tvilstilfeller er opplysningene registrert etter kilden, men da har registratorene markert om informasjonen kan være feil ved å føye til to utropstegn etter aktuelle informasjon. To utropstegn markerer dessuten åpne rubrikker i originalen, som ved tilfeller der fornavn ikke er registrert i ei folketelling.

Utydelig skrift, der det er vanskelig eller umulig å lese innholdet i en rubrikk, blir markert ved to spørsmålstegn. Overstrykninger i rubrikker i originalkildene er markert ved prosenttegn. Det som er strøket over er satt inn mellom to prosenttegn etter at nye opplysninger er føyd til: *n %l%* betyr at verdien *l* for samisk har blitt erstattet med verdien *n* for norsk. (op.cit.:45-48). På grunn av usikkerhetsmomentene knytta til

oppføringene, har jeg valgt å være konsekvent og utelate personene det er gjort markeringer med spørsmålstegn og utropstegn i navnerubrikkene i originalkildene.

4.5 Folketellinga av 1865

1865-korpuset mitt omfatter alle personer som er registrert født i Lyngen og som bodde der på tellingstidspunktet. Et element i denne sammenheng er at de som er utvandret fra Lyngen ikke er med i tallmaterialet mitt (også i 1900-korpuset). Ved nærmere undersøkelse i den landsdekkende folketellinga av 1865, viser det seg at det dreier seg om 336 personer, dvs. ca 10,0 % av alle som er født i Lyngen. Svært mange er flytta til andre kommuner i Nord-Norge, mens det er utvandret 7 personer til områder sør i Norge. For en stor prosent av utvandrerne viser det seg at det ikke er markert for etnisitet, som for eksempel i bykommunen Tromsø og i Nordland fylke. I andre områder kan det være tilfeldig og ”usikker” registrering av etnisiteten. Det ville komplisere arbeidet mitt med å ”sortere” ut disse personene og ta de med i tallmaterialet. Det er uansett ingen grunn til å tro at utvandrerne har anna mønster i navngivinga, at det avviker på noen måte fra det som kommer fram i Lyngenmaterialet.

En faktor som kan være verdt å nevne i denne sammenheng, er at det for en del samer som er oppført med fødested i utlandet gjelder at de er født i familier med hjemstavnsrett i Norge. Årsaka til dette har sammenheng med grensedragningen mellom Norge og nabolanda i 1852. Det dreier seg her om norske samer som var født og hadde hatt opphold i Russland, Sverige eller Finland i sammenheng med vinteropphold i forbindelse med reindrifta. I kirkebøkene kan man finne nedtegnelser som ”født på fjellet i Russland”, ”født i Russland”, osv. (Niemi 2003:39).

Befolkningsgrunnlaget i analysen min i 1865-korpuset er, etter justeringer (pkt. 4.4), 1516 kvinner og 1430 menn. For den mannlige delen av korpuset består de etniske gruppene av 198 nordmenn, 256 kvener, 769 samer og 207 personer i blanda gruppe. For kvinndelen av korpuset finner vi 180 nordmenn, 250 kvener, 867 samer og 219 personer i den blanda gruppa.

4.6 Folketellinga av 1900

Mens det for 1865-tellinga var klare markeringer for etnisitet, er etnisitetsregistreringa et problem jeg støter på i møte med 1900-tellinga. Jeg finner at det i denne folketellinga er gjort justeringer i forhold til registrering av etnisitet for svært mange personer i det opprinnelige kildematerialet. I etnisitetsrubrikken er det svært mange som opprinnelig var oppført med blanda etnisitet retta opp til én etnisitet, for eksempel *l %b%, n %b,f,n%* (pkt. 4.4). Disse er nå i stor grad registrerte nordmenn. Språkrubrikken viser seg imidlertid i stor grad å samsvare med registrert etnisitet, samtidig er en del personer som er registrert med en etnisitet, registrert som to- eller trespråklige.

Språkrubrikken gir imidlertid indikasjoner på hva folk oppfatta seg sjøl som, og jeg har valgt å forholde meg til opplysninger som kommer fram i denne i arbeidet med å kategorisere i etniske grupper. Dette har ikke vært uproblematisk, og vi kan ikke uten videre stole på at det som kommer fram i kildene er det korrekte.³⁸

I språkrubrikken er det av og til oppgitt mer enn ett språk, mens det i etnisitetsrubrikken er oppgitt en etnisitet. Mange var flerspråklige som en konsekvens av det flerkulturelle møtet, dvs. at mange behersket flere språk av reinte praktiske grunner. Hos en del personer samsvarer ikke etnisiteten med språket som er oppgitt. Jeg finner for eksempel at det for flere som er registrert etnisk samisk eller kvensk, er det oppgitt norsk som eneste språk. Vi må likevel gå ut fra at mange også snakket morsmålet sitt. At disse oppgir å beherske norsk som eneste språk, kan være et ”symptom” på ”norskhet”, dvs. en effekt av fornorskningspolitikken, og at det i disse linjene kan ligge skjult elementer av identitetsproblematikk. Det er likevel umulig å fastslå noe sikkert i slike tilfeller, og vi må ha in mente at det for mange av folketellerne nok forelå en ”fornorskingsiver”, og at dette ligger skjult i språkrubrikken. Problematikken omkring hvilke faktorer som er avgjørende for hvordan individet oppfatta seg sjøl – den ”kognitive etnisiteten” – er mangefasettert. Identitetsoppfatningen må for mange ha vært svært problematisk i et samfunn prega av kulturmøter og en aktiv fornorskningpolitikk. Jeg velger altså å være

³⁸ Alf J. Olsen (1984) har drøftet kildemessige problemer knytta til etisitets- og språkrubrikkene i folketellinga. Jeg viser til Olsen for en utførlig drøfting av problematikken.

konsekvent i kategoriseringsarbeidet og har forholdt meg til oppgitt språk, også der norsk er oppgitt som eneste språk for personer som er registrert som etnisk samisk eller kvensk.

Et annet problem jeg har vært nødt til å forholde meg til, er at det for svært mange personer ikke er registrert verken etnisitet eller språk. Disse uregistrerte har flere forskere kategorisert som nordmenn (Marianne Erikstad RHD – personlig kommunikasjon). Det kan være sannsynlig at norsk etnisitet og språk ligger implisitt i disse umarkerte rubrikkene, men det kan også skjule seg andre etnisiteter. Alf Olsen (1984:174) hevder at i de tilfellene folketellerne ikke har ført opp språk, da med referanse til 1875-tellinga, er det fordi husholdet hadde ”en ensartet etnisk bakgrunn eller de bodde i bygder/bygdelag som var av samme ”stamme” ”. Denne faktoren kan spille inn også for de uregistrerte i 1900-tellinga. Jeg velger å samle disse personene i en egen gruppe uregistrerte personer.

Befolkningsgrunlaget for analysen min i 1900-korpuset er, etter justeringer (pkt. 4.4), 1849 kvinner og 2029 menn. I den mannlige delen av korpuset består de etniske gruppene av 520 nordmenn, 98 kvener, 825 samer, 237 personer i blanda gruppe og 349 personer i den uregistrerte gruppa. I kvinnedelen av korpuset finner vi 458 nordmenn, 76 kvener, 766 samer, 234 personer i blanda gruppe og 315 personer i uregistrert gruppe. Det er registrert svært få kvener i 1900-korpuset. Med tanke på innvandringsbølgene av kvener utover 1800-tallet, må det nødvendigvis ha vært flere kvener i Lyngen i denne perioden. De kildemessige problemene knytta til etnisitets- og språkregistreringa, nevnt over, kan forklare dette.

4.7 Kvener født i Sverige og Finland i folketellingsmaterialet for Lyngen

Jeg ønsker å undersøke om det er paralleller i navngivinga mellom kvenene som er født i Lyngen og kvenene i folketellingsmaterialet mitt som er registrert født i Sverige eller Finland. I utgangspunktet ville jeg dele denne delen av analysen i to, dvs. i folketellinga av 1865 og i folketellinga av 1900. Ved nærmere undersøkelse viser det seg imidlertid at mens det er gjort klare markeringer for etnisitet i 1865-tellinga, og at denne er uproblematisk å forholde seg til, er 1900-tellinga mindre egna til analyse av navngivinga i denne gruppa (innvandra finner) fordi det er DÅRLIG SAMSVAR

mellom opplysningene om språk og etnisitet. Jeg har ellers for 1900-tellinga valgt å være konsekvent og forholde meg til språkrubrikken. Dette viser seg å være umulig i møte med de som er registrert født i Sverige eller Finland i samme korpuset. For noen av disse er det for eksempel ikke registrert språk, mens det for andre kan være oppgitt svensk, norsk eller ”blanda” språk. Om jeg her skulle forholdt meg til språkrubrikken, ville det være 6 menn og 5 kvinner som er registrert med finsk språk. Det er heller ikke snakk om flere enn ca. 60 personer som er registrert født i Sverige eller Finland i Lyngen i perioden 1866-1900. Kildematerialet er såpass mangelfullt at det ikke vil være forsvarlig å legge dette til grunn for en analyse.

I 1865-korpuset er datagrunnlaget 112 kvenske menn og 125 kvenske kvinner, registrert født i Sverige eller Finland. Dette materialet er lagt til grunn for analysen der jeg sammenlikner navngivinga mellom kvener født i Lyngen og kvener født i Sverige eller Finland (pkt. 12.1 og 12.2).

4.8 Presentasjon av undersøkinga – hovedtrekk av disposisjonen

Analysen er delt inn i to hoveddeler: 1865-korpuset og 1900-korpuset. Videre er det et skille mellom menn og kvinner (pkt. 3.3). Ved 1865-korpuset har jeg konsentrert arbeidet omkring analyse av topplister og navnekategorier. Arbeidet med 1900-korpuset har et kontrastivt perspektiv i forhold til 1865-korpuset, og fokuset er i stor grad samla omkring utviklinga i bruk av navn i de etniske gruppene fram mot hundreårsskiftet. Perspektivet på undersøkinga av 1900-korpuset er primært relatert til sosiale aspekt og spredning av navn utover 1800-tallet.

Jeg vil underveis i oppgaven kontrastere funn fra undersøkinga mi opp mot de landsdekkende folketellingene av 1801 og 1865. Ved henvisning til folketellinga av 1801, har jeg valgt å bruke statistikkene i NPL II. Disse statistikkene bygger på et utvalg av folketellinga av 1801. Statistikkene avspeiler i hovedsak resultatene vi vil få om vi bruker hele folketellingsmaterialet. Nå samsvarer likevel ikke lemmatiseringa som er gjort i NPL II, helt med lemmatiseringsarbeidet mitt. I NPL II er sammenføringa ”grovere”, mens jeg altså har valgt å la flere ”like” navn stå som selvstendige navneformer. I statistikken i NPL II er for eksempel formene *Ole* og *Ola* slått sammen til *Ola*. Folketellinga av 1865 er lagt ved som vedlegg 1 og 2. Disse representerer de

100 mest frekvente navna i folketellingene, før lemmatisering, og er tilrettelagt av professor Gulbrand Alhaug.

Presentasjon av 1865-korpuset – hovedtrekk av disposisjonen:

- En kort presentasjon av datagrunnlaget for undersøkinga.
- Presentasjon av frekvensene for de ulike navnekategoriene i en samla befolkning.
- Presentasjon av 15-på-topp-liste for en samla Lyngen-befolkning.
- Analyse av 15-på-topp-lister for de ulike etniske gruppene.
- Analyse av navnekategoriene i bruk i befolkningen i perspektiv av etniske grupper.

Systematisk er det her samme progresjon i analysen av den mannlige og den kvinnelige delen av korpuset.

Presentasjon av 1900-korpuset – hovedtrekk av disposisjonen:

- En kort presentasjon av datagrunnlaget for undersøkinga.
- Presentasjon av frekvensene for de ulike navnekategoriene i en samla befolkning.
- Analyse av 15-på-topp-lister for de ulike etniske gruppene.
- Analyse av kategorien nordiske navn.
- Analyse av kategorien bibelske navn.

For disse punkta er det den samme progresjonen i analysen av den mannlige og den kvinnelige delen av korpuset. Videre i oppgaven har jeg konsentrert meg om følgende:

- Analyse av navnemoter, dvs. avledninger (særlig *-ine*-navn) og kortformer blant kvinner på 1800-tallet
- Analyse av ”nye navn” blant menn på 1800-tallet
- Analyse av navngivinga blant kvener i Lyngen vs. personer registrert født i Sverige eller Finland

Til slutt i oppgaven:

- Drøfting av resultatata i perspektiv av hypotesene mine
- Oppsummering

5. FOLKETELLINGA AV 1865 – MENN

5.1 Menn 1865 – en kort presentasjon

Grunnlaget i denne delen av analysen er et korpus på 1430 navnebærere (vedlegg 3). Det er her snakk om 100 ulike mannsnavn i perioden fordelt på 10 ulike navnekategorier. Kategoriene er representert ved henholdsvis 28 bibelske navn, 20 nordiske, 18 tyske, 15 nordisk justerte, 13 klassiske, 2 latiniseringer, og en av hver av engelske, irske, kortformer og avledninger. Den absolutte og de relative frekvensene for kategoriene mellom gruppene er som vist i tabell 1 under.

De etniske gruppene består av 198 nordmenn, 256 kvener, 769 samer og 207 personer i blanda gruppe. I denne sammenheng, en reservasjon: Med tanke på troverdigheta av resultatene i undersøkingsa mi, vil ikke resultatene for den norske, kvenske og den blanda gruppa være like pålitelig som for den samiske befolkningen i og med at det er så stort skille i folketall, for eksempel 198 nordmenn mot 769 samer.

Når det gjelder ulike enkeltnavn i bruk i de respektive gruppene, finner vi 62 i den norske gruppa, 50 i den kvenske, 48 i de samiske og 49 i blanda gruppe. Det er verdt å merke seg at sjøl om nordmennene er i mindretall i befolkningen, er det denne gruppa som har flest ulike navn i bruk, og at sjøl om den samiske gruppa utgjør over 50 % av den mannlige befolkningen i perioden, er det de som har færrest enkeltnavn i bruk. Med tanke på navnerikdommen, er det altså snakk om to ytterpunkter; den norske vs. den samiske befolkningen. Kvenene og blanda gruppe har omtrent lik andel av ulike navn og havner i en form for mellomposisjon.

5.2 Mannsnavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene

Med utgangspunkt i tabell 1, finner vi at de nordisk justerte navna er kategorien som er sterkest representert i den mannlige befolkningen i Lyngen. Kategorien er representert av 556 navnebærere totalt, noe som utgjør en relativ frekvens på 38,9 % av et samla korpus. På andre plass finner vi tyske navn. Det er her snakk om 342 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 23,9 % av korpuset. Videre er nordiske navn i bruk hos 270 navnebærere; en relativ frekvens på 18,9 %. De bibelske navna er i bruk av 187

navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 13,1 % av korpuset. Klassiske navn finner vi hos 59 navnebærere; en relativ frekvens på 4,1 %. Engelske navn er representert av 10 navnebærere, dvs. 0,7 % av mennene i korpuset. Latiniseringer finner vi 3 belegg for; en relativ frekvens på 0,2 %. Vi finner ett belegg på hver av irske, kortformer og avledninger. For disse tre kategoriene er det snakk om en relativ frekvens på 0,1 %.

Kategorier	Totalt	Tot. %	N	N %	K	K %	S	S %	B	B %
Nordisk just.	556	38,9	52	263	81	316	362	471	61	295
Tyske	342	23,9	56	283	79	309	147	191	60	290
Nordiske	270	18,9	30	152	25	98	180	234	35	169
Bibelske	187	13,1	27	136	55	215	70	91	35	169
Klassiske	59	4,1	26	131	14	55	8	10	11	53
Engelske	10	0,7	5	25	2	8	0	0	3	14
Latiniseringer	3	0,2	1	5	0	0	2	3	0	0
Avledninger	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	5
Irske	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	5
Kortformer	1	0,1	1	5	0	0	0	0	0	0
Sum:10	1430	100,0	198	1000	256	1000	769	1000	207	1000

Tabell 1: Mannsnavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene

Fordelinga av navnekategoriene i tabell 1, blir da som vist i fig. 3 under. Her har jeg valgt å utelate kategoriene avledninger, irske navn og latiniseringer da det her er snakk svært få belegg i hver av disse. Utelatelsene er gjort fordi så få belegg vil føre til at den grafiske visualiseringen vil ”lyve”, og vi står dermed i fare for overgeneralisering.

Dette kapittelet var ment å gi en generell omtale av de ulike navnekategoriene, og risse opp et overordna mønster for bruk av disse relatert til de ulike gruppene. Ved nærmere undersøkelser viser det seg imidlertid at den prosentvise andelen av kategoriene nok kan gi et skjevt bilde av navnebruken i området. Vi skal nemlig se at enkelte navn er særdeles populære, og at få enkeltnavn ”stjeler” prosentandeler i de ulike kategoriene og i de ulike etniske gruppene. Kontrasterer vi de fire etniske gruppene mot hverandre og ser på 15-på-topp-navna i hver enkelt gruppe, finner vi at enkeltnavn varierer i popularitet. Dette er noe jeg vil undersøke nærmere i kapitlene under. Men først en presentasjon av de 15 mest populære mannsnavna i en samla Lyngen-befolkning.

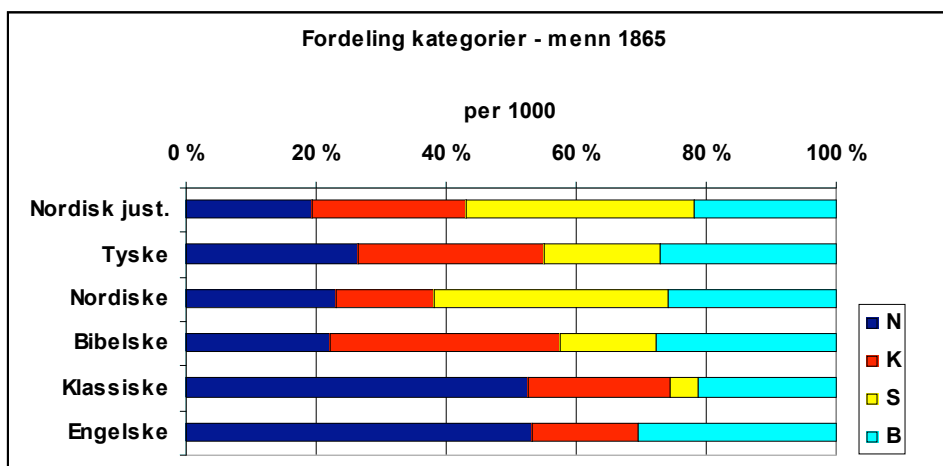

Fig. 3: Fordeling kategorier – menn 1865

5.3 15-på-topp – menn 1865 – alle etnisiteter

De 15 mest populære mannsnavna i Lyngen utgjør 1105 personer av et samla korpus på 1430 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 77,3 % av alle navnebærerne. Går vi inn på detaljnivå for disse 15 navna og ser på den prosentvise representasjonen for enkeltnavn i forhold til gruppene, viser det seg at flere av navna er spesielt knytta til ulike grupper.

I den norske gruppa, finner vi at 15-på-topp-navna er representert av 103 navnebærere, noe som utgjør en relativ frekvens på 52,0 % av denne gruppa. Hos kvenene finner vi 192 navnebærere, som i relative tall utgjør 75,0 % av gruppa. Vi finner videre at 664 navnebærere i den samiske gruppa har et av 15-på-topp-navna i bruk. Den relative frekvensen utgjør her 86,3 %. Dette er en svært høg prosentandel, spesielt med tanke på at prosenttallet står for 15 av totalt 50 ulike navn i bruk i denne gruppa. I blanda grupper er det 146 navnebærere. Den relative frekvensen er her på 70,5 %.

Går vi inn på detaljnivå i denne topplista, finner vi *Peder* rangert som nr. 1. Undersøker vi den prosentvise andelen av enkeltnavnet kontrastert mellom de forskjellige gruppene, viser det seg at 42,9 % av navnebærerne tilhører samisk gruppe. 16,8 % av navnebærerne hører til i den norske gruppa, og 18,0 % i den kvenske. Vi finner 22,3 % av navnebærerne for *Peder* i blanda gruppe.

Rang.				Tot.												
Nr.	Navn	Kat.	Tot.	%	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %
1	Peder	NJ	178	12,4	13	66	16,8	18	70	18,0	129	168	42,9	18	87	22,3
2	Ole	N	155	10,8	10	51	15,3	9	35	10,7	117	152	46,2	19	92	27,8
3	Hans	T	152	10,6	22	111	25,6	25	98	22,5	80	104	24,0	25	121	27,9
4	Nils	NJ	113	7,9	9	45	16,1	23	90	31,7	69	90	31,7	12	58	20,5
5	Johan	T	101	7,1	15	76	21,6	37	145	41,2	30	39	11,1	19	92	26,1
6	Lars	NJ	87	6,1	5	25	12,2	11	43	20,8	58	75	36,5	13	63	30,4
7	Henrik	T	52	3,6	3	15	11,8	7	27	21,2	33	43	33,3	9	43	33,7
8	Mikkel	NJ	47	3,3	0	0	0,0	8	31	32,5	35	46	47,4	4	19	20,1
9	Erik	N	46	3,2	2	10	11,7	2	8	9,0	38	49	57,0	4	19	22,3
10	Jens	NJ	42	2,9	18	91	51,8	11	43	24,5	6	8	4,4	7	34	19,3
11	Isak	B	39	2,7	2	10	6,8	24	94	62,9	5	7	4,4	8	39	25,9
12	Anders	NJ	27	1,9	0	0	0,0	2	8	19,4	25	33	80,6	0	0	0,0
13	Johannes	B	25	1,7	3	15	18,1	10	39	46,5	8	10	12,4	4	19	23,0
14	John	NJ	22	1,5	1	5	11,3	2	8	17,5	17	22	49,5	2	10	21,6
15	Mons	NJ	19	1,3	0	0	0,0	3	12	29,6	14	18	46,0	2	10	24,4
			1105	77,3	103	520		192	750		664	863		146	705	

Tabell 2: 15-på-topp – menn 1865 – alle etnisiteter

For *Ole*, rangert som nr. 2, finner vi også en høy prosentandel i tilknytning til den samiske gruppa, dvs. 46,2 %. 15,3 % av navnebærerene er nordmenn, 10,7 % kvener og 27,8 % hører til i blanda gruppe. På 3. plass finner vi *Hans*. Her viser det seg at blanda gruppe har den høyeste prosentandelen, dvs. 27,9 %. Ellers har *Hans* omtrent lik andel mellom norsk og samisk gruppe, henholdsvis 25,6 % og 24,0 %, mens 22,5 % hører til blant kvenene.

For *Nils*, på 4. plass, er den prosentvise andelen lik mellom kvensk og samisk gruppe, dvs. 31,7 %. 16,1 % av navnebærerene er nordmenn, og 20,5 % er personer med blanda etnisitet. For *Johan*, rangert som nr. 5, finner vi at navnet har størst representasjon i den kvenske gruppa med 41,2 % av navnebærerene. Prosentandelen for enkeltnavnet er videre: 21,6 % i den norske gruppa, 11,1 % i den samiske og 26,1 % i blanda gruppe. Tendensen er at enkelte navn synes å være mer brukt i enkelte grupper komparativt med andre (fig. 4).

Går vi videre på denne topplista og undersøker tilhørigheta til utvalgte navn, finner vi at

Jens, rangert som nr. 10, markerer seg sterkt blant nordmennene. Prosentandelen er her på 51,8 %. Vi finner 24,5 % av navnebærerne for *Jens* i den kvenske gruppa, 4,4 % i den samiske og 19,3 % i blanda gruppe. *Jens* er ellers det eneste navnet på topplista som utmerker seg spesielt med referanse til nordmennene.

Relatert til kvensk gruppe, viser det seg at *Isak* er svært sterkt representert her med 62,9 % av navnebærerne – mot 6,8 % i den norske, 4,4 % i den samiske og 25,9 % i blanda gruppe. Videre er *Johannes* mye brukt i kvensk gruppe. Den relative frekvensen for enkeltnavnet er 46,5 % i denne gruppa. Fordelinga av *Johannes* er videre på 18,1 % i den norske gruppa, 12,4 % i den samiske og 23,0 % i blanda gruppe. Vi kan her merke oss at både *Isak* og *Johannes* er bibelske navn.

I den samiske populasjonen er *Mikkel* og *Erik* representert med henholdsvis 47,4 % og 57,0 % av navnebærerne i denne gruppa. *Erik* har en prosentvis andel hos nordmennene på 11,7 %. Vi finner 9,0 % i tilknytning til kvenene, og 22,3 % i blanda gruppe. I kvensk gruppe finner vi 32,5 % av navnebærerne for *Mikkel*, og i blanda gruppe 20,1 %. *Mikkel* er ikke i bruk av norske menn, noe som er verdt å merke seg. Det samme gjelder for *Anders*. *Anders* har en relativ frekvens på markante 80,6 % knytta til samisk gruppe, mens resten av navnebærerne er å finne i kvensk gruppe, dvs. 19,4 %. *Mons*, rangert som nr. 15, står også sterkest med referanse til samisk gruppe. I absolutte tall: 14 av 19 navnebærere i et samla korpus. *Mons* er ikke i bruk blant nordmenn.

Den blanda gruppa kan på sett og vis sies å representere et gjennomsnitt i bruken av navna på topplista. Gruppa er en uensartet gruppe med ulike etnisitetskonstellasjoner, og representasjonen av enkeltnavn kan i stor grad sies å reflektere et tverrsnitt av navngivinga i de andre tre gruppene. Vi finner ikke spesielt store utslag på noen enkeltnavn i denne gruppa. Hadde jeg fininddelt blanda gruppe etter giftemål på tvers av etniske grenser, hadde jeg trolig kunnet finne ut mer om hvor inspirasjonen til navngivinga kommer fra. At *Mikkel* ikke er i bruk blant nordmenn, men er representert av 20,1 % av de med blanda etnisitet, er en indikasjon på at vi står overfor samisk påvirkning her. Det er derimot merkelig at vi ikke finner belegg for *Anders* i blanda gruppe i og med at navnet er relativt populært blant samene. Hypotetisk sett har nok giftemål på tvers av etniske grenser hatt noe å si for navngivinga i en toetnisk familie.

En slik detaljert undersøkelse har jeg imidlertid ikke funnet rom for innfor rammene av denne oppgaven. Men det vil være interessant å undersøke dette mer detaljert, og finne ut mer om hvor disse foreldrene henter inspirasjon til valg av navn fra.

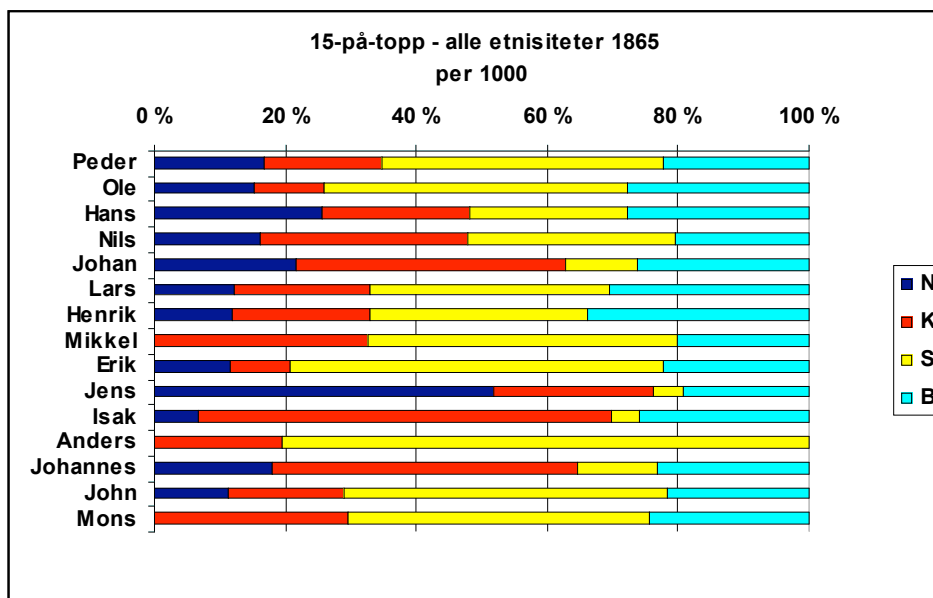

Fig. 4: 15-på-topp – menn 1865– generell oversikt

5.3.1 Konklusjon – 15-på-topp – menn 1865 – alle etnisiteter

Konklusjonen for 15-på-topp-navna for den samlede befolkningen blir da som følger: De mest populære navna utgjør 77,3 % av alle navnebærerne i korpuset. I den samiske gruppa finner vi at 86,3 % bærer et av navna på denne 15-på-topp-lista, i kontrast til nordmennene med 52,0 %. For kvensk gruppe er prosentandelen på 75,0 %, mens prosenttallet for blanda gruppe er 70,5 %. Disse relative talla sier noe om navnekonsentrasjonen: I ei stor samisk gruppe er det få navn i bruk. Det er større ”navnerikdom” blant nordmenn, som ellers er færrest i antall i området i perioden. Kvener og blanda gruppe er i en form for mellomposisjon.

Om vi ser på 15-på-topp-lista i sin helhet, finner vi at det er ingen enkeltnavn som kommer svært nær hverandre i prosentvis andel mellom navnebærerne i de ulike gruppene. Regelen er heller at det er ulike navn som er populære i de ulike gruppene, og jeg sitter igjen med inntrykket av at enkelte navn syns å fungere som ”etnisitetsmarkører” med referanse til de enkelte etnisitetene, jf. *Jens* hos nordmennene,

Isak og *Johannes* hos kvenene, og *Anders*, *Mikkel*, *Erik* og *Mons* hos samene. *Anders*, *Mikkel* og *Mons* er ikke i bruk i norsk gruppe, noe jeg vil kommentere nærmere seinere (pkt. 6.1). Når det er sagt, er det også flere av navna som er mye brukt i alle grupper, dvs.: *Peder*, *Hans*, *Ole*, *Johan* og *Nils* – for øvrig navn med lang tradisjon i norsk/skandinavisk navnekultur. Det er videre i stor grad nordisk justerte navn som er representert på denne topplista, noe jeg vil kommentere i pkt.6.1.

Men først vil jeg se nærmere på popularitet og konsentrasjon av enkeltnavn innafor de ulike etniske gruppene, og forsøke å finne forklaringer på hvorfor disse navna er i bruk. Jeg vil her fortrinnsvis konsentrere meg om å kommentere navna som frekvensmessig kan sies å skille seg ut med referanse til omtalte etniske gruppe.

5.4 Nordmenn – 15-på-topp – menn 1865

De 15 mest populære navna i norsk gruppe utgjør 138 navnebærere av nordmennene. Navna utgjør en relativ frekvens på 69,7 % av ei samla norsk gruppe. *Hans* er på topp her med 11,1 % av navnebærerne i gruppa, mot 10,6 % i et samla korpus. Dette er et navn som er rangert blant de tre første på alle etniske gruppene sine lister (pkt. 5.5, 5.6, 5.7), og som altså ikke skiller seg ut spesielt med referanse til den norske. Årsaka til at *Hans* har så stor popularitet i alle grupper har bakgrunn i at dette er et navn med lang tradisjon i hele Skandinavia. Navnet har tysk opphav og er ei kortform av bibelske *Johannes*. Navnet er kjent i Norge tilbake til slutten av 1300-tallet og er mye brukt i etterreformatorisk tid (NPL II). Det er også svært populært her i landet på 1800-tallet, rangert på 4. plass i den landsdekkende folketellinga av 1801 (NPL II), og på 2. plass i folketellinga av 1865 (vedlegg 1).

I Sverige finner vi belegg for *Hans* tilbake til 1300-tallet, da først og fremst i borgerfamilier av tysk opphav. I Danmark er navnet enda eldre. I et spredningsperspektiv er det verdt å nevne at *Hans* lenge var det mest vanlige mansnavnet i de gamle danske landskapene i Sverige (Klintberg 2005:297). Årsaka til at navnet får stor popularitet i Norge kan vi nok se i sammenheng med de historiske handelsforbindelsene med Tyskland og hanseatene, og dessuten kulturpåvirkningen fra Danmark. Det er dermed i tråd med samtidas navneimpulser at vi finner navnet høgt

oppe på topplistene til alle etnisiteter i Lyngen.

På 2. plass finner vi *Jens*. Navnet har en relativ frekvens i den norske gruppa på 9,1 %. Den prosentvise andelen av navnet i en samla Lyngen-befolkning er på 2,9 %. *Jens* er i bruk i de andre etniske gruppene også, men prosenttalla viser at navnet er ”overrepresentert” hos nordmennene. *Jens* er ei dansk kortform av *Johannes*. At navnet er såpass frekvent blant nordmenn, og ikke i bruk i like stor grad i de andre etniske gruppene, har trolig bakgrunn i den historiske situasjonen Danmark-Norge. Norge er riktignok i union med Sverige etter 1814, men den danske kulturen har fortsatt sterk påvirkning i Norge på 1800-tallet, jf. for eksempel dansk-norsk språk. I folketellinga av 1865 som gjelder for hele landet, er *Jens* for øvrig rangert som nr. 14. I Lyngen altså som nr. 2.

Rang. nr	Navn	Kat.	Totalt	Tot.%	N	N ‰
1	Hans	T	152	10,6	22	111
2	Jens	NJ	42	2,9	18	91
3	Johan	T	101	7,1	15	76
4	Peder	NJ	178	12,4	13	66
5	Kristoffer	KL	13	0,9	10	51
5	Ole	N	155	10,8	10	51
7	Nils	NJ	113	7,9	9	45
8	Kristian	KL	14	1,0	7	35
9	Knut	N	17	1,2	6	30
10	Edvard	E	10	0,7	5	25
10	Lars	NJ	87	6,1	5	25
10	Anton	T	8	0,6	5	25
13	Andreas	B	16	1,1	4	20
14	Johannes	B	25	1,7	3	15
14	Karl	N	17	1,2	3	15
14	Henrik	T	52	3,6	3	15
			1000	69,9	138	697

Tabell 3: Nordmenn – 15-på-topp – menn 1865

Vi finner *Johan* på 3. plass. Ifølge NPL II er navnet kommet i bruk fra og med seinmiddelalderen i Norge. Tysk innflytelse regnes for å være årsaka til at navnet fikk

slik utbredelse i Norge (NPL II). Det viser seg at det er et populært navn generelt sett i befolkningen, det skiller seg ikke spesielt ut med referanse til den norske gruppa og er på de andre etniske gruppene sine topplister (pkt. 5.5, 5.6, 5.7).

På 4. og 5. plass finner vi *Peder* og *Ole*. Disse er også mye brukte navn i samtida. De relative frekvensene for navna viser imidlertid at *Peder* og *Ole* ikke kan relateres spesielt til den norske gruppa: *Peder* med 6,6 % av norsk gruppe, mot 12,4 % i et samla korpus, og *Ole* med 5,1 %, mot 10,8 % i et samla korpus. Det viser seg at *Ole* har sterke tradisjoner i Norge i tida etter reformasjonen. Kruken (1982:47) ser dette i sammenheng med dyrkinga av vår nasjonalhelgen kong Olav Haraldsson (død 1030)³⁹. Navnet er mye brukt også i Sverige og Danmark (Kruken 1982:47). At navnet er såpass frekvent i den norske befolkningen i Lyngen, kan ha med nasjonale motiver å gjøre, historiske som samtidige. I folketellinga av 1801 gjeldende for hele landet, er navnet på 1. plass. Det samme gjelder for folketellinga av 1865 (vedlegg 1). Dette bygger opp under nasjonale motiver som forklaringsnøkkel for populariteten, sjøl om populariteten for navnet i Lyngen ikke helt tangerer rangeringa i den landsdekkende folketellinga. Men vi skal her huske på at nordmennene er gruppa som har flest ulike navn i bruk i perioden. Årsaka til at navnet likevel må anses som populært blant nordmenn, kan ha sammenheng med at navnet rett og slett er et tradisjonsrikt navn, og at populariteten kan forklares ut fra dette – i lys av oppkallingsskikker. Oppkalling med heilnavn står fortsatt sterkt i befolkningen i tidsrommet for folketellinga. *Peder* er også et navn med lang tradisjon, og navnet har stor popularitet i Norge: 4. plass i den landsdekkende folketellinga av 1865 (vedlegg 1).

Jeg har over vist til *Jens* som et av navna som skiller seg ut med referanse til den norske populasjonen. Andre navn jeg vil kommentere spesielt her, er *Kristoffer* og *Kristian*, rangert på 5. og 8. plass. Den relative frekvensen for *Kristoffer* er på 5,1 % i norsk gruppe, mot 0,9 % i et samla korpus. *Kristian* har en representasjon hos nordmennene på 3,5 %, mot 1,0 % totalt. Disse to navna er ikke representert blant de 15 mest populære i de andre etniske gruppene, noe jeg vil kommentere nærmere i pkt. 6.5. Kruken (op.cit.:48) hevder at *Kristoffer* neppe har vært i bruk blant innfødte nordmenn før 1500-tallet, og at årsaka til at navnet kom inn i navnetilfanget vårt, er unionskongen

³⁹ På 1700-tallet og i første halvdel av 1800-tallet, er *Ole* den vanligste skrivemåten av *Olav/Ola*. Forma *Ole* kom inn i talemålet rundt 1900 (NPL II).

Kristoffer av Bayern (1418-48). Argumentasjonen har bakgrunn i den allmenne oppfatningen blant navneforskere om at populariteten for navn har utspring i øvre sosiale lag, for derfra å spre seg ut til den allmenne befolkningen. For *Kristoffer*: Altså påvirkning fra Tyskland. *Kristian* er et navn i dansk-norsk kongerekke⁴⁰, og populariteten blant nordmenn har trolig årsak i dette, dvs. påvirkning fra Danmark. I folketellinga av 1865 som gjelder for hele landet, finner vi *Kristian* rangert som nr. 8, mens vi finner *Kristoffer* rangert som nr. 27 (vedlegg 1). Ifølge NPL II har *Kristoffer* et ”stabilt tyngdepunkt” blant anna i Nord-Norge i tida etter reformasjonen – noe vi nok ser en refleks av her. Både *Kristoffer* og *Kristian* gir for øvrig kristne assosiasjoner, jf. *Kristus*.

Et annet navn som kan sies å utmerke seg spesielt relatert til den norske gruppa, er *Knut*, rangert som nr. 9. Den relative frekvensen er her på 3,0 %, mot 1,2 % i et samla korpus. *Knut* er opphavlig et dansk kongenavn, kjent i Norge siden ca. 1000 (NPL II). I middelalderen finner vi flere svenske og danske konger som bærer navnet. I Sverige: Knut Eriksson (død 1196). I Danmark: Knut den store (død 1035), Knut den hellige (død 1086) og hertug Knut Lavard (død 1131), som for øvrig ble helgenforklart. Impulser til bruk av navnet kan altså spores tilbake til det danske kongehuset. Sjøl om prosenttalla her viser at det er den norske gruppa som har størst frekvensmessig representasjon av navnet, er det likevel snakk om relativt få navnebærere totalt i korpuset, dvs. 17 personer. Navnet er også representert på de andre topplistene, med unntak av den samiske. *Knut* er ellers rangert som nr. 11 i folketellinga av 1801 (loc.cit.), og i folketellinga av 1865 som nr. 13 (vedlegg 1). Plasseringa på topplista til nordmennene i Lyngen samsvarer altså godt med rangeringa i folketellingene som gjelder for landet som helhet.

Avslutningsvis vil jeg nevne *Edvard* og *Anton* på delt 10. plass. Det er også her snakk om få navnebærere totalt, dvs. 10 for *Edvard* og 8 for *Anton*. Likevel skiller nordmennene seg ut frekvensmessig ved disse to navna også. Vi finner en relativ frekvens for *Edvard* på 2,5 %, mot 0,7 % totalt, og for *Anton* 2,5 %, mot 0,6 % totalt.

⁴⁰ Kristian 2 (1513-1523), Kristian 3. (1536-1559), Kristian 4 (1588-1648), Kristian 5 (1670-1699), Kristian 6. (1730-1746) og Kristian 7. (1766-1808)

(<http://gammelweb.nla.no/kirkehistorie/tabell/konger.htm>)

Anton er tysk, og *Edvard* er engelsk. Når navna er på topplista til nordmennene, ser jeg dette i sammenheng med impulser fra kontinentet. Ifølge NPL II får både *Edvard* og *Anton* økt utbredelse på landsbasis fra midten av 1800-tallet. At navnet er på nordmennenes 15-på-topp-liste, kan ha sammenheng med at nordmenn i større grad enn de andre etniske gruppene syns å fange opp navneimpulser i samtida. *Anton* er ikke representert verken i samisk eller kvensk gruppe, og *Edvard* har to belegg i kvensk, men ingen i samisk gruppe (vedlegg 3).

5.5 Kvener – 15-på-topp – menn 1865

På kvenenes toppliste finner vi at de 15 mest frekvente navna utgjør 214 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 83,6 % av egen gruppe. Vi finner *Johan* rangert som nr. 1. *Johan* er, som kommentert over, et navn som er mye brukt i området i perioden. Navnet er likevel svært sterkt representert i denne gruppa. Den relative frekvensen er her på 14,5 % her, mot 7,1 % i et samla korpus. *Johan* er representert på de andre gruppene sine topplister, men som vi ser, er populariteten helt klart størst med referanse til den kvenske gruppa.

Johan er, som nevnt, ei kortform av *Johannes*, og er kommet i bruk i Norge som et lån fra tysk. *Johan* er også å finne på svenske runesteiner allerede på 1000-tallet, i formene *Iuan* og *Iohan*. I eldre svensk kongerekke finner vi *Johan* som kongenavn siden 1200-tallet: Johan Sverkersson, som regjerte 1201-22, og seinere Johan III. Vi finner også kong *Karl-Johan* (konge 1818-44). At navnet kommer i allmenn bruk i Sverige utover 1800-tallet, ser for øvrig Klintberg (2005:432) i lys av han. Poenget er at navnet har lang tradisjon i svensk navnekultur. Når det er sagt, kan det nevnes at *Johan* ikke er å finne som egen navnedag på 1800-tallet, så inspirasjon til bruk av navnet må derfor primært ses i lys av at det er et kongenavn. *Johan* er ellers rangert på 15. plass i folketellinga av 1801, og kjerneområdet for navnet er i Finnmark (NPL II), noe som kan være en indikasjon på at populariteten har sammenheng med at navnet er populært blant de kvenske innvandrerne i fylket.

Navnet tok seg for øvrig sterkt opp i popularitet fra midten av 1800-tallet i Norge (NPL II). At navnet er mest frekvent i Lyngen i den kvenske gruppa, har trolig sammenheng med at navngivinga i denne gruppa har røtter i svensk navnekultur, mens populariteten

for navnet i Norge har utspring i tysk innflytelse. På 1800-tallet hadde Norge og Sverige felles konge, noe som kan ha påvirket popularitetsøkningen utover 1800-tallet. En annen faktor som kan være verdt å nevne, er at gjennom relasjoner til det lydlike *Johannes*, kan folk også ha hatt kirkelige assosiasjoner til navnet.

Rang. nr.	Navn	Kat.	Totalt	% nb.	K	K % _{oo}
1	Johan	T	101	7,1	37	145
2	Hans	T	152	10,6	25	98
3	Isak	B	39	2,7	24	94
4	Nils	NJ	113	7,9	23	90
5	Peder	NJ	178	12,4	18	70
6	Jens	NJ	42	2,9	11	43
6	Lars	NJ	87	6,1	11	43
8	Johannes	B	25	1,7	10	39
9	Karl	N	17	1,2	9	35
9	Ole	N	155	10,8	9	35
11	Mikkel	NJ	47	3,3	8	31
12	Henrik	T	52	3,6	7	27
13	Kristian	KL	14	1,0	4	16
14	Peter	B	5	0,3	3	12
14	Nikolai	KL	5	0,3	3	12
14	Rasmus	KL	9	0,6	3	12
14	Knut	N	17	1,2	3	12
14	Mons	NJ	19	1,3	3	12
14	Ulrik	T	4	0,3	3	12
			1081	75,6	214	836

Tabell 4: Kvener – 15-på-topp – menn 1865

Om vi holder oss til kongenavn, finner vi at også *Karl* er sterkest representert blant kvenene, rangert på 9. plass på topplista. Vi finner en relativ frekvens på 3,5 % i denne gruppa, mot totalt 1,2 %. *Karl* er også representert blant nordmenn og i blanda gruppe, men da på 14. plass hos nordmennene, og som nr. 10 i blanda gruppe. Det er likevel ikke flere enn 17 navnebærere i et samla korpus, men vel halvparten av disse hører til i kvensk gruppe. I ei stor samisk gruppe finner vi til sammenlikning kun én navnebærer som heter *Karl*.

Karl er ellers å finne på svenske runesteiner og har vært det vanligste svenske kongenavnet opp gjennom historia: F.eks. Karl Sverkersson (død 1167), Karl Knutsson (1408 el. 1409-1470) og Karl IX. Men man antar at det er heltekongene Karl XII, Karl XIV og den folkekjære Karl XV som har gjort *Karl* til et svært populært navn i Sverige (Klintberg 2005:58). Det antas for øvrig at det er den franske keiseren Karl den store som har gjort navnet kjent i Vesteuropa (loc.cit.). *Karl* finnes også i de eldste svenske navnelistene, til minne om nettopp Karl den store, da i latinsk form: *Carolus Magnus*, som etter hvert ble forsvensket til *Carl* (Brylla 2000:121). Det er et såpass stort skille mellom kvenene og de andre etniske gruppene at vi må anta at inspirasjonen til bruk av *Karl* blant kvenene kan forklares ut fra at navnet har lang tradisjon i svensk kongehus og navnekultur.

Videre finner vi at bibelske *Isak* og *Johannes* har sterk representasjon blant kvenene, som den generelle oversikten viste (pkt. 5.3). *Isak* er rangert på 3. plass med en relativ frekvens på 9,4 %, mot 2,7 % totalt. Vi finner ikke *Isak* på nordmennenes eller samenes topplister, men navnet er ellers rangert som nummer 8 på blanda gruppes toppliste. *Johannes* er rangert på 8. plass i kvensk gruppe. Den relative frekvensen er her 3,9 % i denne gruppa, mot 1,7 % i et samla korpus. Ellers er *Johannes* representert på de andre gruppene sine topplister, men skiller seg altså sterkest ut med referanse til kvensk gruppe.

På 4. plass finner vi *Nils*.⁴¹ Nå er *Nils* også representert i de andre gruppene, og er altså i stor grad et populært navn i tida. Ifølge Klintberg (2005:340) har *Nils* vært et av de vanligste mansnavna i Sverige de siste hundreåra. Dette er tilfelle også i Norge og

⁴¹ *Nils* hadde ikke egen navnedag i Sverige før i 1901, men ble feiret på *Nikolausdagen*. *Nikolaus* var en av de viktigste helgenene; biskop *Nikolaus*, som levde på 300-tallet i Myra i Vesleasia. Ifølge legender hjalp han sjøfarere i nød og vekket opp døde barn. Dette har gjort han til sjøfarenes vernehelgen og barnas spesielle venn. I middelalderen var det vanlig med fest på hans dag, 6. desember, der barna fikk nikolausgaver. Hollenderne kalte han *Sinterklaas* og gir fortsatt barna julegaver kvelden før *Nikolausdagen*. Emigranter fra Holland tok med seg denne skikken over til Amerika, der navnet er bevart i *Santa Claus*. *Nikolaus* er for øvrig Russlands skytshelgen, og Finlenderne feirer nasjonaldagen den 6. desember (Klintberg 2005:405f).

Danmark (NPL II). *Nils* var vanlig i svenske ”frälsesslekter” i middelalderen, og er også å finne i balladene fra denne tida. Etter hvert ble imidlertid *Nils* et navn knytta til bondekulturen.⁴² Ser vi på de relative frekvensene for *Nils*, er det kvensk og samisk gruppe som har størst representasjon av navnet, begge gruppene har 9,0 %, mot 7,9 % representasjon i et samla korpus. Blant nordmennene er den relative frekvensen til sammenlikning 4,5 %, mens den er 5,8 i blanda gruppe. *Nils* er altså et tradisjonelt navn og har hatt stor popularitet i hele Skandinavia. At den relative frekvensen i den norske gruppa ikke tangerer de andre etniske gruppene i større grad, trenger ikke bety annet enn at det er flere navneformer i bruk i norsk gruppe generelt.

Til slutt vil jeg nevne *Henrik*. Den relative frekvensen for navnet viser likevel ikke at *Henrik* står spesielt sterkt i den kvenske gruppa. Navnet er rangert på 12. plass, og den relative frekvensen er på 2,7 %, mot 3,6 % i et samla korpus. *Henrik* er videre å finne på de andre gruppene sine 15-på-topp-lister, rangert som nr. 7 i blanda gruppe, som nr. 8 i samisk gruppe og som nr. 14 i den norske gruppa

Den relative frekvensen for *Henrik* slår sterkest ut relatert til samisk gruppe, da med 4,3 % i gruppa, mot altså 3,6 % i et samla korpus (pkt. 5.6). Det som videre er interessant i denne sammenheng, er at navnet omtrent ikke er å finne i bruk blant nordmenn – kun med 3 belegg i denne gruppa, ut fra 52 belegg totalt i korpuset (pkt. 5.4).

Henrik er et tysk konge- og keisernavn, og er et vanlig kongenavn i England (*Henry*) og Frankrike (*Henri*) (NPL II). Et element som er interessant her, er om vi ser navnet i lys av den hellige Henrik av Finland, Finlands apostel og skytshelgen. I Norrbotten spesielt har man vært påvirket av den finske kulten av biskop Henrik (Klintberg 2005:46), noe som er verdt å merke seg i perspektiv av emigrasjonsområdene for de finske innvanderne til Nord-Norge. Henriksdagen, eller ”Hindersmäss”, har ellers vært en av januars viktigste folkelige merkedager opp gjennom historia. I lys av at de kvenske innvanderne trolig var påvirket av navn i almanakken, kan den større populariteten for navnet blant kvenene enn blant nordmennene trolig også forklares med bakgrunn i dette.

⁴² Kjæleforma for *Nils*, *Nisse*, ble også tatt i bruk som en betegnelse på folketroens lille ”tomte”, eller vår egen tuftekall/gårdvette, eller seinere tids *julenisse*.

I den landsdekkende folketellinga av 1801, finner vi *Henrik* på 28. plass. Statistikken viser at navnet ellers er mest brukt i Finnmark i perioden, med 2,8 % representasjon i fylket, mot 0,8 % på landsbasis (NPL II). I den landsdekkende folketellinga av 1865-tellinga, finner jeg ellers *Henrik* rangert på 26. plass (vedlegg 1).

Vi vet at de kvenske innvandrerne primært slo seg ned i de nordligste fylkene. Populariteten for navnet i Finnmark kan trolig forklares ut fra dette. I NPL II er det dessuten vist til at *Henrik* var svært vanlig i det finske miljøet på Finnskogen. Jeg konstaterer at navnet ikke er spesielt populært blant nordmennene i Lyngen. At navnet er mye brukt blant samene (pkt. 5.6), kan indikere at den samiske gruppa har vært påvirket av navnekulturer i Finland og Sverige, og navnetradisjoner knytta til navnekultur utenfor Norge.

5.6 Samer – 15-på-topp – menn 1865

De 15 mest populære navna i den samiske gruppa er i bruk av 680 navnebærere og utgjør i relativ frekvens 88,4 % av den samiske populasjonen. Dette er en svært høy prosentandel og viser en sterk konsentrasjon av få navn i den samiske befolkningen.

Her finner vi *Peder* rangert på første plass med en relativ frekvens på 16,8 % sett i forhold til total representasjon for alle etnisiteter på 12,4 %. Navnet er også blant de fem mest populære i alle grupper. I NPL II leser vi at navnet *Peder* er svært vanlig i etterreformatoriske kilder fram til 1800-tallet, men er da vesentlig ei skriftform for uttalevarianten *Per*. *Peder* fikk i tiåra omkring 1900 òg allment innpass i talemålet. Når det er nevnt, kan det være på sin plass å minne om de samiske uttalevariantene, der *Per* og *Peder* i samisk har uttalen *Biera* (Rydving 1998:341). Det er sannsynlig at det her er en egen samisk ekvivalent til *Peder/Per*, men at den samiske uttalevarianten er blitt ”gjemt” i skandinaviske skriftformer i kirkebøker og andre nedtegnelser.

Peder er videre en dansk form av latinske *Petrus*, via *Peter*, og er et ”godt kristent” navn. Presteskapets motstand mot de samiske førkristne navna førte til at disse navna forsvant ut av bruk, og ble erstattet med kristne skandinaviske navn, noe *Peder* kan stå som et eksempel på her.

Rang. nr.	Navn	Kat.	Totalt	Tot.%	S	S ‰
1	Peder	NJ	178	12,4	129	168
2	Ole	N	155	10,8	117	152
3	Hans	T	152	10,6	80	104
4	Nils	NJ	113	7,9	69	90
5	Lars	NJ	87	6,1	58	75
6	Erik	N	46	3,2	38	49
7	Mikkel	NJ	47	3,3	35	46
8	Henrik	T	52	3,6	33	43
9	Johan	T	101	7,1	30	39
10	Anders	NJ	27	1,9	25	33
11	John	NJ	22	1,5	17	22
12	Mons	NJ	19	1,3	14	18
13	Mattias	B	15	1,0	10	13
14	Aslak	N	10	0,7	9	12
15	Jakob	B	12	0,8	8	10
15	Johannes	B	25	1,7	8	10
			1061	74,2	680	884

Tabell 5: Samer – 15-på-topp – menn 1865

Peter (formene *Peder* og *Petter* i korpuset) er et sentralt navn i NT, og knytta til blant anna apostelen Peter i NT (Klintberg 2005:230). Det er altså et navn med lang tradisjon. Dette kan også sies om de neste tre navna på samenes toppliste: *Ole*, *Hans* og *Nils*, navn som jo også utmerker seg i de andre etniske gruppene.

Erik, på 6. plass, er også et tradisjonelt navn med traderingsrekke tilbake til norrøn tid. Ifølge NPL II rangert på 10. plass i folketellinga av 1801, og 16. plass i 1865 (velegg 1). I Lyngen viser det seg at dette navnet er mest frekvent i den samiske gruppa, med en relativ andel på 4,9 %, mot 3,2 % i et samla korpus – eller i absolutte tall: 38 av 46 navnebærere. Navnet er også representert til en viss grad i de andre gruppene (pkt. 6.3), men da med få belegg sammenlikna med den samiske gruppa. Hos nordmennene finner vi bare 2 navnebærere (noe kanskje ikke står helt i samsvar med populariteten for navnet i landet som helhet), i kvensk gruppe 2 og i blanda gruppe 4 navnebærere.

Litt om *Erik*: *Erik* finnes i eldre svenske almanakker⁴³ og har navnedag etter Sveriges kong Erik den hellige (død 1160). Erik den hellige ble etter hvert formål for en livlig helgenkult og etter hvert også *Sveriges skytshelgen* (op.cit.:185). Om vi ser forekomsten av *Erik* i lys av Erikskulten og de mange ”Eriker” i svensk kongerekke⁴⁴, kunne vi kanskje forvente at navnet var hyppigere i bruk også blant kvenene, da med referanse til svensk navneskikk. Nå har jeg imidlertid over sett bruk av *Henrik* i kvensk gruppe i lys av *Finlands skytshelgen* – det kan være en distinksjon her. At *Erik* er relativt populært i den samiske befolkningen, kan være en konsekvens av kontakt med befolkning i svenske områder. Jeg har tidligere nevnt at bruk av nettopp *Henrik* i samisk gruppe, trolig kan ses i lys av nettverk utover Norges grenser (pkt. 5.5). At både *Erik* og *Henrik* er på topplista til samene, bygger opp under oppfatningen jeg har om at samene har hatt kontakt med navnekulturer i våre naboland. Vi finner til sammenlikning svært få belegg på disse to navna i norsk gruppe (vedlegg 3).

For *Mons*, rangert som nr. 12, gjelder det at nærmest alle belegga er å finne i den samiske gruppa. I absolutt frekvens: 14 av 19 navnebærere totalt. *Mons* er ei norsk form av latinske *Magnus*, som er et navn representert i norsk kongerekke. For landet som helhet finner vi ikke *Mons* blant de 30 mest populære mansnavna i folketellinga av 1801 (NPL II). I den landsdekkende folketellinga av 1865-tellinga er *Mons* rangert på 43. plass. Det er altså et lågfrekvent navn på landsbasis i perioden, og vi finner ingen belegg for *Mons* blant nordmennene i Lyngen. Det er også lågfrekvent både i kvensk og i blanda gruppe. *Mons* må i denne sammenheng karakteriseres som et typisk samisk navn. Andre navn som står spesielt sterkt blant samene kontrastert opp mot de andre gruppene, er *Mikkel*, *Anders* og *Aslak*. *Mikkel* er her representert med 35 av totalt 47 navnebærere i korpuset. Vi finner ikke belegg på *Mikkel* hos nordmennene. For *Anders* gjelder det at vi her finner 25 av totalt 27 belegg for navnet i samisk gruppe. Vi finner heller ikke belegg for *Anders* blant nordmennene. *Aslak* er representert med 9 navnebærere i samisk gruppe, av totalt 10 belegg i et samla korpus. Vi finner ikke *Aslak* blant nordmennene (vedlegg 3).

⁴³ Navnet har ellers lang tradisjon i almanakkene i Sverige. ”Ermässan” (18. mai) har vært en vanlig merkedag for folket. I Sør-Sverige ble dagen kalt Lin-Erik: Dagen da linet skulle såes (Brylla 2000:51).

⁴⁴ Erik 7. den seirende (ca. 990), Erik 8. Arsaell (993-1001) Erik 9. den hellige (1158-1160), Erik 10. Knutsson (1208-1216), Erik 11. (1222-1234/1234-1249), Erik 12. (1357-1359), Erik 13. (1396-1439) og Erik 14. (1560-1569) (<http://home.online.no/~roynorma/konger/svenske.htm>).

Jeg vil til slutt i dette kapittelet vise til undersøkelser av eldre kildemateriale gjort av P. L. Smith i Kautokeino, et område som den dag i dag er et typisk samiskbefolket område. Han finner at ”De lappiske navn optrer side om side med andre, særlig svenske fornavn, jevnt utover til ca. 1620”⁴⁵, for å være helt borte ved slutten av 1600-tallet (Smith 1938:341). Han finner 40 ulike mannsnavn i bruk, men at det er få navn som er mye brukt. De mest populære i denne perioden er *Oluff, Nils, Per, Morten, Jon, Giermund, Anders, Michel, Kvive, Siurd, Hiendrich* og *Aslach*.

I ”husforhørslisten” av 1752 finner han at av 40 mannsnavn omfattende 176 personer, er de vanligste navna: *Anders, Per, Aslak, Jon, Olaus, Nils, Lars, Petrus* og *Oloff*. Navn som *Kvive* og *Giermund* er forsvunnet, men han finner nå innslag av blant anna bibelske navn, som *Isac, Daniel* og *Paulus*. Blant kvinnenavna som er registrerte i perioden finner han *Margareta, Christina, Kristin, Ella, Brita, Charin, Anna* og *Ingri*. Han poengterer at det her er snakk om svensk navneskikk. I folketellingsmaterialet for 1801 finner han omtrent de samme navna som i 1752. I folketellinga av 1865 finner han at noen nye navn er kommet inn, som *Marit, Ellen, Anne* og *Inger*. Det viser seg også at *Nils, Mathis* og *Mikkel* har bredt seg sterkt (op.cit.:342f).

Poenget mitt er at det er i stor grad de samme navna som er representert i undersøkinga til Smith og i undersøkinga mi, og det er snakk om et tidsspenn på om lag 300 år. Med andre ord: Det er i stor grad de samme navna som ble innført av prestskapet i etterkant av reformasjonen som er mest i bruk i den samiske befolkningen også på 1800-tallet. Smith konkluderer med at det er en sterk konservatisme i den samiske befolkningen, og at ”[d]e navn som en gang er optatt og innforlivet, har stor levedyktighet” (op.cit.:342).

I denne sammenheng vil jeg også vise til en undersøkelse av samiske personnavn i den samiske kommunen Kautokeino i Finnmark fylke i nyere tid, av Hætta (2003). I perioden 1970-1999 viser det seg at navna *Johan, Nils, Mikkel, Per* og *Anders*, utgjør over 1/3 (34,1 %) av mannsnavna på barna som er døpt i nevnte periode. Hætta hevder også at *Johan* og *Nils* er ”i særklasse de mest populære”, og at de 10 mest vanlige

⁴⁵ Smith (1938:340f) nevner blant anna *Ackie, Aickesar, Aikapa, Aike, Jokiepief, Mielit, Mellet, Peywe, Sarre, Suru, Sombe, Sobbe, Sumbi, SombioIckepa, Sareiose* og *Thaia* som eksempler på samiske mannsnavn på 1600-tallet.

mannsnavna utgjør 54 % av navnebærerene i perioden (Hætta 2003:37). Dette viser en sterk konserveringsevne for navn i den samiske navnekulturen også i moderne tid, og at oppkallingsskikkene står sterkt også i dag.

5.7 Blanda gruppe – 15-på-topp – menn 1865

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Totalt	Tot.%	B	B%
1	Hans	T	152	10,6	25	121
2	Ole	N	155	10,8	19	92
2	Johan	T	101	7,1	19	92
4	Peder	NJ	178	12,4	18	87
5	Lars	NJ	87	6,1	13	63
6	Nils	NJ	113	7,9	12	58
7	Henrik	T	52	3,6	9	43
8	Isak	B	39	2,7	8	39
9	Jens	NJ	42	2,9	7	34
10	Johannes	B	25	1,7	4	19
10	Rasmus	KL	9	0,6	4	19
10	Erik	N	46	3,2	4	19
10	Karl	N	17	1,2	4	19
10	Knut	N	17	1,2	4	19
10	Mikkel	NJ	47	3,3	4	19
15	Andreas	B	16	1,1	3	14
15	Jakob	B	12	0,8	3	14
15	Edvard	E	10	0,7	3	14
			1118	78,2	163	787

Tabell 6: Blanda gruppe – 15-på-topp – menn 1865

Den blanda gruppa er en uensartet gruppe. Ser vi på forekomstene av enkeltnavn og rangering, er det ikke direkte samsvar av navna på denne topplista med noen av de tre andre gruppene sine topplister. Den relative frekvensen for toppnavna er høg også for denne gruppa, dvs. 78,7 %. Vi finner *Hans* på topp, noe som tangerer rangeringa for navnet på nordmennenes liste. *Jens* er her rangert som nr. 9, et navn som utmerker seg spesielt i norsk gruppe.

Vi finner *Ole* rangert som nr. 2, noe som samsvarer med samisk toppliste. *Johan* er også

rangert på 2. plass, og er relativt mye i bruk i alle grupper. *Isak* er her rangert på 8. plass, og *Isak* er sterkest representert i kvensk gruppe. Vi finner også *Erik* og *Mikkel* her, navn som jeg har karakterisert som ”typiske” samiske navn. Tilfellet her er altså at vi finner ”lett blanding” i bruk av navn i den blanda gruppa. Vi finner i stor grad et tverrsnitt av navna som er i bruk i de tre reint etniske gruppene i perioden.

5.8 Konklusjon – 15-på-topp – menn 1865 – etniske grupper

I den norske gruppa finner vi at de 15 mest populære navna utgjør en relativ frekvens på 69,7 % av ei samla norsk gruppe. Nordmennene synes videre i stor grad å følge generelle impulser som gjelder navngivinga for landet i sin helhet i perioden jeg undersøker. Impulsene til navngivinga synes å ha røtter i dansk og tysk navnekultur, jf. *Jens*, *Knut* og *Anton*. Navna på topplista til nordmennene er ellers i stor grad navn med lang tradisjon i navnetilfanget.

Vi finner også for kvenenes 15-på-topp-liste at flere av de mest frekvente navna er tradisjonelle navn som er hyppig i bruk også i de andre gruppene, som *Peder* og *Hans*. Men vi finner også navn på denne lista som spesielt kan relateres til mer spesifikk svensk navnekultur, jf. kongenavna *Johan* og *Karl*. Vi finner dessuten *Henrik*, som kan relateres til mer spesifikk finsk kultur. Reint bibelske navn er også relativt frekvente i denne gruppa, og flere av navna er knytta til almanakken. De 15 mest populære navna utgjør her 83,6 % av navnebærerne i den kvenske gruppa, altså en svært sterk konsentrasjon av få navn.

I samisk gruppe utgjør de 15 mest populære navna 88,4 % av alle de samiske mennene i korpuset. Dette er en svært høg prosentandel, og sier svært mye om navnekonsentrasjon i den samiske befolkningen. Samtidig skal vi huske på at antall navn totalt i bruk i den samiske befolkningen er få. Navna som er i bruk er dessuten tradisjonelle navn som har vært frekvente i navnetilfanget i den samiske befolkningen over flere hundre år. *Peder* er på topp på samenes toppliste. Dette er et navn med sterk tilknytning og forankring i kirkehistoria. Kirkelig forankring er dessuten et element som i stor grad kan tilskrives de fleste navna på samenes toppliste. Blanda gruppe viser et tverrsnitt av 15-på-toppnavna i de omtalte etniske gruppene, med en relativ frekvens på 78,7 %.

En av hypotesene innledningsvis var at jeg forventa å finne forskjeller i navngivinga mellom de tre gruppene, med bakgrunn i tanken om kulturforskjeller og ulikt sosialt nettverk relatert til de ulike etniske gruppene. Dette må sies å komme til uttrykk i denne delen av undersøkinga mi. Jeg forventa å finne at den norske befolkningen var sterkest knytta til navneimpulser i norsk samtid, noe undersøkinga i stor grad viser. Nordmennene henter impulser fra Danmark og Tyskland, mens navngivinga blant kvenene indikerer at disse har påvirkning fra svensk navnekultur som i stor grad var felles for Sverige og Finland. Den samiske gruppa syns å ha sterk konserveringsevne i navnekulturen, samtidig viser undersøkinga at impulser til navngivinga kommer fra flere hold, jf. *Henrik* og *Erik*, ikke bare norsk "navnekultur". Andre navn kan sies å "tilhøre" samene spesielt, som *Anders*, *Mikkel*, *Aslak*, *John* og *Mons*, samtidig er disse navna omtrent ikke i bruk i den norske befolkningen. I forhold til hypotesen min der jeg å finne at bibelske navn er frekvente i samisk og kvensk gruppe, viser undersøkinga så langt at de bibelske navna ikke utgjør store prosentandeler av navna på topplistene til noen av de etniske gruppene.

6. NAVNEKATEGORIER – MENN 1865

6.1 Navn justert på nordisk grunn – menn 1865

Nordisk justerte	Totalt	Tot. %	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %
Peder	178	12,4	13	66	16,8	18	70	18,0	129	168	42,9	18	87	22,3
Nils	113	7,9	9	45	16,1	23	90	31,7	69	90	31,7	12	58	20,5
Lars	87	6,1	5	25	12,2	11	43	20,8	58	75	36,5	13	63	30,4
Mikkel	47	3,3	0	0	0,0	8	31	32,5	35	46	47,4	4	19	20,1
Jens	42	2,9	18	91	51,8	11	43	24,5	6	8	4,4	7	34	19,3
Anders	27	1,9	0	0	0,0	2	8	19,4	25	33	80,6	0	0	0,0
John	22	1,5	1	5	11,3	2	8	17,5	17	22	49,5	2	10	21,6
Mons	19	1,3	0	0	0,0	3	12	29,6	14	18	46,0	2	10	24,4
Morten	8	0,6	1	5	28,6	0	0	0,0	6	8	44,1	1	5	27,3
Petter	4	0,3	0	0	0,0	2	8	56,0	1	1	9,3	1	5	34,6
Ander	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0
Ingebrigt	2	0,1	2	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Mikkal	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9
Søren	2	0,1	1	5	56,4	1	4	43,6	0	0	0,0	0	0	0,0
Laurits	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 15	556	38,9	52	263		81	316		362	471		61	295	

Tabell 7: Navn justert på nordisk grunn – menn 1865

I denne kategorien finner vi 556 navnebærere. Disse utgjør i relativ frekvens 38,9 % av korpuset. De nordisk justerte navna er altså kategorien med prosentvis størst oppslutning i den mannlige befolkningen i Lyngen i denne perioden. Vi finner 15 ulike navn i denne kategorien. Hos nordmennene finner vi 10 ulike navn i bruk, hos kvenene 10, hos samene 11 og i den blanda gruppa 10. Vi finner 52 nordmenn med et navn i denne kategorien. Disse utgjør i relativ frekvens 26,3 % av egen gruppe. Videre har 81 kvener et nordisk *justert* navn. I relative tall: 31,6 % av egen gruppe. I samisk gruppe finner vi 362 navnebærere, som utgjør 47,1 % av gruppa. De nordisk justerte navna representerer altså omtrent halvparten av alle de samiske mennene i perioden, og kategorien skiller seg til en viss grad ut i prosentandel med referanse til denne gruppa (fig. 1) – noe som også kommer til syne på gruppas 15-på-topp-liste (tabell 5).

På topp i denne kategorien finner vi: *Peder*, 178 nb., *Nils*, 113 nb., *Lars*, 87 nb., *Mikkel*, 47 nb., og *Jens*, 42 nb., rangert som de 5 første. Nordisk justerte navn er altså de som er dominerende i Lyngen-befolkningen i perioden jeg undersøker, og mange av disse har også lang tradisjon i navnedagskalendere i Sverige og Finland. I og med at jeg ønsker å undersøke om materialet mitt kan indikere at tradisjonen med navnedagsfeiring kommer til uttrykk i den kvenske befolkningen i Lyngen, kan det være på sin plass å si noe om denne navnetypen. De aller fleste av de nordisk justerte navna i Lyngen i denne perioden har opphav i reinte bibelske navn, eller er navn på helgener; en arv fra katolsk kirketradisjon. Det er snakk om tradisjonelle navn som har vært i bruk over flere hundre år.

Sjøl om kristendommen gjør sitt inntog i Skandinavia fra det 9. århundre, finner vi ikke en merkbar forandring til bruk av kirkelige navn før i det 13. århundre. Det viser seg at overgangen til bruk av kirkelige navn ikke kommer i bruk parallelt med spredningen av den kristne tro i Europa. En revolusjonerende endring i navngivingspraksisen skjer som en konsekvens av at det etter hvert blir vanlig i den katolske kirke å navngi personer etter den katolske kirkes mange helgener. Vanlig praksis blir nå å gi barna navn etter en helgen som var oppført i helgenkalenderen på, eller nær, barnets fødselsdag. De mest populære navna er de ”universelle helgener”, dvs. i stor grad personer omtalt i NT (Saarelma-Maunummaa 2003:40). En konsekvens av dette er at helgennavna i stor grad overtar for tidligere navneskikker.

I Tyskland blir en del av de tradisjonelle navna som er i bruk i tysk navnekultur før overgangen til bruk av helgennavn, likevel bevart. Årsaka er at disse navna også er navn på helgener, som *Heinrich* og *Wolfgang*. I Finland er konsekvensen av denne nye navngivingspraksisen at de tradisjonelle finske navna kommer helt ut av bruk (op.cit.:40,41). Den eneste helgenen som blir kanonisert i Finland, er Finlands første biskop, biskop Henrik, et navn som viser seg å være relativt populært i kvensk og samisk gruppe (pkt. 5.5, 5.6). I Norge har vi til sammenlikning kanoniseringen av kong Olav Haraldsson, som blir den mest populære helgen i Norden – og hvis navn spres i ulike former over det hele nordiske området. Denne populariteten kommer til syne på 15-på-topp-lista for alle etnisiteter: Vi finner forma *Ole* rangert på 2. plass (tabell 2).

Helgennavna kommer i bruk ut fra religiøse motiver, og den nye navnepraksisen illustrerer på sett og vis kirkas maktposisjon i samfunnet opp gjennom tidene. I og med

reformasjonen kom et oppgjør med helgendyrkinga under katolisismen. Men helgennavna står fortsatt sterkt i navnekulturene også etter reformasjonen. De er etter hvert tatt opp og blitt etablert i navnekulturene i respektive land, og er blitt en del av oppkallingssystemene. Vi finner at de fortsatt står sterkt i befolkningen også i Lyngen på 1800-tallet. Sterkest representert er de altså i den samiske populasjonen, etterfulgt av kvensk og blanda gruppe, og dårligst representert i den norske gruppa. Den sterke forankringa i samisk gruppe kan forklares ut fra det faktum at oppkallingsskikkene står spesielt sterkt her (fig. 4).

Saarelma-Maunummaa (loc.cit.) hevder altså at helgenkalenderen er kilde til døpenavn i våre naboland, og at de mest populære navna som blir tatt i bruk, er navn på sentrale personer i NT. Dette viser seg også å være tilfellet ved en nærmere undersøkelse av kategorien nordisk justerte navn i materialet mitt. De fleste navna her har kirkelig opphav. Under vil jeg se nærmere på de navna jeg finner mest interessant å kommentere ut fra et kirkehistorisk perspektiv, og ut fra forankringa disse har i våre nabolands almanakker. Viser det seg at kvensk gruppe i større grad enn nordmenn bruker navn fra navnedagskalenderen, indikerer dette sterkt at kvenene har med seg en navnetradisjon med forankring utenfor Norges grenser.

Vi finner *Peder* som det mest populære navnet i denne kategorien. Navnet er sterkest representert i den samiske befolkningen, med 16,8 % av navnebærerne i denne gruppa, mot 12,4 % i et samla korpus. *Peder* står relativt sterkt også de andre gruppene: I kvensk gruppe, der den relative frekvensen er 7,0 %. I norsk gruppe er den relative frekvensen 6,6 %. I blanda gruppe 8,7 %. *Peder* – av *Petrus*⁴⁶ – kan føres tilbake til en av Jesu disipler Simon Peter⁴⁷, og til apostelen Peter i NT, som sammen med Paulus innførte den kristne lære i Rom, og som ble den første paven. I Sverige blir *Peter*⁴⁸

⁴⁶ Petrus/Peter er et av de aller vanligste mansnavna i den kristne verden, og finnes i de aller fleste Europeiske språk: *Pierre* i fransk, *Pedro* i, *Pjotr* i russisk og *Pekka* i finsk (Klintberg 2005:230)

⁴⁷Disippelen Peter het opprinnelig Simon, men Jesus endret dette: ”[...] Salig er du Simon, Jonas’ sønn! [...] Og jeg sier deg at du er Peter; og på denne klippe vil jeg bygge min menighet, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den” (Matt.16:17,18).

⁴⁸ *Peter* fantes allerede i fornsvensk i formene *Pätar*, *Päter*. En annen form *Pädher* som utviklet seg til *Per* (Klintberg 2005:230). *Peder* er for øvrig ei dansk skriftform, mens vi altså i talemålet finner andre varianter, som for eksempel *Per* (NPL II).

vanlig på 1700-tallet, og kommer etter hvert mye i bruk blant bøndene. I svensk almanakk finner vi Petri og Pauli dag den 29.juni, fra 400-tallet feiret som disse to apostlenes dødsdag. Fra 1700-tallet har dagen i tillegg vært en folkelig merkedag, *Persmäss*, eller *Petersmesse* (Klintberg 2005:230). *Peder* har sterk forankring i kristendommens historie. Navnet er sentralt i våre nabolands navnedagskalendere, og navnet er sentralt i forbindelse med en av bondeårets merkedager.

Det er de samiske mennene som i størst grad anvender navnet, etterfulgt av kvenene. Navnet er også mye brukt i den norske befolkningen. *Peder* er et av de mest brukte navna i den kristne verden. At navnet er mye brukt i alle etnisiteter, ser jeg som en naturlig konsekvens av dette. Navnet står likevel sterkest i samisk gruppe. Dette har trolig sammenheng med at oppkallingsskikkene står svært sterkt i den samiske befolkningen, dvs. at navnet har festnet seg i samisk navnekultur etter at det ble innført av prestene i en tidlig periode.

Ser vi videre på navn som utmerker seg i den kvenske befolkningen, finner vi forma *Petter*. Det er riktignok ikke flere enn 4 belegg for navnet i korpuset; 2 i kvensk gruppe, ett i samisk og ett i blanda gruppe. Det som er interessant i denne sammenheng, er selve forma *Petter* (da med forbehold om få belegg). I almanakken viser det seg at dagen opprinnelig var en merkedag for *Petrus Cathedraticus*, til minne om Petrus' oppstigelse på pavestolen (lat. *cathedra*). I eldre almanakkene var dette forkortet til *Petr. Cath.*, og på folkemunne ble dagen kalt *Petter Katt* (Klintberg & Wesslén 2000:46).⁴⁹ Om belegga for forma *Petter* i korpuset, har sammenheng med inspirasjon fra almanakken, og den folkelige uttalen for *Petr. Cath.*, tør jeg ikke påstå, men det kan ligge indikasjoner på dette her: I svensk almanakk er for øvrig ikke skriftforma *Petter* kommet inn som navnedag før i 1986 (Brylla 2000:127).

Vi finner videre *Mikkel*, med referanse til erkeengelen *Mikael*⁵⁰ i NT.

⁴⁹ En værsådom er også knytta til *Petr. Cath.*- dagen. På folkemunne heter det at: "Petter Katt kastar heta stenen i sjön" (Klintberg & Wesslén 2000:53), dvs. at isen begynner å bli usikker i tida omkring denne merkedagen.

⁵⁰ *Mikael* er også vært et konge- eller keisernavn i flere riker, blant anna i middelalderens Bysants, og navnet er kjent i hele den kristne verden: I engelsk språk *Michael*, i fransk *Michel*, i spansk *Miguel* og i (tidlig) skandinavisk form *Mickel*.

Mikaelidagen/Mikkelsmesse, den 29.9., er en svært viktig merkedag knytta til bondeåret. Historisk sett var dette dagen da tjenestefolk flytta i forbindelse med ny tjeneste, og en periode der de kunne ta ei uke fritt. Fester og markeder har derfor vært holdt i perioden omkring *Mikkelsmesse* (Klintberg 2005:330).

Om vi ser litt nærmere på *Mikkel*, er navnet (i forma *Mickel*), ifølge Klintberg (op.cit.:329), belagt i Sverige siden 1300-tallet. Navnet fikk [i perspektiv av våre naboland] etter hvert størst utbredelse i øvre deler av Sverige og Finland. Det er kanskje det vi ser en refleks av her knytta til kvensk og samisk gruppe. Samene i Lyngen er bofaste, men har historisk sett hatt tilknytning til områder også utenfor Nord-Norge som en følge av den tradisjonelle reindrifskulturen, som innebar flytting mellom områder på Nordkalotten. Vi må anta at de har henta impulser til navngivinga også i våre naboland – eller at barna ble døpt utenfor norske områder av prester i respektive områder. Prestene hadde jo stor innflytelse på navngivingen. Modéer (1989:62) hevder at: ”Ofta tillgrep man väl rett mekanisk ett av de dopnamn, som i stiftens helgonkalender fanns upptagna på barnets födelsedag eller nogen av de kringliggande dagarna”.

Mikkel har festnet seg i samisk navnetradisjon (og oppkallingsskikker) på et langt tidligere tidspunkt enn perioden jeg undersøker. Ifølge NPL II har *Mikkel*, etter reformasjonen, hatt et ”tidlig tyngdepunkt” i Nord-Norge. Navnet er likevel ikke å finne i den norske gruppa i Lyngen. *Mikkel* er sterkest representert i den samiske befolkningen. I relative tall: 4,6 % av egen gruppe, mot 3,3 % i et samla korpus. Tilsvarende tall for kvensk gruppe er 3,1 %, mens det altså ikke finnes belegg for navnet i den norske populasjonen. At samer og kvener har navnet i bruk og ikke nordmenn, indikerer at begge gruppene kan være knytta til en tradisjon der almanakken har vært i bruk. Det kan videre ligge et element av ”distinksjon” her. Belegga for *Mikkel* i korpuset, viser at *Mikkel* er et typisk samisk navn i samtidas Lyngen, og er kanskje av den grunn ikke akseptert brukt i den norske befolkningen. Da med bakgrunn i Bourdieu og tanken om at navn kan fungere som et kulturelt symbol, og videre som en ”avstandsmarkør” til andre sosiale grupper.

Et annet navn med bakgrunn i helgendyrkinga, er *Lars*. *Lars* er ei nordisk kortform av latinske *Laurentius*, og altså en av den katolske kirkes martyrer. Kulten av Sankt Laurentius førte til at navnet *Lars* bredte seg ut i Norden, og forma *Lars* har vært i bruk fra 1500-tallet. *Larsmessen* var ellers en merkedag i forbindelse med høstens jernnetter

(Klintberg 2005:278). Vi finner at navnet er sterkest representert i samisk gruppe der den relative frekvensen er 7,5 %, mot 6,1 % totalt. I kvensk gruppe finner vi at 4,3 % av mennene i gruppa er bærer av navnet, mens prosenttallet i norsk gruppe er på 2,5 %. Igjen viser det seg at samisk og kvensk gruppe har høyest prosentvis andel.

Anders, rangert som nr. 6, er ei skandinavisk form av greske Andreas, kjent fra NT via apostelen *Andreas*. Klintberg (op.cit.:398) hevder for øvrig at forma *Andreas* bare var i bruk blant prester og lærde menn (han nevner for øvrig ingen eksakt tidsperiode), mens forma *Anders* blir den folkelige varianten, kjent fra og med 1396. I materialet mitt finner jeg 21 belegg på *Andreas* (vedlegg 3), og navnebærerene i materialet mitt må til sammenlikning i stor grad sies å høre til allmuen.⁵¹

Anders er ellers kjent i Norge fra 1300-tallet. I Sverige er forma *Andræs* å finne på en runestein fra 1100-tallet. I fornsvensk forekommer blant anna forma *Andris*, men *Anders* blir etter hver den folkelige varianten. *Andersmesse* den 30.11., har i våre naboland vært den viktigste folkelige merkedagen for hvordan vinterværet skal bli (op.cit.:399). Vi finner at for *Anders* er 25 av 27 navnebærere å finne i den samiske gruppa. Vi finner 2 i den kvenske gruppa. Ifølge Klintberg (loc.cit.) kommer ikke forma *Anders* inn i den svenske almanakken før i 1901, da *Anders* avløser *Andreas*. Klintberg hevder imidlertid at *Anders* var et svært vanlig navn blant allmuen i Sverige. Om det var vanlig blant folk å ta i bruk de mest kjente helgennavna representert i almanakken, er det derfor merkelig at vi ikke finner flere belegg for navnet blant de kvenske innvandrerne.

Ifølge NPL II var *Anders* et av de mest vanlige navna også i Norge i etterreformatorsk tid, og er rangert som nr. 2 i folketellinga av 1801. I 1865-tellinga er navnet på 7. plass (vedlegg 1). I lys av populariteten på landsbasis, er det da svært oppsiktsvekkende at *Anders* ikke er representert i den norske befolkningen i Lyngen. Dette kan være nok en indikasjon på at navn som er i bruk i den samiske gruppa, ikke er akseptert brukt blant nordmenn, og i tråd med teorien til Bourdieu.

⁵¹ I tabell 7 har jeg i tillegg 2 belegg for *Ander*, bare brukt blant kvener. Dette kan være ei feilskrivning for *Anders*. Jeg er imidlertid oppvokst i Storfjord og har hørt at forma *Ander* har vært i bruk i området, ikke bare som personnavn, men også som stedsnavn: ”På Ander”.

Det eneste navnet som kan sies å skille seg spesielt ut i favør av nordmennene i denne kategorien, er *Jens*. Vi finner at den relative frekvensen for navnet er 9,1 %, relatert til den norske gruppa, mot 2,9 % i et samla korpus. I kvensk gruppe er den relative frekvensen 4,3 %, og i samisk gruppe 0,8 %. *Jens* er ei dansk form av *Johannes*. Det viser seg imidlertid at navnet har lang tradisjon i Skåne som bondenavn [Skåne var jo en del av Danmark fram til midten av 1600-tallet], og at det blir vanlig lenger nord i Sverige i løpet av 1800-tallet (op.cit.:130). *Jens* er altså et typisk dansk navn (den svenske forma er *Jöns*), og videre ikke å finne i almanakkene på denne tida. At navnet sprer seg nordover i Sverige i løpet av 1800-tallet, kan forklare at det er i bruk i den kvenske befolkningen i Lyngen. Men ei forklaring kan også være at kvenene tilpasser seg norskere navneskikk. Navnet har vært mye i bruk i Norge etter reformasjonen, og det er derfor noe merkelig at navnet knapt er i bruk i den samiske befolkningen. Dette kan igjen ha sammenheng med at prester brukte almanakken som kilde til valg av navn, der *Jens* altså ikke er representert. Dette er det likevel ikke mulig å si noe sikkert om.

Et navn det kan være verdt å kommentere spesielt her, er *Morten*. Vi finner at 6 av 8 navnebærere totalt hører til i den samiske gruppa. *Morten* er ei dansk form av *Martin*, som jo er et sentralt navn knytta til reformasjonen, jf. Martin Luther. At navnet er i bruk i den samiske gruppa spesielt, kan derfor ha bakgrunn i opprinnelige religiøse motiver. En annen faktor som kan være verdt å nevne i denne sammenheng, er at av og til ble de opprinnelige samiske navna erstatta med ”lydlike” navn. I en undersøkelse Adolf Steen gjorde i Kautokeino på 1500-tallet, fant han for eksempel at samiske *Murut* ble endret til *Mårten* – og samiske *Miellus* og *Miellet* til *Mikkel* (Rydving under utg.). Relatert til samisk gruppe, kan derfor *Morten* og *Mikkel* være en ”arv” fra før-kristen tid.

Navna fra denne kategorien har også stor oppslutning blant nordmenn. Flere av navna som er i bruk i den samiske gruppa, er likevel ikke, eller er knapt nok i bruk i den norske, jf. *Mikkel* og *Anders*, *Morten* og *Mons*. Dette kan oppfattes i retning av at nordmenn ikke ”vil ha” navn som i samtida kanskje spesielt blir oppfatta som ”samiske” navn, altså en form for distinksjon om vi ser det i lys av teorien til Pierre Bourdieu (pkt. 2.1). Men dette trenger likevel ikke bety annet enn at påvirkningskanalene til valg av navn har vært ulike for de ulike etniske gruppene.

Kruken (1982:50) ser ikke sammenheng i bruk av nordisk justerte navn med

almanakken og tradisjonen med helgenen som utgangspunkt for navnemoten, men derimot som lån fra dansk og tysk profant miljø (jf. *Jens*). Dette stemmer nok om vi ser navngivinga ut fra et norsk perspektiv. Navngivinga knytta til samisk gruppe kan derimot ikke sies å ha røtter i profant miljø da det var presteskapet som fastsatte hvilke navn som skulle tas i bruk. De fleste av navna kan spores tilbake til katolsk tid og helgendyrkinga. Kruken (loc.cit.) peker også på at reformasjonen ikke hadde ført til et avgjørende brudd med navnearven fra katolsk tid. Det er dette vi ser en refleks av her. Flere av navna kan settes i forbindelse med navngivingspraksis knytta til (tidlig) felleseuropeisk kirkelig tradisjon. Når det er sagt, er det likevel lite sannsynlig at disse er gitt spesielt med referanse til katolske helgener, eller at foreldrene har vært bevisst det kirkelige opphavet.

Saarelma-Maunummaa (2003:40) peker på betydningen navnedagskalenderen har hatt for valg av navn i Sverige og Finland. Mange av navna er også forankret i bondekulturen via bondeårets merkedager, og har derfor ekstra forutsetninger for å holdes i hevd i befolkningen. Hvorvidt navnedagskalenderen har spilt en viktig rolle i Lyngen for foreldres valg av navn, er det ikke mulig å si noe sikkert om. Det er i alle fall påfallende at både kvensk og samisk gruppe har i bruk navn som kan knyttes til navnedagskalenderen, i større grad enn nordmenn, og at enkelte av navna i bruk i samisk og kvensk gruppe overhodet ikke er i bruk blant nordmennene (jf. *Mikkel* og *Anders*). Det som kanskje er mest overraskende i denne sammenheng er at også samisk gruppe har i bruk navn som utmerker seg med referanse til navnedagskalenderen.

De første almanakkene i Sverige var baserte på tyske forbilder og inneholdt mange navn som var ukjente i det protestantiske Sverige. Etter hvert ble de viktigste nordiske helgennavna innførte, som *Erik*, *Olof* og *Birgitta*, og fram mot moderne tid ble det dessuten vanlig å innlemme profane navn, dvs. først og fremst navn fra kongehuset (Klintberg 2003:17). Klintberg (loc.cit.) hevder at almanakken er en viktig årsak til at kongenavn som *Karl*, *Gustav*, *Adolf*, *Fredrik* og *Johan*, og dronningnavn som *Kristina*, *Lovisa*, *Ulrika*, *Sofia* og *Magdalena* ble vanlige.

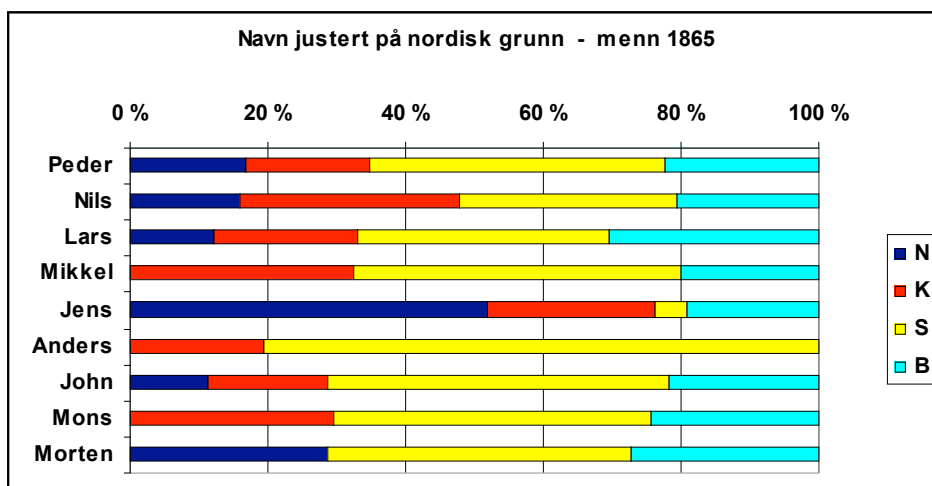

Fig. 5: Navn justert på nordisk grunn – menn 1865

De nordisk justerte navna er tradisjonelle navn som har vært i bruk over lang tid. Oppkallingsskikkene står fortsatt sterkt i befolkningen på 1800-tallet. Dette kan ligge som et forklaringsgrunnlag for at kategorien står sterkt i alle gruppene. Under vil jeg undersøke de andre kategoriene nærmere. Det vil da vise seg om flere navn med tilknytning til almanakken har spesiell referanse til samisk og kvensk gruppe spesielt. Vi har allerede sett at *Karl*, som jo er et kongenavn og et almanakknavn, står sterkt i kvensk gruppe (pkt. 5.5).

6.2 Tyske navn – menn 1865

Vi finner 342 navnebærere i denne kategorien. Disse utgjør 23,9 % av et samla korpus. Det er 18 ulike navn i bruk. Hos nordmennene finner vi 13 ulike navn fordelt på 56 navnebærere. Disse utgjør 28,3 % av den norske gruppa. I den kvenske gruppa finner vi 10 ulike navn fordelt på 79 navnebærere. Den relative frekvensen for denne kategorien i kvensk gruppe er på 30,9 %. I samisk gruppe er det 5 ulike navn, og 147 navnebærere. I relativ frekvens: 19,1 % av gruppa. I blanda grupper finner vi 7 ulike navn fordelt på 60 navnebærere, og den relative frekvensen utgjør her 29,0 % av navnebærerne i blanda gruppe. I denne kategorien er *Hans* (152 nb.), *Johan* (101 nb.) og *Henrik* (52 nb.), navna med flest belegg.

Kategorien tyske navn har størst prosentvis oppslutning i den kvenske gruppa, etterfulgt av nordmennene. I forhold til samisk gruppe er det et skille på omtrent 10 prosentpoeng, sammenlikna med de to andre reinte etniske gruppene. Den samiske

gruppa skiller seg videre ut i og med at det kun er snakk om 5 ulike navn i bruk. Vi finner dessuten at de tre mest populære navna i kategorien trekker prosentandelen opp, dvs. *Hans*, *Johan* og *Henrik*. Disse navna er kommentert over (pkt. 5.4, 5.5).

Nordmennene har flest ulike navn i bruk, men det er ikke noe stort skille i forhold til kvensk gruppe, verken i bruk av ulike navn eller i forhold til den relative frekvensen for kategorien som helhet. Det er ingen navn som frekvensmessig kan sies å skille seg ut i forhold til norsk gruppe i denne sammenheng.

Tyske	Totalt	Tot. %	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %
Hans	152	10,6	22	111	25,6	25	98	22,5	80	104	24,0	25	121	27,9
Johan	101	7,1	15	76	21,6	37	145	41,2	30	39	11,1	19	92	26,1
Henrik	52	3,6	3	15	11,8	7	27	21,2	33	43	33,3	9	43	33,7
Anton	8	0,6	5	25	63,5	0	0	0,0	0	0	0,0	3	14	36,5
Jørgen	4	0,3	2	10	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	10	48,9
Sivert	4	0,3	1	5	56,4	0	0	0,0	3	4	43,6	0	0	0,0
Ulrik	4	0,3	1	5	30,1	3	12	69,9	0	0	0,0	0	0	0,0
Vilhelm	4	0,3	2	10	66,0	1	4	25,5	1	1	8,5	0	0	0,0
Klaus	3	0,2	0	0	0,0	2	8	61,8	0	0	0,0	1	5	38,2
Albrikt	2	0,1	1	5	56,4	1	4	43,6	0	0	0,0	0	0	0,0
Albert	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Anaton	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Bernhard	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0
Didrik	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Eilert	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Helmer	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Lennhard	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Leonard	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 18	342	23,9	56	283		79	309		147	191		60	290	

Tabell 8: Tyske navn – menn 1865

I kvensk gruppe derimot, er *Johan* et navn som utmerker seg med referanse til denne gruppa, noe jeg har kommentert over (pkt. 5.5). *Johan* er lite brukt i samisk gruppe. I relativ frekvens: 3,9 % mot 7,1 % i et samla korpus. Nå viser det seg at *Johan* først tar seg opp og markerer seg i popularitet både i Norge og Sverige i løpet av 1800-tallet (pkt. 5.5). At den relative frekvensen er lågest i samisk gruppe, kan ha sammenheng

med at samene ikke følger samtidas navneimpulser i like stor grad som kvener og nordmenn. Både den relative frekvensen for kategorien som helhet og belegga for navna, bygger opp under hypotesen min om at det er større navnekonservatisme i den samiske befolkningen, dvs. det er få ulike navn i bruk, og de som er i bruk er navn med lang tradisjon.

Kategorien som helhet er den nest mest populære i den mannlige befolkningen i Lyngen før 1865 (pkt. 5.2), mye takket være *Hans*, *Johan* og *Henrik* som trekker prosentandelen opp. For resten av de tyske navna, er det snakk om få belegg. Jeg velger likevel å presentere flere av de lågfrekvente navna i fig. 6, mest for å visualisere ”tilhørigheta” til de ulike etniske gruppene.

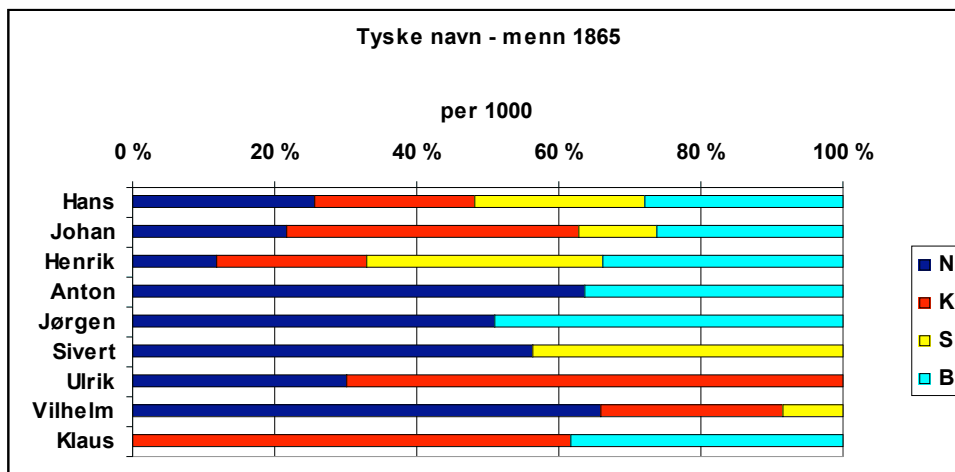

Fig. 6: Tyske navn – menn 1865

Til slutt: Det kan være lettvinnt å trekke en konklusjon som går på at de tyske navna primært er kommet i bruk via påvirkning fra Tyskland, og at de videre reflekterer en form for kulturell ”tyskhet”. Dette kanskje spesielt når vi tenker på de historiske handelsforbindelsene Norge har hatt med hanseatene og Tyskland. Nå viser det seg imidlertid at også de kvenske innvandrerne bruker tyske navn i omtrent like stor grad som nordmennene, og Sverige var under fransk innflytelse i samme periode.

Ser vi nærmere på et par av navna som er mest frekvente i kategorien i et kulturhistorisk perspektiv, finner vi at både *Hans* og *Johan* har opphav i *Johannes*. Vi vet at navneformer kan oppstå uavhengig av hverandre i ulike områder. Om vi stopper opp ved *Johan*, finner vi at navnet er å finne i svært mange språklige varianter, både i

protestantiske og katolske land. I Sverige finner vi for eksempel formene *Jon*, *Jan* (som i Norge) og *Jöns*. I engelsk *John* og *Johnny*. I fransk *Jean*, i spansk *Juan*, i italiensk *Giovanni*, i skotsk *Ian*, i walesisk *Evan* og i irsk *Séan*. Vi finner variantene *Juhani* i finsk og *Ivan* i russisk (Klintberg 2005:432). Navnet i sine språklige varianter er altså i bruk i hele Europa. I NPL II leser vi at *Johan* og *Joan* i norrønt er et mellomsteg i utviklinga av forma *Jon*, og vi finner formene *Iuan* og *Iohan* på svenske runesteiner. Vi finner dessuten at *Johan* har vært et svensk kongenavn i Sverige siden 1200-tallet (loc.cit.).

Johan er rangert som nr. 1 på kvenenes 15-på-topp-liste (tabell 4). Navnet har i høg grad referanse til kirka. At det har befestet seg i skandinavisk navneskikk, kan vel i stor grad relateres til internasjonal eller kanskje heller europeisk kirkelig kultur framfor primært tysk kultur. For *Henrik* gjelder det at navnet har flest belegg relatert til kvensk og samisk gruppe, mens det knapt er belagt hos nordmennene. Poenget i denne sammenheng er at *Henrik* er Finlands skytshelgen, og biskop Henrik var engelskmann. Vi finner dessuten at flere europeiske konger het *Henrik*. I de nordiske landene kom navnet likevel i bruk via lågtysken. Ifølge Klintberg (op.cit.:46) er mange tradisjoner, spesielt i Norrbotten og Finland, påvirket av den finske kulten av biskop Henrik.

Mange av de tyske navna har altså en dobbeltfunksjon, de er både tyske og kristne (helgen)navn (Stemshaug 1982b:40), men tyskere kan likevel sies å ha vært en katalysator for at navna er kommet i bruk her i landet (NPL II). Faktorene nevnt i avsnitta over viser at de kulturelle vandringsveiene til et navn kan være svært så komplekse. Sjøl om navna her opphavlig er kommet inn via tysk, kan det altså være flere faktorer som virker inn på konserveringa av et navn i et lands navneskikk. For de lågfrekvente navna representert her (tabell 8), kan det nok i større grad være snakk om direkte tysk påvirkning. Navn fra denne kategorien er de nest mest brukte i området i perioden. De mest frekvente navna, som trekker prosentandelen opp, er navn med tilknytning til kirkehistoria, og kan ikke relateres til direkte påvirkning fra tysk kultur, dvs. *Johan*, *Hans* og *Henrik*.

6.3 Nordiske navn – menn 1865

Nordiske navn er en sentral del av problemstillinga mi. En av hypotesene mine er at de nordiske navna primært vil gi utslag i den norske gruppa, da med bakgrunn i den

nasjonale oppvåkninga i Norge utover 1800-tallet. Jeg velger å presentere alle navna i tabell 9 i dette kapittelet sjøl om det er få belegg på de aller fleste navna. Jeg mener det er en grei pedagogisk måte å presentere materialet på i og med at tabellen i større grad enn rein tekst visualiserer belegga i forhold til de ulike gruppene. I fig.7 velger jeg imidlertid å utelate de mest lågfrekvente navna.

Nordiske	Totalt	Tot.		N	N %	N%	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %
		%	N %												
Ole	155	10,8	10	51	15,3	9	35	10,7	117	152	46,2	19	92	27,8	
Erik	46	3,2	2	10	11,7	2	8	9,0	38	49	57,0	4	19	22,3	
Karl	17	1,2	3	15	21,4	9	35	49,6	1	1	1,8	4	19	27,2	
Knut	17	1,2	6	30	45,5	3	12	17,6	4	5	7,8	4	19	29,0	
Aslak	10	0,7	0	0	0,0	1	4	25,0	9	12	75,0	0	0	0,0	
Guttorm	4	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0	
Amund	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9	
Andor	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	21,2	1	5	78,8	
Gunner	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	
Halvor	2	0,1	2	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Oluf	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9	
Reier	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	21,2	1	5	78,8	
Svend	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	
Even	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Gustav	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Ingvard	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Iver	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Ivert	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Ola	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	
Torvald	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	
Sum: 20	270	18,9	30	152		25	98		180	234		35	169		

Tabell 9: Nordiske navn – menn 1865

Vi finner 20 ulike nordiske navn før 1865. Det er totalt snakk om 270 navnebærere i denne kategorien. Disse utgjør 18,9 % av et samla korpus. Vi finner at 30 nordmenn er bærer av et navn i denne kategorien. Disse utgjør en relativ frekvens på 15,2 % av egen gruppe. Nordmennene har 12 ulike navn i bruk. I kvensk gruppe finner vi 25 navnebærere. I relativ frekvens er dette 9,8 % av gruppa, og det er i denne gruppa snakk om 6 ulike navn. I den samiske gruppa finner vi 180 navnebærere, som i relativ

frekvens utgjør 23,4 % av gruppa. Blant samene finner vi 11 ulike navn. Blanda gruppe er representert med 35 navnebærere, dvs. 16,9 % av egen gruppe. Her finner vi 8 ulike navn i bruk.

Navna med flest belegg her er *Ole*, 155 nb, *Erik*, 46 nb., *Karl*, 17 nb., *Knut*, 17 nb., og *Aslak*, 10 nb. Undersøker vi de relative frekvensene nærmere, viser det seg altså at det er det den samiske gruppa som prosentvis skårer høgest i denne kategorien. Videre finner vi at det er stor forskjell på representasjon og belegg på enkeltnavn i de ulike gruppene også for denne kategorien. Populariteten for enkeltnavn viser seg også her i stor grad å være etnisitetsavhengig.

Ole står spesielt stekt i den samiske gruppa, med 15,2 %, mot 10,8 % i et samla korpus, eller i absolutte tall: 117 av 155 navnebærere, og navnet er rangert på 2. plass på topplista til denne gruppe (pkt. 5.6). *Ole* kan ellers sies å være årsaka til at samisk gruppe har høgest relativ frekvens i denne kategorien, da navnet stjeler mange prosentandeler her. Et annet navn som markerer seg i forhold til denne gruppa er *Erik*, som er omtalt over (pkt. 5.6). Vi finner dessuten at 9 av 10 navnebærere for *Aslak* er å finne i samisk gruppe. *Guttorm* har alle 4 belegga i denne gruppa. *Guttorm* og *Aslak* er her ”typiske” samiske navn. Vi finner ingen belegg på navna hos nordmennene. Dette faktum kan ses i relasjon til en tendens jeg har pekt på tidligere: Det kan virke som om enkelte navn i den samiske befolkningen ikke er ”akseptert” brukt i den norske (pkt. 6.1).

Om vi ser nærmere på *Guttorm*, finner vi at navnet har røtter tilbake til førkristen tid, til tida før 1000-tallet (Pålsson 1960:90). Navnet har sitt etymologiske opphav i *Goð’þormur*; *Gud-* *gud(er)* og *þormur*, laget til verbet *þyrma* som betyr ’skåne; værde, vise ære’; ”så sem guð þyrmir” (loc.cit.). Opphavlig har altså navnet tilknytning til norrøn religion, men etymologisk passer navnet like godt inn i kristendommen. Dette kan være årsaka til at navnet er bevart og har vært i allmenn bruk i mellomalderen og etter reformasjonen, og er ”tillatt” brukt blant samer. Jeg vil likevel være svært forsiktig med å trekke for bastante konklusjoner da det nok kan stilles spørsmålsteget ved hvorvidt prester generelt sett kjente til etymologien i *Guttorm*.

Solem (1970:48) hevder at norske hedenske navn, som *Tor* og *Guttorm*, ble sanksjonert bort av prestene. Nå viser materialet mitt at *Guttorm* er i bruk blant samene i Lyngen. I

motsetning til Solem, hevder Modéer (1989:62) at det er det en ” overdrift att påstå att pr starna  ver lag velat ”utrota” de gamle namnen – dessa bars jo i stor utsträckning av pr sterna själva” (loc.cit.). Materialet mitt viser at det er flere nordiske navn i bruk i den samiske befolkningen, så en viss fleksibilitet var det nok i forhold til navngivinga i embetsverket.

Den kvenske gruppa er altså gruppa som har l ggest oppslutning i denne kategorien, både frekvensmessig og i representasjon av antall ulike navn. I denne gruppa finner vi likevel omtrent halvparten av navneb ererne for *Karl*: I absolutt frekvens 9 av 17 belegg, eller i relativ frekvens: 3,5 %, mot 1,2 % i hele korpuset. *Karl* er   finne i eldre almanakker og er et navn i svensk kongehus (pkt. 5.5). Dette er for øvrig det eneste navnet i denne kategorien som frekvensmessig kan sies   tilhøre kvenene spesielt. *Ole* er også et navn som er relativt mye brukt i den kvenske gruppa, men navnet er også mye brukt i alle grupper. *Ole* er ellers ei dansk form av *Olav*, mens den svenske forma er *Olof*. Det er litt oppsiktsvekkende at kvenene, som antas har tilknytning til svensk navneskikk, bruker den danske forma. Vi må likevel ha in mente at dette kan være en justering foretatt av de som skrev inn navna i kirkebøkene. Når det er sagt, kan tilfellet med *Ole* vise en vilje til tilpasning til ”norskere” navneskikk.

Hos nordmennene er det ingen enkeltnavn som kan sies   markere seg spesielt. Mange av navna har få belegg, noe som kan være en indikasjon på at nordiske navna er på tur inn i navnetilfanget som en konsekvens av ny nasjonalfølelse. Alle nordiske navn i Lyngen i denne perioden, er likevel navn som har vært kjent i mellomalderen og etter reformasjonen. Perioden jeg undersøker her, omfatter første halvdel av 1800-tallet. Den nordiske navnerenessansen setter likevel ikke markante spor etter seg i navnetilfanget f r i siste halvdel av hundreåret.

Det er ellers den samiske gruppa som har prosentvis størst oppslutning i denne kategorien. Men også her viser det seg at det er få navn som trekker prosentandelen opp, dvs. *Ole* og *Erik*, noe som nok må tolkes i lys av etablerte oppkallingsskikker. I lys av lokale navnemodeller, kan den kjente læstadianske predikanten i den såkalte *Lyngenretningen* (Aadnanes 1986:55), Erik Johnsen (1842-1941), ha spilt en rolle i forhold til læstadianske foreldres valg av døpenavn. Nå viser det seg imidlertid at *Erik* ikke stiger i popularitet utover 1800-tallet, men syns   befeste seg i den samiske delen av befolkningen uten spredning til de andre etniske gruppene (pkt. 9.9) – noe som altså

taler i mot at Erik Johnsen har fungert som lokal navnemodell.

I samisk gruppe finner vi videre navna *Knut*, *Andor*, *Gunner*, *Reier* og *Svend*. Dette er navn med få belegg, og navn som nok ikke er forankret i samisk navnekultur. Om dette i et identitetsperspektiv indikerer en form for tilhørighet til Norge, eller om det rett og slett er navn som mer tilfeldig er tatt opp, lar jeg stå åpent.

At den kvenske gruppa har færre nordiske navn i bruk enn de to andre gruppene, kan skyldes at den kvenske befolkningen i større grad er påvirket av svensk navneskikk. Her må vi forutsette at svenskene ikke har samme behov for å bruke nordiske navn som nordmenn. Sverige er allerede en etablert nasjon, og behovet for å markere en nasjonal identitet er ikke til stede i like stor grad som hos nordmenn. En annen årsak kan være at svenskene i større grad henter inspirasjon fra navnedagskalenderen der mer ”utenlandske” navn dominerer, noe også Alhaug (under utg.) peker på.

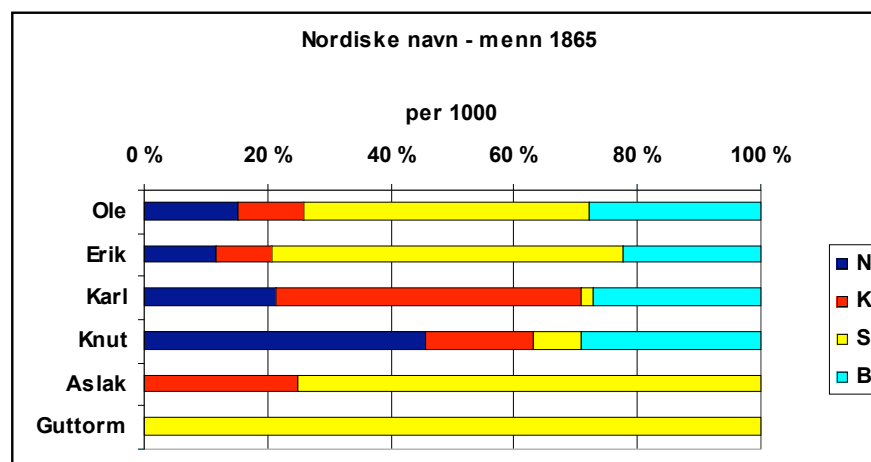

Fig. 7: Nordiske navn – menn 1865

Alle de nordiske navna vi finner her har ei traderingsrekke tilbake til norrøn tid. Vi finner ingen ”nylaga” navn, som reinte nordiske sammensetninger eller ”nyoppdaga” navn med referanse til samtidas litteratur. Tidsmessig er vi i startfasen av den nordiske navnerenessansens epoke. Lyngen er en utkant av Norge, og det tar tid før ”storbyimpulser” når ut i periferien.

6.4 Bibelske navn – menn 1865

Med bakgrunn i oppfatninga om at læstadianismen stod spesielt sterkt i den kvenske og samiske populasjonen i Lyngen, har jeg en hypotese om at jeg vil finne en sterkere konsentrasjon av bibelske navn i denne delen av befolkningen. Tabell 10 representerer alle bibelske mansnavn som var i bruk i Lyngen i perioden fram til 1865.

Bibelske		Totalt	%Tot.	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Isak	GT	39	2,7	2	10	6,8	24	94	62,9	5	7	4,4	8	39	25,9
Johannes	NT	25	1,7	3	15	18,1	10	39	46,5	8	10	12,4	4	19	23,0
Andreas	NT	21	1,5	6	30	43,8	2	8	11,3	9	12	16,9	4	19	27,9
Mattias	GT/NT	15	1,0	1	5	14,2	2	8	22,0	10	13	36,6	2	10	27,2
Jakob	GT/NT	12	0,8	0	0	0,0	1	4	13,6	8	10	36,1	3	14	50,3
Tomas	NT	12	0,8	2	10	28,6	2	8	22,1	6	8	22,1	2	10	27,3
Mikael	GT	8	0,6	2	10	36,6	1	4	14,2	3	4	14,1	2	10	35,0
Samuel	GT	8	0,6	0	0	0,0	0	0	0,0	6	8	44,7	2	10	55,3
Elias	GT	5	0,3	2	10	42,7	1	4	16,5	0	0	0,0	2	10	40,8
Esaias	GT	5	0,3	0	0	0,0	1	4	24,2	2	3	16,1	2	10	59,8
Peter	NT	5	0,3	2	10	46,3	3	12	53,7	0	0	0,0	0	0	0,0
Josef	GT/NT	6	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	6	8	100,0	0	0	0,0
Simon	GT/NT	4	0,3	1	5	56,4	0	0	0,0	3	4	43,6	0	0	0,0
Abraham	GT	3	0,2	1	5	39,3	2	8	60,7	0	0	0,0	0	0	0,0
Efraim	GT	2	0,1	0	0	0,0	1	4	75,0	1	1	25,0	0	0	0,0
Jonas	GT	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	21,2	1	5	78,8
Josva	GT	2	0,1	0	0	0,0	1	4	75,0	1	1	25,0	0	0	0,0
Salamon	GT	3	0,2	0	0	0,0	1	4	38,9	1	1	13,0	1	5	48,1
Abel	GT	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Adam	GT	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Aron	GT	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0
Benjamin	GT	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Israel	GT	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Jeremias	GT	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Joakim	GT	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Maria	NT	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100
Moses	GT	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sakarias	GT	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 28		187	13,1	27	136		55	215		70	91		35	169	

Tabell 10: Bibelske navn – menn 1865

Jeg velger også her å presentere alle navna i tabellen fordi bibelske navn er en sentral del av det jeg vil undersøke. Vi finner 28 ulike bibelske navn i bruk i denne perioden. Disse er fordelt på 187 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 13,1 % av alle navnebærerne i korpuset. I den norske gruppa finner vi 15 ulike navn fordelt på 27 navnebærere. Disse utgjør 13,6 % av nordmennene. I kvensk grupper er det 17 ulike navn i bruk. Vi finner her 55 navnebærere, som utgjør 21,5 % av egen gruppe. I den samiske gruppa finner vi 70 navnebærere. Det er her snakk om 15 ulike navn i bruk. De bibelske navna er representert av 9,1 % av denne gruppa. I blanda gruppe finner vi 14 ulike navn fordelt på 35 navnebærere. Disse utgjør 16,9 % av de med blanda etnisitet.

Om vi forholder oss til de relative talla, finner vi at det er den kvenske gruppa som har prosentvis størst oppslutning i denne kategorien. Her er det spesielt *Isak* og *Johannes* som er mye brukt. Disse to navna skiller seg klart ut med referanse til den kvenske gruppa, og trekker prosentandelen opp (pkt. 5.5). *Johannes* er et av de vanligste navna i bruk i finsk og svensk middelalder, og navnet er å finne i eldre svenske almanakker. Det er ellers et av de mest brukte navna i den kristne verden og er navn på flere europeiske regenter og paver (Klintberg 2005:431f). *Isak* har vært vanlig i svensk navneskikk siden 1292, men får ny renessanse etter reformasjonen da navn fra GT blir populære og foretrukket framfor helgennavna. Navnet er ellers å finne i svenske almanakker fra 1703 (op.cit.:421). At navna er frekvente spesielt i kvensk gruppe, kan altså ha sammenheng med at almanakken har virka inn som motivasjonskilde.

Bortsett fra *Isak* og *Johannes* i kvensk gruppe, må det sies å være spredt bruk av de andre navna. Dette gjelder for alle etniske grupper. Sjøl om kvensk gruppe har prosentvis størst utslag for denne kategorien, skyldes dette i stor grad *Isak* og *Johannes*. I lys av offertanken i kristendommen, dvs. at man skal ofre seg for sin Gud og gjøre som Gud befaler, er det fristende å se bruken av *Isak* i lys av denne. *Isak* ville ofre sin egen sønn, det største offeret som finnes. I overført betydning kan det ligge en viss symbolikk i at foreldrene valgte å døpe et barn med navnet *Isak*, altså som et symbol på å ville ofre seg til sin Gud, jf. for eksempel offertanken i læstadianismen. Jeg vil likevel understreke at dette er en ”forsiktig” forklaring på at navnet har frekvensmessig høgest representasjon i denne kategorien. Lieberson (2000:29) omtaler for øvrig en liknende symbolikk med referanse til kvinnenavnet *Ruth*. *Ruth* viser seg å være svært populær blant mange innvandrerkvinner til USA (på topp 10 i Boston) i det 18. århundre. *Ruth* i GT forlater sitt folk for aldri mer å vende tilbake. Likheten mellom GTs *Ruth* og de

første innvandrerkvinnene som for alltid har forlatt sine hjemland og familier, uten håp om å vende tilbake, er derfor stor. At foreldre ga navnet *Ruth* til sine døtre, kan derfor være en symbolsk handling sett ut fra et emigrasjonsperspektiv.

Et moment som videre er interessant i denne sammenheng, er at av de bibelske navna er det svært mange gammeltestamentlige navn. De mest brukte navna er imidlertid fra NT: *Johannes, Andreas, Mattias, Jakob* (også i GT) og *Tomas*. Alle disse har tilknytning til katolsk kirke og helgendyrkningen, og har egne merkedager i almanakken.⁵² Populariteten er nok en naturlig konsekvens av at de har lang tradisjon i navnetilfanget, og at de har fått festnet seg i oppkallingsskikkene i befolkningen. Navna fra GT er derimot kommet inn etter reformasjonen, og har ikke så stor oppslutning frekvensmessig sett.

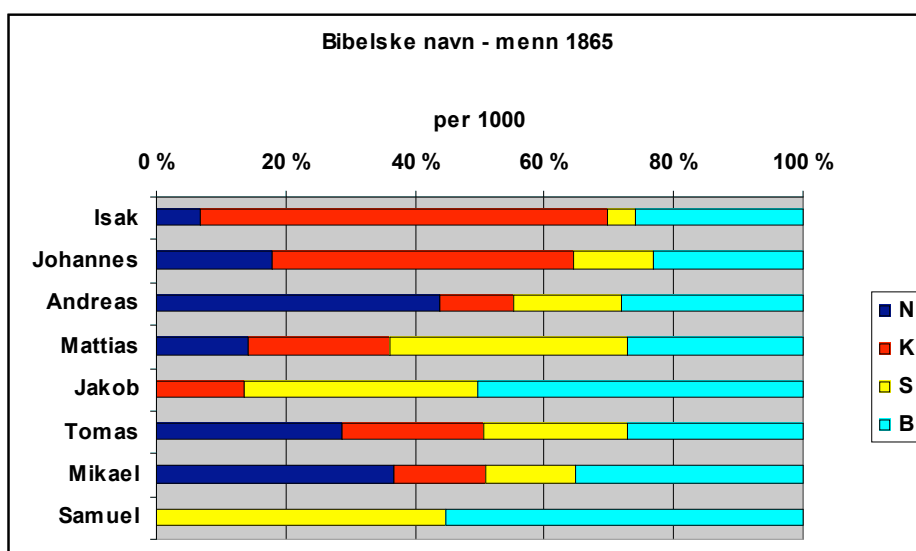

Fig. 8: Bibelske navn – menn 1865

I korpuset finner vi likevel at navna fra GT er i flertall når vi ser på representasjonen av enkeltnavn. De mest sentrale personlighetene og de ”store” navna ble spredt ut til befolkningen i løpet av middelalderen i forbindelse med katolsk kirketradisjon. Modéer (1989:76) setter bruk og spredningen av navn fra GT i forbindelse med oversettelse av Bibelen i etterkant av reformasjonen. I og med bibeloversettelsen ble derfor hele

⁵² *Andreas* var en av Jesu 12 apostler, er Skottlands skytshelgen og har egen minnedag den 30. november; *andresmesse*. *Mattias* var en av apostlene og er representert i almanakken på *mattismesse* den 23. februar. *Jakob* var en av apostlene og har minnedag den 25. juli: *Jakobsmesse*. *Tomas* var en av apostlene og har minnedag 21. desember: *Tomasmesse*.

Bibelens navneskatt nå tilgjengelig for folket. Det er kanskje dette vi ser en refleks av her framfor at forekomsten av navn fra GT kan tilskrives læstadianismen og religiøst liv i samtida. Hvis impulsene til navngivinga var henta fra Bibelens tekster som en konsekvens av at læstadianismen befester seg i kvensk og samisk gruppe i perioden, ville vi trolig funnet større utslag for kategorien i disse to gruppene. Dette er altså ikke tilfellet. Samisk gruppe har den prosentvis lågeste oppslutningen her. Hypotesen om at de bibelske navna er mest brukt blant samer og kvener som en konsekvens av større religiøsitet blant folket, holder derfor så langt ikke stikk.

6.5 Klassiske navn – menn 1865

Vi finner 13 klassiske navn i bruk i perioden, fordelt på 59 navnebærere. I et samla korpus utgjør disse i relativ frekvens 4,1 % av navnebærere. Navna med flest belegg er *Kristian*, 14 nb., *Kristoffer*, 13 nb., *Rasmus*, 9 nb., og *Klement*, 7 nb. Blant nordmennene finner vi 26 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 13,1 % av denne gruppa. Her finner vi 9 ulike navn i bruk. I kvensk gruppe er det 14 navnebærere, dvs. 5,5 % av de kvenske mennene. Her finner vi 6 ulike navn. I samisk gruppe er det 3 ulike navn fordelt på 8 navnebærere. Den relative frekvensen for kategorien i denne gruppa er 1,0 %. I blanda gruppe: 7 ulike navn og 11 navnebærere. Disse utgjør 5,3 % av de med blanda etnisitet.

Klassiske	Totalt	%Tot.	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %
Kristian	14	1,0	7	35	57,1	4	16	25,2	1	1	2,1	2	10	15,6
Kristoffer	13	0,9	10	51	80,0	2	8	12,4	0	0	0,0	1	5	7,7
Rasmus	9	0,6	2	10	24,6	3	12	28,5	0	0	0,0	4	19	47,0
Klement	7	0,5	0	0	0,0	0	0	0,0	6	8	61,8	1	5	38,2
Nikolai	5	0,3	0	0	0,0	3	12	65,7	1	1	7,3	1	5	27,1
Fallentin	3	0,2	2	10	67,6	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	32,4
Georg	2	0,1	1	5	56,4	1	4	43,6	0	0	0,0	0	0	0,0
Martin	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9
Aleksander	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Kornelius	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Magnus	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Teodor	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 13	59	4,1	26	131		14	55		8	10		11	53	

Tabell 11: Klassiske navn – menn 1865

I forhold til kategoriene jeg har undersøkt over, er altså ikke denne kategorien representert i stor grad, noe som ikke gir grunnlag for en dypere analyse. Det er likevel elementer her som er verdt å kommentere. Det er den norske gruppa som både i antall ulike navn og i relativ frekvens i størst grad bruker navn fra denne kategorien. 10 av 13 navnebærere for *Kristoffer* hører til hos nordmenn. *Kristian* har også flest belegg i norsk gruppe, dvs. 7 av 14 navnebærere. Disse to navna er ikke i bruk blant samene, med unntak av ett belegg for *Kristian*. I kvensk grupper finner vi både *Kristian* og *Kristoffer*, med henholdsvis 4 og 2 belegg. Navna er altså mindre brukt blant samer og kvener, og kanskje spesielt lite blant samer om vi tar størrelsen på befolkningsgruppene med i betraktning.

Forklaringa til dette kan ligge i språklige faktorer. Finsk-ugriske språk skiller ikke mellom stemte og ustemte plosiver. /g/ og /k/ vil for eksempel bli uttalt likt. Sett i sammenheng med konsonantgruppa /kr/ i framlyd i *Kristian* og *Kristoffer*, kan man dermed risikere å få ”uheldig” uttale av navna. I finsk gjelder det for øvrig at en stavelse aldri kan, foruten i nyere lånnord, innledes av to eller flere konsonanter. Konsonantkombinasjoner er også uvanlige i slutten av stavelser, og de forekommer aldri i slutten av et ord. Finalt forekommer kun de lettuttalte dentale konsonantene *n*, *t*, *s*, *r*, og *l* (Koivusalo 1997:116). For *Aleksander* finner vi kombinasjonen /ks/ i stavelsslutt, men her finner vi likevel det eneste belegget på navnet i kvensk gruppe. Konsonantgrupper i framlyd er heller ikke vanlig i samisk, og det er også i samisk språk bestemte regler for konsonantkombinasjoner midt i ordtakten. I slutten av et ord er det strengere begrensninger for hvilke konsonanter som kan forekomme (Magga 1997:147f).

Jeg behersker ikke samisk og finsk språk, og det er derfor begrenset hva jeg kan uttale meg om språklige faktorer i denne sammenheng. Men de språklige faktorene jeg har nevnt i avsnittet over, kan være ei forklaring på at vi finner få belegg for disse ”fremmede” navna blant samer og kvener. *Kristoffer* og *Kristian* kan by på uttaleproblemer, med referanse til konsonantkombinasjon i framlyd. Konsonantgruppa /kl/ vil dermed også føre til uttaleproblemer. For *Klement* viser det seg likevel at 6 av 7 navnebærere i korpuset er å finne i samisk gruppe. Men den samiske uttalen av *Klemet* er *Lemet*. Her har det skjedd en tilpasning til samisk uttale, dvs. med stum /k/. I artikkelen *Noen trekk ved fornamna i Nord-Noreg*, av Gulbrand Alhaug (1985), peker han på at *Klemet* er et typisk ”Finnmarks-navn”. I undersøkinga bygger han på

befolkningsstatistikk fra 1960. Her finner han 143 belegg for *Klemet* i Finnmark, mens det er 1 belegg for navnet i Troms og 3 belegg i Nordland (op.cit.:75). Dette viser at *Klemet* er et typisk samisk navn også i nyere tid, og indikerer at oppkallingsskikkene i den samiske befolkningen står sterkt også i vår tid.⁵³

Vi finner ellers at de fleste av navna i denne kategorien er navn på tre og fire stavelser. Men både samisk og finsk har ord med flere stavelser, så det er trolig ikke lengden på navna i seg sjøl som gjør at de er lite brukt i disse to gruppene. Både i finsk og samisk språk tilsier det prosodiske mønsteret trykk på første stavelse. I Norden vil fremmede navn normalt ikke ha trykk på første stavelse – et fenomen som ikke forekommer i reint nordiske navn av samme lengde, som ved *Ingeborg*. Med bakgrunn i språklige faktorer, vil samer og kvener oppleve å få en ”uheldig” uttale av de fremmedartede navna. Årsaka til at disse navna ikke er i bruk i stor grad blant samer og kvener, har altså trolig sammenheng med en komplisert lydstruktur sett i forhold til uttalereglene i finsk og samisk. Dette kan være forklaringen på at vi finner få klassiske navn blant samer og kvener: De ”styrer unna” språklyder og lydkombinasjoner som er vanskelig å uttale. Men som vi ser, vi finner likevel unntak.

6.6 Restgruppe – kategorier – menn 1865

Til slutt i analysen av mannsnavna vil jeg kort presentere de resterende kategoriene, dvs. avledninger, engelske og irske navn, kortformer og latiniseringer. Om vi ser disse kategoriene under ett, finner vi at det er snakk om svært få navn med svært få belegg generelt sett. Jeg velger derfor å lage en forenklet framstilling for disse kategoriene. Jeg har i tabell 12 presentert de absolutte frekvensene for hvert enkelt navn i forhold til de enkelte gruppene. Jeg velger å ta disse med slik at jeg dermed har presentert alle navnekategoriene for menn i 1865-korpuset. Til tross for få belegg og ei svært så heterogen gruppe, kan enkelte momenter likevel være verdt å kommentere.

Først og fremst finner vi at disse navna hovedsakelig er representert hos nordmennene. Her finner vi: *Edvard*, *Ankronius* og *Just*, fordelt på 7 navnebærere. I blanda gruppe: *Bertinus*, *Edvard* og *Oskar*, fordelt på 5 navnebærere. Vi finner kun ett enkeltnavn

⁵³ *Kleme(n)t* er for øvrig et kirkelig navn og har historisk sett hatt en spesiell forankring i samiske miljø (NPL II). På landsbasis var navnet en del i bruk på 1600-tallet, men fram mot 1800-tallet ble bruken halvert.

representert i den samiske gruppa: *Olaus*, og ett i den kvenske: *Edvard*. Det er for hvert av navna snakk om 2 navnebærere i disse to gruppene. Vi finner altså *Bertinus* i blanda gruppe, som er ei moving av kvinnenavnet *Bertine* – et fenomen som altså vokste fram på 1700- og 1800-tallet, og som altså i stor grad var forbeholdt kvinner (pkt. 3.7.1.4).

Andre	Kat.	Totalt	%Tot.	N	K	S	B
Bertinus	AV	1	0,1	0	0	0	1
Edvard	E	10	0,7	5	2	0	3
Oskar	IR	1	0,1	0	0	0	1
Just	KF	1	0,1	1	0	0	0
Ankronius	LAT	1	0,1	1	0	0	0
Olaus ⁵⁴	LAT	2	0,1	0	0	2	0
Sum: 6		16	1,1	7	2	2	5

Tabell 12: Restgruppe – kategorier – menn 1865.

Avledninger, latiniseringer og kortformer er alle kategorier som gir nye tilskudd i navnetilfanget utover 1800-tallet. Mens latiniseringene i stor grad er forbeholdt menn, er kortformer og avledninger typiske for kvinner. Alle navna i denne samlegruppa representerer på sett og vis noe nytt i navnebruken på 1800-tallet. Engelske *Edvard* øker i bruk utover 1800-tallet i Norge (NPL II), et navn som nok er kommet inn i navnetilfanget etter inspirasjon fra det engelske kongehuset der *Edvard* har vært kongenavn i ca. 1000 år. Vi finner ei kortform, *Just*, og et irsk navn, *Oskar*.

Litt om *Oskar*: Vi finner kun ett belegg på navnet i 1865-korpuset, og *Oskar* representerer i så måte noe helt nytt i navnetilfanget i området. Sjøl om *Oskar* opphavlig er et irsk navn, er trolig inspirasjonen til bruk av navnet i Lyngen kommet via det svensk-norske kongehuset, altså fra kong Oskar 1. og Oskar 2. Foranledningen til at Oskar 1. fikk navnet skal vissnok kunne spores tilbake til skotten og dikteren James Macphersons *Ossian sangene* (1761-63), der Oskar er sønn av Ossian. Napoleon Bonaparte blir videre en stor beundrer av disse diktene og foreslår dette navnet til sin gudsønn, som altså seinere blir kong Oskar 1. Seinere kommer kong Oskar 2. Kongens øyelege, Wilde, oppkaller sin sønn etter kongen, som blir den etter hvert så berømte forfatteren Oscar Wilde (Lieberson 2000:134).

⁵⁴ *Olaus* kan også tolkes som kortform av *Nikolaus*.

Oskar får etter hvert økt popularitet i Skandinavia etter inspirasjon fra svensk kongehus. Oscar øker også i popularitet i Storbritannia og i USA, noe som Lieberson (loc.cit.) ser i sammenheng med populariteten til Oscar Wilde. Etter hvert faller populariteten likevel dramatisk i de to engelskspråklige områdene. Lieberson (loc.cit.) setter den dalende populariteten i sammenheng med at Oscar Wilde i 1895 blir tiltalt for homoseksualitet og fengslet – en stor skandale i samtida som får stor offentlig oppmerksomhet. Heri ligger det, ifølge Lieberson, en symbolsk assosiasjon til navnet. Folk i England og USA syns å relatere navnet til skandalen omkring Oscar Wilde, noe som fører til at navnet daler raskt i popularitet. I Skandinavia derimot, er assosiasjonene til *Oskar* forbundet med kongehuset – og ikke med Wilde. Navnet *Oskar* får dermed en helt annen symbol-funksjon.

Omtalen av *Oskar* her, kan ses på som en digresjon i dette kapittelet, og er kanskje ikke spesielt relevant. Jeg mener likevel at eksempelet *Oskar* kan være verdt å kommentere i denne sammenheng. Det er et godt eksempel på hvordan to ulike eksterne faktorer kan virke inn på populariteten til det samme navnet i to ulike områder, noe som jo er kommet til uttrykk i løpet av analysen av 1865-korpuset mitt. I undersøkingsa mi finner jeg for øvrig at populariteten for *Oskar* øker mot slutten av 1800-tallet i Lyngen: Det er snakk om 11 navnebærere i 1900-korpuset (vedlegg 5) – mot altså ett belegg i perioden før 1865.

Disse ”nye” navna er knapt nok representert i Lyngen på 1800-tallet: Det er snakk om 1,1 % av mennene i 1900-korpuset. Om jeg skal våge meg inn på noen konklusjon her, må det bli at nordmennene er de som er mest åpne for innovasjonene i og med at vi finner flest ulike navn representert i denne gruppa. Dette samsvarer for øvrig med analysen av mannsnavna i sin helhet: Nordmenn har jevnt over flere ulike navn i bruk i alle kategorier – noe som bygger opp under hypotesen innledningsvis: Jeg forventet å finne at den norske befolkningen var tettest knytta til navneimpulser i norsk samtid.

6.7 Konklusjon – kategorier – menn 1865

Det er de nordisk justerte navna som har prosentvis størst oppslutning i alle etnisiteter i perioden: 38.9 % av mennene i Lyngen er bærer av et navn fra denne kategorien. De nordisk justerte navna er navn med lang forankring i europeisk kirkelig tradisjon. Kategorien er sterkest representert i den samiske befolkningen med omtrent halvparten

av alle mennene i denne gruppa. Dette viser til en sterk navnekonservatisme i den samiske befolkningen. De tre andre gruppene har i overkant av en fjerdedels oppslutning knytta til denne kategorien. Vi finner videre indikasjoner på at samisk og kvensk gruppe henter inspirasjon til valg av navn fra almanakken i og med at disse navna ikke er i bruk i norsk gruppe i like stor grad, jf. omtale av *Petersmesse* og *Mikkelsmesse*, viktige merkedager knytta til bondeåret (pkt. 6.1). Sjøl om de nordisk justerte navna som kategori er mye brukt i befolkningen, dvs. av ca. 40 % av navnebærerne, må det likevel sies å være få ulike navn, dvs. 15 navn, i bruk. Årsaka til dette har sammenheng med at det er tradisjonelle navn som har vært i bruk over flere hundre år. Mange av navna kan i stor grad sies å være kommet i bruk via katolsk kirke tradisjon med referanse til helgendyrkinga, de er etter hvert blitt forankret i europeisk kirke tradisjon og tatt opp i oppkallingsskikker i ulike navnekulturer.

Tyske navn som kategori, er de nest mest brukte i Lyngen før 1865, dvs. i bruk av 23,9 % av navnebærerne. De relative frekvensene for kategorien viser størst oppslutning i den kvenske populasjonen, etterfulgt av nordmennene. Samisk gruppe skiller seg ut negativt med omtrent 10 prosentpoeng sammenlikna med norsk og kvensk gruppe. Det er dessuten færre tyske navn i bruk blant samene sammenlikna med nordmenn og kvener, noe som kan ha sammenheng med at det er få tradisjonelle navn i denne kategorien, og vidare at samene ikke er like åpne for innovasjoner i navnetilfanget som de andre to reint etniske gruppene. Mange av de tyske navna har vidare en dobbeltfunksjon i og med at de er både tyske og ”kristne” navn. I perspektiv av Norge, kan tyskere sies å ha vært en medvirkende årsak til at navna er kommet i bruk blant nordmenn. Populariteten i våre naboland kan trolig ses i lys av påvirkning fra kongenavn i større grad, jf. *Johan*. Populariteten for *Henrik* i kvensk gruppe har trolig sammenheng med den finske kulten av biskop Henrik. I perspektiv av reint tysk påvirkning, kan vi ikke trekke for bastante konklusjoner fordi de kulturelle vandringsveiene til et navn kan være kompliserte. Det er kun *Hans* og *Johan*, og til dels *Henrik*, som kan sies å være relativt mye brukt i befolkningen. Ellers ligger de relative frekvensene under én prosent for resten av de tyske navna som er i bruk. For disse kan det nok i større grad være snakk om direkte tysk påvirkning.

De nordiske navna er brukt av 18,9 % av navnebærerne i perioden før 1865. Frekvensmessig er det den samiske gruppa som har høgast oppslutning, men det er noen få navn som trekker opp prosenttallet her. De nordiske navna er dårligst representert

blant kvenske menn. Nordmennene havner her i en mellomposisjon frekvensmessig sett. Populariteten for enkeltnavn viser seg i stor grad å være etnisitetsavhengig, jf. *Karl* i kvensk gruppe og *Erik* og *Aslak* i samisk gruppe. Vi finner videre en tendens til at enkelte navn i den samiske befolkningen ikke er ”akseptert” brukt blant nordmenn. Alle nordiske navn i Lyngen i denne perioden har ei traderingsrekke tilbake til norrøn tid. Få belegg for mange navn indikerer at flere nordiske navn er på tur inn i navnetilfanget. Vi finner ingen ”nylaga” eller ”nyoppdaga” navn i perioden, men det er tidlig i den nordiske navnerenessansens epoke.

De bibelske navna utgjør 13,1 % av navnebærerene i perioden. Kategorien står sterkest, både ved antall ulike navn og frekvensmessig sett, i kvensk gruppe. *Isak* og *Johannes* er spesielt frekvente i denne gruppa og er begge navn fra eldre almanakker. Kategorien er dårligst representert blant samene, mens nordmenn og de med blanda etnisitet havner i en mellomposisjon. Med unntak av *Isak*, kan navna med høgest relativ frekvens spores tilbake til katolsk kirketradisjon og helgendyrkinga, altså navn fra NT. Det er også svært mange navn fra GT, navn som er kommet inn i etterkant av reformasjonen. Sett under ett må konklusjonen bli at det er sporadisk bruk av bibelske navn i alle de etniske gruppene. Navna med flest belegg har trolig festnet seg i navneskikkene på et tidligere tidspunkt enn perioden jeg undersøker. Jeg finner derfor ingen indikasjoner på at samtidas religiøse liv, jf. læstadianismen, kan ha virka inn som motivasjonsfaktor til bruk av bibelske døpenavn.

De klassiske navna er representert av 4,1 % av alle de mannlige navnebærerene i perioden. Kategorien er i størst grad representert av nordmenn, og det er også nordmennene som har flest ulike klassiske navn i bruk. Navnetypen er omtrent ikke i bruk i samisk gruppe, mens den er noe mer brukt i kvensk gruppe og hos de med blanda etnisitet. Årsaka til at det er svært liten representasjon av de klassiske navna i de andre gruppene enn i den norske, kan være reint språklige faktorer.

For de resterende kategoriene: Avledninger, engelske og irske navn, kortformer og latiniseringer, er det snakk om svært få navn med svært få belegg. De er representert av 1,1 % av navnebærerene i perioden og er i hovedsak i bruk blant nordmenn. Dette kan indikere at nordmennene er mest åpne for innovasjonene i samtida, noe som samsvarer med analysen i sin helhet.

Blanda gruppe har jeg omtalt sporadisk under de ulike kapitlene. Dette skyldes at vi ikke finner spesielt entydige resultater for denne gruppa. Dette er en heterogen gruppe som består av ulike etnisitetskonstellasjoner. Gruppa viser i stor grad et tverrsnitt av navnetilfanget i tida.

7. FOLKETELLINGA AV 1865 – KVINNER

7.1 Kvinner 1865 – en kort presentasjon

Grunnlaget i denne delen av analysen er et korpus på 1516 navnebærere. Jeg har i dette korpuset registret 161 ulike kvinnenavn (vedlegg 4). Navnekategoriene er representert med: 57 avledningsnavn, 13 bibelske navn, 25 kortformer, 18 klassiske navn, 28 nordisk justerte navn, 7 nordiske navn, 6 tyske navn, 3 nye sammensetninger⁵⁵, 2 engelske og ett av hver i kategorien franske og italienske navn, og ett i restkategorien (X). Det er for 1865-tellinga altså snakk om 12 ulike kategorier. Den absolutte og relative frekvensen mellom gruppene, er som vist i tabell 13 under, og en visualisering av kategoriene, sett i forhold til representasjon mellom de ulike gruppene, er vist i fig. 9 under.

De ulike gruppene er representert med henholdsvis 180 nordmenn, 250 kvener, 867 samer og 219 med blanda etnisitet. Som kommentert i korpuset som omfatter menn, en reservasjon: Med tanke på troverdigheta av resultata i undersøkinga mi, vil resultata for den norske, kvenske og den blanda gruppa ikke være like pålitelige som for den samiske befolkningen i og med at det er så stort skille i folketall; for eksempel 180 nordmenn mot 867 samer.

Med referanse til ulike enkeltnavn innad i gruppene finner vi 80 navn i bruk blant de norske kvinnene, 76 blant kvenene, 71 blant samene og 74 navn blant de med blanda etnisitet. Vi ser altså samme tendensen her som hos mennene: Det er nordmenn har flest enkeltnavn i bruk og samene færrest, med kvener og de med blanda etnisitet i en mellomposisjon. Det er likevel snakk om flere navn i bruk blant kvinner enn hos menn, som forventa ut fra det vi vet om navnefordelinga mellom menn og kvinner.

7.2 Kvinnenavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene

Vi finner 12 navnekategorier representert blant kvinnene i denne perioden. De nordisk justerte navna er de mest frekvente, representert av totalt 933 navnebærere. I relativ frekvens: 61,5 % av navnebærerne i et samla korpus. På andre plass kommer de

⁵⁵ *Sunnhild, Ingeranne og Marieanna.*

bibelske navna med 162 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 10,7 % av korpuset. Videre finner vi avledninger representert av 152 navnebærere, dvs. 10,0 % av korpuset.

Kategorier	Totalt	Tot. %	N	N %	K	K %	S	S %	B	B %
Nordisk just.	933	61,5	65	361	83	332	683	788	102	466
Bibelske	162	10,7	32	178	59	236	41	47	30	137
Avledninger	152	10,0	39	217	45	180	32	37	36	164
Nordiske	90	5,9	8	44	7	28	66	76	9	41
Kortformer	78	5,1	20	111	27	108	14	16	17	78
Klassiske	61	4,0	9	50	21	84	14	16	17	78
Tyske	29	1,9	3	17	8	32	14	16	4	18
Nye sms.	4	0,3	0	0	0	0	3	3	1	5
Engelske	2	0,1	2	11	0	0	0	0	0	0
Franske	2	0,1	1	6	0	0	0	0	1	5
Italienske	2	0,1	0	0	0	0	0	0	2	9
Restkategori	1	0,1	1	6	0	0	0	0	0	0
Sum	1 516	100,0	180	1000	250	1 000	867	1 000	219	1 000

Tabell 13: Kvinnenavn 1865 – frekvens i de ulike navnekategoriene

Videre følger nordiske navn med 90 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 5,9 % av korpuset. Vi finner kortformer hos 78 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 5,1 % av korpuset. Vi finner klassiske navn hos 61 navnebærere, som utgjør 4,0 % av et samla korpus. Tyske navn er representert av 29 navnebærere; 1,9 % av korpuset.

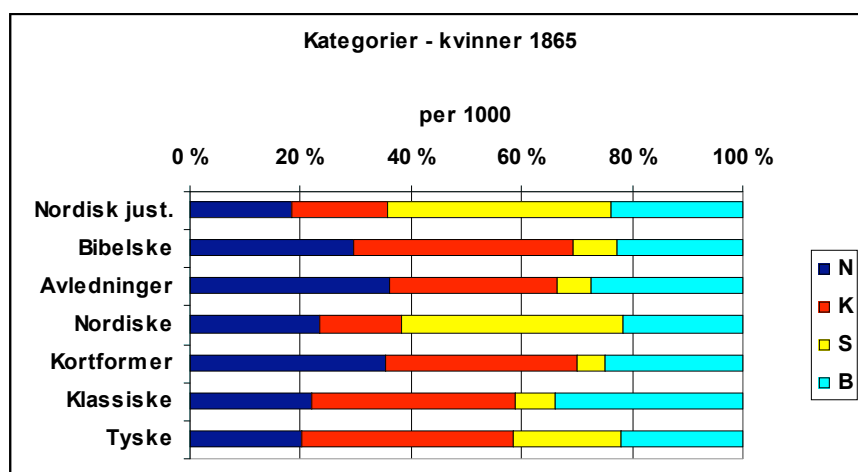

Fig. 9: Fordeling kategorier – kvinner 1865

Kategoriene med lågest representasjon er: Nye sammensetninger, engelske, franske og

italienske navn, og restkategorien. Alle disse er representert av færre enn 4 navnebærere med en relativ frekvens som utgjør mindre enn 0,3 %, korpuset sett under ett.

Som for den mannlige delen av korpuset var dette kapittelet ment å gi en generell omtale av de ulike navnekategoriene, og risse opp et overordna mønster for bruk av disse relatert til de ulike gruppene. Det viser seg også for denne delen av analysen at den prosentvise andelen av kategoriene kan gi et skjevt bilde av den reelle navnebruken i området. Det skal vise seg at vi finner samme fenomenet her som ved undersøkinga relatert til det mannlige korpuset, dvs. at få enkeltnavn ”stjeler” prosentandeler, og at bruk av enkeltnavn og popularitet varierer noe med referanse til de ulike kategoriene og de ulike gruppene. Dette er noe jeg vil undersøke nærmere og drøfte i kapitlene under. Først en generell oversikt over 15-på-topp-navna for alle kvinnene i Lyngen i perioden.

7.3 15-på-topp – kvinner 1865 – alle etnisiteter

Rang.				Tot.												
Nr.	Navn	Kat.	Totalt	%	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
1	Anne	NJ	268	17,7	24	133	21,7	34	136	22,2	180	208	33,8	30	137	22,3
2	Elen	NJ	231	15,2	2	11	2,8	10	40	10,0	191	220	55,2	28	128	32,0
3	Beret	NJ	156	10,3	7	39	13,7	8	32	11,2	126	145	51,0	15	68	24,1
4	Marit	NJ	87	5,7	0	0	0,0	3	12	10,4	82	95	81,7	2	9	7,9
5	Inger	N	61	4,0	0	0	0,0	2	8	8,6	54	62	66,9	5	23	24,5
6	Eva	B	38	2,5	1	6	4,6	16	64	52,9	13	15	12,4	8	37	30,2
7	Maria	B	31	2,0	2	11	9,2	17	68	56,5	4	5	3,8	8	37	30,4
8	Marie	NJ	29	1,9	5	28	23,4	15	60	50,6	3	3	2,9	6	27	23,1
9	Kirsten	NJ	25	1,6	0	0	0,0	1	4	11,4	23	27	75,6	1	5	13,0
10	Karen	NJ	24	1,6	3	17	25,1	3	12	18,0	13	15	22,6	5	23	34,3
11	Hanna	B	23	1,5	13	72	63,4	7	28	24,6	0	0	0,0	3	14	12,0
12	Berit	NJ	19	1,3	0	0	0,0	0	0	0,0	16	18	57,4	3	14	42,6
12	Sara	B	19	1,3	1	6	15,9	3	12	34,4	15	17	49,6	0	0	0,0
14	Malene	NJ	17	1,1	0	0	0,0	1	4	15,5	15	17	66,9	1	5	17,7
15	Nille	KF	16	1,1	7	39	52,3	4	16	21,5	1	1	1,6	4	18	24,6
15	Karoline	AV	16	1,1	4	22	30,9	9	36	50,1	0	0	0,0	3	14	19,0
15	Marta	B	16	1,1	4	22	35,4	7	28	44,6	3	3	5,5	2	9	14,5
			1 076	71,0	73	406		140	560		739	852		124	566	

Tabell 14: 15-på-topp – kvinner 1865 – alle etnisiteter

De 15 mest populære kvinnenavna utgjør 1076 navnebærere av korpuset på 1516 navnebærere. I relative tall: 71,0 % av navnebærerne i korpuset. Representasjonen i de ulike gruppene blir da at vi finner 73 navnebærere hos de norske kvinnene, dvs. 40,6 %, av den norske gruppa. Vi finner 140 navnebærere blant kvenene, dvs. 56,0 % av denne gruppa. I blanda gruppe finner vi 124 navnebærere, dvs. 56,6 % av navnebærerne med blanda etnisitet. Vi finner 739 navnebærere blant de samiske kvinnene. Det er her snakk om hele 85,2 % av de samiske kvinnene. Illustrert på en annen måte: Av totalt 71 enkeltnavn i bruk blant de samiske kvinnene, utgjør de 15 mest populære navna i kvinnegruppa 85,2 % av alle navnebærerne i denne delen av befolkningen. I kontrast til den norske gruppa, er dette en svært høy prosentandel.

Ser vi nærmere på ranglista, finner vi altså *Anne* på topp. Dette navnet er populært i alle gruppene (fig. 10). Går vi videre inn på den prosentvise fordelinga for representasjonen av enkeltnavnet mellom gruppene, finner vi likevel at navnet har størst representasjon hos de samiske kvinnene med 33,8 %. Hos de norske kvinnene er prosentandelen 21,7 %. Hos kvenene er den relative frekvensen 22,2 % og i blanda gruppe 22,3 %. *Anne* (og *Anna*) er, ifølge NPL II, på "en suveren førsteplass" på landsbasis i folketellinga av 1801. I den landsdekkende folketellinga av 1865 er navnet også rangert på 1. plass (vedlegg 2).

Tendensen til at navna øverst på ranglista har størst representasjon av samiske kvinner, gjelder for de fire neste navna på lista også. *Elen*, rangert som nr. 2, er representert ved 55,2 % av navnebærerne hos samene, 10,0 % hos kvenene, 32,0 % hos de med blanda etnisitet og hos kun 2,8 % av de norske kvinnene. For *Beret*, på 3. plass, finner vi 51,0 % av navnebærerne for enkeltnavnet i den samiske gruppa (her vil jeg dessuten vise til at varianten *Berit*, på 12. plass har 57,4 % belegg i samisk gruppe, og ingen belegg i norsk og i kvensk gruppe), 13,7 % blant de norske kvinnene, 11,2 % blant kvenene og 24,1 % blant de med blanda etnisitet. *Marit*, rangert som nr. 4, har en andel på 81,7 % med referanse til de samiske kvinnene, 10,4 % blant de kvenske kvinnene, 7,9 % hos de med blanda etnisitet, mens vi ikke finner belegg for navnet i den norske populasjonen. *Inger*, rangert som nr. 5, har en andel på 66,9 % relatert til den samiske gruppa, 8,6 % i kvensk gruppe, 24,5 % i den blanda gruppa. Vi finner ingen belegg for *Inger* hos nordmennene.

Elen, *Beret*, *Marit* og *Inger* er altså svært populære navn blant samene i kontrast til de

andre etniske gruppene (fig. 10). I folketellinga av 1801 for hele landet, er *Marit* på 7. plass, men navnet er altså ikke i bruk blant nordmennene i Lyngen i første halvdel av 1800-tallet. Dette er litt oppsiktsvekkende om vi forutsetter at nordmennene navngir barna i tråd med navneimpulsene i tida, jf. populariteten til *Anne* på landsbasis.

Vi finner dessuten at nordiske *Inger* er konsentrert til den samiske gruppa med altså 66,9 %, mens vi heller ikke her finner belegg for navnet blant de norske kvinnene. *Inger* er ellers rangert på 13. plass i den landsdekkende folketellinga av 1801 (NPL II), og som nr. 15 i folketellinga av 1865 (vedlegg 2). Videre finner vi at *Kirsten* har en andel på 75,6 % blant samene, mens vi ikke finner ett eneste belegg for navnet hos nordmennene. I kontrast finner vi at bibelske *Hanna* har prosentvis størst representasjon i den norske gruppa med 63,4 % av belegga for enkeltnavnet. Hos de samiske kvinnene er ikke *Hanna* i bruk. Blant 15-på-topp-navna er det på sett og vis kun *Hanna* som skiller seg ut med referanse til den norske befolkningen (fig. 10).

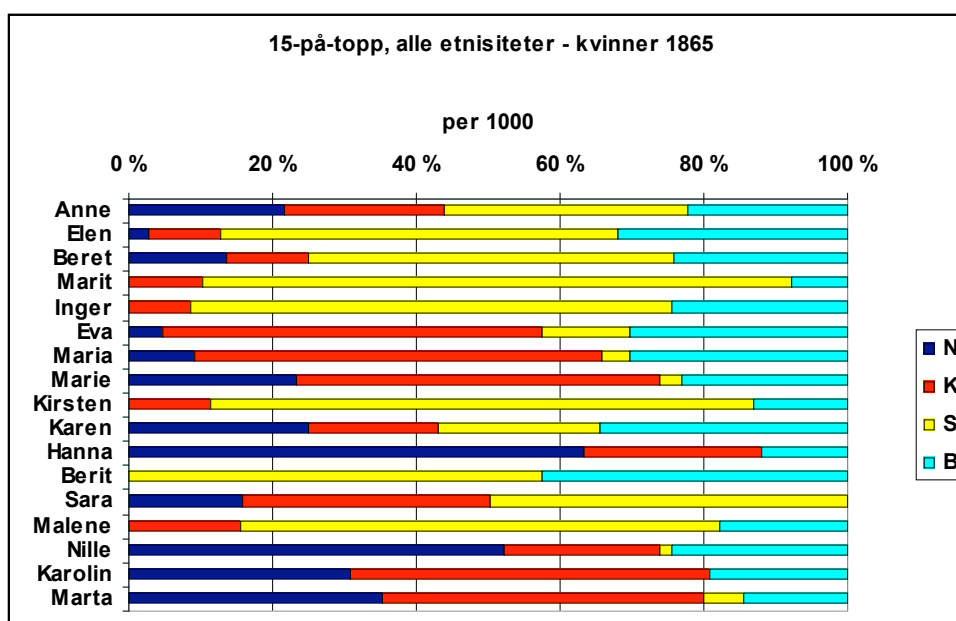

Fig. 10: 15-på-topp – kvinner 1865 – alle etnisiteter

I den kvenske befolkningen er bibelske *Eva* og *Maria*, rangert som nr. 6 og 7. Navna er svært populære i denne gruppa, kontrastert opp mot de andre etniske gruppene. For *Eva* finner vi 52,9 % av belegga hos kvenene, hos nordmennene 4,6 %, hos samene 12,4 % og i blanda gruppe 30,2 %. *Maria* er representert ved 56,5 % av navnebærerne hos kvenene, 9,2 % hos nordmennene, 3,8 % hos samene og 30,4 % i blanda gruppe. *Maria* er et bibelsk navn. At navnet er mye brukt i den kvenske gruppa, trenger likevel ikke stå

i sammenheng med at inspirasjonen til bruk av navnet er henta fra Bibelen. Dette vil jeg kommentere nærmere under (pkt. 7.6). *Marie*, på 8. plass, er også mest populær i den kvenske gruppa om vi ser på den relative frekvensen for enkeltnavnet, representert av de kvenske kvinnene med 50,6 % – mot 23,4 % i norsk gruppe, 2,9 % i samisk gruppe og 23,1 % i blanda gruppe.

7.4 Konklusjon – 15-på-topp – kvinner 1865 – generell oversikt

15-på-topp-navna for kvinnene i 1865-korpuset viser på sett og vis samme tendens som vi finner ved undersøkinga av mannsnavna. Topplistenavna her utgjør en stor del av navnebærerne i perioden, altså 71,0 % av alle navnebærerne i korpuset. Det er samisk gruppe som har prosentvis størst oppslutning av disse med hele 85,2 % av navnebærerne i gruppa. I norsk gruppe er den prosentvise andelen på 40,6 %, mens kvensk og blanda gruppe havner i en mellomposisjon med henholdsvis 56,0 % og 56,6 % av navnebærerne i egne grupper.

Som ved undersøkinga av mannsnavna (pkt. 5.3) finner vi også her tendenser i retning av stor navnekonservatisme i den samiske befolkningen spesielt. Sagt med andre ord: Vi finner en konsentrasjon av få enkeltnavn blant samene, spesielt om vi kontrasterer denne gruppa mot den norske. Det er større navnerikdom i den norske populasjonen sett under ett, og dette kommer også til uttrykk ved undersøkinga av kvinnenavna. Videre finner vi at enkelte av navna som er i bruk i samisk gruppe, ikke er representert av nordmennene – en tendens vi også fant ved undersøkinga av mannsnavna.

Vi finner videre at det i hovedsak er nordisk justerte navn som topper denne 15-på-topp-lista. De nordisk justerte navna er jo tradisjonelle navn som har vært i bruk over generasjoner, og som har befestet seg i oppkallingsskikkene i befolkningen. Enkelte navn synes å fungere som ”etnisitetsmarkører”, jf. *Marit*, *Inger* og *Kirsten* hos de samiske kvinnene, *Hanna* hos de norske og *Eva* og *Maria* hos de kvenske. Denne tendensen fant vi også ved undersøkinga av mannsnavna: Bruk av enkeltnavn og popularitet varierer med referanse til ulike etniske grupper.

Under vil jeg undersøke popularitet og konsentrasjon av enkeltnavn innafor de ulike etniske gruppene, og forsøke å finne forklaringer på hvorfor disse navna er i bruk. Jeg vil også her fortrinnsvis konsentrere meg om å kommentere navna som frekvensmessig

kan sies å skille seg ut med referanse til omtalte etniske gruppe.

7.5 Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1865

De 15 mest populære navna i den norske populasjonen er representert av 108 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 60,0 % av de norske kvinnene. På topp finner vi *Anne* med 13,3 % representasjon, mot 17,7 % i et samla korpus. *Anne* er det mest populære navnet i Norge i perioden, og et populært navn i alle etniske grupper i området.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Totalt	Tot. %	N	N ‰
1	Anne	NJ	268	17,7	24	133
2	Hanna	B	23	1,5	13	72
3	Nille	KF	16	1,1	7	39
3	Beret	NJ	156	10,3	7	39
5	Anna	B	15	1,0	6	33
5	Ingeborg	N	15	1,0	6	33
7	Dorteia	NJ	6	0,4	5	28
7	Maren	NJ	8	0,5	5	28
7	Marie	NJ	29	1,9	5	28
7	Vivikke	NJ	7	0,5	5	28
11	Jensine	AV	10	0,7	4	22
11	Karoline	AV	16	1,1	4	22
11	Marta	B	16	1,1	4	22
11	Abel	KF	7	0,5	4	22
15	Antone	AV	4	0,3	3	17
15	Kristine	AV	6	0,4	3	17
15	Karen	NJ	24	1,6	3	17
Sum:			626	41,3	108	600

Tabell 15: Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1865

Anna derimot, rangert på en delt 5. plass, er ikke representert blant de andre gruppene i stor grad. Det er for øvrig ikke snakk om flere enn 15 navnebærere for *Anna* i perioden, men populariteten er størst hos nordmennene, jf. 3,3 % i gruppa mot 1,0 % i et samla korpus. *Anna* er rangert som nr. 4 i den landsdekkende folketellinga av 1865, og på 1. plass (sammen med *Anne*) i folketellinga av 1801 (NPL II). Populariteten i norsk

gruppe samsvarer i stor grad med populariteten på landsbasis.

Anna, som ifølge legenden var mor til jomfru Maria, var tradisjonelt en svært populær helgen, blant anna som hjelper for fattigfolk (Kruken 1982:48). Årsaka til at *Anna* blir så populært i Norden har, ifølge Stemshaug (1982:39), sammenheng med dyrkinga av den hellige Anna fra 1400-tallet og framover. *Anna* blir på samme tid også populært i Tyskland, og populariteten for navnet her i landet settes i sammenheng med en større internasjonal bevegelse (Kruken 1982:48). *Anna* er også representert i de andre etniske gruppene (vedlegg 4), men kommer ikke inn på topplistene til disse.

Rangert som nr. 2 på denne topplista, finner vi *Hanna*. *Hanna* har, som omtalt over (pkt. 7.3), prosentvis størst representasjon blant de norske kvinnene. Hos de samiske kvinnene er ikke *Hanna* i bruk, men vi finner en viss representasjon blant de kvenske kvinnene. Ifølge NPL II er *Hanna* svært mye brukt i Nord-Norge på slutten av 1700-tallet. *Hanna* er et bibelsk navn, men bruk av navnet er trolig ikke motivert ut fra religiøsitet (pkt. 8.2). Navnet er i folketellinga av 1865 rangert som nr. 21, og altså ikke spesielt frekvent på landsbasis. Populariteten for navnet har tydeligvis lokal forankring.

Beret er rangert som nr. 3 på nordmennes liste, og er et navn som er spesielt populært i den samiske befolkningen (pkt. 7.3). Vi finner en samla representasjon på 3,9 % i den norske gruppa, mot 10,3 % i hele korpuset. *Beret* kan ikke karakteriseres som et populært navn på landsbasis. Navnet er ellers rangert på 24. plass i den landsdekkende folketellinga av 1865 (Velegg 2). Navnet er altså mer populært hos de norske kvinnene i Lyngen enn i forhold til landsgjennomsnittet.

Et navn som kan sies å "tilhøre" de norske kvinnene i større grad, er *Nille*, rangert på delt 3. plass. Den relative frekvensen er på 3,9 % hos nordmennene, mot 1,1 % i et samla korpus. *Nille* er trolig kommet inn i navnetilfanget via litteraturen, dvs. Ludvig Holbergs mor Nille i *Jeppe på Bjerget* (1722). Navnet er ikke representert blant de 100 mest frekvente på landsbasis, men er en del brukt på 1700 og 1800-tallet (NPL II). *Nille* er vidare ei kortform, en kategori som fikk økt popularitet utover 1800-tallet (pkt. 3.7.8). At navnet er på 3. plass på nordmennes liste, indikerer at kvinnene i Lyngen er åpne for nye navneimpulser i tida. I denne sammenheng vil jeg også vise til kortforma *Abel* (av *Abelone*), rangert som nr. 11 på topplista.

Videre finner vi *Ingeborg*, rangert på 5. plass Den relative frekvensen er 3,3 % i norsk gruppe, mot 1,0 % i hele korpuset. Vi finner navnet på 5. plass i 1801 tellinga i Norge (da slått sammen med skriftforma *Ingebjørg*). *Ingeborg* fikk økt popularitet utover 1800-tallet, da spesielt mot slutten av hundreåret (NPL II). I den landsdekkende folketellinga av 1865⁵⁶ er navnet på 3. plass (vedlegg 2). Årsaka til at *Ingeborg* fikk en ny renessanse kan for øvrig ha sammenheng med Tegnér's *Frithiofs saga* (1820-1825), der den kvinnelige hovedpersonen bar dette navnet. *Ingeborg* er for øvrig det eneste nordiske navnet på nordmennes 15-på-topp-liste. Navnet har ei traderingsrekke tilbake til seinmellomalderen, og er ikke et nytt navn i tida – om vi har den nordiske navnerenessansen i minne.

De norske kvinnene syns å følge de generelle strømmingene for populariteten til navn på landsbasis, jf. populariteten til *Anne*, *Anna* og *Ingeborg*. Vi finner i stor grad tradisjonelle navn representert her, men vi finner også ”nye” navn i tida, jf. kortformene *Nille* og *Abel*. I tillegg er det også belegg på avledninger, en navnemote som gjør sitt inntog i navnetilfanget utover 1800-tallet (pkt. 3.7.4). Vi finner avledningene *Jensine*, *Karoline*, *Kristine* og *Antone* på denne topplista. Det er likevel snakk om få belegg for disse navna, dvs. 4 belegg for *Jensine* og *Karoline*, og 3 for *Kristine* og *Antone*. Nordmennene er ei lita gruppe tallmessig sett i perioden, og som vi ser, er det generelt sett relativt få belegg på enkeltnavn på 15-på-topp-lista til denne gruppa – en naturlig konsekvens av at nordmennene har flest enkeltnavn i bruk sammenlikna med de andre gruppene.

7.6 Kvener – 15-på-topp – kvinner 1865

Navna på topplista til de kvenske kvinnene er i bruk av 167 navnebærere og utgjør 66,8 % av kvinnene i denne gruppa. Som hos nordmennene er *Anne* rangert som nr. 1 også hos kvenene. Vi finner ikke forma *Anna* på denne topplista. Dyrkinga av den hellige Anna blir sett på som årsaka til at navnet ble populært i Norden (pkt. 7.5). *Anna* er dessuten det vanligste kvinnenavnet i Sverige på 1800-tallet, og er representert i den svenske almanakken fra 1708 (Klintberg 2005:409). I perspektiv av populariteten i

⁵⁶ For folketellinga av 1865 gjelder det imidlertid at navnet er minst brukt i Finnmark fylke (NPL II), noe som indikerer at dette ikke er et navn som er spesielt sterkt representert blant samene generelt sett i Nord-Norge.

Sverige, er det derfor litt merkelig at *Anna* omtrent ikke er i bruk blant de kvenske kvinnene i Lyngen, om vi forutsetter at impulsene til navngivinga har røtter i svensk navnekultur. Vi finner kun 3 belegg på *Anna* i den kvenske gruppa (vedlegg 4).

Rang.						
Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	K	K ‰
1	Anne	NJ	268	17,7	34	136
2	Maria	B	31	2,0	17	68
3	Eva	B	38	2,5	16	64
4	Marie	NJ	29	1,9	15	60
5	Elen	NJ	231	15,2	10	40
6	Karoline	AV	16	1,1	9	36
7	Beret	NJ	156	10,3	8	32
8	Hanna	B	23	1,5	7	28
8	Marta	B	16	1,1	7	28
10	Magdalene	B	10	0,7	5	20
10	Brita	KF	6	0,4	5	20
10	Ingeborg	N	15	1,0	5	20
10	Grete	T	7	0,5	5	20
14	Hansine	AV	15	1,0	4	16
14	Johanna	AV	14	0,9	4	16
14	Else	KF	6	0,4	4	16
14	Nille	KF	16	1,1	4	16
14	Katarine	KL	4	0,3	4	16
14	Katrine	KL	14	0,9	4	16
			915	60,4	167	668

Tabell 16: Kvener – 15-på-topp – kvinner 1865

Videre finner vi *Maria* og *Marie* på henholdsvis 2. og 4. plass. Sammenlikner vi den relative frekvensen for representasjonen i den kvenske gruppa mot representasjon i et samla korpus, utgjør *Maria* 6,8 % av kvensk gruppe, mot 2,0 % representasjon i et samla korpus. *Maria* er å finne i svensk navneskikk siden 1344. *Maria* ble for øvrig i katolsk middelalder, regnet for å være så hellig at man vegret seg for å ta navnet i bruk. Etter reformasjonen sprer navnet seg imidlertid til alle samfunnsklasser – og er i dag det aller vanligste svenske kvinnenavnet. Fra 1806 er navnet å finne i almanakken – til minne om Gustav IV datter (op.cit.:95). Jeg vil tro at inspirasjonen til bruk av *Maria* i stor grad har bakgrunn i dette: Navnet er i bruk i svensk kongehus, og det finnes i

almanakken. Men ser vi *Maria* i perspektiv av navnemodeller på et mer folkelig plan, kan navnet kanskje ses i sammenheng med samejenta *Maria* som Lars Levi Læstadius møtte på sin reise i Arjeplog i 1844. Hun var en sentral person i utviklinga av hans personlige tro, og han brukte omtale henne som ”lappmarkens Maria” (pkt. 1.1.2). Hun kan ha fungert som en lokal navnemodell i valg av døpenavn av læstadianske foreldre.

Forma *Marie* kommer inn i svensk navneskikk på 1700-tallet som følge av allmenn fransk kulturpåvirkning (Klintberg 2005:95). *Marie* (med -e ending) er mest brukt blant kvener, noe som indikerer svensk påvirkning. Den relative frekvensen for navnet er på 6,0 % i kvensk gruppe, mot 1,9 % totalt. Ellers er det ofte slik i Norge at a-former kommer via Sverige og e-former via Danmark: For eksempel *Greta/Grete*, *Lena/Lene* o.fl. Her finner vi altså at både *Maria* og *Marie* er sterkest representert blant de kvenske kvinnene.

Eva er rangert på 3. plass på denne topplista. Den relative frekvensen er på 6,4 % i kvensk gruppe, mot 2,5 % i hele korpuset. Navnet er ellers i bruk både hos samer og i blanda gruppe, og er på disse to gruppenes topplister (pkt. 7.7, 7.8). Til sammenlikning finner vi kun ett belegg hos nordmennene. *Eva* er et ”gammelt” almanakknavn (Klintberg 2005:428), og vil for øvrig bli nærmere kommentert seinere (pkt. 8.2)

Elen er rangert som nr. 5, men skiller seg ikke prosentvis ut med spesiell ”tilhørighet” til den kvenske gruppa; 4,0 % her, mot 15,2 % i korpuset sett under ett. Dette er et svært populært navn i den samiske befolkningen. Navnet er knapt nok representert hos nordmennene, dvs. 2 navnebærere (tabell 15). I forhold til svensk navneskikk: Det første svenske belegget for *Ellen* er ikke å finne før i 1824, ifølge Klintberg (op.cit.:286), mens *Elin* er kjent siden 1300-tallet. Sankta Helena av Skövde ble tidlig kalt *Elin*, noe som førte til spredning av forma vest i Sverige (op.cit.:268). Klintberg nevner ikke forma *Elen*, men det kan her være snakk om en lydlig tilpasning som er gjort etter flyttinga til Lyngen. Forma kan også enkelt relateres til *Helene*.

Rangert som nr. 6 finner vi *Karoline* – med -e ending. Navnet har størst oppslutning i kvensk gruppe, dvs. med 3,6 % mot 1,1 % totalt. *Karolina* – med a-ending – er et navn som kom i bruk i Sverige mot slutten av 1600-tallet. Først mot slutten av 1700-tallet kommer den franske forma *Caroline*, et navn som blir svært populært i adelige og borgerlige familier. Navnet sprer seg ut i den svenske befolkningen i den folkelige

forma *Karolina* og får stor utbredelse utover 1800-tallet (op.cit.:188).

Skriftforma *Karoline* i folketellingsmaterialet mitt, kan for øvrig være fastsatt av skrIVERne. Jeg tenker da på at det ville være overraskende om kvenene tok med seg ”overklasseuttalen” til Norge. Franske kvinnenavn på *-e*, som *Caroline*, *Charlotte*, *Sofie* osv, blir i Sverige uttalt uten /e/ i motsetning til i Norge. Nå er det likevel ikke mulig å fastslå hvilken uttale som er i bruk i dagligtalen i Lyngen. Som ved *Marie* er det igjen snakk om et navn som syns å være kommet inn i navnetilfanget via franske kulturimpulser. *Karoline* kan ellers stå som et av eksemplene på at navnemoter ofte begynner i øvre sosiale lag før de spres til lågere samfunnsklasser.

Men *Karoline* kan òg stå som et eksempel på *-ine*-navna som ble svært populære på 1800-tallet, og kan være kommet i bruk i et oppkallingsperspektiv. *Karoline* er avleda fra *Karolus/Carolus*, latinsk form av *Karl*. Likevel: *Karoline* kan ikke karakteriseres som et typisk *ine*-navn fordi det her ikke er så enkelt å identifisere et mannsnavn, slik det er vanlig ved *-ine*-navna: *Jens-ine*, *Hans-ine*, *Vilhelm-ine* osv. Hvorvidt navnet er kommet i bruk som en konsekvens av navnemoter fra Frankrike, eller har et element av oppkalling ved seg, lar jeg stå åpent. *Karl* er et navn som er mye brukt blant de kvenske mennene.

For ordens skyld: *Karoline* er representert også hos nordmennene, men tallmessig sett er det om lag dobbelt så mange kvener som bærer navnet sammenlikna med nordmennene, dvs. 9 belegg i kvensk gruppe og 4 i den norske. Det er 3 navnebærere i blanda gruppe. Vi finner ikke belegg for *Karoline* blant samene (se vedlegg 4). Årsaka til dette kan være at det er et relativt nytt navn i tida.

Et annet navn som ser ut til å være et særkvensk fenomen, er tyske *Grete*. Det er likevel ikke snakk om flere enn 7 belegg på navnet i korpuset, men 5 av disse finner vi altså i kvensk gruppe. Vi kunne kanskje forvente at forma *Greta*, med *-a* ending, ville vært det ”korrekte” i den kvenske gruppa om vi ser navnet i lys av at *-a* endinga dominerer både i svensk og finsk navneskikk. *Greta* er ellers et vanlig navn i Sverige på 1700-tallet (op.cit.:253). Det som er noe overraskende er at *Grete* med *-e* ending står såpass sterkt blant kvenene. Både i svensk og finsk dominerer altså *-a* endinga i mange navn, for eksempel *Greta*, mens *Grete* er den ”danske” varianten. Forklaringa til at forma *Grete* er i bruk blant kvenene kan ha sammenheng med at foreldre har henta navnet fra

brødrene Grimms eventyr *Hans og Grete*, som ble utgitt i første halvdel av 1800-tallet.

Brita er rangert på 10. plass og er sterkest representert i kvensk gruppe. Dette navnet setter jeg i direkte sammenheng med svensk navneskikk. *Brita* er ei kortform av *Birgitta/Brigitta*. *Birgitta* Birgersdotter (ca. 1303-1373) er Sveriges mest kjente religiøse personlighet og helgen – og regnes som årsaka til at navnet *Birgitta* etter hvert ble svært populært i Sverige (op.cit.:339). I materialet mitt er altså den folkelige forma *Brita* representert. Det er også for *Brita* snakk om få belegg i korpuset, men vi finner 5 av 6 navnebærere hos de kvenske kvinnene. *Brita* er videre et sentralt navn i tilknytning til Læstadius, dvs. hans kone Brita Katarina, som kan ha fungert som lokal navnemodell for navngiving i det læstadianske miljøet (pkt. 1.1.2).

På 7. plass på kvenenes toppliste finner vi ellers *Beret*. *Beret* er ei dialektform av *Berit*⁵⁷ og har også opphav i *Birgitta*. *Beret* er ellers et navn som er representert på topplista til alle de etniske gruppene, og altså på 3. plass på topplista til nordmennene. Som nevnt over (pkt. 7.5) er *Beret* rangert på 24. plass i den landsdekkende folketellinga av 1865. At navnet er såpass populært blant de norske kvinnene i Lyngen, kan kanskje settes i sammenheng med påvirkning fra kvensk og samisk gruppe, noe som ellers er i strid med Bourdieus teorier vedrørende distinksjon (pkt. 2.1). Forekomsten av *Beret* i Lyngen kan også kort forklares dialektalt: Vi finner en senkning /i/ > /e/ (*Berit* > *Beret*) – et dialekttrekk som forekommer i området.

Det er svært mange tradisjonelle navn i bruk i kvensk gruppe, jf. *Anne*, *Beret* og *Elen*. Men vi finner også innslag av avledninger, som *Hansine*, som er et mer ”typisk” -ine-navn, og altså *Karoline* og *Johanna*. *Johanna* er for øvrig et navn som har lang tradisjon i navnetilfanget (NPL II), og er ikke et navn som primært er kommet i bruk som en konsekvens av nye navnemoter i samtida (pkt. 3.7.4.1).

Kortformene *Brita* og *Else* er heller ikke nye navn i tida. *Brita* har belegg så langt tilbake som 1502 og *Else* (*Elsa*) tilbake til 1422 (Klintberg 2005:339,362). *Elsa* ble gjennom hundreåra tatt opp i svenske adelsslekter før det fikk et ”allment”

⁵⁷ I Sverige er eldre dialektale varianter av *Birgitta*, *Berita* og *Bereta*. Uttalevarianten *Berit*, som er vanlig i dag, er det ikke belegg for i Sverige før i 1880 (Klintberg 2005:345).

gjennombrudd i siste halvdel av 1800-tallet i Sverige.⁵⁸ *Brita* er altså en reint folkelig form av *Birgitta*. Forekomsten av kortforma *Nille* ser jeg også her i sammenheng med forfatterskapet til Ludvig Holberg. Både *Grete* og *Nille* er navn som trolig er kommet inn i navnetilfanget via litteraturen. Som hos nordmennene er *Ingeborg* representert på topplista til kvenene. Jeg har over (pkt. 7.5) sett forekomsten av navnet hos nordmennene i lys av Tegnér's *Frithiofs saga*. Dette kan være tilfelle også for den kvenske befolkningen, og sier noe om leseferdighet og tilgang til litteratur i disse to etniske gruppene. *Ingeborg* er for øvrig representert i eldre svenske almanakker (Brylla 2000:119).

Ellers utmerker kvensk gruppe seg med at det er større innslag av navn med referanse til Bibelen, dvs. *Eva*, *Maria*, *Hanna*, *Marta* og *Magdalene* (pkt. 8.2), sammenlikna med de andre reint etniske gruppene.

7.7 Samer – 15-på-topp – kvinner 1865

15-på-topp-navna er i bruk av 775 av totalt 895 samiske navnebærere. Disse navna utgjør 89,4 % av alle de samiske kvinnene. Her finner vi *Elen* rangert som nr. 1. Den relative frekvensen er 22,0 % i denne gruppa, mot 15,2 % i et samla korpus. Navnet er på 2. plass i Finnmark i folketellinga av 1801, og er rangert på 2. plass i fylket også i 1865 (NPL II). For Norge sett under ett er navnet rangert som nr. 11 ved folketellinga av 1865 (vedlegg 2). Rangeringene viser altså at navnet står spesielt sterkt i Finnmark, dvs. i kjerneområdet for den samiske populasjonen i nord.

Ifølge NPL II er *Elen* et navn som er vanlig i eldre kilder i ulike talemålsvarianter (som *Eli*). Det er altså et navn med lang tradisjon. At dette navnet er det mest populære blant samene, viser at navnet har festnet seg i samisk navnekultur. Navnet er også representert på topplistene til kvenene og blanda gruppe, på henholdsvis 5. og 2. plass, men er ikke å finne på nordmennenes toppliste (pkt. 7.5). Det er bare 2 norske kvinner som bærer navnet i perioden (vedlegg 4). Dette er litt oppsiktsvekkende om vi ser på populariteten på landsbasis. Jeg har over vært inne på at enkelte mannsnavn som er mye brukt i den samiske populasjonen, knapt nok er i bruk blant norske menn (pkt. 5.6).

⁵⁸ Klintberg (2005:362) setter populariteten til *Elsa* i sammenheng med heltinnen *Elsa* i Wagners opera "Lohengrin" (1850).

Elen må sies å være et eksempel på dette når det gjelder kvinnenavna. *Anne*, som lå øverst på topplista til både nordmenn og kvener, er et populært navn også på samiske kvinner.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	S	S%
1	Elen	NJ	231	15,2	191	220
2	Anne	NJ	268	17,7	180	208
3	Beret	NJ	156	10,3	126	145
4	Marit	NJ	87	5,7	82	95
5	Inger	N	61	4,0	54	62
6	Kirsten	NJ	25	1,6	23	27
7	Berit	NJ	19	1,3	16	18
8	Sara	B	19	1,3	15	17
8	Malene	NJ	17	1,1	15	17
10	Eva	B	38	2,5	13	15
10	Karen	NJ	24	1,6	13	15
12	Gjertrud	T	11	0,7	9	10
13	Katrine	KL	14	0,9	7	8
13	Kirstine	NJ	9	0,6	7	8
15	Hansine	AV	15	1,0	6	7
15	Johanna	AV	14	0,9	6	7
15	Petrikke	AV	13	0,9	6	7
15	Malena	NJ	6	0,4	6	7
			1 027	67,7	775	894

Tabell 17: Samer – 15-på-topp– kvinner 1865

Rangert som nr. 3 finner vi *Beret*, som i relativ frekvens utgjør 14,5 % av samisk gruppe, mot 10,3 % i et samla korpus. Dette er også et navn som har lang tradisjon i Norge (NPL II). Navnet er representert på de andre gruppene sine topplister, men er altså mest brukt i den samiske befolkningen. I tillegg finner vi forma *Berit* på 7. plass hos samene. I folketellinga av 1865 finner vi *Beret* på 24. plass og *Berit* på 46. plass (vedlegg 2). Navna er ikke populære på landsbasis. Mens *Beret* er på topplista til nordmennene, finner vi ikke et eneste belegg for *Berit* i den norske gruppa. *Berit* må i denne sammenheng karakteriseres som en typisk ”representant” for de samiske kvinnene. Illustrert med absolutte tall: 16 av 19 navnebærere totalt er samiske kvinner.

Marit, på 4. plass, er også et tradisjonsrikt navn og er mye brukt etter reformasjonen (NPL II). I absolutt frekvens: Vi finner at 82 av 87 navnebærere i korpuset hører til i den samiske gruppa. Til sammenlikning finner vi altså ikke belegg for navnet i norsk gruppe (pkt. 7.3). Ifølge NPL II er *Marit* rangert som nr. 7 i folketellinga av 1801 for hele landet (*Marit* og *Margit* er da slått sammen). For folketellinga av 1865 gjelder det at *Marit* er rangert på 13. plass (vedlegg 2). Med bakgrunn i at *Marit* er relativt populært på landsbasis i perioden, er det oppsiktsvekkende at navnet ikke er i bruk blant de norske kvinnene i Lyngen i samme periode.

Inger, rangert som nr. 5, er også et navn som ifølge NPL II, er svært mye brukt etter reformasjonen. Navnet er rangert som nr. 13 ved folketellinga av 1801 for hele landet, og som nr. 15 i den landsdekkende folketellinga av 1865 (vedlegg 2). Av 61 navnebærere for *Inger* i et samla korpus, finner vi 54 av disse i den samiske gruppa. Ifølge NPL II er for øvrig Finnmark det fylket navnet er mest brukt i ved folketellinga av 1801, og populariteten i fylket avspeiler dermed populariteten for *Inger* i den samiske befolkningen. I den norske gruppa i Lyngen finner vi til kontrast ingen navnebærere for *Inger*. Vi finner dermed det samme fenomenet for *Inger* som vi finner for *Marit*: Navna er relativt populære på landsbasis, de er mye brukt i den samiske gruppa, men er ikke i bruk blant norske kvinner.

Det samme er tilfelle for *Kirsten* (samisk uttale: *Risten*). Navnet er rangert som nr. 6 på samenes toppliste, og vi finner 23 av totalt 25 navnebærere i denne gruppa. Ifølge NPL II er *Kirsten* (og *Kirsti*) på 9. plass i den landsdekkende folketellinga av 1801, men navna daler i popularitet utover hundreåret og er på 59. plass i den landsdekkende folketellinga av 1865 (vedlegg 2). Navnet er ikke i bruk blant nordmenn.

Bibelske *Sara* markerer seg også spesielt i denne gruppa, dvs. med 15 av 19 navnebærere totalt, rangert på 8. plass. Bibelske *Eva* er å finne på samenes toppliste, rangert som nr. 10. *Eva* markerer seg altså sterkest i kvensk gruppe, mens vi fant kun ett belegg på navnet hos de norske kvinnene. Men som kategori, markerer ikke de bibelske navna seg på topplista til de samiske kvinnene. Med unntak av *Inger*, er det ellers ingen nordiske navn på denne topplista.

Et karakteristisk trekk her, er at svært mange av navna på denne topplista tilhører kategorien nordisk justerte navn, et fenomen som viser at navngivinga har røtter i eldre

navnetradisjon. Sjøl om det i stor grad er tradisjonelle navn som er representert på samenes toppliste, finner vi også innslag av nye navn i tida, dvs. avledninger (se ellers pkt. 8.3): *Hansine, Johanna* og *Petrikke*, på delt 15. plass for øvrig. Vi finner ingen kortformer. Den relative frekvensen for samenes 15-på-topp-liste er svært høy, altså 89,4 %. Prosenttallet i kombinasjon med det faktum at det i stor grad er tradisjonelle navn i bruk blant samene, viser en sterk konserveringsevne også for kvinnenavn i den samiske befolkningen.

I undersøkelsen til Hætta (2003) av samiske personnavn i Kautokeino, finner han at navna *Anne, Ellen, Marit, Inger* og *Berit* utgjør 38,4 % av døpenavn i perioden 1970-99. De to vanligste kvinnenavn i perioden er *Anne* og *Ellen*. De mest populære navna er ellers gjerne i kombinasjon med andre navn, som ”*Ellen Anne, Berit Anne, Inger Anne, Karen Anne, Anne Sara*, eller *Ellen Marit, Ellen Inga, Ellen Margrethe, Berit Ellen, Sara Ellen, [...]*” (Hætta 2003: 36,37). Som for mannsnavn (pkt. 5.6) viser det seg altså at oppkallingsskikkene står sterkt, også blant de samiske kvinnene i moderne tid.

7.8 Blanda gruppe – 15-på-topp – kvinner 1865

15-på-topp-navn i blanda gruppe representerer 147 av 230 navnebærere i denne gruppa. Dette utgjør 67, 1 % av kvinnene med blanda etnisitet. Tendensen her er at det ikke er snakk om større konsentrasjon av ”spesielle” enkeltnavn, sett i kontrast til de reint etniske gruppene i området. De mest populære navna med referanse til de reint etniske gruppene, er å finne øverst på denne topplista også, dvs. *Anne, Elen* og *Beret*. Vi finner videre navn som viser seg å ha særskilt ”tilhørighet” i de ulike reint etniske gruppene. Jeg vil her kort nevne *Anna* og *Nille*, med referanse til nordmennenes 15-på-topp-liste, *Eva*, med høy konsentrasjon i den kvenske gruppa, og *Inger* og *Berit* som spesielle ”representanter” for de samiske kvinnene.

Vi finner kort sagt en lett blanding av ulike navn på denne topplista. Som i de andre gruppene dominerer de tradisjonelle navna. Vi finner innslag av bibelske navn: *Eva, Maria, Anna* og *Hanna*, vi finner innslag av avledninger: *Hansine* og *Petrikke* og altså ei kortform: *Nille*. Blanda gruppe er ei heterogen gruppe med familiekonstellasjoner på tvers av de reint etniske skillelinjene, og analysen viser at impulsene til navngivinga er henta fra ulike hold – som forventa i blanda ekteskap.

Det er her, som hos mennene i denne gruppa, altså snakk om et tverrsnitt av navna som er i bruk i de reint etniske gruppene i perioden.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot.%	B	B % _{oo}
1	Anne	NJ	268	17,7	30	137
2	Elen	NJ	231	15,2	28	128
3	Beret	NJ	156	10,3	15	68
4	Eva	B	38	2,5	8	37
4	Maria	B	31	2,0	8	37
6	Marie	NJ	29	1,9	6	27
7	Petrikke	AV	13	0,9	5	23
7	Helene	KL	9	0,6	5	23
7	Inger	N	61	4,0	5	23
7	Karen	NJ	24	1,6	5	23
11	Anna	B	15	1,0	4	18
11	Nille	KF	16	1,1	4	18
13	Hansine	AV	15	1,0	3	14
13	Johanna	AV	14	0,9	3	14
13	Karoline	AV	16	1,1	3	14
13	Hanna	B	23	1,5	3	14
13	Elise	KF	6	0,4	3	14
13	Katrine	KL	14	0,9	3	14
13	Berit	NJ	19	1,3	3	14
13	Margrete	NJ	10	0,7	3	14
			1 008	66,5	147	671

Tabell 18: Blanda gruppe – 15-på-topp – kvinner 1865

7.9 Konklusjon 15-på-topp – kvinner 1865 – etniske grupper

15-på-topp-navna for nordmennene utgjør 60,0 % av alle navnebærerne i gruppa. De norske kvinnene syns i stor grad å følge de generelle strømningene for populariteten til navn på landsbasis, kanskje med unntak av enkeltnavn som får større lokal popularitet sammenlikna med landet for øvrig, jf. *Hanna*. Nye navn i tida og nye kategorier syns å være på vei inn i navnetilfanget. Det er i stor grad variasjon av kategorier på topplista til nordmennene. Nordisk justerte navn, som jo har lang tradisjon i navnetilfanget i Norge, har størst oppslutning, men vi finner også avledninger og kortformer, kategorier som får økt popularitet utover 1800-tallet. ”Nye” reint nordiske navn er imidlertid ikke å finne

på noen av topplistene i denne perioden.

Enkelte navn som er frekvente i den samiske gruppa, er ikke, eller er knapt nok representert i den norske, som *Inger, Elen* og *Marit* – sjøl om navna er relativt frekvente i landet sett under ett i perioden. Som hos de norske mennene kan dette indikere at nordmenn ikke gir døtre døpenavn som trolig ble oppfatta som særskilt samiske i perioden: Altså en form for distinksjon i og med at norske foreldre ikke gir døtrene navna *Elen* og *Marit*.

Sammenlikna med norsk gruppe, er det en større andel av de kvenske kvinnene som har et av de 15 mest populære navna i egen gruppe i bruk. Prosentandelen for 15-på-toppnavna utgjør 66,8 % av de kvenske kvinnene i perioden. Det viser seg at det i stor grad er andre navn som er representert på kvenenes toppliste enn nordmennenes. *Maria, Eva, Brita, Grete, Elen, Katrine, Johanna, Else, Magdalene* og *Marta*, på topplista til kvenene, er ikke på topplista til de norske kvinnene. De aller fleste av disse er likevel i bruk blant norske kvinner om vi ser korpuset under ett (vedlegg 4). Flere av topplistenavna hos kvenene kan videre ses i sammenheng med svensk navneskikk – herunder påvirkning fra kongehus og impulser fra Frankrike, og navn og merkedager i almanakken, jf. *Maria* og *Eva*. Men almanakknava kommer ikke like tydelig til uttrykk hos kvinnene som hos mennene. Jeg sitter igjen med inntrykket av at kvenske foreldre til en viss grad følger navneimpulsene i samtida, jf. at de døver sine døtre *Marie* eller *Karoline*, navn som er kommet inn i navnetilfanget via franske kulturimpulser, eller at de døver barna *Grete* eller *Nille* – navn fra samtidas litteratur.

Vi finner flere bibelske navn i bruk i kvensk gruppe enn i de andre gruppene. Avledninger og kortformer er representerte, men det er likevel ikke snakk om at navnetypene markerer seg spesielt. Sett under ett er det snakk om tradisjonelle navn; herunder også nordiske *Ingeborg*, som det eneste nordiske navnet på kvenenes toppliste. Vi finner dessuten at norsk og kvensk gruppe spesielt, kan ha henta inspirasjon til navn fra litteraturen, jf. *Nille, Ingeborg* og *Grete*.

Hos de samiske kvinnene viser det seg at de 15 mest populære navna representerer en svært høg prosentvis andel av egen gruppe, altså 89,4 % av alle de samiske kvinnene. Dette fenomenet finner vi også hos de samiske mennene, noe som altså viser en sterk konserveringsevne for navn i den samiske populasjonen. Et annet karakteristisk trekk

for de med samisk etnisitet, er at svært mange av navna som dominerer kommer inn under kategorien nordisk justerte navn. Dette er navn med lang tradisjon, og som har opphav i kirkelig tradisjon, uten at bruk av navna nødvendigvis avspeiler kirkelig eller religiøs påvirkning. Videre finner vi at samisk gruppe har i bruk *Elen*, *Eva* og *Katrine*. Disse navna er også på topplista til de kvenske kvinnene, men er ikke representert på topplista til nordmennene, noe som viser visse fellestrekk med navnekulturen i kvensk gruppe. Dette fenomenet finner vi også i undersøkinga av mannsnavna (pkt. 5.8).

Blanda gruppe er en uensartet gruppe med familiekonstellasjoner på tvers av de reint etniske skillelinjene. Topplistenavna utgjør 67,1 % av gruppa. Analysen viser at impulsene til navngivinga er henta fra ulike hold: Vi finner en lett blanding av ulike navn og navnekategorier på denne topplista, dvs. navn som har særskilt "tilhørighet" i de enkelte reint etniske gruppene, og noen "nye" navn i tida.

Et viktig poeng er, om vi ser på de relative frekvensene for representasjonen av 15-på-topp-navn i kontrast mellom gruppene, at prosenttalla viser at nordmennene har størst "navnerikdom". Nordmennene har 40,0 % av de navna i bruk som ligger på rang. nr. 16 og lengre ned. For kvenene derimot er det 33,2 % som har slike lågfrekvente navn, mens vi finner 32,9 % av blanda gruppe. For samene: 11,6 %. Eller sagt på en annen måte: Det er større konsentrasjon av de mest vanlige navna blant samene enn blant kvener og nordmenn, og de med blanda etnisitet.

8. NAVNEKATEGORIER – KVINNER 1865

8.1 Navn justert på nordisk grunn – kvinner 1865

I perioden finner vi 28 navn som kommer inn under kategorien nordisk justerte navn. Jeg har her valgt å presentere de 15 mest frekvente i tabell 19. Analysen for øvrig er gjort i forhold til representasjonen av kategorien i sin helhet (se vedlegg 7). Totalt er det her snakk om 933 navnebærere, noe som i relativ frekvens utgjør 61,5 % av korpuset. Det er de nordisk justerte navna som har størst oppslutning også blant kvinnene, og de er naturlig nok de mest frekvente på de ulike etniske gruppene sine topplister.

Nordisk justerte.	Tot.	Tot. %	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Anne	268	17,7	24	133	21,7	34	136	22,2	180	208	33,8	30	137	22,3
Elen	231	15,2	2	11	2,8	10	40	10,0	191	220	55,2	28	128	32,0
Beret	156	10,3	7	39	13,7	8	32	11,2	126	145	51,0	15	68	24,1
Marit	87	5,7	0	0	0,0	3	12	10,4	82	95	81,7	2	9	7,9
Marie	29	1,9	5	28	23,4	15	60	50,6	3	3	2,9	6	27	23,1
Kirsten	25	1,6	0	0	0,0	1	4	11,4	23	27	75,6	1	5	13,0
Karen	24	1,6	3	17	25,1	3	12	18,0	13	15	22,6	5	23	34,3
Berit	19	1,3	0	0	0,0	0	0	0,0	16	18	57,4	3	14	42,6
Malene	17	1,1	0	0	0,0	1	4	15,5	15	17	66,9	1	5	17,7
Margrete	10	0,7	2	11	30,6	2	8	22,1	3	3	9,5	3	14	37,8
Kirstine	9	0,6	0	0	0,0	1	4	24,0	7	8	48,5	1	5	27,4
Maren	8	0,5	5	28	75,2	2	8	21,7	1	1	3,1	0	0	0,0
Vivikke	7	0,5	5	28	92,3	0	0	0,0	2	2	7,7	0	0	0,0
Bergitte	6	0,4	2	11	43,7	1	4	15,7	1	1	4,5	2	9	36,0
Dortea	6	0,4	5	28	85,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	14,1
Malena	6	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	6	7	100,0	0	0	0,0
Sum: 15	908	59,9	60	333		81	324		669	772		98	447	

Tabell 19: Navn justert på nordisk grunn – kvinner 1865

Sum: 28	933	61,5	65	361		83	332		683	787		102	466	
---------	-----	------	----	-----	--	----	-----	--	-----	-----	--	-----	-----	--

Av de norske kvinnene representerer 65 navnebærere et nordisk justert navn. I relativ frekvens: 36,1 % av gruppa. I den kvenske gruppa finner vi 83 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 33,2 % av de kvenske kvinnene. Hos samene finner vi 683

navnebærere. Her utgjør denne kategorien hele 78,7 % av de samiske kvinnene i dette korpuset. I blanda gruppe finner vi 102 personer: En relativ frekvens her på 46,6 %.

Rangert som de 5 første i denne kategorien finner vi: *Anne*, 268 nb., *Elen*, 231 nb., *Beret*, 156 nb., *Marit*, 87 nb. og *Marie*, 29 nb. Dette er navn som vi finner på topplistene til de etniske gruppene (med unntak av *Elen* i norsk gruppe), da altså med noe ulik rangering. Mange av de mest populære navna her har tilhørighet til ulike grupper. *Marit*, *Kirsten*, *Beret* og *Berit*, *Malene* og *Elen*, er for eksempel typiske representanter for den samiske gruppa (fig. 11).

I den mannlige delen av korpuset undersøkte jeg de nordisk justerte navna i lys av at mange av disse er kirkelige navn, representert i våre nabolands almanakker, og kategorien fikk en grundig omtale i kapittel 6.1. I perspektiv av almanakknavn er denne kategorien også interessant i perspektiv av kvinnenavna.

Navnet *Anna* spres i løpet av middelalderen gjennom den katolske kulten av Anna, Marias mor. *Anne* er ei form av *Anna*. *Maria* kan også knyttes til katolsk kirke tradisjon via Maria-kulten (Klintberg 2005:409). *Marie* er ei form av *Maria*. *Beret/Berit* er dialektale former av (den hellige) *Birgitta*. *Elen* er ei form av greske *Helena*. Sankta Helena av Skövde er en av Sveriges kvinnelige helgener, og som tidlig ble kalt *Elin* (op.cit.:268).

Vi ser altså at de mest populære kvinnenavna i perioden kan spores tilbake til katolsk kirke tradisjon og er navn med lang tradisjon i navnetilfanget. I perspektiv av at kvenene trolig hentet impulser til navngivinga fra almanakken, kommer likevel ikke dette like tydelig til uttrykk ved undersøkinga av denne kategorien blant de kvenske kvinnene som hos mennene, noe jeg også har pekt på over (pkt. 7.9). Av de mest frekvente navna i denne kategorien er det bare *Marie* som frekvensmessig skiller seg ut med referanse til den kvenske gruppa, og navnet er mest sannsynlig kommet i bruk som følge av allmenn fransk kulturpåvirkning (pkt. 7.6).

Anne er det mest populære navnet i denne kategorien. *Anne* er fransk, tysk og engelsk form av *Anna* og er kjent i Norge fra 1400-tallet (NPL II). Navnet kommer i bruk i Sverige mot slutten av 1700-tallet (Klintberg 2005:409). Klintberg (op.cit.) hevder at forma *Anne* kom i bruk i Sverige først og fremst i sammensetninger som *Anne Sophie*

(1773), *Anne Charlotte* (1783), *Anne Marie* (1785) og *Anne Louise* (1811). Jeg nevner dette spesielt for å vise til den franske kulturpåvirkningen Sverige var under i denne perioden: *Anne*, *Sophie*, *Marie*, *Charlotte* og *Louise* må i denne sammenheng karakteriseres som *franske* navn, sjøl om altså både *Anne* og *Marie* òg kan ses på som nordiske varianter av *Anna* og *Maria* (NPL II). Jeg vil tro at populariteten for *Anne* i den kvenske gruppa, i likhet med *Marie*, har sammenheng med franske kulturimpulser.

I perspektiv av samisk gruppe: I tida etter reformasjonen ble de opprinnelige samiske navna erstatta med ”kristne” skandinaviske navn. Det er dette som kommer til uttrykk her. De nordisk justerte navna er helt klart mest brukt i den samiske delen av befolkningen (fig. 11).

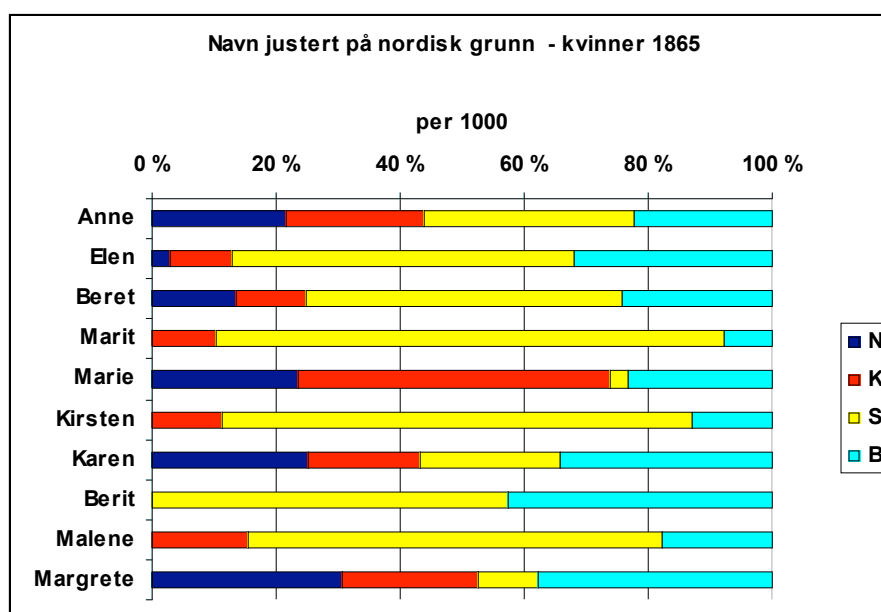

Fig. 11: Navn justert på nordisk grunn – kvinner 1865

Navna fra denne kategorien står likevel relativt sterkt i alle grupper, representert med over 30, 0 % av navnebærerne i norsk og kvensk gruppe, og med over 40,0 % i den blanda gruppa. Kategorien dominerer likevel markant i samisk gruppe med hele 78,7 % av navnebærerne, noe som må ses i lys av momentet nevnt i avsnittet over, og i lys av sterke oppkallingsskikker i denne delen av befolkningen.

8.2 Bibelske navn – kvinner 1865

For bibelske kvinnenavn i 1865-tellinga finner vi 12 enkeltnavn i bruk, fordelt på 162 navnebærere. Disse utgjør 10,7 % av korpuset. De mest populære navna i bruk er *Eva*, 38 nb., *Maria*, 31 nb., *Hanna*, 23 nb., *Sara*, 19 nb., *Marta*, 16 nb., og *Anna*, 15 nb.

Bibelske		Tot.	Tot.%	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Eva	GT	38	2,5	1	6	4,6	16	64	52,9	13	15	12,4	8	37	30,2
Maria	NT	31	2,0	2	11	9,2	17	68	56,5	4	5	3,8	8	37	30,4
Hanna	NT	23	1,5	13	72	63,4	7	28	24,6	0	0	0,0	3	14	12,0
Sara	GT	19	1,3	1	6	15,9	3	12	34,4	15	17	49,6	0	0	0,0
Marta	NT	16	1,1	4	22	35,4	7	28	44,6	3	3	5,5	2	9	14,5
Anna	NT	15	1,0	6	33	50,6	3	12	18,2	2	2	3,5	4	18	27,7
Magdalene	NT	10	0,7	2	11	26,8	5	20	48,3	1	1	2,8	2	9	22,1
Rebekka	GT	4	0,3	1	6	29,7	1	4	21,4	0	0	0,0	2	9	48,9
Elisabet	GT	2	0,1	1	6	54,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	45,1
Susanna	GT	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0
Magdalena	NT	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Susanne	GT	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Sum:12		162	10,7	32	178		59	236		41	47		30	137	

Tabell 20: Bibelske navn – kvinner 1865

I den norske gruppa finner vi 32 navnebærere. Disse utgjør 17,8 % av den norske gruppa i perioden. I hovedsak er alle bibelske navn som er i bruk i perioden representerte blant nordmenn, med unntak av *Susanna* og *Susanne*. *Hanna* er det mest brukte bibelske navnet hos nordmennene, rangert på 2. plass på gruppas 15-på-topp-liste. *Hanna* er, som nevnt over (pkt. 7.5), et navn som har vært mye brukt spesielt i Nord-Norge på slutten av 1700-tallet og framover 1800-tallet. Navnet kan for øvrig oppfattes som ei kortform, dvs. *Johanna* > *Hanna*. Vi ser at navnet er kommet inn relativt seint og har trolig ikke vært oppfatta som et typisk bibelsk navn. I den samiske gruppa er altså ikke navnet i bruk. Det er ikke et navn med lang tradisjon i navnekulturen, noe som kan være forklaringa på at det ikke er å finne i samisk gruppe. I lys av den norske populasjonen er det ellers kun *Anna* som kan sies å skille seg ut med referanse til gruppa, et populært navn i Norge i perioden.

I kvensk gruppe finner vi 59 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 23,6 % av egen gruppe. Det er også denne gruppa som har størst representasjon av bibelske navn.

Her er altså *Eva* og *Maria* svært populære (pkt. 7.6).

Litt om *Eva*: *Eva* var et syndig navn i den katolske kirke, jf. syndefallet. *Eva* er det mest populære navnet i denne kategorien. Dette er spesielt interessant sett i lys av at dette var et tabuavn i katolsk kirketradisjon. Etter reformasjonen kom likevel en rekke navn fra tekster i GT inn i svensk navneskikk, deriblant *Eva* (op.cit.:428). Det første belegget av *Eva* er fra 1472, og navnet er å finne i eldre almanakker på julaften. Klintberg (loc.cit.) nevner for øvrig at *Eva* har vært mye mer vanlig i svenskspråklige Finland sammenlikna med Sverige, der det ikke ble populært før utpå 1900-tallet.

Vi finner også *Eva* i bruk i samisk gruppe, på 10. plass på topplista, men det er likevel ikke snakk om mange navnebærere i ei stor samisk gruppe. Dette kan indikere en viss påvirkning fra religiøst liv, men det kan like godt ha sammenheng med at samene ser ut til å ha påvirkning fra navnekulturer i våre naboland, noe jeg har pekt på over (pkt. 5.6). Til sammenlikning finner vi kun ett belegg for *Eva* blant nordmennene. *Eva* og *Maria* må videre sies å være årsaka til at den relative frekvensen er størst relatert til kvensk gruppe. I tillegg til disse to navna finner vi 6 andre navn i bruk blant de kvenske kvinnene: *Hanna*, *Sara*, *Marta*, *Anna*, *Magdalene* og *Rebekka*.

Sett i forhold til nordmenn og kvener er ikke de bibelske navna representert i stor grad blant samene. Vi finner her at kun 4,7 % av de samiske kvinnene bærer et navn i denne kategorien. Illustrert på en annen måte: Det er snakk om 41 navnebærere av ei gruppe på 867 kvinner. Det er dessuten få navn i bruk sett i forhold til at de samiske kvinnene faktisk utgjør over halvparten av kvinnene i dette korpuset. Vi finner her: *Sara*, *Eva*, *Maria*, *Marta*, *Anna*, *Magdalene*, *Susanna* og *Susanne*. Med unntak av *Sara*, er det ingen navn med spesiell referanse til samisk gruppe. Det er dessuten dette navnet som er det mest populære i denne kategorien i den samiske gruppa.

Litt om *Sara*: *Sara* er et navn som fortsatt står sterkt i den samiske befolkningen. I undersøkelsen til Hætta (2003) av samiske personnavn i Kautokeino i perioden 1970-99, viser det seg at *Sara* er et av de mest brukte kvinnenavna i kommunen (Hætta 2003:37). *Sara* er for øvrig et vanlig samisk etternavn i dag.

I blanda gruppe finner vi 30 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 13,7 % av gruppa. Her finner vi belegg for de fleste av navna i denne kategorien, men det er ikke

snakk om konsentrasjon av noen enkeltnavn.

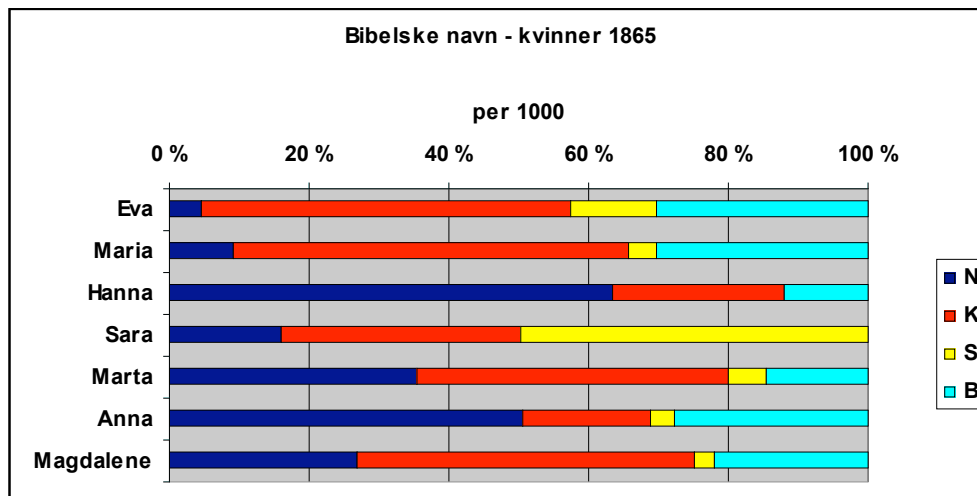

Fig 12: Bibelske navn – kvinner 1865

Jeg forventa å finne en større konsentrasjon av bibelske navn blant samer og kvener ut fra tanken om at læstadianismen som religiøs faktor kunne ha virka inn på valg av navn. Undersøkinga viser at den relative frekvensen for denne kategorien er størst i den kvenske gruppa, noe som i stor grad skyldes belegga for *Eva* og *Maria* – navn som har lang tradisjon i svensk navnekultur. I samisk gruppe finner vi til sammenlikning at den relative frekvensen er svært låg. Nordmenn og blanda gruppe er her i en mellomposisjon. De bibelske navna utmerker seg altså ikke spesielt med referanse til samisk og kvensk gruppe.

8.3 Avledninger – kvinner 1865

I perioden er det 57 ulike avledningsnavn i bruk blant kvinnene, fordelt på 152 navnebærere (vedlegg 8). Prosentvis utgjør disse 10,0 % av korpuset. Her velger jeg å presentere de 10 mest populære navna i kategorien. Analysen er ellers gjort i forhold til representasjonen av kategorien i sin helhet.

I den norske gruppa finner vi 39 navnebærere med et navn fra denne kategorien. Disse utgjør i relativ frekvens 21,7 % av gruppa. Hos kvenene finner vi 45 navnebærere, dvs. 18,0 % av gruppa. Vi finner 32 samiske kvinner med et avledningsnavn, og disse utgjør 3,7 % av den samiske populasjonen. Blanda gruppe er representert med 36 navn, som i relativ frekvens utgjør 16,4 % av de med blanda etnisitet.

Avledninger	Tot.	Tot.%	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Karoline	16	1,1	4	22	30,9	9	36	50,1	0	0	0,0	3	14	19,0
Hansine	15	1,0	2	11	23,3	4	16	33,5	6	7	14,5	3	14	28,7
Johanna	14	0,9	1	6	13,2	4	16	37,9	6	7	16,4	3	14	32,5
Petrikke	13	0,9	1	6	14,1	1	4	10,2	6	7	17,6	5	23	58,1
Jensine	10	0,7	4	22	49,9	3	12	27,0	1	1	2,6	2	9	20,5
Oldine	7	0,5	1	6	22,2	2	8	32,0	2	2	9,2	2	9	36,5
Kristine	6	0,4	3	17	55,9	1	4	13,4	0	0	0,0	2	9	30,6
Antone	4	0,3	3	17	78,5	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	21,5
Olene	4	0,3	0	0	0,0	1	4	28,0	1	1	8,1	2	9	63,9
Olena	3	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	11,2	2	9	88,8
Rasmine	3	0,2	0	0	0,0	3	12	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
	95	6,3	19	106		28	112		23	27		25	114	

Tabell 21: Avledninger – kvinner 1865

Sum: 57	152	10,0	39	217		45	180		32	37		36	164	
---------	-----	------	----	-----	--	----	-----	--	----	----	--	----	-----	--

Totalt avledninger – kvinner 1865

Generelt sett er det få belegg på hvert enkelt navn. Det er kun de 5 mest brukte navna som har belegg på over 10 navnebærere, dvs. *Karoline*, 16 nb., *Hansine*, 15 nb., *Johanna*, 14 nb., *Petrikke*, 13 nb. og *Jensine*, 10 nb. I og med at det er få belegg generelt sett, er det ikke grunnlag for analyse på detaljnivå. Det som kan være interessant her, er å se på kvinnenavna i et oppkallingsperspektiv i forhold til mansnavna.

I den samiske gruppa har *Hansine*, *Johanna* og *Petrikke* flest belegg, dvs. 6 nb. for hvert av navna. Videre finner vi *Oldine* med 2 nb., og *Olene* og *Olena*, hver men 1 nb. Disse navna er avleda fra *Johan/John/Johannes*, *Hans*, *Peter/Peder* og *Ole*. Ser vi på populariteten for de samiske mansnavna, finner vi *Peder* på topp, etterfulgt av *Ole* og *Hans*. *Johan*, *Johannes* og *John* er alle på 15-på-topp-lista (pkt. 5.6). I den grad avledninger er i bruk i den samiske kvinnegruppa, er det parallellt til de mest populære mansnavna. Dette kan indikere at avledningsnavna i bruk blant de samiske kvinnene er oppkalling satt i system til mansnavn i bruk i den samiske befolkningen.

I den norske og kvenske, og i blanda gruppe, finner vi også parallellt til de mest

frekvente mannsnavna. Her er for øvrig *Karoline* navnet som har flest belegg både i norsk og kvensk gruppe. *Karoline* er formelt avleda fra *Karolus*, men vi skal ikke se bort fra at foreldrene ved oppkalling har knytta *Karoline* til *Karl*. *Karl* er på 15-på-topp-listene til både norsk og kvensk gruppe, men er ikke representert i den samiske. Til sammenlikning er det kun én mannlig navnebærer med navnet *Karl* i den samiske gruppa – og ingen kvinne med navnet *Karoline*. Materialet er likevel så lite at det ikke er grunnlag for en nærmere analyse. Momentene kan likevel indikere at det for avledningsnavna er de mest brukte mannsnavna som er basis for moveringene, trolig avleda av de mest frekvente mannsnavna i de etniske gruppene.

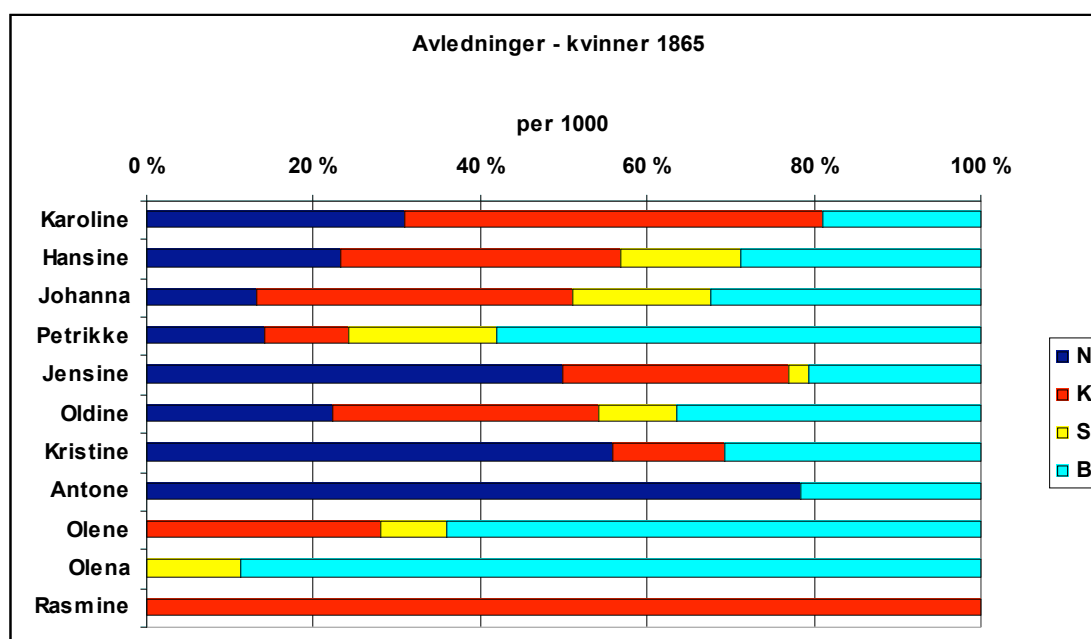

Fig. 13: Avledninger – kvinner 1865

Analysen viser at avledningsnavna er mest populære blant de norske kvinnene. Det er her snakk om 28 ulike navn i bruk. Det er dessuten denne gruppa som har den prosentvis største andelen. I kvensk gruppe er det 25 ulike navn i bruk. Den relative frekvensen viser at denne gruppa ligger tett opp til nordmennene når det kommer til relativ frekvens i egen gruppe, altså 18,0 % mot nordmennenes 21,7 %. Vi finner at avledninger knapt er i bruk av samiske kvinner. Det er her snakk om 15 ulike navn, og den relative frekvensen for kategorien utgjør altså kun 3,7 % av navnebærerne i gruppa. Avledninger er en navnemote som blir svært populær utover 1800-tallet. I materialet mitt er det relativt mange ulike navn i bruk, dvs. 57. Men disse har få belegg: Det er i stor grad snakk om ett og to (vedlegg 8). Til sammenlikning er det for kategorien

nordisk justerte navn, som jo har prosentvis størst oppslutning i befolkningen, 28 ulike navn i bruk. Her er det altså tradisjonelle navn som har vært i bruk over lang tid, og som har festnet seg i navnekulturene. Mange ulike navn og få belegg for avledningsnavna tolker jeg i retning av at dette er en navnemote som er på tur inn i navnetilfanget i området. Undersøkinga indikerer videre at det er de norske kvinnene som er mest åpne for nye navneimpulser og innovasjoner i samtida, og at samene er de mest konservative i denne sammenheng. Dette er i tråd med hypotesen min innledningsvis, der jeg forventa at det er nordmennene som er mest åpne for nye navneimpulser. Men resultatene viser også at de kvenske kvinnene i stor grad tar disse navna i bruk. Dette er tilfelle også for blanda gruppe.

8.4 Nordiske navn – kvinner 1865

I 1865-korpuset er det 5 nordiske navn i bruk i perioden: *Inger*, 61 nb., *Ingeborg*, 15 nb., *Ragnhild*, 10 nb., *Sigrid*, 3 nb., og *Gunnhild*, 1 nb. Kategorien er representert av 90 navnebærere. I relativ frekvens: 5,9 % av navnebærerne i korpuset.

I den norske gruppa finner vi 8 navnebærere med et nordisk navn, som utgjør 4,4 % av gruppa. Hos de norske kvinnene er *Ingeborg* (6 nb.) det mest populære navnet. Ellers er det ett belegg på hvert av *Ragnhild* og *Sigrid*. I den kvenske gruppa finner vi 7 navnebærere, som representerer 2,8 % av de kvenske kvinnene. Navna i bruk her er *Ingeborg* (5 nb.) og *Inger* (2 nb.). Blant de samiske kvinnene er det 66 navnebærere med et nordisk navn, dvs. 7,6 % av egen gruppe. Her finner vi belegg på alle de nordiske navna som er i bruk i perioden. Det er likevel *Inger* som trekker prosentandelen opp her, med 54 av totalt 61 navnebærere i korpuset. *Inger* er altså ikke brukt av norske kvinner (pkt. 7.7). I blanda gruppe er det 9 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 4,1 % av kvinnene med blanda etnisitet. Her er navna *Inger*, *Ingeborg* og *Ragnhild* i bruk.

Det er altså få belegg på de aller fleste nordiske navna i perioden før 1865. Det er kun *Inger*, *Ingeborg* og *Ragnhild* som kan sies å ha en viss representasjon i befolkningen. Videre er det samisk gruppe som har høyest relativ frekvens i denne kategorien, men dette skyldes i stor grad *Inger*. Materialet er såpass lite at det ikke vil være forsvarlig å trekke noen bastante konklusjoner i og med at det kan være snakk om tilfeldige utslag. Resultatene viser likevel at det er den kvenske gruppa som kommer dårligst ut.

Nordiske navn	Tot.	Tot. %	N	N _‰	N %	K	K _‰	K %	S	S _‰	S %	B	B _‰	B %
Inger	61	4,0	0	0	0,0	2	8	8,6	54	62	66,9	5	23	24,5
Ingeborg	15	1,0	6	33	51,5	5	20	30,9	2	2	3,6	2	9	14,1
Ragnhild	10	0,7	1	6	24,4	0	0	0,0	7	8	35,5	2	9	40,1
Sigrid	3	0,2	1	6	70,7	0	0	0,0	2	2	29,3	0	0	0,0
Gunnhild	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Sum: 5	90	5,9	8	44		7	28		66	76		9	41	

Tabell 22: Nordiske navn – kvinner 1865

I lys av hypotesen min der jeg forventa å finne at de nordiske navna er hyppigst i bruk blant nordmenn, stemmer ikke dette om vi ser analysen i et overordna perspektiv. Konklusjonen må bli at det er svært få nordiske navn i bruk i befolkningen før 1865. I den mannlige delen av befolkningen var det større innslag av enkeltnavn. Det er kanskje noe overraskende at det er så få navn i bruk blant kvinnene. Som ved undersøkinga av nordiske navn hos menn finner vi også for kvinnene at navna som er i bruk er tradisjonelle navn som har vært i bruk over lengre tid.

8.5 Kortformer – kvinner 1865

I perioden er det snakk om 25 ulike kortformer fordelt på 77 navnebærere. Her velger jeg å presentere de 10 mest frekvente i tabellen. De resterende navna har kun ett belegg (se vedlegg 9). Omtalen av kategorien vil også her bli gjort på bakgrunn av talla som gjelder for kategorien som helhet. Kortformene utgjør 5,1 % av navnebærerne i korpuset. De mest brukte navna er *Nelle*, 16 nb., *Alet*, 7 nb., *Abel*, 6 nb., *Trina* og *Trine*, hver med 6 nb., og *Bella* og *Elea*, hver med 5 nb.

Blant de norske kvinnene finner vi 20 navnebærere med et navn i denne kategorien. Disse utgjør 11,1 % av kvinnene i denne gruppa. Det er her snakk om 11 ulike navn i bruk. Hos de kvenske kvinnene finner vi 26 navnebærere: 10,4 % av kvensk gruppe. Disse har 14 ulike navn i bruk. I samisk gruppe er det 9 ulike navn fordelt på 14 navnebærere, som utgjør 1,6 % av egen gruppe. Hos de med blanda etnisitet finner 10 ulike navn fordelt på 17 navnebærere: 7,8 % av gruppa.

Tallmaterialet og få belegg på enkeltnavn gir ikke grunnlag for en inngående analyse av

denne kategorien. Til tross for at dette er en ”liten” kategori, er det er relativt mange ulike navn i bruk i perioden (jf. den frekvensmessig største kategorien, nordisk justerte, med 28 ulike navn), men det er altså få belegg på de fleste enkeltnavn. I ei stor samisk gruppe er det få navn og få belegg for navna som er i bruk, mens vi finner en noe jevnere andel mellom de andre gruppene. Nordmenn og kvener har omtrent lik oppslutning også i denne kategorien, noe som var tilfelle også for avledningsnavna.

Kort- former	Tot.	Tot.%	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Nelle	16	1,1	7	39	52,3	4	16	21,5	1	1	1,6	4	18	24,6
Alet	7	0,5	4	22	69,6	1	4	12,5	1	1	3,6	1	5	14,3
Abel	6	0,4	0	0	0,0	5	20	81,4	0	0	0,0	1	5	18,6
Trina	6	0,4	0	0	0,0	2	8	35,0	1	1	5,0	3	14	59,9
Trine	6	0,4	1	6	21,3	4	16	61,3	0	0	0,0	1	5	17,5
Bella	5	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	5	6	100,0	0	0	0,0
Elea	5	0,3	0	0	0,0	3	12	56,8	0	0	0,0	2	9	43,2
Nille	5	0,3	1	6	28,0	1	4	20,2	1	1	5,8	2	9	46,0
Mette	3	0,2	1	6	39,3	1	4	28,3	0	0	0,0	1	5	32,3
Nilla	3	0,2	0	0	0,0	1	4	63,4	2	2	36,6	0	0	0,0
Mine	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0
	64	4,2	15	83		23	92		11	13		15	68	

Tabell 23 : Kortformer – kvinner 1865

Sum: 25	77	5,1	20	111		26	104		14	16		17	78	
---------	----	-----	----	-----	--	----	-----	--	----	----	--	----	----	--

Totalt kortformer – kvinner 1865

Kortformer er altså en navnemote som gjør sitt inntog i Norge utover 1800-tallet (pkt. 3.7.8). I forhold til hypotesen min hvor jeg forventa at nordmenn er de første til å fange opp nye navneimpulser i samtida, stemmer ikke dette helt i forhold til undersøkinga av denne kategorien. Som ved undersøkinga av avledningsnavna (jf. pkt 8.3) finner vi altså omtrent lik oppslutning mellom norsk og kvensk gruppe. Undersøkinga viser videre at den samiske gruppa er dårligst representert også her. Dette er i tråd med resultatata tidligere i undersøkinga: Den samiske gruppa bærer karakter av å ha større navnefattigdom sammenlikna med de andre gruppene, og syns ikke å fange opp nye navneimpulser i tida i like stor grad som de andre. Tradisjonell navngiving står sterkt i denne gruppa. At det er relativt mange ulike kortformer i bruk i befolkningen, men få belegg på de enkelte navna, tolker jeg i retning av at denne kategorien – i likhet med

avledninger – er i vekst.

8.6 Klassiske navn – kvinner 1865

Vi finner 18 ulike klassiske navn i bruk i perioden fordelt på 61 navnebærere. Disse utgjør 4,0 % av korpuset. Det er få belegg også for enkeltnavn i denne kategorien, og i og med at det ikke er snakk om flere enkeltnavn, velger jeg å presentere alle navna i tabell 24.

Klassiske	Tot.	Tot. %	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Katrine	14	0,9	0	0	0,0	4	16	42,4	7	8	21,4	3	14	36,3
Helene	9	0,6	1	6	14,8	2	8	21,3	1	1	3,1	5	23	60,8
Kristianna	6	0,4	2	11	39,3	2	8	28,3	0	0	0,0	2	9	32,3
Katarine	4	0,3	0	0	0,0	4	16	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Marianna	4	0,3	1	6	30,7	2	8	44,1	0	0	0,0	1	5	25,2
Sisilia	4	0,3	0	0	0,0	1	4	53,6	3	3	46,4	0	0	0,0
Katarina	3	0,2	0	0	0,0	1	4	30,5	0	0	0,0	2	9	69,5
Sesilie	3	0,2	2	11	73,5	1	4	26,5	0	0	0,0	0	0	0,0
Helena	2	0,1	0	0	0,0	2	8	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Klara	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	9	100,0
Sisilie	2	0,1	1	6	82,8	0	0	0,0	1	1	17,2	0	0	0,0
Sofie	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3
Agnete	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0
Barbara	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Julianna	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Katrina	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Marianne	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Seselie	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 18	61	4,0	9	50		21	84		14	16		17	78	

Tabell 24: Klassiske navn – kvinner 1865

I norsk gruppe utgjør de klassiske navna 9 navnebærere. I relativ frekvens: 5,0 % av denne gruppa. Det er her 7 ulike navn i bruk. Hos kvenene finner vi 11 ulike navn fordelt på 21 navnebærere, som i relativ frekvens utgjør 8,4 % av gruppa. Blant samene er det snakk om 6 ulike navn fordelt på 14 navnebærere; 1,6 % av gruppa. I blanda gruppe: 8 enkeltnavn fordelt på 17 navnebærere. Den relative frekvensen for kategorien er her 7,8 %.

Katrine (14 nb.) er det mest populære klassiske navnet. Navnet er i bruk i kvensk og samisk gruppe, men ikke i den norske. Vi finner også belegga for forma *Katarina* blant samer og kvener, men ikke hos nordmenn. *Katarine* er kun i bruk blant kvener. Igjen finner vi indikasjoner på at kvensk og samisk befolkning ligger nær hverandre navnekulturelt sett.

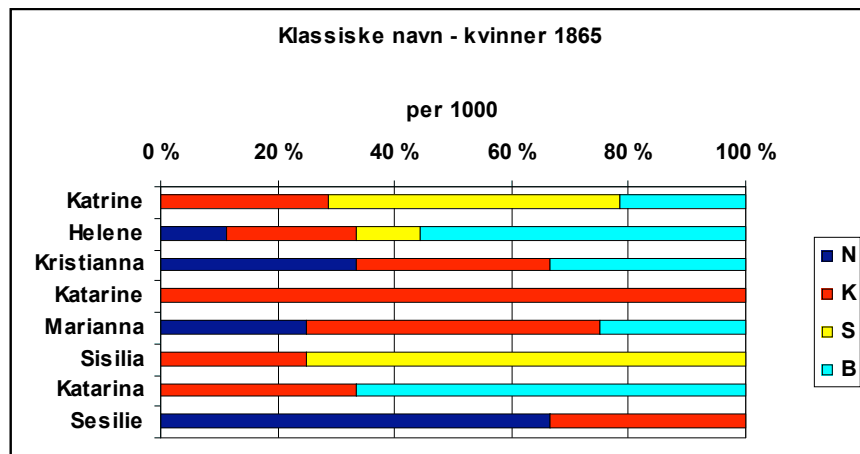

Fig. 14: Klassiske navn – kvinner 1865

Jeg finner ikke grunnlag for å gi en detaljert analyse av denne kategorien. Alle navna er representert med mindre enn én prosent sett ut fra det totale antallet navnbærere. Det er likevel de kvenske kvinnene som har den prosentvis største oppslutningen her, og det er også disse som har flest enkeltnavn i bruk. Men det er få belegg på de ulike navna, og det kan være snakk om tilfeldig utslag. Undersøkinga av denne kategorien får i stor grad stå som en rein presentasjon av de klassiske navna som er i bruk i befolkningen i perioden.

8.7 Tyske navn – kvinner 1865

I perioden finner vi 6 tyske navn i bruk fordelt på 29 navnebærere. Den relative frekvensen for kategorien er 1,9 %. I den norske gruppa finner vi 3 navnebærere, dvs. 1,7 % av gruppa. I den kvenske er det snakk om 8 navnebærere. Den relative frekvensen for kategorien er her 3,2 %. Hos samene finner vi 14 navnebærere. Disse tilsvarer 1,6 % av gruppa. I blanda gruppe er det 4 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 1,8 % av de med blanda etnisitet. For hver av gruppene er det snakk om 2

eller 3 ulike navn i bruk.

Tyske navn	Tot.	Tot.%	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Gjertrud	11	0,7	0	0	0,0	0	0	0,0	9	10	53,2	2	9	47
Grete	7	0,5	1	6	20,8	5	20	74,9	1	1	4,3	0	0	0
Alette	6	0,4	1	6	37,7	0	0	0,0	4	5	31,3	1	5	31
Mathilde	3	0,2	0	0	0,0	3	12	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Aletta	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100
Amalia	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Sum: 6	29	1,9	3	17		8	32		14	16		4	18	

Tabell 25: Tyske navn – kvinner 1865

Det mest populære tyske navnet er *Gjertrud* (11 nb.), og navnet er kun representert i samisk og blanda gruppe. *Grete*⁵⁹ (7 nb.) har flest i kvensk gruppe (pkt. 7.6). Sett under ett er det svært få enkeltnavn også i denne kategorien, og få belegg. Tabellen får derfor stå som en rein presentasjon av de tyske navna i perioden. På grunn av de låge frekvensene finner jeg ikke grunn til å gå inn på en mer detaljert analyse av disse navna.

8.8 Restgruppe – kategorier – kvinner 1865

Andre kat.	Kat.	Tot.	N	K	S	B
Louise	F	2	1	0	0	1
Laura	I	2	0	0	0	2
Sunnild	SM	2	0	0	2	0
Hariette	E	1	1	0	0	0
Jenny	E	1	1	0	0	0
Ingeranne	SM	1	0	0	1	0
Marieanna	SM	1	0	0	0	1
Marien	X	1	1	0	0	0
		11	4	0	3	4

Tabell 26: Restgruppe – kategorier – kvinner 1865

Til slutt i analysen av kvinnenavna vil jeg kort presentere de resterende kategoriene, dvs. nye sammensetninger, engelske, franske og italienske navn, samt restkategorien

⁵⁹ *Grete* kunne evt. vært klassifisert som kortform (av *Margrete*), men ettersom det er antatt at denne kortforma er laga på tysk grunn (ikke på nordisk), er altså *Grete* klassifisert som tysk.

(X). Jeg velger å lage en forenklet framstilling for disse kategoriene der jeg presenterer de absolutte frekvensene for hvert enkelt navn i forhold til de enkelte gruppene. Om vi ser disse kategoriene under ett, finner vi at det er snakk om svært få navn med svært få belegg generelt sett. Jeg velger likevel å ta disse med slik at jeg dermed har presentert alle navnekategoriene som er i bruk av kvinnene ved folketellinga av 1865.

Kort fortalt: Det er til sammen 8 ulike navn fordelt på 11 navnebærere i korpuset. Navna har sporadiske innslag i gruppene. Unntaket er den kvenske gruppa, der det ikke er belegg for noen av disse navnetypene.

8.9 Konklusjon – kategorier – kvinner 1865

De nordisk justerte navna har prosentvis størst oppslutning også blant kvinnene i perioden før 1865: 61,5 % av korpuset. Kategorien er likevel ”overrepresentert” i samisk gruppe sammenlikna med de andre etniske gruppene (pkt. 7.2). Mange av navna har forankring i kirkehistoria, og populariteten for navna må ses i lys av oppkallings-skikker i befolkningen.

Kategorien bibelske navn utgjør 10,7 % av navnebærerne i perioden. Vi finner størst konsentrasjon av kategorien i den kvenske gruppa. Norsk og blanda gruppe havner her i en mellomposisjon. I den samiske gruppa er den relative frekvensen svært låg. Vi finner også her samme tendens som for andre deler av undersøkinga: Enkelte navn syns å ”tilhøre” ulike grupper, jf. *Anna* og *Hanna* hos nordmenn, *Eva* og *Maria* hos kvenene og *Sara* hos samene. Som hos mennene: Jeg finner ingen indikasjoner på at læstadianismen har kunnet fungert som motivasjonsfaktor til bruk av bibelske døpenavn.

Kategorien avledninger utgjør 10,0 % av korpuset. Det er svært mange ulike navn i bruk, og det er få belegg på de fleste. Analysen viser at disse er mest populære blant de norske kvinnene, tett fulgt av de kvenske. Avledninger er knapt nok i bruk av samiske kvinner. Videre er det indikasjoner på at de mest populære kvinnenavna har paralleller til (og base i) de mest populære mannsnavna i området, spesielt kanskje blant de samiske kvinnene. Vi finner indikasjoner i retning av at navna er i ferd med å øke i popularitet i Lyngen.

Av nordiske navna er det svært få ulike navn i bruk i perioden før 1865. Navn fra kategorien er i bruk blant 5,9 % av kvinnene. Alle navna har ei traderingsrekke tilbake til norrøn tid. Det er ingen indikasjoner på en nordisk navnerenessanse. Vi finner antydninger til at ulike navn er knytta til ulike grupper, jf. *Inger* i samisk gruppe og *Ingeborg* i norsk og kvensk gruppe. For alle grupper gjelder det at det er få navn i bruk, og det er få belegg. Sammenlikna med mennene er det få nordiske navn i kvinnegruppa.

Det er relativt mange ulike kortformer i bruk i perioden, med få belegg – noe jeg tolker i retning av at også denne kategorien er i vekst i området. Kortformene utgjør ellers 5,1 % av korpuset. I ei stor samisk gruppe finner vi få navn og få belegg for de som er i bruk, mens vi finner en noe jevnere andel mellom de andre gruppene. Den relative frekvensen er størst knytta til den norske gruppa, tett fulgt av den kvenske og de med blanda etnisitet. Kvensk gruppe representerer derimot noen flere ulike navn enn den norske, men helhetlig indikerer undersøkinga at navnemoten blir tatt opp i like stor grad i begge disse gruppene. Kortformer er derimot lite brukt i den samiske populasjonen, både når det gjelder relativ frekvens og tallet på ulike navn.

Klassiske navn utgjør 4,0 % av korpuset. Det er få navn og få belegg for enkeltnavna i denne kategorien. Vi finner indikasjoner på at kvensk og samisk befolkning ligger nær hverandre navnekulturelt sett, jf. *Katrin*, *Katarina* og *Katarine*. De klassiske navna er i bruk i størst grad blant kvenske kvinner.

Blant kvinnene er det få tyske navn i bruk, og som kategori er navna representert i liten grad (1,9 %). For de resterende kategoriene i undersøkinga er det snakk om svært få navn med svært få belegg generelt sett.

Som ved undersøkinga som gjaldt mennene: Jeg har omtalt blanda gruppe kun sporadisk under de ulike kapitlene. Jeg finner heller ikke ved undersøkelsen av kvinnenavna spesielt entydige resultater for denne gruppa. Gruppa viser i stor grad et tverrsnitt av navnetilfanget i tida.

9. FOLKETELLINGA AV 1900 – MENN

Denne delen av undersøkinga mi omfatter personer født i Lyngen mellom 1866 og 1900. Jeg har altså utelatt dem som i 1900-tellinga er født før 1866 – dette for å unngå overlapping med 1865-tellinga. Etter bearbeiding (pkt. 4.6) av folketellinga dreier det seg da om 3978 personer, dvs. 1849 kvinner og 2029 menn. I den mannlige delen av korpuset består de ulike etniske gruppene av 520 nordmenn, 98 kvener, 825 samer, 237 med blanda etnisitet og 349 uregistrerte. I den kvinnelige delen finner vi 458 nordmenn, 76 kvener, 766 samer, 234 med blanda etnisitet blanda og 315 uregistrerte. I perioden er det for øvrig 183 ulike mannsnavn og 266 ulike kvinnenavn i bruk (vedlegg 5 og 6). Dette er en markant økning i forhold til forrige periode, der vi fant 100 ulike mannsnavn og 161 ulike kvinnenavn i bruk i befolkningen.

Det som er mest i øyefallende ved folkegruppene i 1900-tellinga, er at det er registrert svært få kvener sammenlikna med forrige periode. I folketellinga av 1865 fant vi at 506 personer var registrerte som kvener, men til sammenlikning finner vi nå kun 192 registrerte kvenske kvinner og menn. Vi må anta at en betydelig del av de kvenske innvandrerne fra forrige periode er skjulte i andre deler av materialet, dvs. at 2., 3. og evt. 4. generasjon kvener er assimilert inn blant nordmenn, eller er å finne i en av de andre gruppene. I løpet av 1700- og 1800-tallet skjer det for øvrig en omfattende ”samifisering” av kvener i områder i Nord-Troms og Finnmark der de har slått seg ned, ”med overgang til samisk språk og klesdrakt osv.” (Niemi 2003:39). Det hendte at den samiske siidaen i noen tilfeller krevde denne overgangen for at kvenene skulle få lov til å bosette seg i deres områder. Men assimilasjonen av kvener inn i den samiske befolkningen var ofte en naturlig konsekvens av at kvener gifta seg inn i samiske slekter – noe vi finner spor av i mange samiske slekter som er bærere av finske/finskspråklige slektsnavn (loc.cit.).

9.1 Menn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene

I 1865-korpuset var det 10 navnekategorier representert i den mannlige del av befolkningen (pkt. 5.2). I 1900-tellinga finner vi en økning til 15 kategorier. De nye kategoriene mot slutten av hundreåret er nye sammensetninger, slektsnavnstypologiske fornavn, keltiske og franske navn, samt en restkategori.

Rangeringa av kategoriene er i stor grad den samme som i 1865-tellinga, og det er heller ikke tallmessige store endringer om vi ser på den relative frekvensen for de enkelte kategoriene. De nordisk justerte navna er fortsatt de med høgast relativ frekvens, dvs. 32,1 %, mot 38,9 % i 1865-korpuset. Vi finner altså en viss tilbakegang. For tyske navn har det funnet sted en viss økning. Denne kategorien er nå representert med 29,6 % av navnebærerne, mot 23,9 % i 1865-korpuset. Nordiske navn har hatt en liten framgang. I dette korpuset er representasjonen på 19,6 %. I 1865-korpuset var kategorien representert med 18,9 %.

Kategorier	Tot.	% tot.	N	N %	K	K %	S	S %	B	B %	U	U %
Nordisk just.	652	32,1	147	283	22	224	330	400	71	300	82	235
Tyske	601	29,6	152	292	35	357	227	275	88	371	99	284
Nordiske	398	19,6	96	185	13	133	179	217	30	127	80	229
Bibelske	191	9,4	50	96	19	194	52	63	27	114	43	123
Klassiske	88	4,3	35	67	4	41	19	23	9	38	21	60
Engelske	50	2,5	19	37	5	51	6	7	7	30	13	37
Irske	11	0,5	2	4	0	0	6	7	1	4	2	6
Nye sms.	10	0,5	3	6	0	0	1	1	3	13	3	9
Avledninger	8	0,4	6	12	0	0	1	1	0	0	1	3
Sl.typ. Fornavn	6	0,3	5	10	0	0	0	0	0	0	1	3
Keltiske	5	0,2	2	4	0	0	0	0	1	4	2	6
Restkat.	4	0,2	1	2	0	0	1	1	0	0	2	6
Kortformer	3	0,1	0	0	0	0	3	4	0	0	0	0
Franske	1	0,0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Latiniseringer	1	0,0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum: 15	2029	100,0	520	1000	98	1000	825	1000	237	1000	349	1000

Tabell 27: Mannsnavn 1900 – frekvens i de ulikekategoriene

De bibelske navna er ikke like mye brukt nå som i perioden før 1865. Den relative frekvensen i dette korpuset er på 9,4 %. I 1865-korpuset var den relative frekvensen 13,1 %. Representasjonen av de klassiske navna holder seg om lag på samme nivå, dvs. representert av 4,3 % nå, mot 4,1 % i 1865. Engelske navn er blitt mer populære. I 1865-korpuset var disse representert av 0,7 % av mennene. Prosenttallet er nå steget til 2,5 %. For de resterende kategoriene er det snakk om en representasjon på under 1,0 %, noe som også var tilfelle i 1865-tellinga. For de nye kategoriene i perioden er det altså snakk om svært få navnebærere. Totalt sett utgjør ikke disse flere enn 26 navnebærere

av alle mennene, og det er snakk om få enkeltnavn. Det er hovedsakelig nordmenn som er bærer av disse navnetypene.

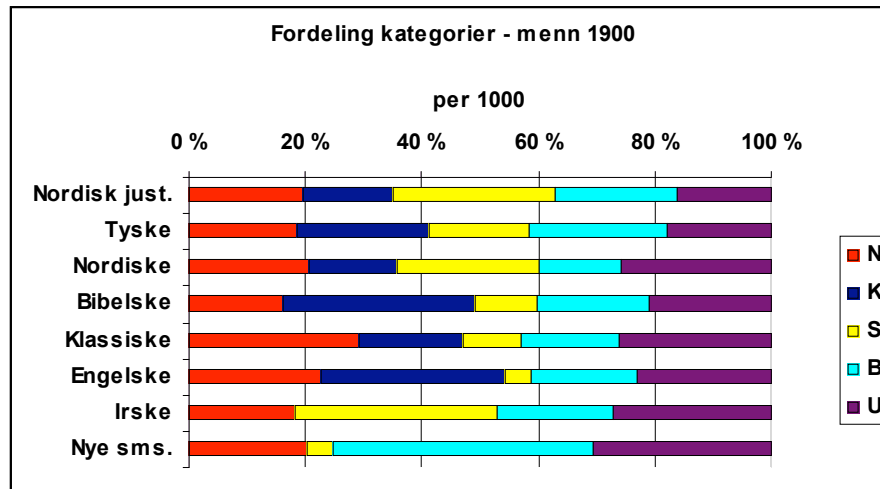

Fig. 15: Fordeling kategorier – menn 1900

I folketellinga av 1865 dominerte kategorien nordisk justerte navn spesielt i den samiske populasjonen, dvs. med 47,1 %. Den relative frekvensen hos nordmennene var da 26,3 %, hos kvenene 31,6 % og i blanda gruppe 29,5 %. I 1900-korpuset er de relative frekvensene for kategorien: 40,0 % i samisk gruppe, 28,3 % i norsk gruppe, 22,4 % i kvensk og 30,0 % i gruppa med blanda etnisitet. For denne kategorien finner vi en viss ”utjevning” mellom folkegruppene, men undersøkinga viser at det ikke er skjedd store endringer fra den ene perioden til den andre om vi ser på kategoriene i et fugleperspektiv. I tillegg har vi altså fått ei uregistrert gruppe.

9.2 Nordmenn – 15-på-topp – menn 1900

15-på-topp-navna i den norske gruppa utgjør i denne perioden 326 navnebærere. I relativ frekvens: 62,7 % av gruppa. I denne perioden finner vi for øvrig 118 ulike mansnavn i bruk i denne gruppa. I forrige periode var tallet 62. Det er altså nesten en fordobling i tallet på ulike navn.

Vi finner at de mest populære navna i forrige periode er de samme som utgjør de mest populære navna i denne: *Hans, Peder, Johan, Nils, Kristian, Jens og Ole*, som de sju første, men med noe ulik rangering sammenlikna med forrige periode. Navna som er forsvunnet fra topplista fra forrige periode, er *Knut, Kristoffer, Henrik og Andreas*.

Nykommere er *Isak*, *Aksel* og *Sigurd*.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot.%	N	N ‰
1	Hans	T	240	11,8	53	102
2	Peder	NJ	203	10,0	44	85
2	Johan	T	188	9,3	44	85
4	Nils	NJ	174	8,6	25	48
5	Kristian	KL	44	2,2	20	38
5	Jens	NJ	56	2,8	20	38
7	Ole	N	151	7,4	18	35
8	Karl	N	48	2,4	17	33
8	Lars	NJ	76	3,7	17	33
10	Johannes	B	42	2,1	15	29
10	Anton	T	44	2,2	15	29
12	Isak	B	56	2,8	13	25
13	Edvard	E	28	1,4	10	19
14	Aksel	NJ	15	0,7	8	15
15	Sigurd	N	16	0,8	7	13
			1381	68,1	326	627

Tabell 28: Nordmenn – 15-på-topp – menn 1900

Vi ser at bibelske *Isak* er kommet inn på nordmennenes toppliste i denne perioden. *Isak* var i forrige periode sterkest representert i kvensk gruppe, rangert som nr. 2 på topplista til kvenene (pkt. 5.5). Nå finner vi *Isak* rangert på 12. plass hos nordmennene, representert av 13 navnebærere som i relativ frekvens utgjør 2,5 % av den norske gruppa – mot 2,8 % i et samla korpus. At *Isak* er kommet i bruk i den norske befolkningen, indikerer påvirkning fra de kvenske innvandrerne, om vi her ser bort fra religiøsitet som en motivasjonsfaktor. Den andre nykommeren, *Aksel*, er et dansk navn som var vanlig i Norge på 1700- og 1800-tallet, og populært omkring 1900. Navnet er for øvrig å finne i Oehlenschlägers skuespill fra 1810: *Aksel og Valborg* (NPL II). *Sigurd* er et nytt nordisk navn i denne perioden, og vi finner 7 av 16 navnebærere i den norske gruppa. Dette er det eneste nordiske navnet som er kommet til i denne perioden. I lys av den nordiske navnerenessansen er det altså ingenting som tyder på at nordiske navn markerer seg i befolkningen så langt i undersøkinga.

I forrige periode fant vi *Karl* rangert som nr. 14 på nordmennes toppliste, representert av 3 navnebærere. I denne perioden er navnet på 8. plass. Vi finner nå 17 av 48 navnebærere i denne gruppa. I relativ frekvens utgjør disse navnebærerne 3,3 % av de norske mennene, mot 2,4 % i et samla korpus. *Karl* var sterkest representert i kvensk gruppe i forrige periode (pkt. 5.5). Jeg satte populariteten i sammenheng med svensk navnekultur, dvs. svensk kongerekke. Ifølge NPL II tok navnet seg opp og ble svært populært i Norge mot slutten av hundreåret, noe som trolig kan tilskrives kong Karl-Johan, konge i fellesmonarkiet i perioden 1818-44. Vi finner altså at navnet får økt popularitet i den norske befolkningen også i Lyngen i denne perioden – i tråd med impulser som gjør seg gjeldende i Norge sett under ett. Dette må sies å gjelde for *Aksel* også.

Konklusjonen her må bli at det ikke har skjedd noe revolusjonerende fra den ene perioden til den andre på nordmennes toppliste. Det er fortsatt de tradisjonelle navna som er de mest populære, og det er kommet inn få nye navn.

9.3 Kvener – 15-på-topp – menn 1900

Topplistenavna for den kvenske befolkningen utgjør i denne perioden 82 navnebærere. I tabell 29 har jeg valgt å presentere de 13 mest frekvente navna. Resten av navna vil havne på delt 15. plass, hvert navn med 1 navnebærer – jeg har derfor unnlatt å ta disse med i tabellen. Navnebærerne på topplista i perioden 1866-1900 utgjør 83,7 % av de kvenske mennene, mot 83,6 % i perioden før 1865. Som hos nordmennene finner vi at det er de mest populære navna registrerte i forrige periode som i stor grad ligger øverst på topplista også i denne, dvs. *Johan, Isak, Karl, Nils, Peder* og *Hans*, med litt forskjellig rangering sammenlikna med forrige periode.

Nye navn som er kommet inn i denne perioden, er *Jakob, Edvard* og *Torstein*. *Torstein* er det eneste nye nordiske navnet (om vi har den nordiske navnerenessansen i minne), men det er likevel ikke snakk om flere enn 2 av 3 navnebærere totalt for dette navnet i denne gruppa. *Torsten* (Vikingsson) er for øvrig en karakter i Tegnér's *Frithiofs saga*, og inspirasjonen til navnet kan være kommet derfra. Navn som er forsvunnet fra topplista i denne perioden, er *Johannes, Ole, Mikkel, Kristian, Nikolai, Rasmus, Knut*,

Mons og *Ulrik*. Det kan være verdt å merke seg at *Johannes*, et av de mest populære navna i kvensk gruppe i forrige periode, nå er båret av kun én kvensk mann i denne perioden. I forrige periode fant vi til sammenlikning at 10 av 25 navnebærere totalt for *Johannes* tilhørte kvensk gruppe.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	K	K‰
1	Johan	T	188	9,3	20	204
2	Isak	B	56	2,8	11	112
3	Karl	N	48	2,4	9	92
4	Nils	NJ	174	8,6	6	61
4	Peder	NJ	203	10,0	6	61
4	Hans	T	240	11,8	6	61
7	Jakob	B	19	0,9	4	41
7	Edvard	E	28	1,4	4	41
7	Jens	NJ	56	2,8	4	41
7	Henrik	T	33	1,6	4	41
11	Peter	B	10	0,5	3	31
11	Lars	NJ	76	3,7	3	31
13	Torstein	N	3	0,1	2	20
			1134	55,9	82	837

Tabell 29: Kvener – toppliste – menn 1900

Konklusjonen her må bli at det heller ikke i kvensk gruppe har skjedd noe revolusjonerende i navngivingspraksisen. De mest brukte navna i forrige periode er de mest brukte også i siste periode. Få registrerte kvener må for øvrig sies å være årsaka til at navn med svært få belegg er med på kvenenes toppliste denne gangen. Det som videre karakteriserer den kvenske gruppa i perioden, er at det er svært få enkeltnavn i bruk i denne gruppa. I forrige periode fant vi 50 ulike navn, nå finner vi 29, men kvenene er ei markant mindre gruppe i denne perioden sammenlikna med 1865-korpuset.

9.4 Samer – 15-på-topp – menn 1900

15-på-topp-navna i den samiske gruppa utgjør i denne perioden 698 navnebærere. I relativ frekvens utgjør disse 84,6 % av gruppa. I forrige periode var tilsvarende prosenttall 88,4 %. Tallmessig sett er gruppa omtrent like stor som i forrige periode, og 15-på-topp-navna utgjorde da 680 personer. Prosenttallet viser dermed at konsentrasjonen om forholdsvis få navn hos mennene i den samiske befolkningen gjelder også mot slutten av hundreåret. Vi finner likevel 77 ulike navn i bruk i denne gruppa i denne perioden. I forrige periode var tallet 48. Dette indikerer at også samene er åpne for nye navneimpulser, i alle fall til en viss grad. Navna som låg øverst på samenes toppliste (pkt. 5.6) i forrige periode, dvs. *Peder, Ole, Hans, Nils, Lars* og *Erik*, viser seg å være rangert i toppen også i denne perioden.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	S	S‰
1	Peder	NJ	203	10,0	124	150
2	Hans	T	240	11,8	114	138
3	Ole	N	151	7,4	110	133
4	Nils	NJ	174	8,6	95	115
5	Johan	T	188	9,3	70	85
6	Lars	NJ	76	3,7	41	50
7	Erik	N	31	1,5	29	35
8	Henrik	T	33	1,6	19	23
9	Simon	B	24	1,2	15	18
10	Mons	NJ	15	0,7	14	17
11	Isak	B	56	2,8	12	15
11	Anton	T	44	2,2	12	15
13	Anders	NJ	11	0,5	10	12
14	Mikkel	NJ	13	0,6	9	11
15	Kristian	KL	44	2,2	8	10
15	John	NJ	13	0,6	8	10
15	Morten	NJ	11	0,5	8	10
			1327	65,4	698	846

Tabell 30: Samer – 15-på-topp – menn 1900

Johan, rangert som nr. 9. i forrige periode, er nå på 5. plass. I forrige periode var navnet representert med 3,9 % i den samiske gruppa, mot 7,1 % i et samla korpus. I

dette korpuset finner vi at den relative frekvensen er på 8,5 % i denne gruppa, mot 9,3 % totalt i korpuset. Dette viser at navnet øker i popularitet i samisk gruppe. Dette kan ha sammenheng med innflytelse fra kvenene, der navnet i forrige periode hadde størst popularitet, dvs. med 14,5 % i gruppa, mot altså 7,1 % representasjon i en samla befolkning. Navnet var ellers å finne på alle topplistene i perioden. Popularitetsøkningen i samisk gruppe er ellers i tråd med populariteten for navnet på landsbasis: Den steg mot slutten av hundreåret, trolig som en konsekvens av påvirkningen fra svensk kongehus, jf. kong Karl-Johan.

Navna som er ute av topplista, er *John, Mattias, Aslak, Jakob og Johannes*. Det som kan være verdt å merke seg her, er at 3 bibelske navn er forsvunnet fra topplista i denne perioden. Nye navn som er kommet inn, er *Morten, Isak, Anton og Kristian*. I forrige periode fant vi at *Morten* i den samiske gruppa var båret av 6 av totalt 8 menn med dette navnet i Lyngen (vedlegg 3). Nå finner vi at 8 av 11 hører til i samisk gruppe, og navnet er kommet inn på gruppas toppliste. Navnet syns altså å festne seg i den samiske gruppa spesielt. De 3 siste navnebærerne er for øvrig å finne blant nordmenn (se vedlegg 5), noe som kan være verdt å merke seg i et spredningsperspektiv. *Morten* er altså ikke i bruk blant kvenene, heller ikke i folketellinga av 1865. Et poeng i denne sammenheng er at navnet er justert på dansk grunn (< *Martin*), dvs. at navnet er kommet i bruk i Norge som en impuls fra Danmark. *Morten* er lite brukt i Sverige – bare 45 menn hadde dette navnet i 1973 (Allén & Wåhlin 1979:167).

I forrige periode var altså ikke *Isak* på topplista til samene. Navnet er kommet inn på topplista i denne perioden. I forrige kapittel pekte jeg på at kvenene kan ha hatt en viss innflytelse på at navnet kom i bruk i norsk gruppe. Det samme resonnementet vil gjelde også her.

Videre finner vi at tyske *Anton* er kommet inn på samenes toppliste. I forrige periode var *Anton* rangert som nr. 10 på nordmennenes toppliste, med 5 navnebærere av 8 totalt. Vi finner 44 navnebærere i 1900-korpuset. 12 av disse er i samisk gruppe. I relativ frekvens utgjør disse 1,5 % av gruppa, mot 2,2 % i korpuset. Kort sagt så øker populariteten for navnet i området. I lys av at navnet i stor grad var i bruk av nordmenn i forrige periode, kan nordmennene ha vært katalysatoren til at navnet nå syns å spre seg

også til de andre etniske gruppene, med unntak av den kvenske der vi ikke finner ett belegg på navnet (se vedlegg 5).

I forrige periode fant vi at *Kristian* i stor grad var ”forbeholdt” nordmennene (pkt. 6.5). Vi fant kun 1 navnebærer i den samiske gruppa. Nå er navnet på topplista til denne gruppa, på 15. plass med 8 navnebærere. Jeg har tidligere pekt på at *Kristian* trolig er vanskelig å uttale på grunn av konsonantgruppa /kr/ i framlyd (pkt. 5.6). Vi finner likevel en økning i bruk av navnet i samisk gruppe mot slutten av hundreåret. Poenget i denne sammenheng er at samene her må ha henta inspirasjon til bruk av navnet fra nordmennene.

9.5 Blanda gruppe – 15-på topp – menn 1900

I den blanda gruppa finner vi 190 navnebærere på topplista. Disse utgjør 80,2 % av de med blanda etnisitet. Vi finner 55 ulike navn i bruk i denne perioden. I forrige periode fant vi 49, og den relative frekvensen for toppnavna var da på 78,7 %. Som forventet finner vi ikke store endringer for navna i toppen på denne lista heller.

De 5 mest populære navna i forrige periode er de mest populære også i denne, men altså med noe ulik rangering. Navna som er forsvunnet fra topplista i denne perioden sammenlikna med forrige, er *Johannes*, *Rasmus*, *Erik*, *Knut*, *Mikkel*, *Andreas* og *Jakob*. Noen av disse navna markerer seg spesielt med referanse til samiske menn, dvs. *Erik* og *Mikkel*. Disse var på topplista til blanda gruppe i forrige periode. Det er litt oppsiktsvekkende at *Erik* og *Mikkel* ikke er representert i blanda gruppe i denne perioden, da det jo er barn fra blanda ekteskap det er snakk om her. Kan årsaka være at ”typiske” samiske navn ikke videreføres i stor grad i disse blanda ekteskapa? Et slikt ”fenomen” ville vært interessant å undersøke nærmere, noe jeg altså ikke har funnet rom for innafor rammene av en mastergradsavhandling.

Ellers finner vi 2 nye nordiske navn på denne lista, dvs. *Harald* og *Einar*. Dette er navn som er nye i Lyngen, 1800-tallet sett under ett. Andre nye navn som er kommet til på topplista, er bibelske *Simon* og *Peter*, men disse var representert i Lyngen-befolkningen i forrige periode også. Andre navn som er representert på topplista i denne perioden, er *Edvard*, *Kristian*, *Anton*, *Mikal* og *Ulrik*. Konklusjonen for blanda gruppe i denne

perioden må bli at navna i stor grad må sies å representere tverrsnittet av navna som er i bruk i de reinte etniske gruppene, noe som var tilfellet i forrige periode også.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	B	B ‰
1	Nils	NJ	174	8,6	35	148
1	Hans	T	240	11,8	35	148
3	Johan	T	188	9,3	31	131
4	Peder	NJ	203	10,0	12	51
5	Isak	B	56	2,8	10	42
5	Jens	NJ	56	2,8	10	42
7	Ole	N	151	7,4	8	34
8	Edvard	E	28	1,4	7	30
8	Lars	NJ	76	3,7	7	30
10	Kristian	KL	44	2,2	6	25
11	Karl	N	48	2,4	5	21
12	Peter	B	10	0,5	4	17
12	Simon	B	24	1,2	4	17
12	Anton	T	44	2,2	4	17
15	Einar	N	10	0,5	3	13
15	Harald	N	11	0,5	3	13
15	Mikal	NJ	23	1,1	3	13
15	Ulrik	T	8	0,4	3	13
			1394	68,7	190	802

Tabell 31: Blanda gruppe – 15-på-topp – menn 1900

9.6 Uregistrert gruppe – 15-på-topp – menn 1900

Denne gruppa er i utgangspunktet ikke en del av problemstillinga mi, og tabell 32 får i stor grad fungere som en presentasjon av navna som er i bruk i denne gruppa. De uregistrerte personene i folketellinga har av forskere vært regnet for å være nordmenn. Det kunne vært interessant i denne sammenheng å undersøke navna nærmere med tanke på om navna i bruk i denne delen av befolkningen samsvarer spesielt med navna i bruk i norsk gruppe. Men nå viser det seg imidlertid at navna på uregistrert gruppes toppliste i stor grad representerer et tverrsnitt av navna i området i perioden. Når det er sagt, kan det være på sin plass å poengtere at tendensen så langt i undersøkinga viser at vi finner

et generelt større spredningsmønster på tvers av folkegruppene sammenlikna med forrige periode. Det er i stor grad de samme navna som er på topplistene til de andre gruppene, vi finner i den delen av befolkningen det ikke er registret verken etnisitet eller språk på. Men unntaka er også her typiske samiske navn som *Morten*, *Erik*, *Mikkel* og *Anders*.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	U	U%
1	Hans	T	240	11,8	32	92
2	Johan	T	188	9,3	23	66
3	Johannes	B	42	2,1	18	52
4	Peder	NJ	203	10,0	17	49
5	Jens	NJ	56	2,8	15	43
6	Ole	N	151	7,4	14	40
7	Nils	NJ	174	8,6	13	37
8	Anton	T	44	2,2	12	34
9	Isak	B	56	2,8	10	29
9	Karl	N	48	2,4	10	29
11	Kristian	KL	44	2,2	9	26
12	Sigurd	N	16	0,8	8	23
12	Lars	NJ	76	3,7	8	23
14	Mikal	NJ	23	1,1	7	20
15	Edvard	E	28	1,4	5	14
15	Petter	NJ	10	0,5	5	14
15	Hilmar	T	14	0,7	5	14
15	Vilhelm	T	8	0,4	5	14
			1421	70,0	216	619

Tabell 32: Uregistrert gruppe – 15-på-topp – menn 1900

Et moment som det likevel kan være verdt å merke seg ved uregistrert gruppe, er at vi her finner *Johannes* rangert som nr. 3. Jeg mener det er merkelig at et relativt populært navn i kvensk gruppe fra forrige periode, altså *Johannes*, nesten helt er ute av bruk i den kvenske gruppa i denne perioden. I 1900-tellinga er ikke *Johannes* representert av flere enn én navnebærer i kvensk gruppe. Dette faktum kan indikere at det er ”skjult” flere kvener i uregistrert gruppe. Men nå viser likevel topplista til den norske gruppa at *Johannes* har økende popularitet blant nordmenn – og et særtrekk ved denne perioden er at det i stor grad finner sted en større utjevning av navn på tvers av gruppene.

9.7 Konklusjon 15-på-topp – menn 1900

Konklusjonen for undersøkinga av 15-på-topp-navna må bli at det ikke er skjedd revolusjonerende endringer sammenlikna med forrige periode. De relative frekvensene for topplistenavna er fortsatt høge. Navna som var på topp i forrige periode, er på topp også i denne. Dette er noe som gjelder for alle de etniske gruppene. Vi ser dessuten konturene av et spredningsmønster på tvers av folkegruppene. Undersøkinga indikerer likevel at det i stor grad er nordmennene som er toneangivende for at enkelte navn sprer seg, jf. navna *Anton* og *Kristian* til samisk gruppe, *Edvard*, *Kristian* og *Anton* til blanda gruppe og *Edvard* til kvensk gruppe. Denne tendensen er likevel ikke ”absolutt”, jf. *Isak*, som i forrige periode stod svært sterkt i kvensk gruppe. Dette navnet har nå spredt seg fra kvensk gruppe til samer og nordmenn. ”Typiske” samiske navn fra samenes toppliste i 1865-korpuset, som *Erik*, *Mikkel* og *Anders*, er fortsatt ”typiske” samiske navn og kan ikke sies å vinne innpass i navnetilfanget i de andre gruppene.

Vi finner ellers ikke indikasjoner på at den nordiske navnerenessansen har begynt å virke i Lyngen, sett ut fra navna på topplistene til de etniske gruppene. Bibelske navn er heller ikke blitt mer populære. Dette burde kanskje gitt utslag på topplistene, kanskje spesielt i kvensk og samisk gruppe, om hypotesen min om påvirkning fra læstadianismen holder stikk.

På slutten av dette kapittelet vil jeg konsentrere meg om bibelske og nordiske navn. De andre navnekategoriene er mindre interessante ved sammenlikning mellom 1900- og 1865-tellinga.

9.8 Bibelske navn – menn 1900

I forrige periode var det 28 ulike bibelske navn i bruk, fordelt på 187 navnebærere i et samla korpus. Dette utgjorde 13,1 % av den mannlige befolkningen. For 1900 korpuset finner vi 18 ulike navn i bruk fordelt på 191 navnebærere. Den relative frekvensen for denne kategorien er nå på 9,4 % om vi ser gruppene under ett, altså en nedgang. Vi finner også færre ulike bibelske navn i bruk.

Bibelske navn	Tot.	Tot. %	N	N%	N %	K	K%	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Isak	56	2,8	13	25	11,2	11	112	50,4	12	15	6,5	10	42	19,0
Johannes	42	2,1	15	29	27,1	1	10	9,6	6	7	6,8	2	8	7,9
Simon	24	1,2	2	4	8,1	0	0	0,0	15	18	38,3	4	17	35,5
Jakob	19	0,9	5	10	14,0	4	41	59,3	7	8	12,3	1	4	6,1
Peter	10	0,5	1	2	3,5	3	31	55,5	0	0	0,0	4	17	30,6
Andreas	8	0,4	2	4	23,9	0	0	0,0	3	4	22,6	0	0	0,0
Samuel	5	0,2	2	4	36,7	0	0	0,0	2	2	23,1	1	4	40,2
Joakim	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Jonas	4	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	22,3	2	8	77,7
Salomon	4	0,2	3	6	82,6	0	0	0,0	1	1	17,4	0	0	0,0
Abraham	3	0,1	1	2	26,1	0	0	0,0	1	1	16,5	1	4	57,4
Tomas	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8
Elias	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Esekiel	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Matias	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	22,3	1	4	77,7
David	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Josef	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Paulus	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 18	191	9,4	50	96		19	194		52	63		27	114	

Tabell 33: Bibelske navn – menn 1900

Undersøker vi den relative frekvensen for kategorien i de ulike etniske gruppene, er det nedgang i representasjonen i alle gruppene. I forrige periode var de bibelske navna representert med 21,5 % i den kvenske gruppa. Den relative frekvensen er nå 19,4 %. I forrige periode var den relative frekvensen i norsk gruppe 13,6 %. Den er nå sunket til 9,6 %. I samisk gruppe var den relative frekvensen 9,1 %. Vi finner at den er 6,3 % i denne tellinga. I blanda gruppe er den relative frekvensen nå 11,4 %, mot 16,9 % i forrige periode.⁶⁰

Som i forrige periode finner vi også i denne at *Isak* og *Johannes* er de mest populære navna i denne kategorien. *Isak* var i forrige periode i stor grad representert i den kvenske gruppa (fig. 8). Vi finner nå at det har skjedd en større utjevning i bruk av navnet mellom gruppene. I absolutte tall: 11 belegg i kvensk og 12 samisk gruppe, 13 i

⁶⁰ For uregistrert gruppe, se vedlegg 5.

norsk gruppe og 10 hos de med blanda etnisitet, mens vi finner 10 i uregistrert gruppe. Den prosentvise andelen for *Isak* er høyest i kvensk gruppe også ved denne folketellinga, dvs. 11,2 %, mot 2,8 % i samla korpus. Men mot slutten av hundreåret har altså navnet spredd seg ut i befolkningen i større grad, jf. undersøkinga av topplistene over.

En spredning har funnet sted også for *Johannes*, som er det nest mest brukte navnet i denne kategorien i begge folketellingene, og som jo hadde størst representasjonen blant kvenene i forrige periode (pkt. 6.4). Nå finner vi altså kun ett belegg på navnet i kvensk gruppe. I denne perioden er navnet i bruk av 42 navnebærere. I forrige periode var tallet 25. Navnet er blitt mer populært, og i 1900-korpuset er det nå flest belegg i den norske gruppa.

Simon, som i forrige periode hadde 4 belegg totalt, er nå det 3. mest populære bibelske navnet i perioden, representert av 24 navnebærere. Navnet er blitt spesielt populært i den samiske gruppa, dvs. representert av 15 navnebærere. For de andre navna er det i stor grad snakk om få belegg, med unntak av *Jakob* og *Peter*, med henholdsvis 19 og 10 belegg i korpuset. *Jakob* og *Peter* var populære navn også i forrige periode.

9.8.1 Konklusjon bibelske navn – menn 1900

Jeg ville undersøke om de bibelske navna var spesielt frekvente blant samer og kvener ut fra tanken om at religiøsitet i og med læstadianismen kan ha virka inn som en motivasjonsfaktor til valg av navn. Undersøkinga viser at de bibelske navna har dalt i popularitet fram mot hundreårsskiftet. Dette gjelder i alle grupper. Vi finner 10 færre navn i bruk i befolkningen i siste periode, og den relative frekvensen for kategorien er omtrent 4 prosentpoeng mindre sammenlikna med forrige periode. Undersøkinga viser at spesielt *Isak* og *Johannes* festner seg i navnetilfanget og vinner innpass i alle de etniske gruppene (med unntak av den kvenske). Det samme gjelder for *Simon*, *Jakob* og *Peter* også. Det er altså få bibelske navn som syns å festne seg i navnetilfanget, og det må ellers sies å være spredd bruk av de andre bibelske navna. Hadde religiøst liv og bibellesing hatt innflytelse på navnevalga, ville vi funnet en økning av kategorien både i relativ frekvens og i tallet på ulike navn. Konklusjonen må bli at religiøsitet i og med læstadianismen, ikke har hatt innflytelse på foreldres valg av døpenavn.

9.9 Nordiske navn – menn 1900

De nordiske navna er en sentral del av problemstillinga mi. Jeg velger derfor å presentere alle de nordiske navna i tabellen. Mange av navna jeg kommenterer under er lågfrekvente navn som ikke vil komme inn på en 10-på-topp-liste, og jeg mener at tabellen visualiserer forskjellene mellom de etniske gruppene på en god måte.

Nordiske navn	Tot.		N			K			S			B		
	Tot.	%	N	N‰	N %	K	K‰	K %	S	S‰	S %	B	B‰	B %
Ole	151	7,4	18	35	13,7	1	10	4,0	110	133	52,9	8	34	13,4
Karl	48	2,4	17	33	17,9	9	92	50,2	7	8	4,6	5	21	11,5
Erik	31	1,5	1	2	4,8	0	0	0,0	29	35	88,0	0	0	0,0
Sigurd	16	0,8	7	13	33,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	10,4
Olaf	13	0,6	6	12	32,7	1	10	28,9	3	4	10,3	1	4	11,9
Knut	12	0,6	1	2	7,7	0	0	0,0	6	7	29,2	1	4	17,0
Harald	11	0,5	6	12	38,6	0	0	0,0	0	0	0,0	3	13	42,3
Einar	10	0,5	4	8	30,0	0	0	0,0	2	2	9,5	3	13	49,4
Hjalmar	7	0,3	6	12	80,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Oluf	6	0,3	2	4	28,2	0	0	0,0	1	1	8,9	0	0	0,0
Ingvald	5	0,2	5	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Amund	4	0,2	1	2	34,6	0	0	0,0	3	4	65,4	0	0	0,0
Halfdan	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ingvar	4	0,2	1	2	14,5	0	0	0,0	0	0	0,0	2	8	63,8
Ingvard	4	0,2	1	2	16,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	35,5
Ragnvald	4	0,2	1	2	21,7	0	0	0,0	1	1	13,7	0	0	0,0
Svend	4	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0
Toralv	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Alv	3	0,1	3	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Aslak	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	3	4	100,0	0	0	0,0
Haldor	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8
Håkon	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8
Odin	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	42,4
Olav	3	0,1	1	2	32,0	0	0	0,0	1	1	20,2	0	0	0,0
Torstein	3	0,1	0	0	0,0	2	20	87,7	0	0	0,0	0	0	0,0
Andor	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	29,7	0	0	0,0
Eilif	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Fritjof	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	29,7	0	0	0,0
Gustav	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0
Halvdan	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0

Harder	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	22,3	1	4	77,7
Oden	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ottar	2	0,1	1	2	61,3	0	0	0,0	1	1	38,7	0	0	0,0
Toralf	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Øivind	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Alf	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Arne	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Arnulf	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Bård	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Elling	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Even	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Fritjov	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Ivar	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Iver	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	100,0
Ragnar	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Reier	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Rolf	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sigvald	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Strømme	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Svein	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Tjøstel	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Torleiv	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Torvald	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Åge	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 54	398	19,6	96	185		13	133		179	217		30	127	

Tabell 34: Nordiske navn – menn 1900

I motsetning til resultatene for de bibelske navna, finner vi for de nordiske at disse er mer tallrike i denne perioden sammenlikna med forrige. I forrige periode fant vi 20 enkeltnavn i bruk. Nå finner vi over en fordobling, dvs. 54 ulike navn. Den relative frekvensen har likevel ikke steget med mer enn 0,7 prosentpoeng, fra 18,9 % i forrige periode til 19,6 % nå.

I forrige periode var det den norske gruppa som hadde flest ulike navn i bruk, dvs. 12 av 20. I denne perioden finner vi 30 av 54 former blant nordmennene. Den relative frekvensen er nå på 18,5 %. I forrige periode var den relative frekvensen 15,2 %. Det er imidlertid uregistrert gruppe som har flest ulike navn i bruk i denne perioden, dvs. 36

navn. I samisk gruppe er 20 ulike navn i bruk nå. Det var 11 navn i forrige periode. Blanda gruppe er representert med 14 navn i denne perioden, mot 8 i forrige.⁶¹ Hvis vi undersøker den relative frekvensen for kategorien, viser det seg at det er den samiske gruppa som har størst representasjon også i denne perioden, med 21,7 %, mot 23,4 % i perioden før 1865. Men som i forrige periode, er det *Ole* som trekker prosenttallet opp også i denne. I forhold til samisk gruppe kan det være verdt å merke seg at *Erik* har 29 av 31 belegg i denne gruppa i perioden etter 1866. Dette viser at *Erik* har festnet seg i navnetilfanget med spesiell referanse til den samiske gruppa. Det er altså ikke spredning av navnet til andre deler av befolkningen.

Kvensk gruppe var den som hadde lågest representasjon av nordiske navn i forrige periode, dvs. 6 ulike navn, og en relativ frekvens for kategorien på 9,8 %. I denne perioden er det ikke flere enn 4 ulike nordiske navn i bruk. Den relative frekvensen for kategorien er nå 13,3 % i gruppa, men det er i stor grad takket være navnet *Karl*. Dette står i sterk kontrast til representasjonen i de andre gruppene, da spesielt med tanke på at vi finner så få ulike navn i bruk. Men igjen, det er få registrerte kvener i perioden.

Med unntak av kvensk gruppe, finner vi altså en økning i antall nordiske enkeltnavn i bruk i alle grupper. Den relative frekvensen for navnekategorien i gruppene må likevel sies å holde seg på samme nivå. At det er kommet langt flere enkeltnavn inn i navnetilfanget i perioden etter 1866, viser en økt popularitet for de nordiske navna. De aller fleste nykommerne er imidlertid tradisjonelle navn som i større eller mindre grad har vært kjent i mellomalderen og i tida etter reformasjonen (NPL II). Jeg kan her nevne *Einar, Ingvald, Amund, Ingvar, Svend, Haldor, Ragnvald, Torstein, Alv, Eilif* og *Ottar*.

Av nye navn finner vi *Ingvard* (sammensatt av *Ing(e)* og *-vard*). Dette er et helt nytt navn i tida, kjent siden 1826 (Dyrøy i Troms) (NPL II). *Hjalmar* er registrert i Norge første gang i 1821 og ble populært omkring 1900-tallet i hele landet. *Odin/Oden* kommer i bruk utover 1800-tallet. I norrønt har navnet trolig bare vært brukt som mytologisk navn. Vi finner også navn som har fått en ny *renessanse* på 1800-tallet. *Toralf/Toralv* var i allmenn bruk i mellomalderen, men gikk tapt i etterreformatorisk tid (NPL II). Navnet ble kjent på nytt fra midten av 1800-tallet. Vi finner *Fritjof* som i norrønt bare var kjent fra fornaldersagaen *Soga om Fritjov den frøkne* (ca. 1300).

⁶¹ For uregistrert gruppe, se vedlegg 5.

Navnet er kjent på nytt fra 1830. Det har da fått innpass i flere byer før det blir populært i hele landet fram mot 1900. Vi finner også *Ragnar*, et navn som finnes i kongsætta i vikingtida, men som var ute av bruk etter 1400. Dette ble kjent på nytt fra 1854 (Oslo) (NPL II).

Andre navn som tilhører norsk konge- og høvdingætter og som er kommet inn i navnetilfanget i større grad, er *Halfdan/Halvdan*, *Harald* og *Håkon*. Disse navna kom i bruk som en konsekvens av den økende historiske interessa utover 1800-tallet. Som en illustrasjon på dette, kan jeg her nevne *Halvdan* som i folketellinga av 1801 hadde 2 belegg i hele Norge, men som var et vanlig navn omkring 1900 (NPL II).

9.9.1 Konklusjon nordiske navn – menn 1900

For de nordiske navna gjelder det at det er svært få belegg på de aller fleste. De mest populære navna fra forrige periode, *Ole*, *Erik* og *Karl*, er de mest brukte også mot slutten av hundreåret. Sammenlikna med forrige periode er det likevel over en fordobling av antall ulike navn i bruk. Vi finner en økning i bruk av nordiske navn i alle grupper, med unntak av den kvenske. De aller fleste navna som er kommet til, er tradisjonelle navn, kjent i mellomalderen og i tida etter reformasjonen. Men vi finner også belegg på nylaga navn og nordiske renessansenavn. Jeg ville undersøke hvorvidt den nordiske navnerenessansen kommer til uttrykk i Lyngen-området. Konklusjonen må bli at vi i alle fall ser konturene av en nordisk navnerenessanse mot slutten av hundreåret også i Lyngen. Dette gjelder i befolkningen generelt, med unntak av kvensk gruppe der den nordiske navnerenessansen er helt fraværende.

10. FOLKETELLINGA AV 1900 – KVINNER

10.1 Kvinnenavn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene

I 1865-korpuset fant vi 12 navnekategorier representert i kvinnedelen av undersøkinga. I 1900-korpuset finner vi 16 kategorier. De som er ny i perioden, er latiniseringer, russiske, spanske og nederlandske navn. Navn fra disse kategoriene representerer ikke flere enn 12 navnebærere i korpuset.

Kategorier	Tot.	Tot. %	N	N‰	K	K‰	S	S‰	B	B‰	U	U‰
Nordisk just.	544	29,4	103	225	18	237	321	419	59	252	43	137
Avledninger	434	23,5	120	262	14	184	151	197	63	269	86	273
Bibelske	283	15,3	74	162	15	197	89	116	46	197	59	187
Nordiske	144	7,8	38	83	0	0	62	81	10	43	34	108
Klassiske	137	7,4	34	74	8	105	52	68	21	90	22	70
Kortformer	134	7,2	32	70	9	118	49	64	15	64	29	92
Tyske	107	5,8	31	68	8	105	31	40	15	64	22	70
Italienske	16	0,9	8	17	1	13	4	5	2	9	1	3
Engelske	15	0,8	3	7	0	0	2	3	0	0	10	32
Franske	12	0,6	6	13	1	13	2	3	0	0	3	10
Russiske	7	0,4	3	7	0	0	2	3	0	0	2	6
Nye sms	5	0,3	3	7	0	0	0	0	0	0	2	6
Restkategori	6	0,3	1	2	2	26	1	1	2	9	0	0
Latiniseringer	3	0,2	1	2	0	0	0	0	1	4	1	3
Nederlandske	1	0,1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Spanske	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
	1849	100,0	458	1000	76	1000	766	1000	234	1000	315	1000

Tabell 35: Kvinnenavn 1900 – frekvens i de ulike navnekategoriene

I forrige periode var de nordisk justerte navna de som hadde høgest representasjon i befolkningen. Den relative relativ frekvensen var da på 61,5 % av alle kvinnene i korpuset. Kategorien er fortsatt sterkest representert i befolkningen, men for denne perioden er det snakk om en markant nedgang i representasjon sammenlikna med forrige. Den relative frekvensen er nå på 29, 4 %. Det er snakk om over en halvering.

I forrige periode var denne kategorien aller sterkest representert i den samiske befolkningen med 78,8 % av de samiske kvinnene. Tilsvarende prosenttall er nå 41,9 %. Det har altså skjedd en betydelig reduksjon i den samiske gruppa. En reduksjon finner vi også i de andre gruppene: I norsk gruppe fra 36,1 % til 22,5 %, i kvensk gruppe fra 33,2 % til 23,7 % og i blanda gruppe fra 46,6 % til 25,2 %. Den prosentvise representasjonen i uregistrert gruppe er 13,7 %.

Mens avledninger i forrige periode var rangert som nr. 3 med en relativ frekvens på 10,0 %, finner vi at denne kategorien er den nest mest populære i 1900-korpuset. Den relative frekvensen er nå steget til 23,5 %. I forrige periode var denne kategorien sterkest representert blant de norske kvinnene, da med 21,7 % av navnebærerne i gruppa. Vi finner at den relative frekvensen nå har steget til 26,2 %, og kategorien er fortsatt sterkest representert av de norske kvinnene. Den største forskjellen i relativ frekvens mellom periodene finner vi i den samiske gruppa. I forrige periode var prosenttallet her 3,7 %. Det er nå steget til 19,7 %. Det har altså skjedd en markant økning. I kvensk gruppe var den relative frekvensen i forrige periode 18,0 %. Den er nå 18,4 %. I blanda gruppe: 16,4 % i 1865-tellinga, mens den nå er steget til 26,9 % – en sterk økning også her. Det som er verdt å merke seg spesielt, er at representasjonen av avledningsnavna i samisk gruppe har økt betraktelig, og at disse har overtatt for de nordisk justerte i popularitet. For uregistret er gruppe prosentandelen 27,3 % for avledningene.

De bibelske navna som kategori, var de nest mest brukte i forrige periode. Kategorien er nå rangert på 3. plass. Fordi avledningene har økt så sterkt, kommer nå de bibelske navna på 3. plass, mot 2. plass i forrige periode. Likevel har de bibelske navna økt – fra 10,7 % til 15,3 %. I forrige periode var de bibelske navna sterkest representert i kvensk gruppe med en relativ frekvens på 23,6 %. Tilsvarende prosenttall er nå 19,7 % i denne gruppa, altså en viss nedgang. Hvis vi ser på den prosentvise andelen i norsk og blanda gruppe, finner vi heller ikke her store avvik fra forrige periode. Vi fant da at 17,8 % av nordmennene bar et navn fra denne kategorien, mot 16,2 % nå. Blanda gruppe hadde i forrige periode 13,7 %, mens prosenttallet nå er 19,7 %. I samisk gruppe derimot, finner vi at den relative frekvensen er 11,6 % i perioden etter 1866. I forrige periode var den 4,7 %. Som kategori er de bibelske navna altså kommet i bruk i større grad blant samene. Den relative frekvensen i uregistrert gruppe er 18,7 %.

Når det gjelder de nordiske navna finner vi en svak økning fra forrige periode, fra 5,9 % til 7,8 % i denne perioden. I forrige periode var det den samiske gruppa som hadde den største prosentvise oppslutningen med 7,6 %. Nå er representasjonen på 8,1 % blant samene. I denne perioden er det den norske gruppa som har størst representasjon med 8,3 % - mot 4,4 % i forrige periode. I 1865-korpuset var den relative frekvensen i kvensk gruppe 2,8 %. I denne perioden er ikke kategorien representert. Representasjonen hos de med blanda etnisitet var på 4,1 % i perioden før 1865. I perioden etter 1866 er den på 4,3 %. I uregistrert gruppe er den relative frekvensen 10,8 %.

Med tanke på de andre kategoriene har det ikke skjedd store endringer om vi forholder oss til relativ frekvens. Klassiske navn har hatt en viss framgang, fra 4,0 % i forrige periode til 7,4 % i denne. Kortformene er også representert i noe større grad, fra 5,1 % i forrige til 7,2 % nå. Tyske navn er også kommet i bruk i større grad, fra 1,9 % i forrige periode til 5,8 % i denne. De andre kategoriene er representert med mindre enn 1,0 % i begge perioder, og jeg viser til tabellen over for nærmere detaljer vedrørende disse.

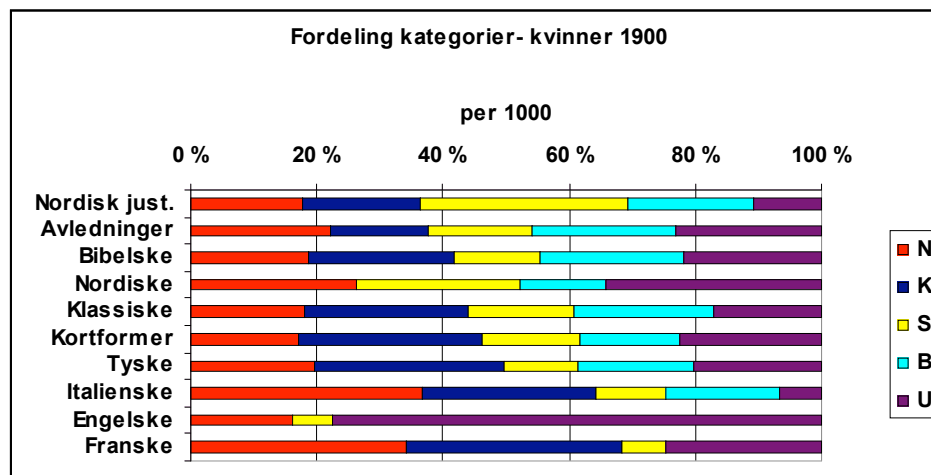

Fig. 16: Fordeling kategorier – kvinner 1900

En overordna konklusjon for denne delen av undersøkinga må bli at de nordisk justerte navna har tapt terreng for navn fra andre kategorier. Undersøkinga viser videre at de samiske kvinnene i mye større grad tar i bruk navn fra andre kategorier mot slutten av hundreåret sammenlikna med perioden før 1865. Det viser seg at det er snakk om mye større frekvensmessige forskjeller mellom kategoriene sammenlikna med perioden før 1865. Større frekvensforskjeller indikerer at vi kan forvente større utslag på topplistene

til kvinnene i perioden fram mot hundreårsskiftet. Dette vil jeg undersøke nærmere under.

10.2 Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1900

Navna på nordmennenes toppliste i denne perioden utgjør 49,8 % av den norske gruppa. I forrige periode var den relative frekvensen 60,0 %. Det er for øvrig 141 ulike navn i bruk blant de norske kvinnene i denne perioden, mot 80 i perioden før 1865. Går vi videre inn på detaljnivå på topplista, finner vi at det er kun 4 av navna fra forrige periode som er representert på topplista til de norske kvinnene i denne perioden, dvs. *Anne*, *Anna*, *Jensine* og *Hanna*. Dette er navn som er populære i hele landet utover 1800-tallet. *Anne* og *Anna* er helt på topp gjennom hele 1800-tallet (NPL II). *Hanna* er rangert på 21. plass i den landsdekkende folketellinga av 1865 (vedlegg 2) og er det 10. mest populære navnet i perioden 1895-1899. *Jensine* får også et ”oppsving” mot slutten av hundreåret (NPL II).

Rang. nr	Navn	Kat.	Tot.	Tot.%	N	N‰
1	Anna	B	163	8,8	41	90
2	Marie	NJ	131	7,1	38	83
3	Petra	AV	55	3,0	20	44
3	Ida	T	45	2,4	20	44
5	Anne	NJ	93	5,0	16	35
6	Hanna	B	39	2,1	12	26
7	Johanna	AV	38	2,1	11	24
8	Hansine	AV	34	1,8	10	22
8	Amanda	KL	23	1,2	10	22
8	Elen	NJ	91	4,9	10	22
11	Hilda	KF	27	1,5	9	20
12	Jensine	AV	23	1,2	8	17
12	Eva	B	18	1,0	8	17
12	Sara	B	30	1,6	8	17
15	Laura	IT	15	0,8	7	15
			825	44,6	228	498

Tabell 36: Nordmenn – 15-på-topp – kvinner 1900

I 1865-tellinga fant vi at 7 av navna på topplista var nordisk justerte navn. Ingen av

disse navna er representert på topplista til nordmennene i denne perioden, med unntak av *Anne* og *Marie*. Et interessant fenomen her, er at *Anne* og *Anna* på sett og vis har ”byttet plass” på ranglista til nordmennene i denne perioden sammenlikna med forrige. Vi finner *Anna* på topp, mens *Anne* er rangert som nr.5. I forrige periode var *Anne* rangert øverst, og *Anna* var nr. 5. *Anna* har fått en markant økning i popularitet generelt sett mot slutten av hundreåret: I absolutt frekvens finner vi nå 163 kvinner med navnet *Anna* i befolkningen sett under ett, mot altså 15 navnebærere i folketellinga av 1865.

Nye navn som er kommet til, er *Ida*, *Petra*, *Johanna*, *Elen*, *Hansine*, *Amanda*, *Hilda*, *Sara*, *Eva* og *Laura*. Det er større innslag av avledninger. Det som videre kan være verdt å merke seg i denne perioden er at ”typiske samiske navn” fra forrige periode nå er representert også på nordmennenes toppliste, dvs. navna *Sara* og *Elen* (pkt. 7.7). *Eva*, som i forrige periode kun hadde ett belegg i norsk gruppe, og som var svært mye brukt blant kvenene, er nå kommet inn på topplista til de norske kvinnene.

Undersøkinga gir indikasjoner på at det skjer en påvirkning på tvers av de etniske gruppene mot slutten av hundreåret. I forrige periode kunne vi få inntrykk av at nordmenn ikke tok i bruk navn som var spesielt populære i den samiske gruppa. Dette ser ut til å ha endret seg i perioden fra og med 1866, i alle fall når det kommer til kvinnenavna (vi husker at *Erik* og *Mikkel* fortsatt i stor grad er forbeholdt samiske menn (pkt 9.4)). Det er for øvrig ingen nordiske navn representert på denne topplista, kanskje litt oppsiktsvekkende med tanke på at vi er inne i perioden for den nordiske navnerenessansen.

10.3 Kvener – 15-på-topp – kvinner 1900

Jeg presenterer her de 9 mest populære kvinnenavna i den kvenske gruppa. Årsaka er her, som hos mennene, at det er svært få belegg av enkeltnavna. Resten av navna som er i bruk blant de kvenske kvinnene har kun ett belegg. For kvensk gruppe finner vi at toppnavna i denne perioden utgjør 69,7 % av gruppa. I forrige periode var den relative frekvensen 66,8 %. I perioden fram mot hundreårsskiftet er det ellers 37 ulike navn i bruk i den kvenske kvinnegruppa. I forrige periode var det 76 ulike navn i bruk. Men det er altså svært få registrerte kvener i denne perioden sammenlikna med perioden før 1865.

Som hos nordmennene finner vi også her at det i stor grad dreier seg om nye navn på topplista i denne perioden. De nye navna er *Anna*, *Hilda*, *Jensine*, *Emma*, *Ida*, *Margrete*, *Marianna*, *Amanda* og *Sandra*. Vi finner nå at *Anna* er rangert som nr. 1. I forrige periode var ikke navnet representert på kvenenes toppliste. Sammenlikner vi med nordmennenes toppliste, er *Anna*, *Ida*, *Hilda* og *Jensine* representert på begge gruppene sine topplister. Dette viser igjen at navneimpulser går på tvers av de etniske gruppene. *Hilda* er for øvrig et motenavn i Sverige under hele 1800-tallet (Klintberg 2005:44), noe som indikerer påvirkning fra svensk navnekultur. *Hilda* er ikke blant de 100 mest frekvente navna i folketellinga av 1865 (vedlegg 2).

Rang.						
Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	K	K‰
1	Anna	B	163	8,8	10	132
1	Marie	NJ	131	7,1	10	132
3	Hilda	KF	27	1,5	6	79
4	Jensine	AV	23	1,2	3	39
4	Hanna	B	39	2,1	3	39
4	Anne	NJ	93	5,0	3	39
4	Emma	T	15	0,8	3	39
4	Ida	T	45	2,4	3	39
9	Marta	B	25	1,4	2	26
9	Amanda	KL	23	1,2	2	26
9	Marianna	KL	29	1,6	2	26
9	Elen	NJ	91	4,9	2	26
9	Margrete	NJ	5	0,3	2	26
9	Sandra	NJ	4	0,2	2	26
			713	38,6	53	697

Tabell 37: Kvener – toppliste – kvinner 1900

Vi finner ellers ikke tilfang av bibelske navn på denne topplista. Nordiske navn er ikke i bruk blant de kvenske kvinnene i 1900-korpuset. Ellers er det en avledning på denne topplista, dvs. *Jensine*. Men det er få registrerte kvener i perioden, noe som gjør at grunnlaget for å trekke konklusjoner er svært tynt sammenlikna med de andre gruppene.

10.4 Samer – 15-på-topp – kvinner 1900

I den samiske gruppa representerer 63,4 % av kvinnene et av topplistenavna i denne

perioden. Tilsvarende prosenttall for forrige periode var 89,4 %. Dette viser at det ikke er like stor konsentrasjon av enkeltnavn mot slutten av 1800-tallet sammenlikna med perioden før 1865. Det viser seg at *Elen* og *Anne* fortsatt er de mest populære navna blant de samiske kvinnene. Men i forhold til forrige periode, der vi fant 191 kvinner som het *Elen* i denne gruppa, er tallet på navnebærere for *Elen* nå sunket til 73. Navnet er likevel på 1. plass. *Beret* og *Inger* er også i denne perioden rangert høgt oppe på topplista. Vi finner at *Beret* fortsatt står svært sterkt, representert her med 23 av 28 navnebærere totalt i perioden. Det samme gjelder for forma *Berit*. Vi finner at 34 av 45 navnebærere er samiske kvinner. *Beret* og *Berit* må altså fortsatt karakteriseres som ”typiske” samiske navn (pkt. 7.7).

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot.%	S	S‰
1	Elen	NJ	91	4,9	73	95
2	Anne	NJ	93	5,0	54	70
3	Anna	B	163	8,8	51	67
4	Inger	N	58	3,1	48	63
5	Marie	NJ	131	7,1	47	61
6	Ane	NJ	41	2,2	36	47
7	Berit	NJ	45	2,4	34	44
8	Beret	NJ	28	1,5	23	30
9	Petra	AV	55	3,0	18	23
9	Marianna	KL	29	1,6	18	23
11	Johanna	AV	38	2,1	15	20
12	Hansine	AV	34	1,8	12	16
12	Marta	B	25	1,4	12	16
12	Kristine	KL	23	1,2	12	16
15	Helene	KL	17	0,9	11	14
15	Alette	T	16	0,9	11	14
15	Ida	T	45	2,4	11	14
Sum:			932	50,4	486	634

Tabell 38: Samer – 15-på-topp – kvinner 1900

Nye navn på topplista mot slutten av hundreåret, er *Anna*, *Marie*, *Petra*, *Marianna*, *Marta*, *Kristine* og *Alette*. I 1865-korpuset var det kun 2 belegg for *Anna* i denne gruppa. Vi finner nå 51 belegg, og *Anna* er rangert som nr. 3 på samenes toppliste. *Marie* var et navn som stod sterkt i kvensk gruppe i forrige periode (pkt. 7.6), mens

Marta da var rangert som nr. 6 i norsk gruppe (pkt. 7.5). Vi får altså flere indikasjoner på at navn sprer seg på tvers av de ulike etniske gruppene. Dette bygger opp under tendensen som synes å komme til uttrykk, dvs. at de samiske kvinnene er mer mottakelige for nye navneimpulser mot slutten av hundreåret – noe som gir indikasjoner på at de samiske kvinnene ikke er like så sterkt knytta til navnetradisjoner som samiske menn. I perioden fra og med 1866 er tallet på ulike navn i bruk blant samiske kvinner steget til 137. I forrige periode var det 71 ulike kvinnenavn i bruk. Konklusjonen for undersøkinga av topplista til de samiske kvinnene må bli at mange av de mest tradisjonelle navna fortsatt står svært sterkt, men vi finner også tendenser til at de samiske kvinnene i større grad er mottakelig for nye navneimpulser.

10.5 Blanda og uregistrert gruppe – 15-på-topp – kvinner 1900

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	B	B‰
1	Anna	B	163	8,8	30	128
2	Marie	NJ	131	7,1	24	103
3	Anne	NJ	93	5,0	15	64
4	Marianne	KL	23	1,2	10	43
5	Petra	AV	55	3,0	7	30
5	Hanna	B	39	2,1	7	30
5	Berit	NJ	45	2,4	7	30
8	Hansine	AV	34	1,8	6	26
9	Kristine	KL	23	1,2	5	21
9	Ida	T	45	2,4	5	21
11	Marta	B	25	1,4	4	17
11	Sara	B	30	1,6	4	17
11	Amanda	KL	23	1,2	4	17
11	Elen	NJ	91	4,9	4	17
11	Alette	T	16	0,9	4	17
			836	45,2	136	581

Tabell 39: Blanda gruppe – 15-på-topp – kvinner 1900

For blanda og uregistrert gruppe viser det seg at navna på topplistene i stor grad viser et tverrsnitt av navna som er representert på de andre gruppene sine topplister, som forventet. Jeg finner det derfor lite hensiktsmessig å kommentere denne topplista spesifikt. Tabell 39 og 40 får stå som en presentasjon av navna i disse to gruppene.

Rang. Nr.	Navn	Kat.	Tot.	Tot. %	U	U%
1	Anna	B	163	8,8	31	98
2	Marie	NJ	131	7,1	12	38
3	Hanna	B	39	2,1	11	35
4	Petra	AV	55	3,0	10	32
5	Johanna	AV	38	2,1	9	29
5	Sara	B	30	1,6	9	29
7	Hansine	AV	34	1,8	6	19
7	Jensine	AV	23	1,2	6	19
7	Elise	KF	9	0,5	6	19
7	Ida	T	45	2,4	6	19
11	Jenny	E	7	0,4	5	16
11	Anne	NJ	93	5,0	5	16
13	Antona	AV	16	0,9	4	13
13	Hilda	KF	27	1,5	4	13
13	Astrid	N	8	0,4	4	13
13	Helga	N	10	0,5	4	13
13	Ingeborg	N	11	0,6	4	13
13	Marit	NJ	14	0,8	4	13
13	Emma	T	15	0,8	4	13
			768	41,5	144	457

Tabell 40: Uregistrert gruppe – kvinner 1900

10.6 Konklusjon 15-på-topp – kvinner 1900

Mot slutten av hundreåret finner vi en større utskifting av navn på topplistene til alle de etniske gruppene i området. Mange av de mest populære navna i forrige periode er i stor grad høgt oppe på listene også i denne perioden, som *Hanna* hos de norske kvinnene, *Marie* blant kvenene og *Elen* og *Anne* blant samene. Tendensen er likevel at det er større variasjon av navna på topplistene i denne perioden. Vi finner videre at *Anna* er på topp på alle topplistene i denne perioden, med unntak av samisk gruppe der navnet er rangert på 3. plass. *Anna* var kun representert på topplistene til de norske kvinnene og i blanda gruppe i forrige periode.

Videre finner vi at prosentandelen for topplistenavna har sunket i alle grupper, med unntak av den kvenske. Det mest oppsiktsvekkende er kanskje at prosentandelen har

sunket såpass mye i samisk gruppe mot slutten av hundreåret, dvs. fra 89,4 % i perioden før 1865 til 63,4 % i perioden fra og med 1866. Samiske foreldre har altså fått flere jentenavn å velge mellom, og dette tolker jeg i retning av at de er blitt mer åpne for innovasjoner mot slutten av hundreåret.

Sammenlikner vi undersøkinga av kvinnenavna med undersøkinga av mannsnavna, er resultatene relativt ulike. Mens vi hos kvinnene finner større variasjon av navn, er det ikke skjedd like store endringer hos mennene sammenlikna med forrige periode. Vi fant likevel konturene av et spredningsmønster på tvers av folkegruppene hos mennene. Dette kommer i større grad til uttrykk hos kvinnene, jf. *Anna* fra norsk gruppe til kvensk og samisk, *Sara* og *Elen* fra samisk til norsk gruppe og *Eva* fra kvensk til norsk gruppe. Vi finner altså at ”typiske” samiske navn nå har spredt seg til de norske kvinnene. Dette fenomenet registrerte jeg ikke i undersøkinga av mannsnavna.

Vi finner ingen indikasjon på en nordisk navnerenessanse i området sett ut fra topplistene. Det er ikke ett nordisk navn representert på topplistene til kvinnene i denne perioden, med unntak av *Inger* som er sterkt forankret blant samene. Bibelske navn synes heller ikke å ha blitt mer populære i området.

På slutten av dette kapittelet vil jeg konsentrere meg spesielt om bibelske og nordiske navn. De andre navnekategoriene er altså mindre interessante ved sammenlikning mellom 1900- og 1865-tellinga.

10.7 Bibelske navn, kvinner – 1900

Det er 9 ulike bibelske navn i bruk i denne perioden fordelt på 283 navnebærere. Til sammenlikning var det 12 ulike navn i bruk i perioden før 1865 (pkt. 8.2). Den relative frekvensen er derimot noe høyere nå, dvs. 15,3 %, mot 10,7 % i forrige periode.

I undersøkinga av 1865-korpuset fant vi størst prosentvis representasjon blant de kvenske kvinnene. Dette er tilfelle også i denne perioden. Den relative frekvensen er nå 19,7 %. I forrige periode var den 23,6 %. Den relative frekvensen for norsk gruppe var i

førrige periode 17,8 %. Den er nå 16,2 %, dvs. en liten nedgang. I samisk gruppe var den relative frekvensen for kategorien 4,7 % i perioden før 1865. Mot slutten av hundreåret er den steget til 11,6 %.

I blanda gruppe var den prosentvise andelen 13,7 % i førrige periode. Den er nå steget til 19,7 %. I uregistrert gruppe er den relative frekvensen for kategorien 18,7 %.⁶² Sammenlikna med førrige periode, er bibelske navn som kategori altså i bruk i noe større grad. Men økningen i relativ frekvens skyldes i stor grad *Anna*, som jo har fått en markant økning i alle etniske grupper sammenlikna med førrige periode. Tallet på ulike bibelske navn i bruk er likevel mindre mot slutten av hundreåret.

Bibelske	Tot.	Tot.%	N	N‰	N%	K	K‰	K%	S	S‰	S%	B	B‰	B%
Anna	163	8,8	41	90	17	10	132	26	51	67	13	30	128	25
Hanna	39	2,1	12	26	19	3	39	29	6	8	6	7	30	22
Sara	30	1,6	8	17	23	0	0	0	9	12	16	4	17	23
Marta	25	1,4	4	9	11	2	26	34	12	16	20	4	17	22
Eva	18	1,0	8	17	52	0	0	0	9	12	35	1	4	13
Elisabet	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	12	0	0	0
Magdalen	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0
Rut	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Susanna	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum: 9	283	15,3	74	162		15	197		89	116		46	197	

Tabell 41: Bibelske navn – kvinner 1900

Anna øker i popularitet i Lyngen mot slutten av hundreåret, noe som nok kan tilskrives en generell popularitet for navnet Norge sett under ett. Det er trolig ikke snakk om at inspirasjonen til bruk av navnet har sammenheng med at det er et bibelsk navn. *Hanna* er også et navn som er populært på landsbasis, og som har stått spesielt sterkt i den norske gruppa i Lyngen (pkt. 8.2). Mot slutten av hundreåret har altså navnet spredt seg til de andre gruppene i større grad. I perspektiv av spredningsmønster på tvers av de etniske gruppene gjelder dette også for ”samiske” *Sara*. *Eva*, som i førrige periode var sterkest representert av de kvenske kvinnene (pkt. 8.2), er ikke i bruk blant kvenene i denne perioden, men er i bruk i resten av befolkningen i større grad.

⁶² For uregistrert gruppe, se vedlegg 6.

Med bakgrunn i hypotesen om at det religiøse livet kan ha virka inn som motivasjonsfaktor på navngivinga i området, er det ingenting som tyder på at dette er tilfellet – heller ikke i undersøkinga av kvinnenavna. Vi finner at den relative frekvensen for kategorien er noe større sammenlikna med forrige periode, men vi finner at antall ulike navn i bruk er færre. I kvensk gruppe er det kun snakk om tre bibelske navn i bruk, dvs. *Anna*, *Hanna* og *Marta*. I de andre etniske gruppene er det en jevnere andel av alle navna som er representerte i perioden.

Jeg finner ingen indikasjoner på at bibelske navn er i bruk som følge av religiøsitet – heller ikke hos kvinnene. De mest populære navna er navn som er populære Norge sett under ett. Vi finner knapt nok innslag av navn med mer spesiell referanse til Bibelen. Vi finner riktignok navna *Rut*, *Susanna* og *Magdalen*. Men det er ikke flere enn 4 belegg for disse navna i hele korpuset. Det er ellers 4 belegg på *Elisabet*, men dette er et navn som også kan knyttes til det engelske kongehuset på 1500-tallet, jf. Elisabeth 1., og som Klintberg (2005:386) mener har påvirket den svenske navneskikken.

10.7.1 Konklusjon bibelske navn – kvinner 1900

Sammenlikna med forrige periode, er det en noe høgere andel av bibelske navn om vi forholder oss til den relative frekvensen for kategorien, dvs. 15,3 % nå, mot 10,7 % i forrige periode. Tallet på enkeltnavn er derimot færre. Kategorien er fortsatt sterkest representert i kvensk gruppe, men prosentandelen har sunket med om lag 3 prosentpoeng (men kvenene er få). Representasjonen varierer ellers noe i de ulike gruppene sammenlikna med forrige periode, men sterkest økning har likevel samisk gruppe med omtrent 7 prosentpoeng.

Anna er det mest populære navnet i denne kategorien og er uten tvil årsaka til at den relative frekvensen for bibelske navn er såpass høg i perioden. Jeg kan ikke konkludere med at religiøsitet i og med læstadianismen har hatt spesiell innflytelse på navngivinga. Det undersøkinga likevel viser, er at vi finner en utjevning i bruk av navna som hadde spesiell tilhørighet i ulike etniske grupper i forrige periode.

10.8 Nordiske navn, kvinner – 1900

I forrige periode fant vi 5 ulike nordiske navn i bruk blant kvinnene. I denne perioden er tallet steget til 24. Som hos mennene finner vi få belegg på de fleste navna. Jeg har også her valgt å presentere alle navna i tabellen. Årsaken er at nordiske navn er en sentral del av problemstillinga mi, og jeg mener at tabellen visualiserer forskjellene mellom gruppene på en god måte.

Nordiske	Tot.	Tot. %	N	N%	N%	K	K%	K%	S	S%	S%	B	B%	B%
Inger	58	3,1	6	13	14,5	0	0	0	48	63	69,1	2	9	9,4
Ingeborg	11	0,6	4	9	34,5	0	0	0	3	4	15,5	0	0	0,0
Helga	10	0,5	5	11	43,8	0	0	0	1	1	5,2	0	0	0,0
Astrid	8	0,4	2	4	19,3	0	0	0	1	1	5,8	1	4	18,9
Borghild	7	0,4	3	7	32,2	0	0	0	0	0	0,0	1	4	21,0
Hildur	7	0,4	2	4	18,6	0	0	0	0	0	0,0	3	13	54,5
Inga	5	0,3	1	2	29,5	0	0	0	4	5	70,5	0	0	0,0
Ragnhild	6	0,3	2	4	22,7	0	0	0	0	0	0,0	2	9	44,4
Signe	5	0,3	5	11	100,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Elida	4	0,2	1	2	24,1	0	0	0	2	3	28,8	1	4	47,1
Alvhild	3	0,2	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ingrid	3	0,2	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sigrid	3	0,2	1	2	25,6	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Alvhilda	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0	2	3	100,0	0	0	0,0
Dagny	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Åsta	2	0,1	1	2	40,8	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Alfhild	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Gudlaug	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Gudrun	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Gunhilde	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0	1	1	100,0	0	0	0,0
Hjørdis	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Olaug	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Randi	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Solvey	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0,0
Sum: 24	144	7,8	38	83		0	0		62	81		10	43	

Tabell 42: Nordiske navn – kvinner 1900

Sett under ett, finner vi en markant økning i bruk av nordiske navn når det kommer til antall enkeltnavn i bruk. Vi finner også en viss økning i de relative frekvensene: Den

relative frekvensen for kategorien var i forrige periode på 5,9 %, gruppene sett under ett. Nå er kategorien representert av 7,8 % av den kvinnelige befolkningen. I forrige periode var det den samiske gruppa som hadde den prosentvis største oppslutningen med 7,6 %. I denne perioden er prosenttallet steget til 8,1 %. Nordmennene var i forrige periode representert med en relativ frekvens på 4,4 %. I denne perioden er den relative frekvensen steget til 8,3 %. Den relative frekvensen i kvensk gruppe var på 2,8 % i forrige periode. I 1900-korpuset finner vi ingen navnebærere med et nordisk navn blant de kvenske kvinnene. I forrige periode fant vi en relativ frekvens for kategorien på 4,1 % hos de med blanda etnisitet. I denne perioden er den relative frekvensen 4,3 %. Den relative frekvensen i uregistrert gruppe er på 10,8 %. Undersøker vi representasjonen av enkeltnavn i gruppene, finner vi at nordmennene har 17 ulike navn i bruk i denne perioden. I samisk gruppe finner vi 8 ulike navn. Blanda gruppe er representert med 6 ulike navn mens vi finner 14 i uregistrert gruppe.⁶³

Det er fortsatt *Inger* og *Ingeborg*, navna med flest belegg i forrige periode (pkt. 8.4), som er de mest brukte også i denne. *Inger* er altså fortsatt sterkest representert i den samiske gruppa – i absolutt frekvens altså 48 av 58 navnebærere. I forrige periode var ikke *Inger* i bruk blant norske kvinner. Det er nå 6 belegg for navnet i norsk gruppe.

Vi finner altså en sterk økning i antall ulike navn i denne perioden. Det er i stor grad snakk om navn som i varierende grad har vært i bruk i mellomalderen og i etterreformatorisk tid. *Astrid*, *Helga*, *Borghild*, *Inga*, *Ingrid*, *Signe* og *Gudlaug* er eksempler på slike. *Astrid*, for eksempel, har ei traderingsrekke tilbake til norrøn tid: Vi finner flere *Astrid* i kongesagaene, blant anna i *Olav Trygvassons saga* og *Haraldssønnes saga* (Snorre 1979). Økt popularitet for navnet kan vi trolig sette i sammenheng med at folk begynte å lese Snorre på 1800-tallet, særlig mot slutten av hundreåret.

Mange av de nordiske navna får altså en ny renessanse på 1800-tallet. *Ragnhild* har vært kjent brukt opp gjennom historia, med et kjerneområde i Oppland. Mot slutten av 1800-tallet blir navnet svært populært på landsbasis. Vi finner *Ragnhild* som dronningnavn fra 800-tallet. I tillegg finner vi *Ragnhild* i Henrik Ibsens *Kongs-emnerne* (1863), noe som kan være katalysatoren til at navnet ble så populært mot slutten av

⁶³ For uregistrert gruppe, se vedlegg 6.

hundreåret. I Ibsens *Hærmændene på Helgeland* (1858) finner vi *Dagny*. Ibsen blir regna som årsaka til at navnet blir kjent utover kjerneområdet for navnet, som var Telemark og Rogaland (NPL II). *Alvhild* er å finne i sagatekster, blant anna i *Olav den helliges saga*, *Magnus den godes saga* og i *Ynglingesagaen* (Snorre 1979). Navnet var i allmenn bruk i mellomalderen, men tapte seg sterkt etter reformasjonen. Årsaka til at navnet kom i bruk igjen og ble populært mot slutten av 1800-tallet, har trolig sammenheng med oversettelsen av sagatekstene på begynnelsen av 1800-tallet (NPL II).

Av helt nye navn som kommer i bruk på 1800-tallet finner jeg *Hildur*. Navnet ei nyislandsk form av *Hildir* (→ *Hild*) (NPL II), kjent siden 1835. Vi finner ellers *Hildur* i Andreas Munchs *Kong Sverres ungdom* (1837). Videre er det belegg på *Elida* i korpuset. *Elida* er kjent som fornavn siden 1842 (Mandal). *Ellida* er videre ei sideform av navnet på Fridtjov den frøknes skip *Ellidøi*. I *Frithiofs saga* (1825) har Tegnér forma *Ellida* som skipsnavnet. Vi finner også *Ellida Wangel* i Ibsens *Fruen fra havet* (1888). At dette navnet ble vanlig mot slutten av århundret, kan vi trolig se i lys av samtidslitteraturen.

10.8.1 Konklusjon nordiske navn – kvinner 1900

Sammenlikna med perioden før 1865, er det mot slutten av hundreåret omtrent en femdobling av antall nordiske navn i bruk, sjøl om den relative frekvensen ikke er særlig høgere. Vi finner videre at kategorien står sterkest blant de norske kvinnene og i uregistrert gruppe. Det som er oppsiktsvekkende her er at vi overhodet ikke finner nordiske navn i bruk blant de kvenske kvinnene. I perspektiv av den nordiske navnerenessansen må konklusjonen bli at vi i alle fall ser konturene av en nordisk navnerenessanse i området. Vi finner både navn med traderingsrekke tilbake til norrøn til og ”nye” navn i tida.

11. NYE NAVNETYPER PÅ 1800-TALLET

11.1 Avledninger, kvinner – 1900 – i perspektiv av navnemoter

I 1900-korpuset finner vi 100 ulike avledningsnavn i bruk (vedlegg 10). Jeg velger her å presentere de 20 mest populære navna i tabell 43, men analysen i sin helhet er gjort på bakgrunn av den totale representasjonen i korpuset.

Navn	Tot.	Tot. %	N	N%	N %	K	K	K %	S	S%	S %	B	B%	B %
Petra	55	3,0	20	44	33,9	0	0	0,0	18	23	18,2	7	30	23,2
Johanna	38	2,1	11	24	25,6	1	13	14,0	15	20	20,9	2	9	9,1
Hansine	34	1,8	10	22	26,6	0	0	0,0	12	16	19,1	6	26	31,2
Kristine	23	1,2	3	7	10,4	1	13	20,9	12	16	24,8	5	21	33,9
Jensine	23	1,2	8	17	18,8	3	39	42,6	3	4	4,2	3	13	13,8
Antona	16	0,9	6	13	33,1	0	0	0,0	4	5	13,2	2	9	21,6
Indianna	9	0,5	0	0	0,0	0	0	0,0	6	8	37,9	3	13	62,1
Emelie	9	0,5	4	9	47,9	0	0	0,0	4	5	28,6	1	4	23,4
Pauline	9	0,5	3	7	18,2	1	13	36,6	1	1	3,6	2	9	23,8
Johanne	9	0,5	5	11	45,6	0	0	0,0	1	1	5,5	2	9	35,7
Oldine	8	0,4	2	4	18,2	1	13	54,7	5	7	27,1	0	0	0,0
Alberta	8	0,4	2	4	28,8	0	0	0,0	5	7	43,0	1	4	28,2
Olianna	8	0,4	1	2	13,5	0	0	0,0	5	7	40,4	1	4	26,4
Kristianna	7	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	5	7	43,3	2	9	56,7
Oline	7	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	5	7	46,7	1	4	30,6
Emilie	7	0,4	1	2	8,5	1	13	51,4	3	4	15,3	0	0	0,0
Alberte	7	0,4	2	4	21,2	0	0	0,0	1	1	6,3	2	9	41,6
Ågesine	6	0,3	0	0	0,0	1	13	43,2	1	1	4,3	3	13	42,1
Karoline	6	0,3	2	4	28,7	0	0	0,0	1	1	8,6	0	0	0,0
Magna	6	0,3	2	4	28,7	0	0	0,0	1	1	8,6	0	0	0,0
	295	16,0	82	179		9	118		108	141		43	184	

Totalt avledninger:

Sum 100	434	23,5	120	262		14	184		151	197		63	269	
---------	-----	------	-----	-----	--	----	-----	--	-----	-----	--	----	-----	--

Tabell 43: Avledninger – kvinner 1900 – i perspektiv av navnemoter

I 1865-korpuset var tallet på ulike avledningsnavn 57. Den relative frekvensen for kategorien var da på 10,0 %. I perioden fra og med 1866 er den relative frekvensen steget til 23,5 %, det er altså snakk om en markant økning sammenlikna med forrige

periode. I 1900-korpuset finner vi 46 av 100 ulike navn i bruk i bruk i den norske gruppa, 12 ulike navn i den kvenske, 52 i den samiske, 32 i den blanda gruppa og 44 i gruppa for uregistrerte. Det er for øvrig 52 ulike navn med ett belegg i denne kategorien (vedlegg 10).

Det er altså samisk gruppe som har flest ulike avledningsnavn i bruk i 1900-korpuset, kanskje noe overraskende. Av de reint etniske gruppene er det likevel norsk gruppe som har den prosentvis største oppslutningen med 26,2 % i denne perioden, mot 21,7 % i perioden før 1865. I kvensk gruppe er den relative frekvensen for representasjon av kategorien nå 18,4 %. I forrige periode var den relative frekvensen 18,0 %. I samisk gruppe finner vi at 19,7 % av de samiske kvinnene bærer et avledningsnavn. I forrige periode var den relative frekvensen i denne gruppa på 3,7 %. I blanda gruppe var den relative frekvensen 16,4 % i forrige periode. Nå er tallet steget til 26,9 %. I uregistrert er gruppe er oppslutningen 27,3 %. Kategorien er altså i vekst i alle grupper sammenlikna med forrige periode.

Om vi ser bort fra de med blanda etnisitet, viser de relative frekvensen at kategorien er mest brukt av norske kvinner gjennom hele hundreåret. Dette er ellers i tråd med hypotesen min om at det er nordmennene som i størst grad følger navnemotene. Det viser seg imidlertid at avledninger er populære også blant de kvenske kvinnene, og vi ser at prosentandelen for kategorien har vært stabil gjennom hundreåret også i denne gruppa. Den største økningen mellom periodene finner vi altså hos de samiske kvinnene, dvs. en økning på 16 prosentpoeng fra den ene perioden til den andre.

Navnemoten syns altså å spre seg fra nordmenn og kvener til samene. At avledninger er noe mindre brukt blant kvener enn nordmenn, kan være en refleks av at navnetypen trolig var noe mindre utbredt i Sverige og Finland enn i Norge og Danmark. Det er ellers skrevet lite om denne navnetypen i Sverige og Finland. Avledningsnavna markerer seg ellers ikke spesielt på topplistene til de ulike gruppene. Det er de tradisjonelle navna som hovedsaklig er i bruk gjennom 1800-tallet, men vi finner altså en viss ”oppmykning” mot slutten av hundreåret.

Hvordan kommer så populariteten for denne kategorien til uttrykk i Lyngen sammenlikna med mer sentrale områder – i perspektiv av urbane vs. rurale områder?

I en undersøkelse av fornavn basert på kirkebøkene i Vor Frues Sogn i København fra

1650-1950, av Meldgaard (1990), har hun blant anna analysert forekomsten av moverte⁶⁴ kvinnenavn i denne perioden og kontrastert disse mot ”ikke-moverte” kvinnenavn (en betegnelse hun bruker for alle andre navnetyper uavhengig av kategori). Jeg har brukt en annen terminologi enn Meldgaard, men i stor grad omfatter avledninger hos meg *moveringer* hos Meldgaard. Avledninger i undersøkinga mi omfatter også navn som ikke er avleda over kjønns skillet, som for eksempel *Gurine* og *Indianna*. Dette er ikke tilfellet hos Meldgaard. De aller fleste av navna som kommer inn under kategorien avledninger hos meg har likevel base i et mansnavn.

Meldgaard finner at ved inngangen til 1800-tallet er nesten halvparten av alle leksikalske kvinnenavn i sognet moveringer, dvs. 45,3 %. I 1865 er prosentandelen for disse navna steget til 46,7 % (Meldgaard 1990:174). Fra 1865 og fram til 1900 faller populariteten for navnetypen, og den er i år 1900 representert med 26,2 % (loc.cit.). I denne perioden overtar de ”ikke-moverte” kvinnenavna. Populariteten for navna er altså på topp i midten av hundreåret.

I undersøkelsesområdet mitt finner jeg altså at avledninger utgjør 10, 0 % av navnetilfanget blant kvinnene i perioden fram til 1865. I perioden 1866-1900 finner vi altså en markant økning i popularitet. Representasjonen i 1900-korpuset er, som nevnt over, steget til 23,5 %. Sammenlikna med talla fra undersøkinga til Meldgaard, er det altså store forskjeller. Mens om lag halvparten av kvinnene i Vor Frues Sogn i København på midten av 1800-tallet har et movert kvinnenavn, er det for Lyngen-kvinnene ikke snakk om flere enn en tidel i samme periode. Mens populariteten for disse navna i København altså synker mot slutten av hundreåret, stiger den i Lyngen, men når aldri samme popularitetsnivå som i storbyen i samme periode.

Årsaka til forekomsten av navnetypen utover hundreåret og populariteten generelt, må vi se i sammenhengen urbane vs. rurale områder. Mens København er et kulturelt sentrum i Norden, er Lyngen et typisk utkantstrøk lengst nord i Norge med en flerkulturell befolkning som i hovedsak lever av jordbruk og fiske. Navnemoten gjør sitt inntog seinere i Lyngen og når aldri samme grad av popularitet på 1800-tallet sammenlikna med Vor Frues Sogn i København. Undersøkinga mi viser altså det ”allmenne” mønsteret for spredning av navn, dvs. fra sentrum til periferi, og videre: Fra

⁶⁴ Avledningsendelsene her, er *-a/-e*, *-ina/-ine*, *-ia/-ie*, *-etta/-ette*, *-ea* og *-ita/itte* (Meldgaard 1990:162).

arnested i europeiske konge- og fyrstedømmer til den vanlige, i denne sammenheng, kvinne i folket. Dette har igjen sammenheng med at kulturelle impulser fra land utenfor Norden først kommer til Danmark og Sverige før de gjør sine inntog i Norge (Alhaug 2004:122). At populariteten ikke når de store høyder i Lyngen sammenlikna med sognet i København, kan også ses i sammenheng med at tradisjonelle navn fortsatt står relativt sterkt i Lyngen også mot slutten av 1800-tallet.

Avledningene markerer seg dessuten i mindre grad på topplistene til kvenene og samene sammenlikna med nordmennene. En del av forklaringa kan ha sammenheng med at mange av disse navna har et ”unorsk” trykk, for eksempel /pau:’line/. Samisk og finsk har fast trykk på første stavelse, og navna ville i så måte få en ”stigmatiserende” uttale. Det som likevel taler i mot dette som forklaringsgrunnlag er at vi finner en markant økning i bruk av avledninger blant de samiske kvinnene i siste periode, noe som kan ha sammenheng med at det fremmede trykkmønsteret blir erstatta av et ”hjemlig”, slik det er registrert andre steder i Norge, som på det indre Østlandet: /pø:l:ine/.

11.1.1 Konklusjon – avledninger, kvinner 1900

Vi finner en nesten fordobling av antall ulike avledningsnavn i bruk i siste periode sammenlikna med første, og den relative frekvensen for kategorien er mer enn fordoblet. Vi finner prosentvis størst oppslutningen i norsk gruppe i begge perioder, men kategorien er mye brukt av kvenske kvinner også. Den største prosentvise økningen fra første til siste periode finner vi likevel i samisk gruppe, en økning på altså 16 prosentpoeng. Navnemoten kommer seinere til Lyngen sammenlikna med Vor Frues Sogn i København, noe vi kunne forvente ut fra perspektivet urbane vs. rurale områder, og når aldri samme dimensjoner som i storbyen København.

11.2 -ine-navna i Lyngen FT 1865 vs. FT 1900

I kapittelet over har jeg undersøkt forekomsten av avledninger hos kvinner og sammenlikna Lyngen med et kirkesogn i København i tilsvarende periode. Inn under avledninger kommer altså -ine navna (og det mindre frekvente -ina), en navnemote som blir spesielt populær i Norge på 1800-tallet. Denne navnemoten har altså utspring i

Frankrike og sprer seg derfra til andre land. Til Norge kommer den via Danmark.⁶⁵ I Norge får navnemoten størst utbredelse i urbane områder, spesielt i byene omkring Oslofjorden, og noe mindre i kystbyer lenger nord (Alhaug 1990:137).

I en undersøkelse Alhaug (1990) har gjort av forekomsten av *-ine*-navna i Norge⁶⁶ finner han i folketellinga av 1801 at den prosentvise andelen for *-ine*-navna⁶⁷ er på 3,01 %, Norge sett under ett. Høgest prosentandel er det altså i områdene omkring Oslofjorden, som i Drammen med 9,3 % og i Oslo med 8,6 %. Han finner at kontrasten mellom urbane og rurale områder er stor. På landsbygda er prosentandelen på om lag 1,0 %. Alhaug (op.cit.:137) ser denne forskjellen i sammenheng med at den kulturelle påvirkningen fra Danmark avtar jo lenger ut fra byene man kommer, og at norsk språk ikke er påvirket av dansk i like stor grad i rurale områder som i byene.

Alhaug har videre undersøkt *-ine*-navna i folketellingene av 1865 og 1900 for Nord-Norge, dvs. Finnmark, Troms og det meste av Nordland.⁶⁸ Han finner her at den prosentvise andelen for navna i første posisjon i perioden 1800-1864 er på 13,1 %, mens den i perioden mellom 1865 og 1900 er på 14,0 % (op.cit.:144). Prosenttalla er høge om vi ser det i forhold til populariteten på landsbasis før overgangen til 1800-tallet, der oppslutningen var på 3,01 %. Navnemoten er altså svært populær i Nord-Norge på 1800-tallet.

Jeg har undersøkt *-ine*-navna i tilsvarende perioder i Lyngen.⁶⁹ I 1865-korpuset finner jeg 76 navnebærere, fordelt på 20 ulike navn (vedlegg 11). Disse utgjør 5,0 % av kvinnene i området. Den største oppslutningen finner vi likevel hos de norske kvinnene der den relative frekvensen er på 11,7 % i egen gruppe. Hos de kvenske kvinnene er oppslutningen omtrent lik, dvs. 11,6 %. I blanda gruppe finner vi at 5,9 % bærer et *-ine*-navn. I samisk gruppe derimot, er den relative frekvensen på 1,5 %. Navnetypen er altså ikke representert blant samiske kvinner i stor grad i første halvdel av 1800-tallet.

⁶⁵ En av de første forekomstene for *-ine*-navna i Danmark er hos den danske prinsessen *Wilhelmine Ernestine*, født 1650 (Meldgaard 1990:160).

⁶⁶ Korpuset er på 447 578 personer. Bergen er ikke med i denne undersøkinga.

⁶⁷ Navn med suffikset *-ina* er inkludert i disse prosentbergingene.

⁶⁸ På dette tidspunktet (1990) mangla det noen kommuner i det sørlige Nordland i RHD-materialet.

⁶⁹ Suffikset *-ina* inngår også i min undersøkelse.

I perioden mellom 1866 og 1900 øker navnetypen i popularitet: Tallet på ulike navn har økt fra 20 i første periode til 75 i siste. Navnetypen er nå i bruk av 166 navnebærere som utgjør 9,0 % av alle kvinnene i 1900-korpuset. Den relative frekvensen i den norske gruppa tangerer prosenttallet for navnetypen i det samla korpuset, dvs. 9,0 %, noe som er en liten prosentvis nedgang i gruppa sammenlikna med forrige periode (11,7 %). I kvensk gruppe er den relative frekvensen nå på 11,8 %, altså omtrent den samme som i forrige periode. Blant de samiske kvinnene har den relative frekvensen steget fra 1,5 % til 6,9 %. I blanda gruppe bærer 12,0 % av kvinnene et *-ine*-navn. I uregistrert gruppe er den relative frekvensen for navnetypen 11,1 %.

Prosenttalla i Lyngen for første periode (5,0 %) samsvarer ikke med prosenttalla for *-ine*-navna i undersøkinga til Alhaug i samme periode (13,1 %). Vi finner at navna øker i popularitet i Lyngen utover mot overgangen til 1900-tallet (9,0 %), men det er altså et skille på om lag 5 prosentpoeng sammenlikna med undersøkinga til Alhaug i samme periode (14,0 %). Forskjellen var enda større i første halvdel av 1800-tallet, altså 5,0 % i Lyngen mot 13,1 % for hele landsdelen.

I første periode viser det seg at norsk og kvensk gruppe har omtrent lik oppslutning av denne navnetypen: Vi finner 12 ulike navn hos de norske kvinnene og 13 hos de kvenske. I både samisk og blanda gruppe finner vi 7 ulike navn i bruk. Etter 1866 er det kvensk gruppe som har prosentvis størst oppslutning av denne navnetypen (11,8 %). Det er 7 ulike *-ine*-navn i bruk blant de kvenske kvinnene i denne perioden. (Vi må likevel ha in mente det er få registrerte kvener i denne perioden sammenlikna med første halvdel av hundreåret, og resultata knytta til denne gruppa vil derfor ikke være like pålitelige som for de andre gruppene som er større.) Til sammenlikning finner vi 19 ulike navn i bruk blant de norske kvinnene og 25 blant de samiske, mens det er 15 i blanda og 20 i uregistrert gruppe.

Det er altså de samiske kvinnene som tar *-ine*-navna i bruk i størst grad mot slutten av hundreåret, om vi forholder oss til tallet på ulike navn og i forhold til popularitetsøkningen for navnetypen fra den ene perioden til den andre. Ser vi dette i lys av Bourdieu og oppfatningen om at det er den dominerende samfunnsgruppa som viser vei for nye smakspreferanser, stemmer dette til en viss grad om vi overfører teorien hans til å gjelde de etniske gruppene i Lyngen. I første periode er navnetypen knapt i bruk i den samiske befolkningen, mens vi altså finner størst, og omtrent lik,

oppslutning blant nordmenn og kvener. I følge Bourdieu vil lågere sosiale lag ta etter smaken og holdningene til overklassa i et forsøk på å utjevne skillelinjene mellom de sosiale gruppene. Om vi lar samene representere lågere sosiale lag, viser analysen altså at de samiske kvinnene tar i bruk navnetypen i større grad utover 1800-tallet. Men vi finner likevel at de kvenske kvinnene i stor grad tangerer de norske i bruk av disse navna i begge perioder, noe som avviker fra hypotesen min om at det er den dominerende gruppa, om vi lar nordmennene representere det øvre sosiale lag, som innfører nye (navne)moter. Når det er sagt, kan det likevel være verdt å peke på at kvenene til en viss grad kan ha tatt med denne skikken fra Sverige og Finland.

I lys av Bourdieus teorier kunne vi forvente at populariteten for disse motenavna vil synke i den norske befolkningen mot slutten av hundreåret, i takt med at de gjør sitt inntog i andre deler av befolkningen. Ifølge Bourdieu vil nettopp et slikt fenomen kunne komme til syne: Når motene er i ferd med å bli allmenne, synker populariteten i øvre sosiale lag. Dette kommer ikke til uttrykk i undersøkinga mi, om vi altså lar nordmennene representere det øvre sosiale sjikt. Populariteten må sies å være relativt stabil hos de norske kvinnene, til tross for at vi finner en viss nedgang i relativ frekvens i den norske gruppa, dvs. fra 11,7 % før 1865 til 9,0 % i siste periode – tallet på ulike navn i bruk har likevel økt.

11.2.1 Konklusjon *-ine*-navna i Lyngen

Alhaug (op.cit.) har påvist at *-ine*-navna økte i popularitet utover på 1800-tallet. Mens 3,0 % av norske kvinner hadde et slikt navn i 1801-tellinga, hadde denne navnetypen økt til 13,1 % i Nord-Norge perioden 1800-64. Alhaug oppgir ikke statistikk for Sør-Norge fordi folketellingsmaterialet for Sør-Norge ikke var fullstendig i 1990. I Lyngen finner vi at populariteten til disse navna ikke samsvarer med populariteten for landsdelen i perioden før 1865. Det er i denne perioden et skille på 8,1 prosentpoeng sammenlikna med Alhaugs undersøkelse. I siste halvdel av hundreåret stiger navna i popularitet, men de kommer aldri på et slikt nivå at det tangerer populariteten i landsdelen i samme periode. Konklusjonen for bruk av *-ine*-navna i Lyngen må bli: Navnemoten er omtrent like populær blant de norske og kvenske kvinnene i begge perioder. Vi finner at de samiske kvinnene tar i bruk *-ine*-navna i stigende grad i siste halvdel av 1800-tallet. Undersøkinga viser at populariteten blir noe mindre i den norske gruppa mot slutten av hundreåret. Sammenlikna med prosenttalla for hele landsdelen, er

navna mindre i bruk i Lyngen.

11.3 Kortformer – kvinner 1900

Kort- former	Tot.	Tot.%	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %
Hilda	27	1,5	9	20	15,0	6	79	60,4	5	7	5,0	3	13	9,8
Nille	18	1,0	4	9	22,7	0	0	0,0	9	12	30,5	2	9	22,2
Nelle	13	0,7	3	7	20,3	0	0	0,0	5	7	20,2	3	13	39,8
Elea	12	0,6	2	4	21,4	0	0	0,0	9	12	57,6	1	4	21,0
Elise	9	0,5	0	0	0,0	0	0	0,0	3	4	17,1	0	0	0,0
Elia	8	0,4	2	4	35,8	0	0	0,0	6	8	64,2	0	0	0,0
Mina	8	0,4	1	2	10,4	0	0	0,0	3	4	18,7	2	9	40,7
Janna	4	0,2	1	2	24,1	0	0	0,0	2	3	28,8	1	4	47,1
Sandra	4	0,2	0	0	0,0	2	26	75,5	0	0	0,0	2	9	24,5
Ragna	3	0,2	1	2	25,6	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Tea	3	0,2	1	2	11,8	1	13	71,1	0	0	0,0	0	0	0,0
Trine	3	0,2	2	4	57,9	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Brita	2	0,1	1	2	33,8	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	66,2
Janne	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0
Nanna	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0
Vally	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	29,1	0	0	0,0
Abel	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ema	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Emmy	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Gusta	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Harda	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Jette	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Leonore	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Lisa	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Magda	1	0,1	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Mally	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Mille	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Minka	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Nilla	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Stine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0
Sum: 30	134	7,2	32	70		9	118		49	64		15	64	

Tabell 44: Kortformer – kvinner 1900

Et nytt fenomen på 1800-tallet er altså at kortformer og kjæle navn kommer inn i navnetilfanget som døpenavn etter å ha vært uoffisielle navn i en periode (Gustafsson 2002:134). Jeg har også her valgt å presentere alle navna i tabell 44 fordi det er få belegg av svært mange navn.

I forrige periode var det indikasjoner på at kategorien var i vekst i første halvdel av 1800-tallet. Norsk og kvensk gruppe hadde da omtrent lik oppslutning i bruk av kortformer, mens kategorien var representert i liten grad i den samiske befolkningen (pkt. 8.5). Ved undersøkinga av 1865-korpuset var det 25 ulike navn i bruk, fordelt på 77 navnebærere, og den relative frekvensen for kategorien var på 5,1 %. Ved undersøkinga av 1900-korpuset finner 134 navnebærere for kategorien. Den relative frekvensen har økt til 7,2 %, mens tallet på ulike navn er steget til 30.

Den relative frekvensen for kategorien i norsk gruppe var på 11,1 % i forrige periode, og vi fant 11 ulike navn i bruk. I denne perioden er den relative frekvensen lågere i denne gruppa, dvs. 7,0 %, men vi finner 16 ulike navn i bruk. I kvensk gruppe var den relative frekvensen 10,4 %, og vi fant 14 ulike navn i bruk. I denne perioden finner vi kun 3 ulike navn, mens den relative frekvensen er steget til 11,8 % – men det er ei lita kvensk gruppe i perioden, og *Hilda* trekker prosentandelen opp, så resultatata må leses i lys av dette.

Den samiske gruppa hadde svært liten representasjon av kortformer i forrige periode: Den relative frekvensen var da på 1,6 % (tabell 13). Den er nå steget til 6,4 %. Mens det i første halvdel av hundreåret var 9 ulike navn i bruk blant de samiske kvinnene, er det nå snakk om 13 ulike navn. Kortformene vinner altså innpass i større grad også blant de samiske kvinnene mot slutten av 1800-tallet. Dette er nok en indikasjon på at de samiske kvinnene ikke er så tradisjonsbundne sammenlikna med forrige periode (jf. pkt. 11.1).

Resultata for blanda gruppe: Den relative frekvensen var 7,8 % i forrige periode. For 1900-korpuset er den relative frekvensen sunket til 6,4 %. I forrige periode fant vi 10 ulike navn i bruk. Nå finner vi 8. I uregistret finner gruppe vi 16 ulike navn, og den relative frekvensen er 9,2 %.

Om vi undersøker enkeltnavna og sammenlikner med forrige periode, finner vi at *Hilda* er den mest brukte kortformen i 1900-korpuset. Den er i bruk i alle grupper. *Hilda* var ikke i bruk i forrige periode og er altså helt nytt i navnetilfanget. *Hilda* er for øvrig et motenavn i Sverige under hele 1800-tallet (Klintberg 2005:44) og får økt popularitet også i Norge mot slutten av 1800-tallet (NPL II). *Nille*, *Nelle* og *Elea* var blant de mest vanlige i 1865-korpuset (pkt. 8.5) og er blant de mest brukte også mot slutten av hundreåret. *Elise* hadde ett belegg i forrige periode. Mot slutten av hundreåret er det 9 kvinner som bærer dette navnet. Navna som jeg har nevnt her, syns ellers å være de eneste som syns å befeste seg i navnetilfanget. Sammenlikna med forrige periode finner vi ellers kun *Trine* (3 nb.) og *Stine* (1 nb.) fra forrige periode i 1900-korpuset. Oppsummert: Vi finner 6 av navna fra forrige periode i bruk i siste halvdel av 1800-tallet, mens tallet på ulike navn er steget fra 25 til 30.

11.3.1 Konklusjon kortformer – kvinner 1900

Vi finner en viss vekst av kategorien kortformer. Det er en økning på omtrent 2 prosentpoeng fra forrige periode. Det er dessuten noen flere ulike navn i bruk mot slutten av 1800-tallet. Mens den relative frekvensen er noe lågere i norsk gruppe i denne perioden, er til gjengjeld antall ulike navn flere. Dette indikerer videre at innovasjoner lettere får innpass i denne gruppa enn hos de andre, noe som jo andre deler av analysen også har vist. Sammenlikna med forrige periode finner vi størst vekst av kategorien relatert til samisk gruppe. Dette indikerer en større ”vilje” til å ta i bruk nye navn. Det viser seg at det er et stort antall ulike kortformer i bruk på 1800-tallet, men det er få enkeltnavn som syns å befeste seg i navnetilfanget. Sammenlikna med populariteten for avledningsnavna må konklusjonen bli at kortformene ikke markerer seg i like stor grad i perspektiv av motenavn.

11.4 ”Nye navn” blant menn – 1800-tallet

Det dukker opp nye fenomen i navngivinga også blant menn utover 1800-tallet. Det dreier seg da om ulike navnlagingskombinasjoner, som avledninger, latiniseringer – som trolig ble oppfatta som ”fine” blant allmuen (pkt. 3.7.4), nye sammensetninger (3.7.5) og fenomenet slektsnavnstypologiske fornavn (pkt. 3.7.7). Avledninger er jo en navnetype som kommer til uttrykk blant kvinnenavna spesielt og står spesielt sterkt hos kvinner, sammenlikna med menn (Kruken 1982:63).

FT 1865	Kat.	Totalt	%tot.	N	K	S	B	U
Bertinus	AV	1	0,1	0	0	0	1	
Ankronius	LAT	1	0,1	1	0	0	0	
Olaus	LAT	2	0,1	0	0	2	0	
Sum:		4	0,3	1	0	2	1	
FT 1900								
Analdor	AV	1	0,0	0	0	0	0	1
Neldor	AV	1	0,0	0	0	0	0	1
Agnor	AV	1	0,0	1	0	0	0	0
Bergitton	AV	1	0,0	0	0	0	1	0
Berton	AV	1	0,0	1	0	0	0	0
Estinus	AV	1	0,0	1	0	0	0	0
Gurinus	AV	1	0,0	1	0	0	0	0
Marinius	AV	2	0,1	2	0	0	0	0
Marinus	AV	1	0,0	0	0	1	0	0
Pareli	LAT	1	0,0	1	0	0	0	0
Sverdrup	SL	2	0,1	1	0	0	0	1
Arent	SL	1	0,0	1	0	0	0	0
Astrup	SL	1	0,0	1	0	0	0	0
Hagerup	SL	1	0,0	1	0	0	0	0
Indahl	SL	1	0,0	1	0	0	0	0
Jenberg	SM	1	0,0	0	0	0	0	1
Sedolf	SM	3	0,1	1	0	0	1	1
Astur	SM	1	0,0	0	0	0	1	0
Lydvard	SM	1	0,0	1	0	0	0	0
Sigfrid	SM	1	0,0	1	0	0	0	0
Signvald	SM	1	0,0	0	0	1	0	0
Sum: 21		25	1,2	15	0	2	3	5

Tabell 45: Navnemoter blant menn – 1800-tallet

Slektsnavn i bruk som fornavn er en skikk som kommer i bruk blant menn, men det finnes faktisk eksempler på at disse også blir lagt til fornavnet hos kvinner (op.cit.:64). Tendensen til å ta slektsnavn i bruk som fornavn kommer sterkest til uttrykk i Nord-Norge.⁷⁰ Jeg vil her undersøke nærmere hvilken sosial gruppe navnbærerne med et

⁷⁰ Se Samuelsen 1999.

slektsnavnstypologisk fornavn tilhører. Jeg har jo en hypotese om at det er nordmennene som følger navneimpulser i samtida i størst grad. Dette stemte i stor grad ved undersøkinga av kvinnenavna. Jeg vil her kort undersøke om dette er tilfelle også for menn.

Av kategoriene nevnt over finner vi 24 ulike navn i bruk på 1800-tallet. I 1865-korpuset er det ikke snakk om flere enn 3 ulike navn fordelt på 4 navnebærere: *Bertinus* (AV), *Ankronius* (LAT) og *Olaus* (LAT). Etter 1865 finner vi 21 ulike navn i bruk blant mennene i Lyngen. Navnetypene blir altså mer populære utover hundreåret. Blant avledningsnavna finner vi *Analdor*, *Neldor*, *Agnor* og *Bergitton*. Vi finner ei latinisering: *Pareli*. *Pareli* er for øvrig en variant av *Parelius*, som i norsk sammenheng opprinnelig er et stedsnavn (med base i Solvorn i Luster eller Solnør i Ørskog) og som har fått gresklatinsk oversettelse (NPL II). Av nye sammensetninger finner vi *Jenberg*, *Sedolf*, *Astur*, *Lydvard*, *Sigfrid*⁷¹ og *Signvald*. De slektsnavnstypologiske fornavna som er representert, er *Sverdrup*, *Arent*⁷², *Astrup*, *Hagerup* og *Indahl*.

Av totalt 29 navnebærere for disse kategoriene under hele 1800-tallet, finner vi 16 i den norske gruppa. I samisk gruppe finner vi 4 navnebærere, i blanda gruppe finner vi 5 og i uregistrert gruppe 5. Det kan være verdt å merke seg at vi ikke finner et eneste belegg for noen av navna i disse kategoriene blant kvenene, verken i 1865-korpuset eller 1900-korpuset. Årsaka til dette kan ha sammenheng med at det er svært få registrerte kvener i perioden da disse kategoriene gjør sitt inntog i navneskikkene, dvs. seinere halvdel av 1900-tallet.

Konklusjonen må bli at det er nordmennene som i størst grad tar disse ”nye” navna i bruk, noe som er i tråd med hypotesen min om at det er denne gruppa som først fanger opp nye impulser i tida. Når det er sagt, er det likevel verdt å poengtere at dette ikke en navnemote som har direkte utspring i øvre sosiale lag, jf. ”normalt” spredningsmønster for navnemoter. Det er her snakk om ”lån” av opphavlige slektsnavn, og det i hovedsak ”småkårsfolk” som tar disse i bruk, lånt fra ”høgstatusfolk” som prester og væreiere (Alhaug 1989:105).

⁷¹ *Sigfrid* kan være innlånt fra Tyskland, men uavhengig av dette kan navnet også være laga på norsk grunn – uten kjennskap til det tyske navnet.

⁷² Alternativt kan navnet tolkes som variant av fornavnet *Arnt*.

Samla sett skiller ikke disse kategoriene seg ut frekvensmessig sett: I 1900-korpuset utgjør disse navna 1,2 % av et samla korpus (pkt. 9.1). Jeg har undersøkt *latiniseringene* og de *slektsnavnstypologiske fornavna* i korpuset nærmere, da det primært er disse som oppfattes til å være ”fine” av folk fra lågere sosiale lag. Avledninger kan i større grad ses i sammenheng med reine oppkallingskikker.

Vi finner at *Ankronius* (f. 1851) er sønn av ”husmann med jord” og skredder. *Gregus* (f. 1828) ”forpleies for det offentlige”. *Pareli* (f. 1897) er sønn av ”selveiende gårdbruker og fisker”. Far til *Olaus* (f. 1848) er gårdbruker/leilending. Når det gjelder slektsnavnstypologiske fornavn, finner vi at *Sverdrup* (f. 1881) er ”grubearbeider” og sønn av ”Gårdbruker S og fisker”. *Arent* (f. 1899) er sønn av ”fisker og selveiende gårdbruker”. *Astrup* (f. 1898) er sønn av en fisker. *Hagerups* (f. 1900) far er oppført med ”fiskeri” som yrke. For *Indahl* (f. 1894) er ikke far oppgitt – moren heter Maren Nilsen (f. 1866) og lever av ”kreaturstel”.⁷³

I lys av oppfatninga om at det er lågere sosiale lag som først og fremst tar disse navna i bruk, må konklusjonen for Lyngen-samfunna bli at disse navna også her er i bruk av folk som ikke kan karakteriseres å høre til øverst på den sosiale rangstigen. Hvorfor foreldre ga barna sine navn som ble oppfatta til å være ”fine”, kan kanskje ses i sammenheng med et ønske om å kompensere sosialt, og at det implisitt i navnevalga ligger et ønske, eller håp, om et bedre liv for neste generasjon. Hvem som kan ha fungert som navnemodeller for disse navna, kan være ei utfordring å finne ut av. Johan Sverdrup (1816-92) er en sentral politisk aktør som statsminister og leder for Venstre mot slutten av 1800-tallet, og det er vel sannsynlig at han har fungert som navnemodell for noen foreldre.

11.4.1 Konklusjon navnemoter blant menn – 1800-tallet

Undersøkinga viser at det er nordmenn som gruppe som i størst grad tar disse nye kategoriene inn i navnetilfanget. Dette er et interessant element også med tanke på kreativitet. Vi finner altså ikke ett belegg for noen av disse kategoriene i den kvenske gruppa, og få i den samiske. Dette kan indikere at den kvenske og samiske befolkningen trolig var for tradisjonsbundne til å ”våge” seg på slike nylaginger, som *Lydvard*,

⁷³ <http://www.rhd.uit.no/folketellinger>

Neldor og *Ankronius*. Vi finner heller ingen nye sammensetninger i samisk og kvensk gruppe, men kategorien er representert av nordmenn, blanda og uregistrert gruppe. Til slutt kan jeg nevne at navna *Neldor* og *Ågesine* er eksempler på navn som er ”laga” i Lyngen på 1800-tallet (NPL II).

12. KVENER FØDT I LYNGEN VS. INNVANDRA FRA SVERIGE OG FINLAND

Jeg har i analysen så langt påvist faktorer som indikerer at kvenene som er født i Lyngen har vært påvirket av svensk og finsk navnekultur. Det som er interessant i kvensk sammenheng, er å undersøke om vi kan finne paralleller mellom navngivinga for kvenene som er født i Lyngen, og kvenene i Lyngen som er registrert født i Sverige eller Finland. Viser det seg at det er likhetstrekk i navngivinga mellom kvenene i Lyngen og de som er registrert født utenfor Norge, bygger det opp under resultatene fra analysen så langt, dvs. at innvandrerne viderefører kulturimpulsene, altså navngivingsmønsteret, fra hjemlandet sitt. Dette vil jeg undersøke nærmere her.

I materialet mitt er det i folketellinga av 1865 registrert 125 kvenske kvinner og 112 kvenske menn som er født i Finland og Sverige. Jeg har valgt å presentere navna i 10-på-topp-lister, og det er de absolutte frekvensene som er presentert her.

12.1 10-på-topp – menn født i Sverige og Finland før 1865

I undersøkinga av topplistenavna for de kvenske mennene som er født i Lyngen før 1865, finner vi at de 10 mest populære navna i perioden er *Johan, Hans, Isak, Nils, Peder, Jens, Lars, Johannes, Karl* og *Ole* (pkt. 5.5). Vi finner at *Johan* er rangert på topp også hos de som er født i Sverige og Finland. *Johan* er ellers et navn som er på topplistene til alle etniske grupper i Lyngen i denne perioden. Men *Johan* markerer seg spesielt med referanse til kvensk gruppe, dvs. med en relativ frekvens på 14,5 % i gruppa, mot 7,1 % totalt i korpuset (pkt. 5.5). *Isak* er også et navn som markerer seg blant de kvenske mennene i Lyngen, rangert på 3. plass på topplista med en relativ frekvens på 9,4 %, mot 2,7 % i hele korpuset (pkt 5.5). *Isak* er rangert som nr. 2 på topplista til de som er født i Sverige eller Finland.

Johannes er rangert på 3. plass hos de svensk-/finskfødte, og som nr. 8 på topplista til kvenene i Lyngen, sterkest representert i kvensk gruppe i perioden (pkt. 5.5). *Peder* er rangert på 4. plass på topplista til de som er født i Sverige og Finland, og som nr. 5 på topplista til de som er født i Lyngen. Navnet er mye brukt i alle etniske grupper. *Peder* er ei dansk skriftform, og her kan det være feil av manntallsføreren da den vanligste svenske forma er *Peter*.

På topplista til kvenene som er født utenfor Lyngen er ikke *Hans*, *Jens* og *Lars* representert. *Jens* er sterkest representert i norsk gruppe i 1865-korpuset, med en relativ frekvens på 9,1 % av navnebærerene i gruppa mot 2,9 % i et samla korpus (pkt. 5.4). Navnekulturelt sett har jeg sett hyppigheten av *Jens* i norsk gruppe i lys av dansk påvirkning. *Jens* er representert på topplista til de kvenske mennene i Lyngen, men vi finner ikke ett eneste belegg for navnet hos mennene som er registrert født i Sverige og Finland (vedlegg 12). At navnet er på 15-på-topp-lista til kvenene født i Lyngen, indikerer at navnet er tatt i bruk i den kvenske populasjonen etter påvirkning fra nordmennene.

Rang. nr.	Navn	Kat.	Nb.
1	Johan	T	23
2	Isak	B	18
3	Johannes	B	10
4	Peder	NJ	6
4	Nils	NJ	6
6	Erik	N	5
6	Henrik	NJ	5
6	Abraham	B	5
9	Gustav	N	4
10	Jakob	B	3
10	Salomon	B	3
			88

Tabell 46: 10-på-topp- menn født i Sverige og Finland før 1865

Hans er rangert på 2. plass på topplista til den kvenske gruppa i Lyngen, og er et navn som står sterkt generelt sett i den mannlige befolkningen i Lyngen i perioden. Vi finner samme fenomenet her: Det er ikke ett eneste belegg for navnet blant de svensk-/finskfødte i samme periode. *Lars* er rangert på 6. plass på topplista til kvenene i Lyngen: Vi finner én navnebærer blant de som er født i Sverige eller Finland (vedlegg 12).

Et annet interessant element i denne sammenheng er navnet *Erik*. *Erik* er rangert på 6. plass på topplista til de som er født utenfor Lyngen. Navnet er ikke på topplista til kvenene i Lyngen i samme periode. Jeg har over (pkt. 5.6) pekt på at vi kanskje kunne

forvente at navnet var hyppigere i bruk blant kvenene som en konsekvens av helgenkulten etter Erik den hellige. Dette er altså ikke tilfelle. I 1865 korpuset er det kun 2 belegg for *Erik* i kvensk gruppe. Jeg registrerer at *Erik* er på topplista til de svensk-/finskfødte i 1865-korpuset, mens navnet knapt er i bruk blant kvenene som er født Lyngen.

12.2 10-på-topp – kvinner født i Sverige og Finland før 1865

I folketellinga av 1865 er det 125 kvenske kvinner som er registrert født i Sverige eller Finland. De mest frekvente navna på topplista til de kvenske kvinnene født i Lyngen, er *Anne, Maria, Eva, Marie, Elen, Karoline, Beret, Hanna, Marta, Magdalene, Brita, Ingeborg* og *Grete*. *Anne, Elen* og *Beret* er populære i alle etniske grupper i perioden. De relative frekvensene viser at *Maria* er sterkest representert i kvensk gruppe med 6,8 % her, mot 2,0 % i et samla korpus. Videre er altså *Eva* et navn som markerer seg blant kvenene, med altså 6,4 % av de kvenske kvinnene, mot 2,5 % i et samla korpus Det samme gjelder for *Marie* der den relative frekvensen er 6,0 % i gruppa, mot 1,9 % totalt. Både *Maria, Eva* og *Marie* er på topplista til de svensk-/finskfødte kvenene. *Grete* og *Brita* står også sterkt med referanse til de kvenske kvinnene som er født i Lyngen (pkt 7.6), og *Grete* og *Brita* er blant de mest frekvente navna hos de svensk-/finskfødte.

Rang. nr.	Navn	Kat.	Nb.
1	Anne	NJ	17
2	Grete	T	13
3	Maria	B	12
3	Brita	KF	12
5	Eva	B	10
6	Marie	NJ	8
7	Elen	NJ	6
7	Beret	NJ	6
9	Katrine	KL	3
9	Sofie	KL	3
			90

Tabell 47: 10-på-topp – kvinner født i Sverige og Finland før 1865

Et moment i denne sammenheng er at i svensk navnetradisjon er det vanligste at for

eksempel *Anne* og *Grete* ender på *-a*. Det kan her være feil fra manntallsføreren i Lyngen, men det er likevel momenter som peker i mot dette. Jeg har tidligere vist til at *Anne* er kommet inn i svensk navnetilfang via fransk kulturpåvirkning (pkt. 8.1). Nå viser det seg imidlertid at perioden 1880-1884 er en sterk periode for forma *Anne* også i Finland (Kiviniemi 2006:333). Belegga for forma *Anne* blant de kvenske kvinnene, kan altså likegodt tilskrives direkte *finsk* påvirkning enn *svensk*. Forma *Grete* har jeg sett som en mulig påvirkning fra litteraturen (pkt. 7.6) – og forma *Grete* er ikke nevnt i materialet til Kiviniemi (op.cit.:337).

På topplista til kvenene som er født i Lyngen finner vi *Hanna* rangert som nr. 8. Vi finner ikke belegg for *Hanna* blant de svensk-/finskfødte (vedlegg 13). *Hanna* viser seg altså å stå sterkt blant de norske kvinnene spesielt (pkt. 7.5). Tilfellet med *Hanna* på topplista til de kvenske kvinnene i Lyngen kan indikere at dette er et navn som er tatt i bruk etter påvirkning fra norske kvinner (pkt. 7.5). De mest populære navna på topplista til kvenene født i Lyngen tangerer i stor grad plasseringa på topplista til de som er født i Sverige eller Finland.

12.3 Konklusjon – kvener i Lyngen vs. personer registrert født i Sverige eller Finland

Konklusjonen må bli at vi finner klare paralleller mellom navngivinga blant kvenene som er født i Lyngen, og de som er registrert født i Sverige og Finland. Undersøkinga av navngivinga for de svensk-/finskfødte bekrefter i større grad at foreldre viderefører navngivingsmønstre fra stedet de er vokst opp på. Samtidig finner vi navn på topplista til kvenene i Lyngen som det ikke er belegg for blant de svensk-/finskfødte i folketellingsmaterialet mitt, noe som indikerer at det i og med immigrasjonen skjer en endring i navnesystemet og en tilpasning til norskere navneskikk: Nye navn vinner innpass i navnesystemet, som *Jens* og *Hanna*, mens andre navn syns å måtte vike, som *Erik*.

13. DRØFTING AV RESULTATA UT FRA PROBLEMSTILLING OG HYPOTESER

Med utgangspunkt i folketellingene av 1865 og 1900 ønsket jeg å undersøke navngivinga i Lyngen på 1800-tallet. Formålet med oppgaven var å analysere navngivinga i de ulike etniske gruppene i området og mellom dem, og undersøke eventuelle likheter og ulikheter mellom gruppene. Jeg ønsket også å undersøke hvilke endringer som kunne komme til uttrykk fra den ene perioden til den andre. Jeg ønsket videre å finne forklaringer på foreldres valg av navn, og forsøke å finne ut av om det kunne være ulike motivasjonsfaktorer og navnekulturer knytta til de etniske gruppene. En sentral faktor i undersøkinga mi var kulturell tilhørighet i og med etnisitet, og hypotesene mine hadde bakgrunn i dette. Det religiøse perspektivet og den nordiske navnerenessansen har også vært sentrale faktorer i undersøkinga mi.

13.1 Analysen i perspektiv av hypotesene mine

- ”En overordna arbeidshypotese vil være at jeg forventer å finne forskjeller i navngivinga innafor de tre ulike folkegruppene. Dette med bakgrunn i nettopp kulturforskjeller, og videre ut fra tanken om ulike sosiale nettverk relatert til de ulike etniske gruppene.”

For meg ble det etter hvert naturlig å basere denne delen av undersøkinga på 1865-korpuset. Årsaka til dette er at det i denne perioden er klarere skiller i folketellingsmaterialet i forhold til registrert etnisitet, og derfor også større pålitelighet kildemessig. For 1900-korpuset blir de etniske skillelinjene mer diffuse, vi opplever ei større blanding på tvers av folkegruppene og vi får i tillegg ei uregistrert gruppe.

Ved undersøkinga av topplistene til den mannlige delen av 1865-korpuset finner jeg at flere navn er populære i alle de etniske gruppene, som *Peder* og *Ole*, navn med lang tradisjon i skandinavisk navnekultur. Videre viser det seg at de nordisk justerte navna som kategori i stor grad dominerer på topplistene til alle gruppene. De relative frekvensene for topplistene viser at det er en svært stor konsentrasjon av få navn i alle grupper, størst altså i samisk gruppe. Dette har jeg tolket i retning av at oppkallingsskikkene står sterkt generelt sett i befolkningen i perioden, sterkest altså i

samisk gruppe.

Videre finner jeg at flere av navna er populære med referanse til ulike etniske grupper, som *Jens* hos nordmennene, *Isak* og *Johannes* hos kvenene og *Anders*, *Mikkel*, *Erik* og *Mons* hos samene, mens blanda gruppe i stor grad viser et tverrsnitt av navna i bruk i de ulike etniske gruppene. Tendensen til at ulike navn synes å fungere som ”etnisitetsmarkører” kommer også klarere til uttrykk ved en nærmere undersøkelse av de ulike kategoriene. Kort oppsummert: Undersøkinga viser at nordmennene i størst grad følger navneimpulsene Norge sett under ett, og resultata indikerer påvirkning fra Tyskland og Danmark. Analysen av kvensk gruppe indikerer påvirkning fra svensk og finsk navnekultur. I samisk gruppe finner jeg stor konsentrasjon av få navn – de fleste av disse har lang og solid forankring i europeisk kirketradisjon – noe som indikerer at oppkallingsskikkene står svært sterkt. Flere av de ”typiske” samiske navna er ikke i bruk blant nordmennene.

Ved undersøkinga av kvinnenavna i 1865-korpuset finner jeg i stor grad samme tendenser som ved undersøkinga av mannsnavna. Også her finner jeg en overvekt av nordisk justerte navn, og de relative frekvensene for topplistene viser en stor konsentrasjon av få navn – også her størst med referanse til samisk gruppe. Tendensen til at ulike navn er populære i ulike grupper kommer til uttrykk også ved denne delen av undersøkinga: *Anne/Anna* og *Hanna* i norsk gruppe, *Marie* og *Brita* blant kvenene og *Beret*, *Marit* og *Inger* i samisk gruppe, mens blanda gruppe også her viser et tverrsnitt av navnetilfanget i de andre gruppene.

Vi finner at også kvinnene i den norske populasjonen er knytta til navneimpulser i norsk samtid. I tillegg har de norske kvinnene flest ulike navn i bruk og synes å være mest åpne for innovasjoner i navnetilfanget. Vi finner størst innslag av moteriktige navn, som avledninger og kortformer. Analysen viser at de kvenske kvinnene er knytta opp mot svensk og finsk navneskikk. Navna på topplista til de samiske kvinnene er i stor grad nordisk justerte navn – altså en indikasjon på at oppkallingsskikkene står sterkt også blant kvinnene i den samiske populasjonen. Analysen viser videre at de norske kvinnene ikke tar i bruk ”typiske” samiske navn, som *Sara*, *Inger*, *Elen* og *Marit* – i alle fall ikke i perioden før 1865. Sett under ett viser analysen at det er forskjeller i navngivinga i de ulike etniske gruppene, noe som stemmer med hypotesen min.

- ”Jeg forventer å finne at den norske befolkningen er tettest knytta til navneimpulser i norsk samtid.”

Jeg hadde videre en forventning om at den norske befolkningen var tettest knytta til navneimpulser i norsk samtid. Jeg har kunnet påvise at flere av navna på topplistene til den norske populasjonen samsvarer med populariteten på landsbasis, dvs. den landsdekkende folketellinga av 1801 og den landsdekkende folketellinga av 1865. I så måte holder hypotesen min stikk. Samtidig finner vi at noen navn som er populære på landsbasis, og som også er frekvente i den samiske delen av befolkningen, knapt er i bruk blant nordmennene. Andre navn syns igjen å ha lokal popularitet, som *Hanna*. Når det er sagt, må vi likevel huske på at det *norske* samfunnet i Lyngen ikke er spesielt ”ensartet”. Jeg tenker da på det faktum at det er innflyttere fra ulike deler av landet i området, og vi må forutsette at disse innflytterne har med seg lokale navneskikker. Det ville vært interessant å undersøke dette nærmere: Å undersøke navngivinga i lys av foreldres fødested – eller også å gjøre en undersøkelse av typisk norske områder i Lyngen kontrastert mot områder med en mer flerkulturell befolknings sammensetning. Dette har det ikke vært rom for innafor rammene av denne oppgaven.

- ”Jeg forventer å finne at den norske populasjonen er mest mottakelige for innovasjoner i navnetilfanget, dvs. motenavn.”

I lys av Bourdieus teorier lar jeg altså den norske befolkningen representere det øvre sosiale sjikt i Lyngen. Med bakgrunn i dette utformet jeg en hypotese der jeg forventa å finne at den norske populasjonen var mest mottakelig for innovasjoner i navnetilfanget, dvs. det som må karakteriseres som nye navnemoter i tida. Dette altså med rot i Bourdieus oppfatning om at det er den dominerende samfunnsgruppa som setter standard for hva som skal være god smak eller mote, at motene skapes i denne gruppa og har symbolsk verdi – og videre at ulike smakspreferanser blir bevisst brukt for å markere et skille mellom ”oss” og ”dem”.

Vi finner at de tradisjonelle navna står sterkt også i den norske populasjonen både i 1865- og 1900-korpuset. Undersøkinga mi viser likevel at det er nordmenn, som til tross for at de er færrest i antall, har flest ulike navn i bruk under hele 1800-tallet, noe jeg tolker i retning av at de er mest mottakelige for nye navneimpulser. Denne tendensen er tydeligst i forhold til kvinnenavna, naturlig nok, ut fra det vi vet om

forskjeller i navngivinga mellom kvinner og menn.

Ved undersøkinga av de mer typiske motenavna hos kvinner, dvs. avledninger, *-ine*-navn og kortformer, viser det seg at norsk og kvensk gruppe ligger svært nær hverandre i bruk av disse motenavna. De norske kvinnene har den høgeste relative frekvensen for avledninger i 1865-korpuset, men vi finner at kvensk gruppe ligger relativt nær nordmennene, både når det gjelder antall ulike navn og relativ frekvens – for begge grupper er det altså snakk om ca. 20,0 % oppslutning for denne kategorien i perioden før 1865 (pkt. 8.3). I perioden 1866-1900 er det likevel de norske kvinnene som har størst oppslutning i forhold til avledninger, både når det gjelder antall ulike navn i bruk og i forhold til relativ frekvens for kategorien (pkt. 11.1).

I analysen av kategorien kortformer, finner vi samme tendensen. Her er det likevel kvensk gruppe som har flest ulike navn i bruk i 1865-korpuset, dvs. 14 ulike navn blant de kvenske kvinnene og 11 blant de norske. Den relative frekvensen for kortformer som kategori, er bortimot lik hos nordmenn og kvener (11,1 % og 10,4 %) (pkt. 8.5). I 1900-korpuset er det de norske kvinnene som har flest ulike navn i bruk, dvs. 16. Den relative frekvensen er høgest hos de kvenske kvinnene, men kvenene er ei svært lita gruppe i perioden og resultatet må leses i lys av det (pkt. 11.3). I et overordna perspektiv må konklusjonen likevel bli at norsk og kvensk gruppe ligger svært nær hverandre i bruk av både avledninger og kortformer. Den samme tendensen finner vi i stor grad også i analysen av *-ine*-navna (pkt. 11.2).

Videre er det klarere skiller mellom norsk og kvensk gruppe i bruk av disse kategoriene i forhold til den samiske gruppa. Avledninger er knapt nok representert blant samiske kvinner i perioden før 1865, til tross for at samene er den største gruppa i perioden (pkt. 8.3). Vi finner riktignok 15 ulike avledningsnavn i bruk i denne gruppa. De med flest belegg har i stor grad base i de mest populære mannsnavna i den samiske befolkningen i perioden, noe som indikerer at avledningene i bruk i denne gruppa først og fremst har karakter av ”oppkalling” framfor å være tatt i bruk i perspektiv av motenavn. Men dette er noe som endrer seg mot slutten av hundreåret. Fra å ha hatt en representasjon på 3,7 % i egen gruppe i første periode, finner vi i 1900-korpuset en representasjon på 19,7 % for denne kategorien blant de samiske kvinnene. Vi finner samme tendensen for *-ine*-navna (pkt. 11.2), naturlig nok da de er en undergruppe av avledningsnavna. Økt popularitet finner vi også for kategorien kortformer: Fra 1,6 % oppslutning i 1865-

korpuset til 6,4 % i 1900-korpuset. Sammenlikna med 1865-korpuset, finner vi altså en større oppslutning av begge kategoriene i samisk gruppe i siste periode (pkt. 11.3).

I perspektiv av navnemoter finner vi en lik tendens når det gjelder mansnavna. De nye tilskudda i navnetilfanget for menn på 1800-tallet er altså avledninger, latiniseringer, sammensetninger og slektsnavntypologiske fornavn. Vi finner kategoriene knapt nok representert i første periode, mens vi finner *noen* flere belegg mot slutten av hundreåret. Tendensen her er at det er de norske mennene som syns å ta de nye navnetypene i bruk i størst grad (pkt. 11.4).

De ”nye” navna øker i popularitet utover hundreåret i alle grupper. I lys av hypotesen min om at det er nordmennene som er mest mottakelige for innovasjoner i navnetilfanget, kommer ikke dette tydelig til uttrykk i analysen. Jeg kan derfor ikke konkludere med at nordmennene som sosial gruppe, er de som setter standard for navnemoter i samtida. Vi ville i så fall funnet tydeligere skiller mellom norsk og kvensk gruppe. Når det er sagt, er det likevel momenter som peker på at disse navnetypene allerede hadde fått innpass i navnekulturen i områdene de kvenske immigrantene kom fra, jf. *Karoline* og *Hilda*. Det kan likevel se ut til at navnetypene først festner seg i den norske populasjonen, før de blir tatt opp i navnetilfanget hos samene.

- ”Jeg forventer å finne en større navnekonservatisme i den samiske befolkningen. Dette med bakgrunn i oppfatningen om at oppkallingsskikker står sterkere i denne gruppa sammenlikna med de andre.”

Undersøkinga viser at det er nordmenn som har flest ulike navneformer i bruk, noe som altså gir seg utslag på topplistene til de ulike etniske gruppene: Nordmennene har den lågeste frekvensmessige oppslutningen for 15-på-topp-listene. Dette gjelder både for menn og kvinner i begge perioder. I samisk gruppe finner vi at navna på 15-på-topp-listene utgjør en svært høg prosentandel, spesielt i forhold til 1865-korpuset. Dette er i tråd med hypotesen om at jeg forventa å finne en større navnekonservatisme i den samiske befolkningen. Når det gjelder topplistene for periodene for de samiske mennene, er prosentandelen henholdsvis 88,4 % i 1865-korpuset og 84,6 % i 1900-korpuset. Vi finner også at det er de samme navna som topper lista i begge perioder – noe vi for øvrig fant også i de andre etniske gruppene. Dette viser at tradisjonelle navn har en sterk posisjon i befolkningen generelt sett. Men kombinasjonen antall ulike navn

i bruk og relativ frekvens for topplistene, viser likevel en større navnekonservatisme i den samiske befolkningen – spesielt relatert til mennene. Oppkallingskikkene synes altså å stå spesielt sterkt i denne gruppa: Vi finner ”typiske” samiske navn også på topplista mot slutten av hundreåret, jf. *Erik*, *Mikkel* og *Anders*. Men vi finner likevel innslag av navn som synes å ha spredt seg fra de to andre reinte etniske gruppene, jf. *Anton* fra nordmennene og *Isak* fra kvenene.

Ved undersøkinga av kvinnenavna er tendensen en annen. I første periode var den relative frekvensen for topplista 89,4 %. I siste periode er den sunket til 63,4 %. Jeg har pekt på at de samiske kvinnene i større grad tar inn nye navn i navnetilfanget i og med økningen i avledninger og kortformer. Vi finner videre mange nye navn på topplista til de samiske kvinnene i siste periode – og vi finner en markant økning i antall ulike navn i bruk mot slutten av hundreåret, fra 71 i første periode til 137 i siste.

Konklusjonen må bli at oppkallingskikkene står svært sterkt i den mannlige delen utover hele 1800-tallet, noe som er i tråd med det vi vet om oppkallingskikker menn vs. kvinner. Hos kvinnene viser det seg at det er mye større ”aksept” for å ta i bruk nye navn i tida fram mot 1900. Undersøkinga viser at de i mye større grad enn mennene er mottakelige for navneimpulser utenfra. Hypotesen min holder i så måte stikk, i alle fall relatert til de samiske mennene. I denne sammenheng melder kanskje spørsmålet seg om at de samiske kvinnene bruker avledninger i oppkallingsfunksjon også i siste del av hundreåret. Det ligger nok et element av oppkalling generelt sett i og med at man nå har mulighet til å gjøre mange mannsnavn til kvinnenavn ved moveringene. Men det viser seg at det er de samiske kvinnene som har flest ulike avledningsnavn i bruk i denne perioden, dvs. 52 ulike navn (til sammenlikning har nordmennene 46). Jeg tolker dette i retning av at avledningsnavna er i bruk i den samiske befolkningen også i perspektiv av motenavn, i alle fall i større grad i siste periode sammenlikna med første. Vi finner for eksempel *Indianna* (6 nb.), *Alberta* (5 nb.) og *Emelie* (4 nb.) – navn som på ingen måte kan relateres til mannsnavna i den samiske befolkningen.

- ”Jeg forventer å finne at den kvenske befolkningen er tettest knytta til svensk og finsk navnekultur. Immigrantene kom fra områder i Sverige og Finland. I perioden jeg undersøker, bærer Finland preg av å ha vært under svensk herredømme i om lag 700 år. Svensk språk var i hele denne perioden administrasjonsspråket og oppføringene i manntall og folketellinger var følgelig

på svensk. ”

Når det gjelder den kvenske gruppa, forventet jeg at kvenene var tettest knyttet opp mot svensk og finsk navnekultur. Undersøkinga viser indikasjoner på dette. Det er likevel flere av navna som må ses i lys av en ”felles-nordisk” navnekultur, jf. *Hans*. I 1865-korpuset finner vi både for mannsnavn og kvinnenavn at det er enkelte navn som i relativ frekvens viser spesiell referanse til kvenene. Når det gjelder mennene finner vi navn med referanse til svensk kongehus, jf. *Johan* og *Karl*. Vi finner at de bibelske navna står sterkt i denne gruppa, jf. *Johannes* og *Isak*, og *Eva* og *Maria*. I tillegg har altså *Henrik* spesiell referanse til Finland, og *Marie* som er kommet i bruk spesielt i Sverige via fransk påvirkning. Det er flere faktorer ved undersøkinga av topplistene, spesielt i 1865-korpuset, som peker i retning av at kvenene er påvirket av svensk og finsk navnekultur.

Undersøkinga av topplista til de som er registret født i Sverige og Finland bygger opp om resultatene fra topplisteundersøkinga i 1865-korpuset. Vi finner klare paralleller mellom navngivinga blant kvenene som er født i Lyngen, og de som er registrert født i Sverige eller Finland. Denne delen av undersøkinga bekrefter i større grad at ”innvandrerbarna” har fått navn som immigrantene hadde en identitetsfølelse til, dvs. tradisjonsnavn for kvenene. Samtidig finner vi navn på topplista til kvenene i Lyngen som det ikke er belegg for blant de svensk-/finskfødte. Dette kan være en tilpasning til navnesystemet i Norge. Mot slutten av hundreåret finner vi likevel en spredning på tvers av gruppene i allmennhet. Hypotesen min her holder i alle fall til en viss grad stikk.

- ”I og med at navnedagskalenderen har lang tradisjon i forhold til navngiving både i Sverige og Finland, i motsetning til Norge, forventer jeg å finne at den kvenske befolkningen kan ha brukt denne som inspirasjonskilde i valg av navn.”

Med referanse til den kvenske gruppa hadde jeg forventninger om at kvenene kan ha brukt svensk navnedagskalender/almanakk som inspirasjonskilde til valg av navn. Det er elementer i undersøkinga mi som tyder på dette.

Johannes og *Isak* markerer seg spesielt i den kvenske gruppa. *Johannes* er et av de vanligste navna i bruk i finsk og svensk middelalder, og navnet er å finne i eldre

svenske almanakker. *Isak* er kjent i almanakkene fra begynnelsen av 1700-tallet (pkt. 6.4). Populariteten for navna kan ha sammenheng med oppføring i almanakken. Vi finner videre at *Henrik* markerer seg i kvensk og samisk befolkning (pkt. 5.5; 5.6). Jeg har vist til at man spesielt i Norrbotten har vært påvirket av den finske kulten av biskop Henrik, og at Henriksdagen, eller ”Hindersmäss”, har vært en av januars viktigste folkelige merkedager. Jeg har også satt belegga for *Petter* i sammenheng med inspirasjon fra almanakken (pkt. 6.1). *Petersmesse*, *Mikaelidagen/ Mikkelsmesse*, *Andersmesse* og *Larsmässe* er viktige merkedager knytta til bondeåret. Personnavna med referanse til disse merkedagene markerer seg i større grad med referanse til kvensk og samisk gruppe enn til norsk gruppe.

Hos de kvenske kvinnene finner vi kanskje ikke like klare sammenhenger med almanakken. Jeg har sett forekomsten av *Brita* og *Elin*, henholdsvis kortformer av (hellige) *Birgitta* og (hellige) *Helena* (pkt 7.6) i forbindelse med svenske helgener. Navna kan være i bruk som en konsekvens av påvirkning fra almanakken, men navna kan også ha etablert seg i navneskikken *fordi* det er snakk om *svenske* personligheter, altså *Birgitta* og *Helena*. *Maria* blir innlemmet i almanakken i 1806 og har fram til da vært i bruk i alle samfunnsklasser fra 1300-tallet, også i kongehuset (pkt. 7.6), og trenger nødvendigvis ikke være i bruk etter inspirasjon fra helgennavna i almanakken. *Eva* derimot, er å finne i eldre almanakker på juleaften (pkt. 8.2) og er altså mest frekvent i den kvenske befolkningen i perioden. Jeg kan ellers nevne at *Annadagen* er sentral i Sverige i forbindelse med dyrkinga av den hellige Anna, og *Anna* er å finne i almanakken siden 1708. Men *Anna* har kun 3 belegg i den kvenske befolkningen i 1865-korpuset (pkt. 7.6).

Litt kritikk av meg sjøl i denne sammenheng: Jeg ser i etterkant av undersøkinga at jeg nok har kunnet strukturert undersøkinga bedre i forhold til almanakknava. Jeg mener likevel at det er vanskelig å si noe sikkert om hvorvidt den kvenske befolkningen kan ha brukt almanakken som inspirasjonskilde til valg av navn, og jeg tør ikke komme med en entydig konklusjon her. Vi finner at mange av de mest frekvente navna i den mannlige delen av befolkningen kan ha sammenheng med navn i almanakken. Men årsaka til at de er i bruk kan like godt skyldes at navna er i bruk muntlig i forhold til bondeårets merkedager enn at de er henta fra skriftlige kilder. For kvinnene kan det være snakk om helt andre årsaker enn at almanakken har fungert som kilde til valg av navn.

- ”Jeg forventer å finne de nordiske navna hyppigst i bruk blant nordmenn. Tidligere forskning har vist at nordiske navn kom i frekvent bruk utover 1800-tallet som et symbol på norskhet (pkt. 1.7.1). Jeg vil undersøke dette fenomenet i en etnisk sammenheng, dvs. hvordan bruken av nordiske navn kommer til uttrykk i den norske befolkningen vs. samisk og kvensk befolkning. ”

Jeg hadde en forventning om at de nordiske navna var spesielt frekvente i den norske befolkningen. Dette med bakgrunn i den nasjonale oppblomstringa i Norge på 1800-tallet, og i lys av den nordiske navnerenessansen fra 1840-åra og utover. Jeg ønsket å undersøke hvordan bruken av nordiske navn kom til uttrykk i den norske befolkningen kontrastert mot den kvenske og samiske befolkningen i Lyngen.

Ved undersøkinga av 1865-korpuset for menn finner vi at de nordiske navna utgjør 18,9 % av et samla korpus. Det er her snakk om 20 ulike navn. Det frekvensmessige største utslaget finner vi likevel i den samiske populasjonen, men her er det altså et par navn trekker prosentandelen opp, dvs. *Ole* og *Erik*. Nordmenn og samer har likevel omtrent like mange ulike navn i bruk, henholdsvis 12 og 11. I kvensk gruppe finner vi 6 ulike navn i bruk.

Blant kvinnene er det svært få nordiske navn i bruk i denne perioden, dvs. 5 ulike navn, og det er samisk gruppe som har flest ulike navn, dvs. 5, og den høyeste relative frekvensen for kategorien. De norske kvinnene har 3 ulike navn i bruk, mens vi finner 2 blant de kvenske kvinnene. Alle nordiske navn i perioden før 1865 har ei traderingsrekke tilbake til norrøn tid, og vi finner ingen ”nylaga” eller ”nyoppdaga” navn. Generelt sett er det altså svært få nordiske navn i bruk i den kvenske populasjonen i første periode. Videre finner vi også en tendens til at enkelte nordiske navn i den samiske befolkningen ikke er ”akseptert” brukt i den norske befolkningen, som *Aslak* og *Inger*. Nordmennene skiller seg altså ikke ut i favør av bruk av nordiske navn – noe som ikke er i tråd med hypotesen min, i alle fall ikke i første halvdel av hundreåret. Men det er tidlig i den nordiske navnerenessansens epoke.

I undersøkinga av 1900-korpuset finner vi en fordobling av antall ulike nordiske navn i bruk hos mennene, men det er svært mange navn med få belegg. Den relative frekvensen er omtrent på samme nivå som ved undersøkinga av 1865-korpuset om vi

ser befolkningen under ett. Vi finner i undersøkinga av 1900-korpuset at det er de norske mennene som har flest ulike nordiske navn i bruk, dvs. 30 av 54 navneformer, mot 12 i første periode. Vi finner også en økning i samisk gruppe i denne perioden, fra 11 navn i første periode til 20 i siste. Den relative frekvensen er steget noe både hos nordmenn og samer. I kvensk gruppe derimot, finner vi kun 4 ulike nordiske mannsnavn i bruk.

Vi finner en økning i bruk av nordiske navn også blant kvinnene. Antall ulike navn har steget fra 5 til 24, og den relative frekvensen for kategorien har steget noe. Vi finner her den største økningen i antall ulike navn hos de norske kvinnene, mens det knapt har vært en økning hos de samiske, dvs. fra 5 ulike navn i 1865-korpuset til 8 i 1900-korpuset.

I den kvenske kvinnegruppa finner vi derimot ingen nordiske navn i bruk i 1900-korpuset. Det er generelt sett få nordiske navn i bruk i den kvenske populasjonen i Lyngen under hele 1800-tallet. Jeg har over pekt på at dette kan ha bakgrunn i påvirkning fra svensk og finsk navnekultur (pkt. 6.3). Sverige var allerede en etablert nasjon, og hadde derfor ikke de samme intensjonene om å ta i bruk nordiske navn som befolkningen i Norge. Sverige hadde riktignok en nordisk navnerenessanse i og med *göticismen*⁷⁴, i svensk litteraturhistorie regnet fra 1737. En sterkere interesse for å ta i bruk mer provinsielle svenske navn og navn fra nordiske naboland (navneskandinavismen) kommer, ifølge Otterbjörk (1996:41), først fra 1860-åra. Denne tendensen viser seg likevel ikke hos de kvenske innvandrerne. Undersøkinga av 1900-korpuset viser at det er en større spredning av navn på tvers av folkegruppene mot slutten av hundreåret. Det er derfor interessant at dette ikke er tilfelle for de nordiske navna i den kvenske populasjonen. Nå er det likevel få registrerte kvener i perioden mot slutten av hundreåret, noe som kan forklare dette.

Kvenene var imidlertid gjenstand for myndighetens fornorskningspolitikk både av kulturelle og politiske årsaker, og de ble også etter hvert norske statsborgere. På 1800-

⁷⁴ Otterbjörk (1996:41) nevner navn som er tatt opp fra heltesagaenes hovedpersoner, ”de stora krigarane och hövdingarna”: *Adalrik, Götilda, Hjalmar, Götrik, Rolf, Torbjörg, Tor, Balder, Brage, Frei, Njord, Magne* og *Vidar*. Det er likevel få navn som holder seg oppe over en lengre periode. Eksempler på navn som blir populære, er *Hjalmar, Einar* og *Fritjof*, og *Alfhild, Hildur* og *Nanna*.

tallet beholdt de likevel i høy grad sitt eget språk. ”De forble kvener i egne og nordmenns øyne”, og ”[...] de fortsatte å være kvener også som norsk fødte, i annen og tredje generasjon og videre” (Myhre 2003:285). Den kvenske kulturen ble altså i stor grad bevart etter immigrasjonen til Norge.

I 1900-korpuset mitt har jeg kategorisert etter språkkriterier, og mange av kvenene her er registrert som ”udelukkende norsktalende” – samtidig *kan* en del kvener komme inn under uregistrert gruppe. Dette forteller hvor tilfeldige kategoriseringen kunne være, noe som til en viss grad kan forklare det låge antall registrerte kvener i 1900-korpuset mitt. På en annen side har vi også personer som er oppført med utelukkende finsk/kvensk språk, og som kommer inn under kvensk gruppe i analysen min. Kan det tenkes at disse personene i større grad er opptatt av å bevare sine kulturelle særtrekk og kvenske identitet? Kan ”fenomenet” med å unnlate å ta i bruk nordiske navn skyldes en stille protest mot myndighetenes fornorsknings- og assimilasjonspolitik? Jeg lar dette stå åpent. Undersøkinga viser ellers at kvenene står nærmest nordmennene i navneskikk, jf. analysen av kortformer og avledninger, kontrastert mot den samiske befolkningen.

I forhold til hypotesen min der jeg forventet at de nordiske navna ville komme sterkest til uttrykk i den norske delen av befolkningen, stemmer dette til en viss grad – i alle fall mot slutten av hundreåret. Vi finner en økning i bruk av ulike navn, og det er den norske populasjonen som har flest ulike navn i bruk. Den relative frekvensen for kategorien øker, både hos kvinner og menn – og vi finner sporene til en nordisk navnerenessanse også i Lyngen. Samtidig viser undersøkinga at kategorien står sterkt også i den samiske delen av befolkningen, mens den knapt nok er representert av kvenene. At kategorien er i vekst også blant samene, kan indikere en større vilje til tilpasning til et ”norskere” samfunn, i motsetning til det som kanskje er tilfelle for kvenene.

- ”Jeg har en forventning om at reint bibelske navn vil være mer frekvente i den kvenske og i den samiske befolkningen enn i den norske. Oppfatningen er at læstadianismen stod særdeles sterkt i de to gruppene. Det kan derfor være en mulighet for at Bibelens navneskatt kan ha fungert som motivasjonsfaktor i valg av navn.”

I undersøkinga av 1865-korpuset viser det seg at 15,2 % av den mannlige befolkningen bærer et bibelsk navn, og vi finner 33 ulike navn i bruk i perioden. Hos mennene er det den kvenske gruppa som har den prosentvis største oppslutningen, etterfulgt av nordmenn, blanda gruppe og samisk gruppe (pkt. 6.4). I 1900-tellinga hos mennene er det en nedgang i den relative frekvensen. Prosenttallet er nå sunket til 9,2 %, og det er 18 ulike navn i bruk (pkt. 9.8). Den prosentvise andelen innad i gruppene viser seg å følge mønsteret fra 1865-korpuset: Det er den kvenske gruppa som har størst oppslutning, mens samisk gruppe har minst. Dette gjelder for både kvinner og menn (pkt. 9.8; 10.7).

I kvinnedelen av 1865-korpuset har 11,0 % av befolkningen et bibelsk navn, og det er 12 ulike bibelske navn i bruk. Også her er det kvensk gruppe som har den prosentvis største oppslutningen, etterfulgt av nordmenn, blanda gruppe og samisk gruppe. I 1900-korpuset har den relative frekvensen økt til 15,2 %, men vi finner nå en nedgang i representasjon av enkeltnavn. Det er kun snakk om 7 ulike navn, og det er *Anna* og *Hanna* som trekker opp prosentandelen i denne perioden, navn som ikke nødvendigvis er gitt barna etter påvirkning fra Bibelen.

De bibelske navna står relativt sterkt i første periode sammenlikna med siste. Dette gjelder både for kvinner og menn. Kategorien står videre sterkest hos kvenene, mens den samiske befolkningen har lågest representasjon, med nordmenn og blanda gruppe i en mellomposisjon. Resultata viser altså ingen indikasjoner på at de bibelske navna står *spesielt* sterkt i samisk og kvensk gruppe, noe jeg hadde forventet. Kategorien er sterkest representert i perioden før 1865, og bibelske navn er i bruk i stor grad blant nordmenn også. Læstadianismen befesta seg i nord utover 1800-tallet, og mange av de finske innvandrerne som kom til området i 1860-åra var allerede læstadianere. Om læstadianismen har hatt innflytelse på navngivinga i området, ville vi kunne forvente en økning av bibelske navn mot slutten av hundreåret. Dette er altså ikke tilfelle. Hva kan forklaringa være?

Bibelsynet i læstadianismen er særegent. Ifølge Læstadius' overbevisning kan ikke mennesket tilegne seg tro på egenhånd ved å lese i Bibelen. En levende tro får man bare igjennom det "forkynte ordet" (op.cit.:49), dvs. at bibellesingen er noe som predikanten

primært skal ta seg av. Da er muligheten størst for at bibelforståelsen blir rett. Det er hevdet at skal hvem som helst befatte seg med den hellige skrift, vil ”den stygge selv” kunne lede bibelleseren inn på en forståelse som kan bære galt av sted, trossmessig sett. Per dags dato finnes det ikke bibelstudiegrupper blant læstadianerne i regionen (Prost Sigvald B. Mikkelsen – personlig kommunikasjon).

Bibellesing var – og er – altså ikke vanlig blant den allmenne læstadianer, og Bibelen var heller ikke allemannseie på 1800-tallet – en oversettelse til samisk kom ikke før i 1895. Momentene jeg har nevnt over, kan forklare at det ikke er mange bibelske navn i bruk mot slutten av hundreåret: Trolig leste ikke folk Bibelen på egenhånd, i alle fall ikke i stor grad, og de hadde derfor begrenset tilgang til Bibelens navneskatt. Kjernen i læstadianismens trossyn er dessuten den indre opplevelsen av frelse. Implisitt i dette kan det da ligge at det ikke er ”behov” for ytre symbolikk, som å ta i bruk bibelske navn for å vise at man er et kristent menneske. Hvorfor finner vi da at det er en del bibelske navn – spesielt gammeltestamentlige navn – i bruk i befolkningen i første halvdel av hundreåret?

En konsekvens av reformasjonen var Marting Luthers bibeloversettelse, og det faktum at den nå ble tilgjengelig for folket. Bibellesning står for øvrig sentralt i protestantismen. I den protestantiske delen av Tyskland på 1600-tallet, fikk etter hvert barna døpenavn etter inspirasjon fra GT. De gammeltestamentlige navna overtok nå etter de katolske helgennavna. Det samme fenomenet finner vi i den protestantiske delen av England i samme århundre. Her forsvant mange av helgennavna som ikke hadde opphav i Bibelen (Saarelma-Maunumaa 2003:46). I vårt naboland, Finland, førte ikke reformasjonen til like store endringer i navneskikkene. (Dette må sies å gjelde for de skandinaviske landene generelt.) I kontrast til Tyskland og England, var de mest brukte navna blant finnene de som var de mest sentrale i den katolske helgenkalenderen. Forklaringa på dette har vært sett i lys av at hele den finske kirke var protestantisk, mens det i Tyskland og England var både katolikker og protestanter. Mens protestantene i disse to landene trolig hadde et behov for å markere avstand til katolisismen også når det gjelder navngiving, var dette behovet fraværende i Finland. I Finland og Sverige ble etter hvert middelalderens helgenkalender en sekulær navnedagskalender. De fleste helgennavna ble imidlertid bevart, men i de nye som ble

trykt fra 1700-tallet, var de nye navna som kom til i hovedsak bibelske (loc.cit.). Momentene jeg har nevnt her, kan gi svar på spørsmålet jeg stilte innledningsvis i avsnittet over.

Det vi trolig ser sporene av i materialet mitt i forhold til 1865-korpuset, er en ny navneskikk som ble innført som et resultat av reformasjonen og Luthers bibeloversettelse, men som aldri slo helt an i de skandinaviske landene. De bibelske navna som er i bruk i befolkningen i Lyngen har trolig ikke direkte sammenheng med religiøst liv. Det viser seg at de bibelske navna daler i popularitet i takt med at læstadianismen slår røtter i området utover 1800-tallet. Økt religiøst engasjement har altså ikke ført til økt bruk av bibelske navn. Vi er tvert i mot vitne til det stikk motsatte. Dette samsvarer for øvrig med resultater fra undersøkelser i USA og Storbritannia.

Stanley Lieberson har undersøkt hvorvidt bibelske navn øker i bruk i takt med økt religiøst engasjement i Illinois, USA. Han har sammenlikna populariteten for bibelske navn med antall kirkebesøk over flere tiår på 1900-tallet. Det undersøkinga hans viser, er at økt religiøst engasjement ikke fører til en økning i bruk av bibelske navn i samme periode som det religiøse livet syns å intensiveres. Ifølge Lieberson viser det seg at populariteten for bibelske navn tvert i mot øker synonymt med en dalende interesse for kirkelig engasjement. Den samme tendensen viser seg ved en undersøkelse han har gjort for England og Wales. Han konkluderer med at populariteten for bibelske navn er et produkt av mekanismer som ikke har sammenheng med ”religiøs intensitet” eller sosiale endringer i denne sammenheng (Lieberson 2000:108).

13.2 Analysen i perspektiv av Bourdieu

Forskningen på personnavn har altså avslørt tendensen til at navn og navnemoter følger bestemte mønstre både sosialt og geografisk. Nye navnemoter syns å oppstå i øvre sosiale lag først, for derfra å spre seg ut til den allmenne befolkningen. Denne tendensen har Pierre Bourdieu påvist gjelder for moter generelt ut fra klasseanalysen han foretok i Frankrike på 1960-tallet. Jeg fant Bourdieus teori interessant i etnisk sammenheng: I lys av de politiske strømningene på 1800-tallet har jeg sett den norske befolkningen i området synonymt med en dominerende samfunnsgruppe, mens kvener

og samer hadde låg sosial status. Jeg ønsket å undersøke navngivinga, og spesielt navnemotene på 1800-tallet, i lys av teorien hans.

En kort repetisjon av sentrale poeng hos Bourdieu: Det er den dominerende gruppa i samfunnet som setter standard for god smak og mote. Dette har en funksjon av *symbolsk kapital*. Den symbolske kapitalen skal markere et skille mot lågere klasser. Når motene blir allmenne, hevder han at den dominerende samfunnsgruppa må finne på noe nytt for å opprettholde *distinksjonen* mot lågere klasser. Med *den gode vilje* er det snakk om for lågere klasser å ta etter smaken til overklassa i et forsøk på å utjevne skillelinjene til det øvre sosiale lag.

I analysen av de typiske navnemotene på 1800-tallet, avledninger og kortformer, viser analysen at avledningsnavna, både i antall ulike navn og relativ frekvens, er mest brukt av de norske kvinnene. Vi finner videre at kvensk gruppe ligger svært nær den norske både i antall ulike navn og relativ frekvens. Avledningsnavna er knapt nok i bruk i den samiske delen av befolkningen i perioden før 1865, til tross for at samene er den største befolkningsgruppa. Mellom samer og nordmenn er det altså et skille på 18 prosentpoeng i kategorien avledninger i perioden før 1865 (pkt. 11.1). I perspektiv av Bourdieu stemmer teorien hans om vi forholder oss til norsk og samisk gruppe: Navnemotene syns altså å ha oppstått og befestet seg i den norske delen av befolkningen først, før de sprer seg til samene. Dette gjelder for alle de nye navna som kommer inn i navnetilfanget på 1800-tallet. I forhold til kvensk gruppe, som jeg i likhet med samisk gruppe har sett som ei gruppe med låg sosial status, er det derimot ikke et markant skille i forhold til nordmennene. Dette har jeg antydnet kan ha årsak i at navnemotene allerede var kommet til områdene kvenene emigrerte fra.

Det viser seg uansett at avledningsnavna øker i popularitet utover 1800-tallet. I et overordna perspektiv er navna mest brukt av de norske kvinnene. Det mest i øyefallende ved undersøkinga er at en betydelig større andel av de samiske kvinnene tar navna i bruk mot slutten av hundreåret. Det er fristende å gå inn på en dypere analyse av årsakssammenhenger her, men jeg vil kort peke på at dette kan være en konsekvens av fornorskningspolitikken, dvs. et ønske om tilpassning til (og aksept fra) det norske storsamfunnet. Vi finner for øvrig den samme tendensen og utviklinga ved

undersøkinga av kategorien kortformer.

Dette er videre et spredningsmønster i tråd med Bourdieu, og det han kaller *den gode vilje*: Det er snakk om for lågere sosiale lag å ta etter smakspreferansene til en dominerende samfunnsgruppe i et forsøk på å utjevne skillelinjene mellom de ulike sosiale gruppene. Undersøkinga viser altså at samene fanger opp innovasjonene. Hvorvidt dette fra samenes side bunner i et ønske om ”tilnærming” til nordmennene, er det likevel umulig å si noe sikkert om. I perspektiv av fornorskningspolitikken kan dette godt være tilfelle.

Ifølge Bourdieu vil populariteten for motene synke i det øvre sosiale lag når de er i ferd med å bli allmenne. Vi finner ikke indikasjoner på dette i Lyngen-materialet. De nye navnetypene må sies å være populære i alle gruppene mot slutten av hundreåret. Ved undersøkinga av mannsnavna finner vi tendensen til at det er de norske mennene tar opp nye navnemoter først. Som hos de norske kvinnene viser det seg altså at dette stemmer med Bourdieus teori: Det er øverste sosiale lag som introduserer kulturelle innovasjoner.

I løpet av analysen av de to korpusa finner vi også tendensen til at spesielt nordmenn ikke tar i bruk ”typiske” samiske navn, til tross for at det er navn som er høgt oppe på ranglistene i de landsdekkende folketellingene. Dette har jeg tolket i retning av en form for *distinksjon*: En måte for nordmenn å markere avstand til den samiske befolkningen på. Dette fenomenet syns likevel å endre seg noe mot slutten av hundreåret, da relatert til kvinnedelen av undersøkinga: Vi finner for eksempel at *Sara* og *Elen* er tatt opp i navnetilfanget blant de norske kvinnene. *Erik* og *Mikkel*, som er mye brukt blant samene, syns ikke å vinne innpass som døpenavn for norske menn.

Konklusjonen må bli at teorien til Bourdieu kan brukes som forklaringsmodell, i alle fall til en viss grad. Det er likevel ikke like klare skillelinjer mellom norsk og kvensk gruppe som mellom norsk og samisk, som jeg hadde forventet. Den kvenske gruppa kan i stor grad sidestilles med nordmennene, i alle fall i undersøkinga som gjelder for motenavna på 1800-tallet.

13.3 Analysen i perspektiv av sosial nettverksteori

I tillegg til Bourdieus kultursosiologiske teori har jeg valgt sosial nettverksteori som er kjent blant anna fra sosiolingvistikken, og jeg ønsket å prøve den som forklaringsmodell med bakgrunn i tanken om at det var ulike sosiale nettverk knytta til de etniske gruppene i Lyngen. De kvenske immigrantene i Lyngen kom fra områder nord i Sverige og Finland, mens de norske innflytterne kommer fra ulike deler i Norge. Den samiske befolkningen i Lyngen var bofaste og i majoritet i området på 1800-tallet.

En kort repetisjon av sentrale poeng i nettverksmodellen: Nettverksmodellen viser til ulik grad av tetthet mellom individer og sosiale grupper. Tette nettverk kjennetegnes ved tette bånd mellom aktørene innafor ei sosial gruppe, og disse skal ha ei normbevarende kraft. En konsekvens av dette er at nettverka ikke skal være mottakelige for innovasjoner i større grad. Et heterogent nettverk derimot, har svake bindinger, er åpne for innovasjoner og kan binde ulike homogene grupper i et sosialt system, ved for eksempel at personer fra ulike grupper treffes ved ulike anledninger.

I undersøkinga mi finner vi en svært sterk konsentrasjon av få navn i den samiske befolkningen. De relative talla for topplistene i første periode både for menn og kvinner i den samiske befolkningen viser denne konsentrasjonen. Jeg har underveis i analysen pekt på at dette skyldes at oppkallingsskikkene står svært sterkt i den samiske populasjonen vs. de andre gruppene, med altså sterkest utslag i forhold til den norske populasjonen. Fenomenet navnesøsken i den samiske befolkningen er med på å knytte nettverksbånd innad i familier, mellom familier og mellom ulike slekter. I så måte er denne funksjonen med på å opprettholde og ta vare på viktige kulturelle aspekter og knytte bånd mellom aktører i det samiske miljøet. Konsentrasjonen av enkeltnavn har altså opphav i tradisjonelle oppkallingsskikker knytta til slekt og forfedre (pkt. 1.6). Det samiske samfunnet må i så måte sies å være ”tettere” enn det som er tilfelle for de andre etniske gruppene i området, noe som kan forklare at det er såpass stor konsentrasjon av få navn i den samiske befolkningen.

Sterk slektsfølelse og bevaring av navneskikker er således i tråd med sosial nettverksteori. Dette kommer sterkest til uttrykk ved undersøkinga av topplistene i 1865-korpuset der det viser seg at nesten 90, 0 % av navnebærerne bruker et av de 15 mest populære navna i gruppa, noe som gjelder både for menn og kvinner i perioden før

1865. Ved undersøkinga av topplistene i 1900-korpuset finner vi fortsatt en svært sterk konsentrasjon av få navn på topplista hos de samiske mennene: 84,6 %. Hos kvinnene derimot, er prosentandelen sunket til 63,4 %; vi husker at prosentandelen både for avledninger og kortformer har steget betraktelig sammenlignet med første periode. Dette viser at oppkallingsskikkene fortsatt står svært sterkt når foreldre gir navn til sine sønner, mens nye navn vinner innpass i større grad når det gjelder navn til døtre. Mens den samiske befolkningen i første halvdel av hundreåret ikke syns å være åpne for innovasjoner, tenderer resultatene mot større åpenhet mot slutten av hundreåret – i alle fall ved navngiving av døtre. Dette tyder på at nettverket i den samiske befolkningen var tettere i begynnelsen av hundreåret, mens det er blitt mer åpent mot slutten av 1800-tallet. Når det er sagt, vil jeg peke på at de mest populære navna i den samiske befolkningen på 1800-tallet, fortsatt er blant de mest populære i moderne tid, jf. undersøkelsen til Hætta (2003) (pkt. 5.6, 7.7). Sjøl om nye navnetyper får innpass i samisk navnekultur, får altså ikke dette nevneverdige konsekvenser for oppkallingsskikkene i den samiske befolkningen. Oppkallingsskikkene står sterkt den dag i dag.

Undersøkinga viser ellers at samene trolig var påvirket av navnekulturer utenfor Norge (pkt. 6.1). Navngivinga har fellestrekk med den kvenske populasjonen, altså svensk og finsk navnekultur. Jeg har underveis i oppgaven tolket dette i retning av at samene har hatt kontakt med andre folk og områder på Nordkalotten. Dette er også i tråd med nettverksmodellen, jf. oppfatninga av at ulike grupper treffes ved ulike anledninger – noe som gir rom for at innovasjoner får innpass i i utgangspunktet homogene grupper.

Om vi ser bort fra nettverksmodellen, er det andre faktorer som jeg mener er nødvendig å peke på i forhold til at samene syns å være knytta opp mot svensk navneskikk, nemlig politiske forhold og landegrenser mellom landene i Nord-Europa historisk sett. Norge var under Danmark i perioden 1387-1814. Men de politiske forholdene nord i Norge var sammensatt. Russere/karelere, svensker/finner og nordmenn/dansker rivaliserte over herredømmet i den nordligste delen av Nordkalotten i en periode på over to-tre hundre år, noe som i en periode førte til en tredobbel beskatning av samene. Fra 1551 proklamerte Gustav Vasa ”at samene på en lang strekning av Ishavskysten – ”Vesterhavet” – var Sveriges undersåtter” og var skattepliktige kun til han. Fra 1613, som et resultat av Kalmar-krigen (1611-12), overtok Danmark-Norge stridsområdene i nord både i jurisdiksjonell og skattemessig forstand. Men dette gjaldt *ikke* de samiske

områdene i den indre delen av Finnmark. Her kom det til en bilateral avtale om at Sverige skulle ha den *geistlige* og *verdslige* jurisdiksjonen over området, men at det skulle betales skatt til begge stater. Dette forholdet varte fram til grensefastsettelsen i 1751 da mesteparten av fellesområdet tilfalt Danmark-Norge.⁷⁵ Poenget mitt er at den samiske befolkningen i store deler av Nord-Norge har hatt svenske embetsfolk, herunder altså prestene, å forholde seg til fra 1500-tallet og fram til 1751. Dette kan også bidra til å forklare innslaget av ”svenske” navn i den samiske befolkningen.

I et overordna perspektiv er det altså den norske befolkningsgruppa som har flest ulike navn – og flest moteriktige navn – i bruk gjennom hele 1800-tallet. Nordmennene i Lyngen kommer fra ulike steder i Norge. I så måte er det snakk om at nordmennene i større grad enn de andre gruppene har et kontaktnett utover Lyngen, og kan få impulser fra ulike hold – noe som kan bidra til å forklare at nordmennene i størst grad er åpne for innovasjonene i norsk samtid. Vi må likevel anta at også kvenene hadde kontakt med områdene de emigrerte fra, men da i mer begrenset utstrekning.

I begynnelsen av hundreåret er det større skiller i navngivinga mellom de ulike etniske gruppene, noe som viser at navngivinga har mer lokal forankring i egne ”homogene” grupper og i ulike navnekulturer. Mot slutten av hundreåret finner vi en større spredning av navn på tvers av de etniske skillelinjene. Dette må ses i lys av et større kontaktnett mellom de ulike etniske gruppene utover hundreåret, et element som skaper forutsetninger for at innovasjoner skal få innpass. Nettverksmodellen kan i så måte forklare spredningen av navn mellom gruppene mot slutten av 1800-tallet.

⁷⁵ <http://www.regjeringen.no> – St.mld. nr. 55 (2000-2001)

14. SAMMENDRAG

Den mest brukte navnekategorien i den mannlige delen av befolkningen før 1865 er nordisk justerte navn. Deretter, som de mest frekvente, følger tyske, nordiske, bibelske og klassiske navn. I analysedelen for 15-på-topp-navna for alle etnisiteter i 1865-kopuset undersøkte jeg hvilke mannsnavn som er de mest populære i området i perioden, de etniske gruppene sett under ett. Mange av navna er frekvente i alle grupper, som *Peder* og *Hans*. Vi finner her at de 15 mest populære navna utgjør 77,3 % av alle de mannlige navnebærerne i perioden. Denne delen av analysen viser at det er flere ulike navn som er populære med referanse til ulike etniske grupper, jf. *Jens* hos nordmennene, *Isak* og *Johannes* hos kvenene, og *Anders*, *Mikkel*, *Erik* og *Mons* hos samene, mens blanda gruppe i stor grad viser et tverrsnitt av navna i bruk i de reinte etniske gruppene i perioden (pkt. 5.3).

De relative frekvensene er høge også ved undersøkinga av de ulike etniske gruppene sine topplister. De relative frekvensene viser at det er snakk om to ytterpunkter, dvs. nordmenn med lågest frekvens for topplistenavna (69,7 %) og samer med høgest (88,4 %), mens kvener (83,6 %) og de med blanda etnisitet (78,7 %) havner i en mellomposisjon. Undersøkinga viser at konsentrasjonen av få navn er størst i samisk gruppe, noe som viser til en sterk navnekonservatisme og en sterk konserveringsevne for navn i den samiske befolkningen.

Det er 100 ulike navn i bruk blant mennene i perioden før 1865. Det er størst navnerikdom blant nordmennene med altså 62 ulike navn. Til sammenlikning finner vi 48 ulike navn representert blant samene og 50 blant kvenene. Dette er sett ut fra de fullstendige listene. Prosentandelen for toppnavna viser likevel at det er relativt stor konsentrasjon av få navn i alle grupper. Undersøkinga av topplistene viser at det er nordisk justerte navn som dominerer på disse. De fleste av disse navna har lang tradisjon i skandinavisk navnekultur, og dominansen må leses i lys av at disse har sterke røtter i navnekulturen(e) i Skandinavia.

Undersøkinga viser videre at nordmennene i stor grad følger impulsene som gjør seg gjeldende i Norge sett under ett. Videre finner vi indikasjoner på at impulsene til navngivinga i den norske gruppa er påvirket av dansk og tysk navnekultur (pkt. 5.4). På topplista til den kvenske gruppa finner vi derimot navn som kan relateres til mer

spesifikk svensk navnekultur, som kongenavnet *Karl*. I denne gruppa finner vi også *Henrik*, med referanse til Finlands vernehelgen og mer spesifikk finsk påvirkning (pkt. 5.5). Navna i samisk gruppe er tradisjonelle navn som har vært frekvente i navnetilfanget i den samiske befolkningen over flere hundre år. Dette er i stor grad navn med kirkelig forankring (pkt. 5.6). Navna på topplista til samene viser også at de trolig har hatt tilknytning til navnekulturer utenfor Norge. Blanda gruppe viser et tverrsnitt av navna i bruk i området i perioden (pkt. 5.7).

I perioden før 1865 finner vi 10 navnekategorier i bruk blant mennene (pkt. 5.2). I analysen av kategoriene viser det seg at det er nordisk justerte navn som i stor grad dominerer i alle grupper, med sterkest oppslutning blant de samiske mennene med opp mot 50.0 % av alle navnebærerne. Dette har jeg sett i sammenheng med en sterk navnekonservatisme i den samiske befolkningen, og at oppkallingskikkene står spesielt sterkt i denne gruppa. De andre gruppene har i overkant av en fjerdedels oppslutning relatert til denne kategorien (pkt. 6.1).

I analysen av de tyske navna viser den relative frekvensen at det er størst oppslutning blant kvenske menn, etterfulgt av norske. Det viser seg også for denne kategorien at det er noen få navn som trekker prosentandelen opp, og at dette er navn med tilknytning til kirkehistoria (pkt. 6.1). Samisk gruppe skiller seg negativt ut med ca. 10 prosentpoeng mindre enn norsk og kvensk gruppe og har svært få tyske navn i bruk, dvs. 5 ulike navn mot 13 hos nordmennene. Mange av de tyske navna har en dobbeltfunksjon i og med at de både er tyske og kristne navn. Det trenger ikke være snakk om noen form for kulturell ”tyskhet”. Undersøkinga viser likevel at nordmenn synes å være påvirket av tysk og dansk navnekultur. Den kvenske delen av befolkningen har riktig nok relativt stor oppslutning av tyske navn, men flere av navna kan relateres direkte til svensk og finsk navneskikk (pkt. 6.1).

I analysen av de nordiske navna viser det seg at det er den norske gruppa som har flest ulike navn i bruk i denne kategorien (pkt. 6.3). Det er likevel den samiske gruppa som frekvensmessig sett skårer høgest her når vi legger til grunn tallet på navnebærere. Dette skyldes at det er få enkeltnavn som trekker prosentandelen opp. Færrest enkeltnavn og lågest frekvens for de nordiske navna finner vi i den kvenske populasjonen. I lys av den nordiske navnerenessansen er det ingen indikasjoner på at den har begynt å virke i området i perioden før 1865. Navna som er i bruk har ei

traderingsrekke tilbake til norrøn tid.

Bibelske navn har størst oppslutning i kvensk gruppe, mens de er minst i bruk blant samene (pkt. 6.4). De mest frekvente navna er navn fra NT. Disse har trolig festnet seg i navneskikkene som en konsekvens av katolsk kirke tradisjon. Vi finner likevel flest navn fra GT, en faktor som kan ses i lys av bibeloversettelsen i etterkant av reformasjonen. Blant kvenene er det spesielt *Isak* og *Johannes* som markerer seg. Disse navna er også å finne i eldre almanakker. I et overordna perspektiv må det likevel sies å være forholdsvis lite bruk av bibelske navn. Jeg finner ingen indikasjon på at læstadianismen har fungert som motivasjonskilde til foreldres valg av døpenavn.

Klassiske navn er representert til en viss grad i befolkningen, og er mest brukt av nordmenn. Språklige faktorer kan være årsak til at denne kategorien ikke er i bruk i større grad blant kvener og samer (pkt. 6.5). De resterende kategoriene, klassiske navn, avledninger, engelske og irske navn, kortformer og latiniseringer, er knapt nok representert hos mennene i perioden før 1865 (pkt. 6.6).

Ved undersøkinga av 1900-korpuset finner vi 15 navnekategorier i bruk i den mannlige delen av befolkningen (tabell 27). Av nye kategorier finner vi nye sammensetninger og slektsnavnstypologiske fornavn, men disse er representert i liten grad i befolkningen. Det har ikke skjedd store tallmessige endringer fra forrige periode, verken når det gjelder rangeringa av kategoriene og de relative frekvensene for disse mot slutten av hundreåret. De nordisk justerte navna er fortsatt de mest brukte i området.

Sammenlikna med 1865-korpuset har det ikke skjedd noen revolusjonerende endringer på mennenes topplister i 1900-korpuset (pkt. 9.2-9.5). De relative frekvensene for navna på topplistene er fortsatt høge, og det er i stor grad de samme navna som er rangert på topp også i siste periode, som *Hans*, *Peder* og *Johan*. Vi finner konturer av et spredningsmønster på tvers av de ulike etniske gruppene. Men undersøkinga viser også at ”typiske” samiske navn, som *Erik*, *Mikkel* og *Anders*, fortsatt er konsentrert til den samiske populasjonen også mot slutten av hundreåret. I undersøkinga av de nye ”navnemotene” (pkt. 11.4) for menn viser det seg at det er nordmennene som i størst grad tar disse i bruk. Vi finner ikke belegg for disse i kvensk gruppe, og de er knapt nok representert blant samene.

Som ved undersøkinga av 1865-korpuset for menn finner vi at det er de nordisk justerte navna som er den mest brukte kategorien også blant kvinnene. Deretter følger bibelske navn, avledninger, nordiske navn, kortformer og klassiske navn (tabell 35). I undersøkinga av 15-på-topp-lista for alle etnisiteter finner vi at den relative frekvensen for de 15 mest populære kvinnenavna er høg, dvs. 71,0 %. Også blant kvinnene finner vi tendensen til at ulike navn syns å fungere som ”etnisitetsmarkører” i respektive grupper, jf. *Hanna* hos de norske kvinnene, *Eva* og *Maria* hos kvenene og *Elen*, *Inger* og *Marit* hos samene (pkt. 7.3).

I undersøkinga av de etniske gruppene sine topplister kommer samme tendensen som ved mannsnavna til syne: Enkelte navn er frekvente i alle grupper, som *Anne*. Det er de norske kvinnene som har lågest relativ frekvens for topplistenavna (60,0 %), mens samisk gruppe har høgst (89,4 %). Som ved undersøkinga av korpuset for menn finner vi kvener (66,8 %) og de med blanda etnisitet (67,1 %) i en mellomposisjon. Vi finner altså det samme mønsteret ved undersøkinga av kvinnedelen av korpuset som hos mennene. De 15 mest populære navna utgjør en svært stor andel av navnetilfanget i alle grupper.

Hos kvinnene er det snakk om 161 ulike navn i bruk i perioden før 1865. Vi finner 80 ulike navn i bruk blant de norske kvinnene, 76 blant kvenene, 71 blant samene og 74 navn blant de med blanda etnisitet. Som hos mennene er det altså de norske kvinnene som har flest ulike navn i bruk i perioden.

På topplista til de samiske kvinnene viser det seg at det i stor grad er tradisjonelle navn, som *Beret*, *Marit* og *Inger*. Noen av navna på topplista er dessuten typiske representanter for de samiske kvinnene, som *Berit* og *Sara*. Som hos de samiske mennene viser undersøkinga en sterk konserveringsevne også blant kvinnene. Vi finner likevel innslag av avledninger, som *Hansine* og *Johanna* (pkt. 7.7).

Undersøkinga viser vidare at de norske kvinnene tar i bruk navn som er populære på landsbasis i perioden, som *Ingeborg* og *Anne/Anna*. Vi finner innslag av ”motenavn” i norsk gruppe, som kortforma *Nille*, og avledninger som *Jensine* og *Antone* (pkt. 7.5). Kvensk gruppe syns å være knytta til en svensk navnekultur (pkt. 7.6), men vi finner også innslag av avledninger og kortformer i denne gruppa. Blanda gruppe viser et

tverrsnitt av navna i bruk i området i perioden.

Det er i 1865-tellinga 12 ulike navnekategorier i bruk blant kvinnene. De nordisk justerte navna er sterkt forankret i alle grupper, men sterkest i samisk gruppe (78,7 %) (pkt. 8.1). Vi finner videre svært få nordiske kvinnenavn i bruk i perioden fram til og med 1865 (pkt. 8.4), og det er ingen indikasjoner på den nordiske navnerenessansen. Navna som er i bruk er navn med lang tradisjon i navnetilfanget.

Størst konsentrasjon av bibelske navn finner vi blant de kvenske kvinnene, mens den er lågest blant de samiske (pkt. 8.2). Som hos de kvenske mennene er det et par navn som markerer seg spesielt hos de kvenske kvinnene, som *Eva* og *Maria* – navn med lang tradisjon i svensk navnekultur og almanakk. Det er for øvrig ikke indikasjoner på at religiøst liv har virka inn som motivasjonsfaktor til valg av døpenavn, heller ikke for døtre.

Det er svært få nordiske kvinnenavn i perioden før 1865. Vi finner 5 ulike navn, og dette er navn som har vært i bruk over flere hundre år. Det er ikke spor av den nordiske navnerenessansen ennå. Den samiske populasjonen har den høyeste relative frekvensen for kategorien, men dette skyldes i stor grad *Inger* (pkt. 8.4).

Vi finner svært mange ulike avledninger i bruk blant kvinnene, dvs. 57. Kategorien er mest populære blant de norske kvinnene, tett fulgt av kvensk gruppe, mens vi finner at avledninger er i bruk i liten grad blant de samiske kvinnene i perioden før 1865 (pkt. 8.3). Navna i bruk i denne gruppa spesielt har klare paralleller til de mest populære mansnavna i den samiske populasjonen. Navnemoten syns ellers å gjøre sitt inntog i navnetilfanget i denne perioden. Det samme gjelder for kortformer. Hver enkelt av disse kortformene har lav frekvens, men vi finner relativt mange ulike navn i bruk, dvs. 25. De relative frekvensene viser at navna er mest populær i norsk og kvensk gruppe, mens de er minst brukt av de samiske kvinnene (pkt. 8.5).

Klassiske navn er sporadisk i bruk blant kvinner (pkt. 8.6). Det samme gjelder for tyske navn (pkt. 8.7). De resterende kategoriene, som nye sammensetninger, engelske, franske og italienske navn (pkt. 8.8), er også sporadisk representert i befolkningen.

I 1900-korpuset har tallet på navnekategorier steget fra 12 til 16. Men de nye, dvs.

latiniseringer, russiske, spanske og nederlandske, markerer seg ikke og er samla sett representert av svært få navnebærere (tabell 35). Det er ellers større frekvensmessige forskjeller for kategoriene sammenlikna med forrige periode. De nordisk justerte navna er fortsatt de mest brukte i området, men har de tapt terreng for navn fra andre kategorier (pkt. 10.1).

Mot slutten av 1800-tallet har den relative frekvensen for topplistenavna sunket i forhold til perioden før 1865, med unntak av kvensk gruppe (pkt. 10.2-10.5). Sett under ett finner vi en større utskifting av navn på topplistene i denne perioden. Men noen av de mest populære navna fra forrige periode er fortsatt sterkt representerte også i denne, som for eksempel *Hanna* hos de norske kvinnene, *Marie* blant kvenene og *Elen* og *Anne* blant samene. Det som kanskje vekker mest oppsikt er at prosentandelen for 15-på-topp-navna har sunket betraktelig i samisk gruppe sammenlikna med forrige periode (fra 89,4 % til 63,4 %). Videre finner vi et større spredningsmønster på tvers av folkegruppene mot slutten av hundreåret. Vi finner også at typisk samiske navn har spredt seg også til den norske delen av befolkningen, jf. *Sara*, et fenomen vi altså ikke finner blant mansnavna.

I undersøkinga som gjelder for de nye navnetypene spesielt viser det seg at avledninger vinner innpass i navnetilfanget i større grad (pkt. 11.1); en økning fra 10,0 % fra perioden før 1865 til 23,5 % i perioden 1866-1900. Kategorien er mest brukt blant de norske kvinnene i begge periodene, etterfulgt av kvensk gruppe. Den mest markante økningen mellom periodene finner vi altså i samisk gruppe – en økning her på 16 prosentpoeng. I spredningsperspektivet urbane vs. rurale områder kommer navnemoten seinere til Lyngen sammenlikna med sentrale områder (pkt. 11.1). Denne konklusjonen gjelder for undersøkinga av *-ine*-navna også (pkt. 11.2). Som for avledninger vinner også kortformer større innpass i navnetilfanget mot slutten av hundreåret. Det er flere ulike navn i bruk, og det er en økning i relativ frekvens for kategorien på omkring 2 prosentpoeng. Også her er det størst økning mellom periodene for samisk gruppe (pkt. 10.12).

Det er færre ulike bibelske navn i bruk mot slutten av hundreåret, men den relative frekvensen navnebærere i kategorien har hatt en viss økning – noe som i stor grad kan

relateres til navnet *Anna* (pkt. 10.7). Det er videre ingenting som tyder på at læstadianismen har hatt innflytelse på navnevalga, heller ikke mot slutten av hundreåret.

Det er videre en markant økning i tallet på ulike nordiske kvinnenavn i perioden etter 1865, og det er en viss økning i kvinner med ulike navn (pkt. 10.8). Vi finner navn med traderingsrekke tilbake til norrøn tid, og vi finner ”nye” navn i tida. Kategorien er sterkest representert blant nordmennene, mens vi ikke finner belegg på nordiske navn blant kvenene. En overordna konklusjon for undersøkinga av de nordiske navna, må bli at den nordiske navnerenessansen er kommet til Lyngen.

I undersøkinga av eventuelle paralleller i navngivinga mellom personer registrert født i Lyngen og personer registrert født i Sverige eller Finland finner vi at innvandrerne viderefører navngivingsmønsteret fra hjemlandet sitt. Samtidig viser det seg at i og med immigrasjonen skjer det en tilpasning til navnesystemet i Norge fordi norske navn syns å vinne innpass i den kvenske populasjonen.

Jeg har ikke omtalt blanda og uregistrert gruppe i stor grad underveis. I et fugleperspektiv viser det seg at disse gruppene i stor grad representerer et tverrsnitt av navna som er i bruk i de reint etniske gruppene. Om jeg hadde fininndelt blanda gruppe og systematisert etnisitetene i de ulike familiene, hadde jeg nok kunnet finne ut mer om hvor inspirasjonen til valg av døpenavn kom fra. Jeg har imidlertid ikke funnet rom for dette innfor rammene av en mastergradsavhandling.

Har jeg da fått svar på spørsmåla jeg stilte innledningsvis (pkt. 1.4)?

- ”Er det særtrekk ved navneskikkene i de ulike etniske gruppene?”

Undersøkinga viser at tradisjonelle navn er sterkt representert i alle etniske grupper, både når det gjelder kvinner og menn. Dette gjelder spesielt i perioden før 1865. Jeg har påvist ulikheter i navngivinga mellom de ulike etniske gruppene, men det er ikke snakk om *markante* særtrekk i navneskikkene. Det er vel heller mer snakk om tendenser. Når

det gjelder den norske populasjonen finner vi en viss påvirkning fra Danmark og Tyskland. Det er dessuten nordmennene som har størst variasjon i navnetyper og flest antall ulike navn i bruk, noe som indikerer en større åpenhet til innovasjoner og nye navnemoter i samtida. Den kvenske populasjonen er påvirket av svensk og finsk navneskikk, og viderefører navngivingsmønstre fra hjemlandet sitt. Resultata for undersøkinga av den samiske befolkningen viser at det er relativt stor oppslutning omkring få navn, noe som viser at oppkallingsskikkene er sterke i denne gruppa sammenlikna med de andre.

- ”I et kulturelt perspektiv: Hvilke motivasjons- og påvirkningsfaktorer, for eksempel religiøsitet, kan ha virka inn på navngivinga?”

I lys av oppfatninga om at forandringer i et sosialt system ofte vil føre til endringer i eksisterende navnekultur, kommer dette til en viss grad til uttrykk i undersøkinga mi. Dette kommer tydeligst til uttrykk i den samiske befolkningen. Vi finner her den største endringen i navngivingsmønsteret utover 1800-tallet. Den politiske situasjonen i og med fornorskningspolitikken har trolig hatt innvirkning på denne endringa. Sjøl om oppkallingskikkene står sterkt i denne gruppa gjennom hele 1800-tallet, viser undersøkinga at tendensen er en større åpenhet mot å ta i bruk nye navnetyper spesielt i den samiske kvinnegruppa mot slutten av hundreåret. Dette indikerer en ”vilje” til tilpasning til det norske storsamfunnet. Hvorvidt det er snakk om ytre eller indre faktorer som trigger denne endringa, er det derimot ikke mulig å si noe sikkert om.

Lyngen er prega av innvandring til området under hele 1800-tallet, og folkegruppene har kontakt med hverandre blant anna gjennom næringsveiene. Toetniske ekteskap blir etter hvert vanlig, og de etniske skillelinjene blir mer diffuse. Mot slutten av hundreåret er det en større spredning av navn på tvers av de etniske gruppene sammenlikna med første periode – en naturlig konsekvens av at ulike navnekulturer møtes.

Sjøl om læstadianismen fikk stor oppslutning blant folk i Lyngen, er det ingen indikasjoner på at retninga har fungert som motivasjonsfaktor til valg av bibelske navn. Tendensen er at bibelske navn daler i popularitet i takt med at læstadianismen befester sine røtter i området.

- ”Kan valg av navn knyttes til sterk identitetsfølelse/ gruppetilhørighet, og kan

navn være et symbol på identitet?”

Undersøkinga viser altså at oppkallingsskikkene er spesielt sterke i den samiske befolkningen. Døpenavnet har i tillegg en mer kompleks funksjon blant samene sammenlikna med for eksempel nordmennene. Fenomenet *gàibmi* viser at navnet forplikter i og med at personer med samme navn har spesielle forpliktelser overfor hverandre og er viktige relasjoner utover nærmeste familie. Navnet i seg sjøl bærer på informasjon om kultur og verdier. I så måte skiller den samiske befolkningen seg fra de andre etniske gruppene. Døpenavnet er i større grad et symbol på identitet, utover individet sjøl.

Når det gjelder den norske populasjonen markerer de nordiske navna seg spesielt i denne gruppa. Dette er som forventet ut fra nasjonale strømninger i samtida. At spesielt norske foreldre gir sine sønner og døtre et nordisk døpenavn, må ses i sammenheng med tilhørighet til nasjonen Norge. I den kvenske populasjonen er de nordiske navna omtrent ikke i bruk. Dette er oppsiktsvekkende sett i forhold til at kvenene tok i bruk andre navnetyper som ble populære på 1800-tallet. Jeg har altså sett dette i sammenheng med en politisk motmarkering i et forsøk på å beholde en kvensk identitet i et samfunn prega av fornorskning. Et liknende fenomen finner jeg også relatert til nordmennene: Tendensen er at flere typiske samiske navn ikke vinner innpass i navnetilfanget blant norske kvinner og menn, til tross for at flere av navna er populære om vi ser Norge under ett. I lys av Bourdieus teorier, kan dette være en form for distinksjon: Å ville markere avstand til samene som sosial gruppe.

LITTERATURLISTE

Alford, Richard D. 1988: *Naming and Identity: A Cross-Cultural Study of Personal Naming Practices*. New Haven, Connecticut.

Alhaug, Gulbrand 1985: Noen trekk ved fornamna i Nord-Noreg. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 3, s. 73-102.

Alhaug, Gulbrand 1986: Namneleddsoppkalling i Nord-Noreg på 1900-talet. I: *Nordlyd* 11, s. 118-135.

Alhaug, Gulbrand 1989: Personnamn i Nord-Noreg. Forskingsstatus og perspektiv framover. I: *Nordlyd* 15, s. 87-111.

Alhaug, Gulbrand 1990: Womans name in –ine – a great Fashion in Norway in the 19th Century. I: Eeva Maria Närhi (red.): *Proceedings of the XVIIth International Congress of Onomastic sciences*. Helsinki, s. 137-144.

Alhaug, Gulbrand 1999: “Eg er døypt *Per-Jørn*, men dei fleste kallar meg berre *Per*”. Om bruken av tiltalenamn i dobbeltnamn i Noreg. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 17, s. 67-92.

Alhaug, Gulbrand 2004: *Fornamn i Noreg frå 1900-1975 – med vekt på endringar i namnemønsteret*. Oslo.

Alhaug, Gulbrand 2005: Fornamn i 1905. I: *Språknytt* 1-2, s. 1-6.

Alhaug, Gulbrand under utg.: A comparison of first names in Norway and Sweden in the 20th century. I: Eva Brylla & Mats Wahlberg (red.): *Proceedings of the XXIst International Congress of Onomastic Sciences 2002*. Uppsala, 13 s.

Allén, Sture & Staffan Wählin 1979: *Förnamnsboken*. Stockholm.

Allén, Sture & Svensén Bo 2000: En ny Namnlängd. I: Eva Brylla (red): *Namnlängdsboken. Historien bakom namnen i almanackan*. Stockholm, s. 1-14.

Antonsen, Jan 1993: *Tre stammers møte i Kvæningen 1865-1900. En analyse av etnisitetsangivelser i folketellinger*. Hovedfagsoppgave i historie. Universitetet i Tromsø.

Aschim, Alf Børge 1995: *Personnamnskikken i Lyngen i historisk perspektiv 1750-1969*. Hovedfagsoppgave i nordisk språk. Universitetet i Oslo.

Barth, Fredrik 1969: *Ethnic Groups and Boundaries. The social Organization of Culture Difference*. Oslo.

Blomqvist, Marianne 2005: Den nordiska förnamnsrenessansen i Sverige. I: Gudlaug Nedrelid & Tom Schmidt (red.): *Person- og stadnamn under den nordiske namnerenessansen*. Rapport frå NORNA's 34. symposium, Dømmesmoen 10.-12. september 2004. Kristiansand.

Bourdieu, Pierre 1995: *Distinksjonen. En sosiologisk kritikk av dømmekraften*. Oslo. Oversatt etter *La Distinction. Critique sociale du jugement*. Paris 1979.

Brylla, Eva 2000: *Namnlängdsboken. Historien bakom namnen i almanackan*. Stockholm.

Bull, Tove, Jorid Hjulstad Junttila & Aud-Kirsti Pedersen 1986: Nominalfrasen i skibotnålet i Troms. I: *Norsk Lingvistisk Tidsskrift 1/2*, s. 60-71.

Bull, Tove 1991: Språklig identitet i ei nordnorsk fjordsamebygd. I: *Danske folkemål 33*. København, s. 23-35.

Bull, Tove 1994: Språkskifte og språkbevaring blant norske kystsamar. I: Ulla-Britt Kotsinas & John Helgander (red.): *Dialektkontakt, språkkontakt och språkförändring i Norden: föredrag från ett forskarsymposium*. Stockholm, s. 129-138.

Bull, Tove 1995: Language contact leading to language change: The case of Northern Norway. I: Jacek Fisiak (red.): *Linguistic Change under Contact Condition*. Berlin, New York, s. 15-34.

Gustafsson, Linnea 2002: *Novation i norr. Nya dopnamn och namngivningsmønster i Skelleftebygden 1791-1890*. Umeå.

Haslum, Vidar 2005: Navnerenessanse eller gammel navneskikk eller begge deler? Navngivningsmønstre i store søskenflokker på Agder i perioden 1880-1940. I: Gudlaug Nedrelid & Tom Schmidt (red.): *Person- og stadnamn under den nordiske namnerenessansen*. Rapport frå NORNAs 34. symposium, Dømmesmoen 10.-12. september 2004. Kristiansand, s. 123-142.

Helgander, John 1994: Dalmålen i oppløsning - bakgrund och förklaringsmodeller. I: Ulla-Britt Kotsinas & John Helgander (red.): *Dialektkontakt, språkkontakt och språkförändring i Norden: Föredrag från ett forskarsymposium*. Stockholm, s. 68-80.

Holme, Idar Magne & Bernt Solvang Krohn 1998: *Metodevalg og metodebruk*. Oslo.

Hyltenstam, Kenneth 2003: *Kvenskans status*. Rapport för Kommunal- och regionaldepartementet och Kultur- og kirke departementet i Norge. Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet.

Hætta, Odd Mathis 2003: *Samiske personnavn i Kautokeino gjennom 30 år (1970-1999)*. Hif-rapport 2003:10. Alta.

Jenkins, Richard 1996: *Social Identity*. London.

Johannessen, Ole-Jørgen 2005: Nordisk navnerenessanse i Norge før 1865? I: Gudlaug Nedrelid & Tom Schmidt (red.): *Person- og stadnamn under den nordiske namnerenessansen*. Rapport frå NORNAs 34. symposium, Dømmesmoen 10.-12. september 2004. Kristiansand, s. 9-28.

Johansen, Åse Mette 2007: ”Velkommen te’ våres Norge”. *En kvalitativ studie av språkbytte fra samisk til norsk og språkbevaring i Manndalen i Gáivuotna/Kåfjord*. Mastergradsavhandling i nordisk språkvitenskap. Universitetet i Tromsø.

Karikoski, Elin Vanja 1995: *Olen Karikoski, miksi? – Navnet mitt er Karikoski, hvorfor? Finske slektsnavn i Sør-Varanger i lys av finsk slektsnavntradisjon, slektsnavnforskning og fornorskingsprosess*. Hovedfagsoppgave i finsk språk. Universitet i Tromsø.

Karikoski, Elin & Aud-Kirsti Pedersen 1996: *Kvenane/dei finskætta i Noreg. Språk, kultur og tilhøvet til nyinnvandrarar*. Tromsø.

Kiviniemi, Eero 1998: History of first Names of Finnish Origin. I: W.F.H. Nicolaisen (red.): *Proceedings of the XIXth international congress of onomastic science Abdeen, August 4-11, 1998*. Departement of English, University of Aberdeen, s. 212-217.

Kiviniemi, Eero 2006: *Suomalaisten etunimet*. Helsinki.

Klintberg, Bengt af & Lotten Wesslén 2000: Namnlängden, kyrkan och folktraditionen. I: Eva Brylla (red.): *Namnlängdsboken. Historien bak namnen i almanackan*. Stockholm, s. 43-72.

Klintberg, Bengt af 2005: *Namnen i almanackan*. Stockholm.

Koivusalo, Esko 1997: Finska språket. I: Allan Karker, Birgitta Lindgren & Ståle Løland (red.): *Nordens språk*. Oslo, s. 110-129.

Konstantinov, Yulian & Gulbrand Alhaug 1995: *Names, Ethnicity, and Politics*. Oslo.

Kruken, Kristoffer 1982: Frå reformasjonen til den nordiske namnerenessansen. I: *NPL I*, s. 44-65.

Kruken, Kristoffer 1993: *Spirene til den nordiske namnerenessansen*. I: *Nytt om navn* nr. 17. Oslo, s.21-23.

Larssen, Emil 1976: *Lyngen bygdebok. Lyngen prestegjelds historie*. Tromsø.

Lif, Vera 2004: *Ingermanländares namnskick under 1900-talet. Kontinuitet och förändring*. Stockholm.

Magga, Ole Henrik 1997: *Samisk språk*. I: Allan Karker, Birgitta Lindgren & Ståle Løland (red.): *Nordens språk*. Oslo, s. 137-160.

Meldgaard, Eva Villarsen 1990: *Studier i Københavnske fornavne 1650-1950*. København.

Meldgaard, Eva Villarsen 1997: *90ernes navnebog*. København.

Milroy, Lesley 1980: *Language and Social Networks*. Oxford.

Modéer, Ivar [1964] 1989: *Svenska personnamn*. *Anthroponymica Suecana* 5. Studentlitteratur, Lund.

Myhre, Jan Eivind 2003: *Del II. 1860-1901*. I: Einar Niemi, Jan Eivind Myhre & Knut Kjeldstadli (red.): *Norsk innvandringshistorie. Bind 2: I nasjonalstatens tid 1814-1940*. Oslo, s. 177-313.

Nergård, Vegard 2005: *Slekt og rituelt slektskap i samiske samfunn – Innspill til en psykodynamisk forståelse av sosialisering*. Oslo.

Niemi, Einar 1977: *Oppbrudd og tilpasning. Den finske flyttingen til Vadsø 1845-1885*. Vadsø kommune.

Niemi, Einar 1991: *Kven – et omdiskutert begrep*. I: *Varanger Årbok*. Alta, s.119-137.

Niemi, Einar 2003: Del I. 1814-1860. I: Einar Niemi, Jan Eivind Myhre & Knut Kjeldstadli (red.): *Norsk innvandringshistorie. Bind 2: I nasjonalstatens tid 1814-1940*. Oslo, s. 11-174.

NPL I = Stemshaug, Ola 1982 (red.): *Norsk personnamnleksikon*. Oslo.

NPL II = Kruken, Kristoffer & Ola Stemshaug 1995 (red.): *Norsk personnamnleksikon*. 2. utg. ved Kristoffer Kruken. Oslo.

Olsen, Alf J. 1984: Samisk, finsk og norsk språk i Lyngen rundt århundreskiftet. I: *Heimen bind XXI*. Tromsø/Trondheim, s. 171-179.

Otterbjörk, Roland 1996: *Svenska förnamn*. Kortfattat namnlexikon. (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 29.) Stockholm.

Pålsson, Hermann 1960: *Íslensk mannanöfn*. Reykjavík.

Paulaharju, Samuli [1928] 1973: *Finnmarkens folk*. Uddevalla.

Pedersen, Aud-Kirsti 1994: Restar av samisk i kaldfjordmålet. I: Tone Holmen (red.): *Kvinneforskermaraton*. Universitetet i Tromsø, s. 115-128.

Qvigstad, Just 1910: *Kildeskrifter til den lappiske mytologi II. Om lappernes vildfarelse og overtro*. Af Isaac Olsen. Det Kgl. Norske videnskabers selskabs skrifter 1910: NO. 4. Trondheim.

Reisæter, Guro 2001: *Mitra, Jonas, Bjørk og Mohammed. Namn i tospråklige familier i Tromsø*. Hovedfagsoppgave i nordisk språk. Universitetet i Tromsø.

Rydving, Håkan 1995: Namnbyten i samisk tradition. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 13, s. 89-101.

Rydving, Håkan 1998: Namn och identitet i nordsamisk kontext. I: Andersson Thorsten, Eva Brylla & Anita Jacobson-Widding (red.): *Personnamn och social identitet*. Stockholm, s. 337-361.

Rydving, Håkan under utg.: Personnamn blant samer. I Gulbrand Alhaug & Aud-Kirsti Pedersen (red.): *Det fleirspråklege Noreg – II*. Oslo.

Saarelma-Maunumaa, Minna 2003: *Edhina ekogidho - Names as links: the encounter between African and European anthroponymic systems among the Ambo people in Namibia*. Helsinki.

Samuelsen, Cissel 1999: *Nye namn i nye tider*. Bruken av slektsnavn som fornamn på 1800-talet. Hovedoppgave i nordisk. Universitetet i Tromsø.

Smith, P. L. 1938: *Kautokeino og Kautokeino-lappene. En historisk og ergologisk regionalstudie*. Oslo.

Snorre. Norges kongesagaer. Oslo 1979.

Solem, Erik [1933] 1970: *Lappiske rettsstudier*. Oslo.

Sollid, Hilde 2005: *Dialektsyntaks i Nordreisa: Språkdannelse og stabilisering i møtet mellom kvensk og norsk*. Oslo.

Stemshaug, Ola 1982a: Namngjeving og namnebruk. Namngjevingsmåtar. I: *NPL I*, s. 25-31.

Stemshaug, Ola 1982b: Førreformatoriske namn. I: *NPL I*, s. 32-43.

Thorvaldsen, Gunnar 1996: *Håndbok i registrering og bruk av historiske persondata*. Oslo.

Torp, Eivind 1986: Registrering av etnisitet i folketellinger. I: *Heimen 2*, s. 67-77.

Vahtola, Jouko 1997: The oldest Finnish personal names. I: Ritva Liisa Pitkänen og Kaija Mallat (red.): *You name it. Perspectives on onomastic research*. Studia Fennica Linguistica 7, s. 268-274.

Weise, Lis 1989: *Mine, Dine og Sine*. Kvindenavne på *-ine*. I: *Studia Onomastica. Festskrift till Thorsten Andersson. Den 23. februari 1989*. Stockholm, s. 415-425.

Aadnanes, Per M. 1986: *Læstadianismen i Nord-Noreg*. Oslo.

Aarset, Terje 1982: Frå den nordiske namnerenessansen til i dag. I: *NPL I*, s. 66-87.

Elektronisk kilde:

<http://www.rhd.uit.no/>

Muntlige kilder:

Seniorkonsulent ved RHD Marianne Erikstad

Johannes Letto

Prost Sigvald B. Mikkelsen

VEDLEGG

Vedlegg 1: Folketellinga av 1865 – toppliste menn

1	91475	Ole	45	2763	Ludvig
2	45967	Hans	46	2741	Tomas
3	32298	Johan	47	2593	Julius
4	28620	Peder	48	2554	Olaf
5	28602	Lars	49	2540	Fredrik
6	27888	Nils	50	2516	Mikkel
7	27541	Anders	51	2455	Elling
8	20191	Kristian	52	2329	Martinus
9	19905	Johannes	53	2266	Gulbrand
10	18971	Andreas	54	2244	Tore
11	17427	Karl	55	2205	Isak
12	17393	Jon	56	2202	Arnt
13	13308	Knut	57	2184	Abraham
14	13203	Jens	58	2146	Tor
15	12480	Jakob	59	2139	Gabriel
16	10756	Erik	60	2082	Syver
17	10525	Martin	61	1989	Daniel
18	10412	Anton	62	1958	Otto
19	9012	Halvor	63	1937	Teodor
20	7853	Iver	64	1900	August
21	7478	Peter	65	1867	Tobias
22	6746	Kristen	66	1831	Tønnes
23	6344	Jørgen	67	1826	Sjur
24	6124	Rasmus	68	1819	Laurits
25	5552	Gunder	69	1645	Jonas
26	5118	Henrik	70	1641	Torger
27	4992	Kristoffer	71	1623	Simen
28	4867	Petter	72	1600	Engebret
29	4311	Olaus	73	1497	Samuel
30	4277	Søren	74	1488	Morten
31	3853	Sivert	75	1465	Mads
32	3824	Even	76	1447	Simon
33	3780	Bernt	77	1423	Tollef
34	3753	Paul	78	1422	Endre
35	3667	Svend	79	1386	Torvald
36	3663	Arne	80	1378	Gudbrand
37	3612	Elias	81	1349	Severin
38	3589	Edvard	82	1336	Emil
39	3589	Matias	83	1306	Adolf
40	3569	Amund	84	1303	Magnus
41	3266	Ingebrigt	85	1279	Torsten
42	3252	Oluf	86	1254	Axel
43	2804	Mons	87	1229	Helge
44	2794	Gustav		648808	

Vedlegg 2: Folketellinga av 1865 – toppliste kvinner

			42	2951	Randi
			43	2946	Andrine
1	68849	Anne	44	2939	Pauline
2	33969	Karen	45	2866	Julie
3	32927	Ingeborg	46	2844	Berit
4	21101	Anna	47	2669	Pernille
5	20952	Maren	48	2523	Sigri
6	18854	Marte	49	2500	Laura
7	17932	Berte	50	2413	Matea
8	17920	Kari	51	2317	Kristi
9	17451	Marie	52	2256	Jørgine
10	15940	Johanne	53	2224	Sara
11	14901	Elen	54	2211	Matilde
12	14107	Ane	55	2208	Malene
13	14016	Marit	56	2164	Aase
14	13197	Oline	57	2114	Guro
15	12666	Inger	58	2097	Brite
16	11018	Karoline	59	2047	Kirsten
17	10810	Marta	60	2024	Olia
18	10077	Gunhild	61	2022	Petrine
19	8719	Kristine	62	1990	Lina
20	8216	Mari	63	1950	Nikoline
21	7773	Hanna	64	1937	Grete
22	6900	Maria	65	1912	Margit
23	6399	Johanna	66	1908	Margrete
24	6340	Beret	67	1850	Kirstine
25	6177	Helene	68	1820	Eline
26	6168	Gjertrud	69	1815	Emilie
27	5589	Guri	70	1814	Martine
28	5405	Sofie	71	1805	Rakel
29	5359	Ragnhild	72	1801	Hansine
30	4673	Eli	73	1800	Tea
31	4438	Olava	74	1747	Josefine
32	4416	Lovise	75	1747	Kjersti
33	4091	Elisabet	76	1718	Petra
34	4064	Siri	77	1643	Kirsti
35	3883	Andrea	78	1636	Jensine
36	3613	Brita	79	1631	Kristiane
37	3584	Gurine	80	1630	Synneve
38	3195	Sigrid	81	1609	Mina
39	3039	Elise	82	1608	Amalie
40	2998	Else	83	1585	Inga
41	2984	Dortea	84	1555	Karine
				573556	

Vedlegg 3: Utgangsfil menn – FT 1865

VEDLEGG 3: UTGANGSFIL MENN - FT 1865																	
Navn	Kat.	Totalt	% nb.	N	N %	N%	K	K %	K %	S	S %	S%	B	B %	B%	Sum %	Sum %
Bertinus	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Isak	B	39	2,7	2	10	6,8	24	94	62,9	5	7	4,4	8	39	25,9	149	100
Andreas	B	21	1,5	6	30	43,8	2	8	11,3	9	12	16,9	4	19	27,9	69	100
Johannes	B	25	1,7	3	15	18,1	10	39	46,5	8	10	12,4	4	19	23,0	84	100
Jakob	B	12	0,8	0	0	0,0	1	4	13,6	8	10	36,1	3	14	50,3	29	100
Mattias	B	15	1,0	1	5	14,2	2	8	22,0	10	13	36,6	2	10	27,2	36	100
Tomas	B	12	0,8	2	10	28,6	2	8	22,1	6	8	22,1	2	10	27,3	35	100
Samuel	B	8	0,6	0	0	0,0	0	0	0,0	6	8	44,7	2	10	55,3	17	100
Mikael	B	8	0,6	2	10	36,6	1	4	14,2	3	4	14,1	2	10	35,0	28	100
Esaias	B	5	0,3	0	0	0,0	1	4	24,2	2	3	16,1	2	10	59,8	16	100
Elias	B	5	0,3	2	10	42,7	1	4	16,5	0	0	0,0	2	10	40,8	24	100
Salamon	B	3	0,2	0	0	0,0	1	4	38,9	1	1	13,0	1	5	48,1	10	100
Jonas	B	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	21,2	1	5	78,8	6	100
Maria	B	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	4,8	100
Aron	B	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Josef	B	6	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	6	8	100,0	0	0	0,0	8	100
Simon	B	4	0,3	1	5	56,4	0	0	0,0	3	4	43,6	0	0	0,0	9	100
Josva	B	2	0,1	0	0	0,0	1	4	75,0	1	1	25,0	0	0	0,0	5	100
Efraim	B	2	0,1	0	0	0,0	1	4	75,0	1	1	25,0	0	0	0,0	5	100
Peter	B	5	0,3	2	10	46,3	3	12	53,7	0	0	0,0	0	0	0,0	22	100
Abraham	B	3	0,2	1	5	39,3	2	8	60,7	0	0	0,0	0	0	0,0	13	100
Sakarias	B	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Moses	B	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Adam	B	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Joakim	B	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Jeremias	B	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Israel	B	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Benjamin	B	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Abel	B	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Edvard	E	10	0,7	5	25	53,1	2	8	16,4	0	0	0,0	3	14	30,5	48	100
Oskar	IR	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Just	KF	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Rasmus	KL	9	0,6	2	10	24,6	3	12	28,5	0	0	0,0	4	19	47,0	41	100
Kristian	KL	14	1,0	7	35	57,1	4	16	25,2	1	1	2,1	2	10	15,6	62	100
Klement	KL	5	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	51,8	1	5	48,2	10	100
Nikolai	KL	5	0,3	0	0	0,0	3	12	65,7	1	1	7,3	1	5	27,1	18	100
Kristoffer	KL	13	0,9	10	51	80,0	2	8	12,4	0	0	0,0	1	5	7,7	63	100
Fallentin	KL	3	0,2	2	10	67,6	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	32,4	15	100
Martin	KL	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9	10	100
Kliment	KL	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	3	100
Georg	KL	2	0,1	1	5	56,4	1	4	43,6	0	0	0,0	0	0	0,0	9	100
Aleksander	KL	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Teodor	KL	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Magnus	KL	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Kornelius	KL	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Olaus	LAT	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	3	100
Ankronius	LAT	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Ole	N	155	10,8	10	51	15,3	9	35	10,7	117	152	46,2	19	92	27,8	330	100
Erik	N	46	3,2	2	10	11,7	2	8	9,0	38	49	57,0	4	19	22,3	87	100
Knut	N	17	1,2	6	30	45,5	3	12	17,6	4	5	7,8	4	19	29,0	67	100
Karl	N	17	1,2	3	15	21,4	9	35	49,6	1	1	1,8	4	19	27,2	71	100
Reier	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	21,2	1	5	78,8	6	100
Andor	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	21,2	1	5	78,8	6	100
Oluf	N	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9	10	100
Amund	N	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9	10	100
Aslak	N	10	0,7	0	0	0,0	1	4	25,0	9	12	75,0	0	0	0,0	16	100
Guttorm	N	4	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0	5	100
Svend	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	3	100
Gunner	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	3	100
Ola	N	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Gustav	N	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Halvor	N	2	0,1	2	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Torvald	N	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Ivert	N	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Iver	N	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Ingvard	N	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Even	N	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Peder	NJ	178	12,4	13	66	16,8	18	70	18,0	129	168	42,9	18	87	22,3	391	100

Lars	NJ	87	6,1	5	25	12,2	11	43	20,8	58	75	36,5	13	63	30,4	206	100
Nils	NJ	113	7,9	9	45	16,1	23	90	31,7	69	90	31,7	12	58	20,5	283	100
Jens	NJ	42	2,9	18	91	51,8	11	43	24,5	6	8	4,4	7	34	19,3	175	100
Mikkal	NJ	47	3,3	0	0	0,0	8	31	32,5	35	46	47,4	4	19	20,1	96	100
John	NJ	22	1,5	1	5	11,3	2	8	17,5	17	22	49,5	2	10	21,6	45	100
Mons	NJ	19	1,3	0	0	0,0	3	12	29,6	14	18	46,0	2	10	24,4	40	100
Morten	NJ	8	0,6	1	5	28,6	0	0	0,0	6	8	44,1	1	5	27,3	18	100
Petter	NJ	4	0,3	0	0	0,0	2	8	56,0	1	1	9,3	1	5	34,6	14	100
Mikkal	NJ	2	0,1	1	5	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	48,9	10	100
Anders	NJ	27	1,9	0	0	0,0	2	8	19,4	25	33	80,6	0	0	0,0	40	100
Ander	NJ	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	3	100,0	0	0	0,0	3	100
Søren	NJ	2	0,1	1	5	56,4	1	4	43,6	0	0	0,0	0	0	0,0	9	100
Ingebrigt	NJ	2	0,1	2	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Laurits	NJ	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Hans	T	152	10,6	22	111	25,6	25	98	22,5	80	104	24,0	25	121	27,9	434	100
Johan	T	101	7,1	15	76	21,6	37	145	41,2	30	39	11,1	19	92	26,1	351	100
Henrik	T	52	3,6	3	15	11,8	7	27	21,2	33	43	33,3	9	43	33,7	129	100
Anton	T	8	0,6	5	25	63,5	0	0	0,0	0	0	0,0	3	14	36,5	40	100
Jørgen	T	4	0,3	2	10	51,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	10	48,9	20	100
Klaus	T	3	0,2	0	0	0,0	2	8	61,8	0	0	0,0	1	5	38,2	13	100
Bernhard	T	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Sivert	T	4	0,3	1	5	56,4	0	0	0,0	3	4	43,6	0	0	0,0	9	100
Vilhelm	T	4	0,3	2	10	66,0	1	4	25,5	1	1	8,5	0	0	0,0	15	100
Ulrik	T	4	0,3	1	5	30,1	3	12	69,9	0	0	0,0	0	0	0,0	17	100
Albrikt	T	2	0,1	1	5	56,4	1	4	43,6	0	0	0,0	0	0	0,0	9	100
Leonard	T	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Eilert	T	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Albert	T	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Lennhard	T	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Helmer	T	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Didrik	T	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Anaton	T	1	0,1	1	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100
Sum 100		1430	100,0	198	1000		256	1000		769	1000		207	1000		4000	

Vedlegg 4: Utgangsfil kvinner – FT 1865

VEDLEGG 4: UTGANGSFIL KVINNER - FT 1865																	
Navn	Kat.	Tot.	% tot.	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %	Sum %	Sum %
Karoline	AV	16	1,1	4	22	30,9	9	36	50,1	0	0	0,0	3	14	19,0	72	100
Hansine	AV	15	1,0	2	11	23,3	4	16	33,5	6	7	14,5	3	14	28,7	48	100
Johanna	AV	14	0,9	1	6	13,2	4	16	37,9	6	7	16,4	3	14	32,5	42	100
Petrikke	AV	13	0,9	1	6	14,1	1	4	10,2	6	7	17,6	5	23	58,1	39	100
Jensine	AV	10	0,7	4	22	49,9	3	12	27,0	1	1	2,6	2	9	20,5	45	100
Oldine	AV	7	0,5	1	6	22,2	2	8	32,0	2	2	9,2	2	9	36,5	25	100
Kristine	AV	6	0,4	3	17	55,9	1	4	13,4	0	0	0,0	2	9	30,6	30	100
Olene	AV	4	0,3	0	0	0,0	1	4	28,0	1	1	8,1	2	9	63,9	14	100
Antone	AV	4	0,3	3	17	78,5	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	21,5	21	100
Olena	AV	3	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	11,2	2	9	88,8	10	100
Rasmine	AV	3	0,2	0	0	0,0	3	12	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	12	100
Kristiana	AV	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Jørgine	AV	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Erikke	AV	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Andrea	AV	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Otea	AV	2	0,1	1	6	54,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	45,1	10	100
Larine	AV	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Nikoline	AV	2	0,1	0	0	0,0	1	4	77,6	1	1	22,4	0	0	0,0	5	100
Gurine	AV	2	0,1	0	0	0,0	2	8	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	8	100
Pauline	AV	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Oline	AV	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Henrikke	AV	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Ulrikke	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Olvedia	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Nikolina	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Ingverdine	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Indianna	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Emilie	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Olea	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Martine	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Martina	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Josefine	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Erikka	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Albertine	AV	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Rasmina	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Petrikka	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Paulina	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Klausine	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Jakobine	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Fredrikke	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Alberta	AV	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Ågesine	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Vilhelmine	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Tora	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Petra	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Ovedia	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Olava	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Marselie	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Larsina	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Karolina	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Jonette	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Henriette	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Hanstine	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Erasmine	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Edvartine	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Edline	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Alberte	AV	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Eva	B	38	2,5	1	6	4,6	16	64	52,9	13	15	12,4	8	37	30,2	121	100
Maria	B	31	2,0	2	11	9,2	17	68	56,5	4	5	3,8	8	37	30,4	120	100
Hanna	B	23	1,5	13	72	63,4	7	28	24,6	0	0	0,0	3	14	12,0	114	100
Sara	B	19	1,3	1	6	15,9	3	12	34,4	15	17	49,6	0	0	0,0	35	100
Marta	B	16	1,1	4	22	35,4	7	28	44,6	3	3	5,5	2	9	14,5	63	100
Anna	B	15	1,0	6	33	50,6	3	12	18,2	2	2	3,5	4	18	27,7	66	100
Magdalene	B	10	0,7	2	11	26,8	5	20	48,3	1	1	2,8	2	9	22,1	41	100
Rebekka	B	3	0,2	0	0	0,0	1	4	30,5	0	0	0,0	2	9	69,5	13	100
Elisabet	B	2	0,1	1	6	54,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	45,1	10	100
Susanna	B	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Susanne	B	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100

Rebekke	B	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Magdalena	B	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Jenny	E	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Hariette	E	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Louise	F	2	0,1	1	6	54,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	45,1	10	100
Laura	I	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	9	100,0	9	100
Nille	KF	16	1,1	7	39	52,3	4	16	21,5	1	1	1,6	4	18	24,6	74	100
Abel	KF	7	0,5	4	22	69,6	1	4	12,5	1	1	3,6	1	5	14,3	32	100
Elise	KF	6	0,4	0	0	0,0	2	8	35,0	1	1	5,0	3	14	59,9	23	100
Brita	KF	6	0,4	0	0	0,0	5	20	81,4	0	0	0,0	1	5	18,6	25	100
Else	KF	6	0,4	1	6	21,3	4	16	61,3	0	0	0,0	1	5	17,5	26	100
Stine	KF	5	0,3	1	6	28,0	1	4	20,2	1	1	5,8	2	9	46,0	20	100
Elea	KF	5	0,3	0	0	0,0	3	12	56,8	0	0	0,0	2	9	43,2	21	100
Alet	KF	5	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	5	6	100,0	0	0	0,0	6	100
Mine	KF	3	0,2	1	6	39,3	1	4	28,3	0	0	0,0	1	5	32,3	14	100
Stina	KF	3	0,2	0	0	0,0	1	4	63,4	2	2	36,6	0	0	0,0	6	100
Nilla	KF	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Jetta	KF	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Fina	KF	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Lene	KF	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Britta	KF	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Bella	KF	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Trina	KF	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Mina	KF	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Hilde	KF	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Elisa	KF	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Trine	KF	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Nelle	KF	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Mette	KF	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Lina	KF	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Jette	KF	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Katrine	KL	14	0,9	0	0	0,0	4	16	42,4	7	8	21,4	3	14	36,3	38	100
Helene	KL	9	0,6	1	6	14,8	2	8	21,3	1	1	3,1	5	23	60,8	38	100
Kristianna	KL	6	0,4	2	11	39,3	2	8	28,3	0	0	0,0	2	9	32,3	28	100
Marianna	KL	4	0,3	1	6	30,7	2	8	44,1	0	0	0,0	1	5	25,2	18	100
Sisilia	KL	4	0,3	0	0	0,0	1	4	53,6	3	3	46,4	0	0	0,0	7	100
Katarine	KL	4	0,3	0	0	0,0	4	16	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	16	100
Katarina	KL	3	0,2	0	0	0,0	1	4	30,5	0	0	0,0	2	9	69,5	13	100
Sesilie	KL	3	0,2	2	11	73,5	1	4	26,5	0	0	0,0	0	0	0,0	15	100
Klara	KL	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	9	100,0	9	100
Sofie	KL	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Sisilie	KL	2	0,1	1	6	82,8	0	0	0,0	1	1	17,2	0	0	0,0	7	100
Helena	KL	2	0,1	0	0	0,0	2	8	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	8	100
Agnete	KL	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Katrina	KL	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Julianna	KL	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Marianne	KL	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Sesilie	KL	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Barbara	KL	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Inger	N	61	4,0	0	0	0,0	2	8	8,6	54	62	66,9	5	23	24,5	93	100
Ingeborg	N	15	1,0	6	33	51,5	5	20	30,9	2	2	3,6	2	9	14,1	65	100
Ragnhild	N	6	0,4	1	6	37,7	0	0	0,0	4	5	31,3	1	5	31,0	15	100
Ragnil	N	4	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	3	3	43,1	1	5	56,9	8	100
Sigrid	N	3	0,2	1	6	70,7	0	0	0,0	2	2	29,3	0	0	0,0	8	100
Gunnhild	N	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Anne	NJ	268	17,7	24	133	21,7	34	136	22,2	180	208	33,8	30	137	22,3	614	100
Elen	NJ	231	15,2	2	11	2,8	10	40	10,0	191	220	55,2	28	128	32,0	399	100
Beret	NJ	156	10,3	7	39	13,7	8	32	11,2	126	145	51,0	15	68	24,1	285	100
Marit	NJ	87	5,7	0	0	0,0	3	12	10,4	82	95	81,7	2	9	7,9	116	100
Marie	NJ	29	1,9	5	28	23,4	15	60	50,6	3	3	2,9	6	27	23,1	119	100
Kirsten	NJ	25	1,6	0	0	0,0	1	4	11,4	23	27	75,6	1	5	13,0	35	100
Karen	NJ	24	1,6	3	17	25,1	3	12	18,0	13	15	22,6	5	23	34,3	66	100
Berit	NJ	19	1,3	0	0	0,0	0	0	0,0	16	18	57,4	3	14	42,6	32	100
Malene	NJ	17	1,1	0	0	0,0	1	4	15,5	15	17	66,9	1	5	17,7	26	100
Margrete	NJ	10	0,7	2	11	30,6	2	8	22,1	3	3	9,5	3	14	37,8	36	100
Kirstine	NJ	9	0,6	0	0	0,0	1	4	24,0	7	8	48,5	1	5	27,4	17	100
Maren	NJ	8	0,5	5	28	75,2	2	8	21,7	1	1	3,1	0	0	0,0	37	100
Vivikke	NJ	7	0,5	5	28	92,3	0	0	0,0	2	2	7,7	0	0	0,0	30	100
Bergitte	NJ	6	0,4	2	11	43,7	1	4	15,7	1	1	4,5	2	9	36,0	25	100
Dorteia	NJ	6	0,4	5	28	85,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	14,1	32	100

Malena	NJ	6	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	6	7	100,0	0	0	0,0	7	100
Synnøve	NJ	5	0,3	2	11	76,3	0	0	0,0	3	3	23,7	0	0	0,0	15	100
Karn	NJ	4	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0	5	100
Berte	NJ	3	0,2	1	6	49,3	0	0	0,0	1	1	10,2	1	5	40,5	11	100
Birgitte	NJ	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Sissel	NJ	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Maret	NJ	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Pernille	NJ	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Kirstina	NJ	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Ablone	NJ	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Martea	NJ	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Eln	NJ	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Karine	NJ	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Sunnild	SM	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Marieanna	SM	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Ingeranne	SM	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Gjertrud	T	11	0,7	0	0	0,0	0	0	0,0	9	10	53,2	2	9	46,8	20	100
Grete	T	7	0,5	1	6	20,8	5	20	74,9	1	1	4,3	0	0	0,0	27	100
Alette	T	6	0,4	1	6	37,7	0	0	0,0	4	5	31,3	1	5	31,0	15	100
Mathilde	T	3	0,2	0	0	0,0	3	12	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	12	100
Aletta	T	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Amalia	T	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Marien	X	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Sum: 161		1 516	100,0	180	1000		250	1 000		867	1 000		219	1 000		4 000	

Vedlegg 5: Utgangsfil menn – FT 1900

VEDLEGG 5: UTGANGSFIL MENN - FT 1900																				
Navn	Kat.	Tot.	% tot.	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %	U	U %	U %	Sum %	Sum %
Analdor	AV	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0
Agnor	AV	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Bergitton	AV	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	4	100,0
Berton	AV	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Estinus	AV	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Gurinus	AV	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Marinius	AV	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Marinus	AV	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Johannes	B	42	2,1	15	29	27,1	1	10	9,6	6	7	6,8	2	8	7,9	18	52	48,5	106	100,0
Isak	B	56	2,8	13	25	11,2	11	112	50,4	12	15	6,5	10	42	19,0	10	29	12,9	223	100,0
Andreas	B	8	0,4	2	4	23,9	0	0	0,0	3	4	22,6	0	0	0,0	3	9	53,5	16	100,0
Joakim	B	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	9	81,7	11	100,0
Simon	B	24	1,2	2	4	8,1	0	0	0,0	15	18	38,3	4	17	35,5	3	9	18,1	48	100,0
Jakob	B	19	0,9	5	10	14,0	4	41	59,3	7	8	12,3	1	4	6,1	2	6	8,3	69	100,0
Peter	B	10	0,5	1	2	3,5	3	31	55,5	0	0	0,0	4	17	30,6	2	6	10,4	55	100,0
Elias	B	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Tomas	B	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8	1	3	31,8	9	100,0
Abraham	B	3	0,1	1	2	26,1	0	0	0,0	1	1	16,5	1	4	57,4	0	0	0,0	7	100,0
David	B	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Esekiel	B	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Jonas	B	4	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	22,3	2	8	77,7	0	0	0,0	11	100,0
Josef	B	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Matias	B	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	22,3	1	4	77,7	0	0	0,0	5	100,0
Paulus	B	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Salomon	B	4	0,2	3	6	82,6	0	0	0,0	1	1	17,4	0	0	0,0	0	0	0,0	7	100,0
Samuel	B	5	0,2	2	4	36,7	0	0	0,0	2	2	23,1	1	4	40,2	0	0	0,0	10	100,0
Edvard	E	28	1,4	10	19	18,1	4	41	38,4	2	2	2,3	7	30	27,8	5	14	13,5	106	100,0
Alfred	E	9	0,4	3	6	20,1	1	10	35,6	1	1	4,2	0	0	0,0	4	11	40,0	29	100,0
Villiam	E	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	9	81,7	11	100,0
Hedley	E	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100	3	100
Edvin	E	4	0,2	3	6	82,6	0	0	0,0	1	1	17,4	0	0	0,0	0	0	0,0	7	100,0
Henry	E	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Oliver	E	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Emil	F	6	0,3	3	6	41,0	0	0	0,0	1	1	8,6	1	4	30,0	1	3	20,4	14	100,0
Eugen	F	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100
Oskar	IR	11	0,5	2	4	18,3	0	0	0,0	6	7	34,5	1	4	20,0	2	6	27,2	21	100,0
Artur	KE	5	0,2	2	4	27,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	30,6	2	6	41,5	14	100,0
Karoli	KF	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Olai	KF	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Tinus	KF	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Kristian	KL	44	2,2	20	38	35,1	1	10	9,3	8	10	8,9	6	25	23,1	9	26	23,6	109	100,0
Rasmus	KL	11	0,5	5	10	26,1	1	10	27,7	0	0	0,0	2	8	22,9	3	9	23,3	37	100,0
Amandus	KL	3	0,1	1	2	25,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	6	74,9	8	100,0
Georg	KL	4	0,2	2	4	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	6	59,8	10	100,0
Kristoffer	KL	4	0,2	2	4	48,5	0	0	0,0	1	1	15,3	0	0	0,0	1	3	36,2	8	100,0
Marius	KL	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	59,6	1	3	40,4	7	100,0
Martin	KL	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	29,7	0	0	0,0	1	3	70,3	4	100,0
Teodor	KL	3	0,1	2	4	57,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	42,7	7	100,0
Viktor	KL	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Adrian	KL	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
August	KL	1	0,0	0	0	0,0	1	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100,0
Klemet	KL	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Magnus	KL	4	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100,0
Nikolai	KL	6	0,3	1	2	11,3	1	10	60,1	4	5	28,6	0	0	0,0	0	0	0,0	17	100,0
Pareli	LAT	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Ole	N	151	7,4	18	35	13,7	1	10	4,0	110	133	52,9	8	34	13,4	14	40	15,9	252	100,0
Karl	N	48	2,4	17	33	17,9	9	92	50,2	7	8	4,6	5	21	11,5	10	29	15,7	183	100,0
Sigurd	N	16	0,8	7	13	33,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	10,4	8	23	56,5	41	100,0
Knut	N	12	0,6	1	2	7,7	0	0	0,0	6	7	29,2	1	4	17,0	4	11	46,1	25	100,0
Halfdan	N	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	9	81,7	11	100,0
Oluf	N	6	0,3	2	4	28,2	0	0	0,0	1	1	8,9	0	0	0,0	3	9	63,0	14	100,0
Toralv	N	4	0,2	1	2	18,3	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	3	9	81,7	11	100,0
Harald	N	11	0,5	6	12	38,6	0	0	0,0	0	0	0,0	3	13	42,3	2	6	19,1	30	100,0
Ingvard NB	N	4	0,2	1	2	16,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	35,5	2	6	48,3	12	100,0
Odin	N	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	42,4	2	6	57,6	10	100,0
Olaf	N	13	0,6	6	12	32,7	1	10	28,9	3	4	10,3	1	4	11,9	2	6	16,2	35	100,0
Ragnvald	N	4	0,2	1	2	21,7	0	0	0,0	1	1	13,7	0	0	0,0	2	6	64,6	9	100,0
Øivind	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	6	100,0	6	100,0

Andor	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	29,7	0	0	0,0	1	3	70,3	4	100,0
Arne	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Arnulf	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Bård	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Eilif	N	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Einar	N	10	0,5	4	8	30,0	0	0	0,0	2	2	9,5	3	13	49,4	1	3	11,2	26	100,0
Erik	N	31	1,5	1	2	4,8	0	0	0,0	29	35	88,0	0	0	0,0	1	3	7,2	40	100,0
Fritjof	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	29,7	0	0	0,0	1	3	70,3	4	100,0
Haldor	N	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8	1	3	31,8	9	100,0
Hjalmar	N	7	0,3	6	12	80,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	19,9	14	100,0
Håkon	N	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8	1	3	31,8	9	100,0
Ingvar	N	4	0,2	1	2	14,5	0	0	0,0	0	0	0,0	2	8	63,8	1	3	21,7	13	100,0
Ivar	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Olav	N	3	0,1	1	2	32,0	0	0	0,0	1	1	20,2	0	0	0,0	1	3	47,8	6	100,0
Ragnar	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Rolf	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Strømme	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Tjøstel	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Toralf	N	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Torleiv	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100	3	100
Torstein	N	3	0,1	0	0	0,0	2	20	87,7	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	12,3	23	100,0
Torvald	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Åge	N	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Alf	N	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Alv	N	3	0,1	3	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100,0
Amund	N	4	0,2	1	2	34,6	0	0	0,0	3	4	65,4	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100,0
Aslak	N	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	3	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Elling	N	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Even	N	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Fritjov	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Gustav	N	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Halvdan	N	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Ingvald	N	5	0,2	5	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100,0
Iver	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	4	100,0
Oden	N	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Ottar	N	2	0,1	1	2	61,3	0	0	0,0	1	1	38,7	0	0	0,0	0	0	0,0	3	100,0
Reier	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Sigvald	N	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Svein	N	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Svend	N	4	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	100,0
Peder	NJ	203	10,0	44	85	21,4	6	61	15,5	124	150	38,0	12	51	12,8	17	49	12,3	395	100,0
Jens	NJ	56	2,8	20	38	22,2	4	41	23,6	7	8	4,9	10	42	24,4	15	43	24,9	173	100,0
Nils	NJ	174	8,6	25	48	11,7	6	61	15,0	95	115	28,1	35	148	36,1	13	37	9,1	409	100,0
Lars	NJ	76	3,7	17	33	19,8	3	31	18,5	41	50	30,0	7	30	17,9	8	23	13,9	165	100,0
Mikal	NJ	23	1,1	6	12	18,7	1	10	16,5	6	7	11,8	3	13	20,5	7	20	32,5	62	100,0
Petter	NJ	10	0,5	4	8	23,9	1	10	31,7	0	0	0,0	0	0	0,0	5	14	44,5	32	100,0
Aksel	NJ	15	0,7	8	15	42,2	0	0	0,0	1	1	3,3	2	8	23,1	4	11	31,4	36	100,0
John	NJ	13	0,6	3	6	27,2	0	0	0,0	8	10	45,7	0	0	0,0	2	6	27,0	21	100,0
Laurits	NJ	9	0,4	6	12	62,4	0	0	0,0	1	1	6,6	0	0	0,0	2	6	31,0	18	100,0
Valdemar	NJ	3	0,1	1	2	25,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	6	74,9	8	100,0
Anders	NJ	11	0,5	0	0	0,0	0	0	0,0	10	12	80,9	0	0	0,0	1	3	19,1	15	100,0
Kristen	NJ	3	0,1	1	2	32,0	0	0	0,0	1	1	20,2	0	0	0,0	1	3	47,8	6	100,0
Mattis	NJ	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	45,8	0	0	0,0	1	3	54,2	5	100,0
Mikkel	NJ	13	0,6	2	4	13,8	1	10	36,7	9	11	39,2	0	0	0,0	1	3	10,3	28	100,0
Paul	NJ	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Søren	NJ	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Bendik	NJ	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Jon	NJ	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100
Karstein	NJ	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Mekal	NJ	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Mons	NJ	15	0,7	0	0	0,0	0	0	0,0	14	17	80,1	1	4	19,9	0	0	0,0	21	100,0
Morten	NJ	11	0,5	3	6	37,3	0	0	0,0	8	10	62,7	0	0	0,0	0	0	0,0	15	100,0
Per	NJ	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Sverdrup	SL	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Arent	SL	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Astrup	SL	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Hagerup	SL	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Indahl	SL	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Jenberg	SM	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Neldor	SM	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Sedolf	SM	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8	1	3	31,8	9	100,0

Astur	SM	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	4	100,0
Lydvard	SM	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Sigfrid	SM	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Signvald	SM	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Hans	T	240	11,8	53	102	18,9	6	61	11,3	114	138	25,6	35	148	27,3	32	92	17,0	541	100,0
Johan	T	188	9,3	44	85	14,8	20	204	35,8	70	85	14,9	31	131	22,9	23	66	11,6	570	100,0
Anton	T	44	2,2	15	29	27,5	1	10	9,7	12	15	13,9	4	17	16,1	12	34	32,8	105	100,0
Hilmar	T	14	0,7	4	8	22,6	0	0	0,0	3	4	10,7	2	8	24,8	5	14	42,0	34	100,0
Vilhelm	T	8	0,4	2	4	13,6	1	10	36,0	0	0	0,0	0	0	0,0	5	14	50,5	28	100,0
Henrik	T	33	1,6	5	10	10,6	4	41	45,1	19	23	25,4	2	8	9,3	3	9	9,5	90	100,0
Leonard	T	7	0,3	1	2	11,2	0	0	0,0	2	2	14,1	1	4	24,6	3	9	50,1	17	100,0
Adolf	T	4	0,2	2	4	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	6	59,8	10	100,0
Fredrik	T	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	17,5	0	0	0,0	2	6	82,5	7	100,0
Albert	T	4	0,2	2	4	22,7	1	10	60,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	16,9	17	100,0
Bernhard	T	4	0,2	1	2	11,9	1	10	63,0	1	1	7,5	0	0	0,0	1	3	17,7	16	100,0
Dankert	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Hagbart	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Henning	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Jørgen	T	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Klaus	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Konrad	T	2	0,1	1	2	40,2	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	59,8	5	100,0
Otto	T	3	0,1	1	2	21,3	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	46,8	1	3	31,8	9	100,0
Rekard	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Rudolf	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Sivert	T	3	0,1	1	2	32,0	0	0	0,0	1	1	20,2	0	0	0,0	1	3	47,8	6	100,0
Didrik	T	3	0,1	1	2	18,6	0	0	0,0	0	0	0,0	2	8	81,4	0	0	0,0	10	100,0
Frits	T	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Gerhard	T	4	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	3	4	46,3	1	4	53,7	0	0	0,0	8	100,0
Harder	T	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	22,3	1	4	77,7	0	0	0,0	5	100,0
Hartvig	T	4	0,2	3	6	57,8	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	42,2	0	0	0,0	10	100,0
Helmar	T	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	4	100,0
Helmer	T	3	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	12,6	2	8	87,4	0	0	0,0	10	100,0
Herman	T	3	0,1	3	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100,0
Jasper	T	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Levin	T	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Ludvig	T	2	0,1	2	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100,0
Rikard	T	3	0,1	1	2	18,6	0	0	0,0	0	0	0,0	2	8	81,4	0	0	0,0	10	100,0
Sigvart	T	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Ulrik	T	8	0,4	5	10	43,2	0	0	0,0	0	0	0,0	3	13	56,8	0	0	0,0	22	100,0
Valfred	T	1	0,0	0	0	0,0	1	10	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100,0
Borgen	X	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Høibert	X	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	3	100,0	3	100,0
Johnes	X	1	0,0	1	2	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	100,0
Peders	X	1	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	100,0
Sum: 183		2029	100,0	520	1000		98	1000		825	1000		237	1000		349	1000		5000	

Vedlegg 6: Utgangsfil kvinner – FT 1900

VEDLEGG 6: UTGANGSFIL KVINNER - FT 1900																				
Navn	Kat.	Tot.	Tot.%	N	N%	N%	K	K%	K%	S	S%	S%	B	B%	B%	U	U%	U%	sum%	sum%
Petra	AV	55	3,0	20	44	34	0	0	0	18	23	18	7	30	23	10	32	25	129	100
Johanna	AV	38	2,1	11	24	26	1	13	14	15	20	21	2	9	9	9	29	30	94	100
Hansine	AV	34	1,8	10	22	27	0	0	0	12	16	19	6	26	31	6	19	23	82	100
Jensine	AV	23	1,2	8	17	19	3	39	43	3	4	4	3	13	14	6	19	21	93	100
Antona	AV	16	0,9	6	13	33	0	0	0	4	5	13	2	9	22	4	13	32	40	100
Karoline	AV	6	0,3	2	4	29	0	0	0	1	1	9	0	0	0	3	10	63	15	100
Magna	AV	6	0,3	2	4	29	0	0	0	1	1	9	0	0	0	3	10	63	15	100
Kristine	AV	23	1,2	3	7	10	1	13	21	12	16	25	5	21	34	2	6	10	63	100
Pauline	AV	9	0,5	3	7	18	1	13	37	1	1	4	2	9	24	2	6	18	36	100
Alberte	AV	7	0,4	2	4	21	0	0	0	1	1	6	2	9	42	2	6	31	21	100
Emilie	AV	7	0,4	1	2	9	1	13	51	3	4	15	0	0	0	2	6	25	26	100
Vilhelmine	AV	4	0,2	1	2	22	0	0	0	1	1	13	0	0	0	2	6	65	10	100
Antone	AV	3	0,2	1	2	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	74	9	100
Helmina	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100	6	100
Kristofa	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100	6	100
Ågesine	AV	6	0,3	0	0	0	1	13	43	1	1	4	3	13	42	1	3	10	30	100
Johanne	AV	9	0,5	5	11	46	0	0	0	1	1	5	2	9	36	1	3	13	24	100
Larine	AV	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	10	2	9	66	1	3	24	13	100
Lavine	AV	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	10	2	9	66	1	3	24	13	100
Olianna	AV	8	0,4	1	2	14	0	0	0	5	7	40	1	4	26	1	3	20	16	100
Oline	AV	7	0,4	0	0	0	0	0	0	5	7	47	1	4	31	1	3	23	14	100
Josefine	AV	5	0,3	2	4	20	1	13	60	1	1	6	0	0	0	1	3	14	22	100
Hansina	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71	4	100
Olufine	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71	4	100
Helmine	AV	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Tora	AV	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Albina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Berentine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Bertilde	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Emelia	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Emilia	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Hanstine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Hågensin	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Ingberta	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Julia	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Nekolina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Olava	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Olette	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Petrikka	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Rekarda	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Salmina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Salome	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Samuelline	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Signy	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Indianna	AV	9	0,5	0	0	0	0	0	0	6	8	38	3	13	62	0	0	0	21	100
Kristianna	AV	7	0,4	0	0	0	0	0	0	5	7	43	2	9	57	0	0	0	15	100
Bertine	AV	3	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	13	2	9	87	0	0	0	10	100
Indianne	AV	5	0,3	3	7	43	0	0	0	0	0	0	2	9	57	0	0	0	15	100
Alberta	AV	8	0,4	2	4	29	0	0	0	5	7	43	1	4	28	0	0	0	15	100
Emelie	AV	9	0,5	4	9	48	0	0	0	4	5	29	1	4	23	0	0	0	18	100
Petrikke	AV	4	0,2	0	0	0	0	0	0	3	4	48	1	4	52	0	0	0	8	100
Rasmine	AV	5	0,3	1	2	10	1	13	59	2	3	12	1	4	19	0	0	0	22	100
Amagna	AV	3	0,2	0	0	0	0	0	0	2	3	38	1	4	62	0	0	0	7	100
Kristianne	AV	5	0,3	3	7	54	0	0	0	1	1	11	1	4	35	0	0	0	12	100
Ovedie	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	23	1	4	77	0	0	0	6	100
Mekkina	AV	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0	6	100
Nikoline	AV	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0	6	100
Edeline	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Hanstina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Hilma	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Nilsine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Ulrikka	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Oldine	AV	8	0,4	2	4	18	1	13	55	5	7	27	0	0	0	0	0	24	100	
Oleanna	AV	4	0,2	1	2	36	0	0	0	3	4	64	0	0	0	0	0	0	6	100
Olida	AV	4	0,2	1	2	36	0	0	0	3	4	64	0	0	0	0	0	0	6	100
Larsine	AV	3	0,2	0	0	0	0	0	0	3	4	100	0	0	0	0	0	0	4	100
Henrikke	AV	5	0,3	3	7	71	0	0	0	2	3	29	0	0	0	0	0	0	9	100
Berntine	AV	2	0,1	1	2	63	0	0	0	1	1	37	0	0	0	0	0	0	3	100

Gustava	AV	2	0,1	1	2	63	0	0	0	1	1	37	0	0	0	0	0	0	3	100	
Berntene	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Elmine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Emanda	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Hansene	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Jakobine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Jensina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Kasbara	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Kristense	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Kristiane	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Lorentine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Mortine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Oldina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Olene	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Sarina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Rikarda	AV	2	0,1	1	2	14	1	13	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	100
Edline	AV	2	0,1	2	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100
Erikka	AV	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100
Knutine	AV	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100
Amagne	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Aminda	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Andrea	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Augusta	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Elvine	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Julie	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Jørgine	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Knutina	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Olea	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Oliva	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Petrina	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Severine	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Teodora	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Anna	B	163	8,8	41	90	17	10	132	26	51	67	13	30	128	25	31	98	19	514	100	
Hanna	B	39	2,1	12	26	19	3	39	29	6	8	6	7	30	22	11	35	25	138	100	
Sara	B	30	1,6	8	17	23	0	0	0	9	12	16	4	17	23	9	29	38	75	100	
Marta	B	25	1,4	4	9	11	2	26	34	12	16	20	4	17	22	3	10	12	77	100	
Elisabet	B	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	12	0	0	0	3	10	88	11	100	
Magdalen	B	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71	4	100	
Rut	B	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Eva	B	18	1,0	8	17	52	0	0	0	9	12	35	1	4	13	0	0	0	33	100	
Susanna	B	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100	
Jenny	E	7	0,4	0	0	0	0	0	0	2	3	14	0	0	0	5	16	86	18	100	
Betty	E	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100	6	100	
Anny	E	3	0,2	2	4	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	42	8	100	
Edit	E	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Hariette	E	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Annie	E	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100	
Henriette	F	10	0,5	5	11	33	1	13	40	2	3	8	0	0	0	2	6	19	33	100	
Charlotte	F	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100	
Laura	IT	15	0,8	7	15	34	1	13	29	4	5	12	2	9	19	1	3	7	45	100	
Rosalie	IT	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100	
Elise	KF	9	0,5	0	0	0	0	0	0	3	4	17	0	0	0	6	19	83	23	100	
Hilda	KF	27	1,5	9	20	15	6	79	60	5	7	5	3	13	10	4	13	10	131	100	
Nille	KF	18	1,0	4	9	23	0	0	0	9	12	30	2	9	22	3	10	25	39	100	
Nelle	KF	13	0,7	3	7	20	0	0	0	5	7	20	3	13	40	2	6	20	32	100	
Mina	KF	8	0,4	1	2	10	0	0	0	3	4	19	2	9	41	2	6	30	21	100	
Ragna	KF	3	0,2	1	2	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	74	9	100	
Vally	KF	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71	4	100	
Tea	KF	3	0,2	1	2	12	1	13	71	0	0	0	0	0	0	1	3	17	19	100	
Trine	KF	3	0,2	2	4	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	42	8	100	
Gusta	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Leonore	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Lisa	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Mally	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Mille	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Minka	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Nilla	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Sandra	KF	4	0,2	0	0	0	2	26	75	0	0	0	2	9	25	0	0	0	35	100	
Elea	KF	12	0,6	2	4	21	0	0	0	9	12	58	1	4	21	0	0	0	20	100	
Janna	KF	4	0,2	1	2	24	0	0	0	2	3	29	1	4	47	0	0	0	9	100	
Brita	KF	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0	6	100	

Elia	KF	8	0,4	2	4	36	0	0	0	6	8	64	0	0	0	0	0	0	12	100
Janne	KF	2	0,1	0	0	0	0	0	0	2	3	100	0	0	0	0	0	0	3	100
Nanna	KF	2	0,1	0	0	0	0	0	0	2	3	100	0	0	0	0	0	0	3	100
Jette	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Stine	KF	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Abel	KF	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Ema	KF	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Emmy	KF	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Harda	KF	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Magda	KF	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Helene	KL	17	0,9	2	4	13	0	0	0	11	14	44	1	4	13	3	10	29	33	100
Agnes	KL	7	0,4	3	7	38	0	0	0	1	1	8	0	0	0	3	10	55	17	100
Agnete	KL	5	0,3	1	2	17	0	0	0	1	1	10	0	0	0	3	10	73	13	100
Marianne	KL	23	1,2	3	7	8	1	13	17	7	9	12	10	43	55	2	6	8	78	100
Marianna	KL	29	1,6	5	11	14	2	26	35	18	23	31	2	9	11	2	6	8	76	100
Regine	KL	8	0,4	4	9	27	1	13	40	0	0	0	1	4	13	2	6	20	33	100
Amanda	KL	23	1,2	10	22	29	2	26	35	6	8	10	4	17	22	1	3	4	76	100
Katrine	KL	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	57	1	3	43	7	100
Kamilda	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Klara	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Konstanse	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Seselie	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Viktoría	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Sofie	KL	6	0,3	1	2	9	1	13	56	3	4	17	1	4	18	0	0	0	24	100
Sisilia	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Sisilie	KL	2	0,1	0	0	0	0	0	0	2	3	100	0	0	0	0	0	0	3	100
Mariane	KL	2	0,1	1	2	63	0	0	0	1	1	37	0	0	0	0	0	0	3	100
Julianne	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Sofia	KL	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Lydia	KL	2	0,1	1	2	14	1	13	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	100
Helena	KL	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Terese	KL	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Viktorie	KL	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Otelia	LAT	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Otelie	LAT	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0	6	100
Astrid	N	8	0,4	2	4	19	0	0	0	1	1	6	1	4	19	4	13	56	23	100
Ingeborg	N	11	0,6	4	9	34	0	0	0	3	4	15	0	0	0	4	13	50	25	100
Helga	N	10	0,5	5	11	44	0	0	0	1	1	5	0	0	0	4	13	51	25	100
Borghild	N	7	0,4	3	7	32	0	0	0	0	0	0	1	4	21	3	10	47	20	100
Alvhild	N	3	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	10	100	10	100
Ingrid	N	3	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	10	100	10	100
Hildur	N	7	0,4	2	4	19	0	0	0	0	0	0	3	13	54	2	6	27	24	100
Inger	N	58	3,1	6	13	14	0	0	0	48	63	69	2	9	9	2	6	7	91	100
Ragnhild	N	6	0,3	2	4	23	0	0	0	0	0	0	2	9	44	2	6	33	19	100
Sigrid	N	3	0,2	1	2	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	74	9	100
Dagny	N	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100	6	100
Ásta	N	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Gudlaug	N	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Randi	N	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Elida	N	4	0,2	1	2	24	0	0	0	2	3	29	1	4	47	0	0	0	9	100
Inga	N	5	0,3	1	2	29	0	0	0	4	5	71	0	0	0	0	0	0	7	100
Alvhilda	N	2	0,1	0	0	0	0	0	0	2	3	100	0	0	0	0	0	0	3	100
Gunhilde	N	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Signe	N	5	0,3	5	11	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	100
Alfhild	N	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Gudrun	N	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Hjerdís	N	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Olaug	N	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Solvey	N	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Alida	NED	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Marie	NJ	131	7,1	38	83	20	10	132	32	47	61	15	24	103	25	12	38	9	417	100
Anne	NJ	93	5,0	16	35	16	3	39	18	54	70	31	15	64	29	5	16	7	225	100
Marit	NJ	14	0,8	2	4	14	0	0	0	7	9	30	1	4	14	4	13	42	30	100
Ellen	NJ	12	0,6	2	4	17	0	0	0	6	8	30	1	4	16	3	10	37	26	100
Berit	NJ	45	2,4	1	2	2	1	13	14	34	44	46	7	30	31	2	6	7	96	100
Elen	NJ	91	4,9	10	22	13	2	26	16	73	95	57	4	17	10	2	6	4	167	100
Berte	NJ	10	0,5	4	9	32	0	0	0	2	3	10	3	13	47	1	3	12	27	100
Ane	NJ	41	2,2	3	7	11	0	0	0	36	47	77	1	4	7	1	3	5	61	100
Beret	NJ	28	1,5	4	9	21	0	0	0	23	30	72	0	0	0	1	3	8	42	100
Maren	NJ	8	0,4	2	4	31	0	0	0	5	7	46	0	0	0	1	3	23	14	100

Bergitte	NJ	6	0,3	2	4	38	0	0	0	3	4	34	0	0	0	1	3	28	11	100
Kirsten	NJ	3	0,2	0	0	0	0	0	0	2	3	45	0	0	0	1	3	55	6	100
Margit	NJ	4	0,2	2	4	49	0	0	0	1	1	15	0	0	0	1	3	36	9	100
Berta	NJ	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Eli	NJ	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Ågot	NJ	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Bergette	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Dagmar	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Dorteia	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Marrit	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Synnøve	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Margrete	NJ	5	0,3	0	0	0	2	26	73	1	1	4	2	9	24	0	0	0	36	100
Eline	NJ	6	0,3	1	2	19	0	0	0	4	5	45	1	4	37	0	0	0	12	100
Maret	NJ	5	0,3	0	0	0	0	0	0	5	7	100	0	0	0	0	0	0	7	100
Malene	NJ	4	0,2	0	0	0	0	0	0	4	5	100	0	0	0	0	0	0	5	100
Karen	NJ	4	0,2	2	4	63	0	0	0	2	3	37	0	0	0	0	0	0	7	100
Berret	NJ	3	0,2	1	2	46	0	0	0	2	3	54	0	0	0	0	0	0	5	100
Kirstine	NJ	2	0,1	0	0	0	0	0	0	2	3	100	0	0	0	0	0	0	3	100
Karine	NJ	4	0,2	3	7	83	0	0	0	1	1	17	0	0	0	0	0	0	8	100
Biret	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Birit	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Elene	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Kjerstine	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Malena	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Margreta	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Marteia	NJ	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Birgitta	NJ	2	0,1	2	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100
Margot	NJ	2	0,1	2	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100
Karlotte	NJ	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Karn	NJ	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Vivik	NJ	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Olga	R	6	0,3	2	4	33	0	0	0	2	3	20	0	0	0	2	6	48	13	100
Katinka	R	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Martilde	SM	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Rannfrid	SM	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Anghild	SM	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Hildor	SM	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Marienni	SM	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Alma	SP	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Ida	T	45	2,4	20	44	32	3	39	29	11	14	10	5	21	15	6	19	14	138	100
Emma	T	15	0,8	4	9	12	3	39	55	2	3	4	2	9	12	4	13	18	72	100
Mathilde	T	6	0,3	2	4	29	0	0	0	1	1	9	0	0	0	3	10	63	15	100
Amalie	T	11	0,6	4	9	26	1	13	39	4	5	16	0	0	0	2	6	19	33	100
Alette	T	16	0,9	0	0	0	0	0	0	11	14	41	4	17	49	1	3	9	35	100
Grete	T	6	0,3	0	0	0	1	13	48	2	3	9	2	9	31	1	3	12	27	100
Hildeborg	T	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100
Amalia	T	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Elfrida	T	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Erna	T	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Magnhild	T	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100
Aletta	T	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	9	100	0	0	0	9	100
Ekla	X	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Eletta	X	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100
Ajende	X	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
Idena	X	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100
Riga	X	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100
Adeløse	X	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Sum: 266		1849	100,0	458	1000		76	1000		766	1000		234	1000		315	1000		5000	

Vedlegg 7: Nordisk justerte navn – kvinner 1865

VEDLEGG 7: NORDISK JUSTERTE NAVN - KVINNER 1865																
	Tot.	% tot.	N	N % ₀	N %	K	K % ₀	K %	S	S % ₀	S %	B	B % ₀	B %	Sum %	Sum %
Anne	268	17,7	24	133	21,7	34	136	22,2	180	208	33,8	30	137	22,3	614	100
Elen	231	15,2	2	11	2,8	10	40	10,0	191	220	55,2	28	128	32,0	399	100
Beret	156	10,3	7	39	13,7	8	32	11,2	126	145	51,0	15	68	24,1	285	100
Marit	87	5,7	0	0	0,0	3	12	10,4	82	95	81,7	2	9	7,9	116	100
Marie	29	1,9	5	28	23,4	15	60	50,6	3	3	2,9	6	27	23,1	119	100
Kirsten	25	1,6	0	0	0,0	1	4	11,4	23	27	75,6	1	5	13,0	35	100
Karen	24	1,6	3	17	25,1	3	12	18,0	13	15	22,6	5	23	34,3	66	100
Berit	19	1,3	0	0	0,0	0	0	0,0	16	18	57,4	3	14	42,6	32	100
Malene	17	1,1	0	0	0,0	1	4	15,5	15	17	66,9	1	5	17,7	26	100
Margrete	10	0,7	2	11	30,6	2	8	22,1	3	3	9,5	3	14	37,8	36	100
Kirstine	9	0,6	0	0	0,0	1	4	24,0	7	8	48,5	1	5	27,4	17	100
Maren	8	0,5	5	28	75,2	2	8	21,7	1	1	3,1	0	0	0,0	37	100
Vivikke	7	0,5	5	28	92,3	0	0	0,0	2	2	7,7	0	0	0,0	30	100
Bergitte	6	0,4	2	11	43,7	1	4	15,7	1	1	4,5	2	9	36,0	25	100
Dorteia	6	0,4	5	28	85,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	14,1	32	100
Malena	6	0,4	0	0	0,0	0	0	0,0	6	7	100,0	0	0	0,0	7	100
Synnøve	5	0,3	2	11	82,8	0	0	0,0	3	2	17,2	0	0	0,0	13	100
Karn	4	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	4	5	100,0	0	0	0,0	5	100
Berte	3	0,2	1	6	49,3	0	0	0,0	1	1	10,2	1	5	40,5	11	100
Birgitte	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53,3	9	100
Maret	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Pernille	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Sissel	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0,0	2	100
Ablone	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Eln	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Karine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Kirstina	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Martea	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Sum: 28	933	61,5	65	361		83	332		683	787		102	466			

Vedlegg 8: Avledninger – kvinner 1865

VEDLEGG 8: AVLEDNINGER - KVINNER 1865																
	Tot.	% tot.	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %	Sum %	Sum %
Karoline	16	1,1	4	22	30,9	9	36	50,1	0	0	0,0	3	14	19	72	100
Hansine	15	1,0	2	11	23,3	4	16	33,5	6	7	14,5	3	14	29	48	100
Johanna	14	0,9	1	6	13,2	4	16	37,9	6	7	16,4	3	14	32	42	100
Petrikke	13	0,9	1	6	14,1	1	4	10,2	6	7	17,6	5	23	58	39	100
Jensine	10	0,7	4	22	49,9	3	12	27,0	1	1	2,6	2	9	21	45	100
Oldine	7	0,5	1	6	22,2	2	8	32,0	2	2	9,2	2	9	37	25	100
Kristine	6	0,4	3	17	55,9	1	4	13,4	0	0	0,0	2	9	31	30	100
Antone	4	0,3	3	17	78,5	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	22	21	100
Olene	4	0,3	0	0	0,0	1	4	28,0	1	1	8,1	2	9	64	14	100
Olena	3	0,2	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	11,2	2	9	89	10	100
Rasmine	3	0,2	0	0	0,0	3	12	100,0	0	0	0,0	0	0	0	12	100
Andrea	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53	9	100
Erikke	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53	9	100
Gurine	2	0,1	0	0	0,0	2	8	100,0	0	0	0,0	0	0	0	8	100
Henrikke	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0	10	100
Jørgine	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53	9	100
Kristiana	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53	9	100
Larine	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0	2	100
Nikoline	2	0,1	0	0	0,0	1	4	77,6	1	1	22,4	0	0	0	5	100
Oline	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0	10	100
Otea	2	0,1	1	6	54,9	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	45	10	100
Pauline	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0	10	100
Ågesine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Alberta	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Alberte	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Albertine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0	1	100
Edline	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Edvartine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Emilie	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	5	100
Erasmine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Erikka	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0	1	100
Fredrikke	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Hanstine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Henriette	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Indianna	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	5	100
Ingverdine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	5	100
Jakobine	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Jonette	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Josefine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0	1	100
Karolina	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Klausine	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Larsina	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Marselie	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Martina	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0	1	100
Martine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0	1	100
Nikolina	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	5	100
Olava	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Olea	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0	1	100
Olvedia	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	5	100
Ovedia	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Paulina	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Petra	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Petrikka	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Rasmina	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0	4	100
Tora	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Ulrikke	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100	5	100
Vilhelmine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0	6	100
Sum: 57	152	10,0	39	217		45	180		32	37		36	164		598	

Vedlegg 9: Kortformer – kvinner 1865

VEDLEGG 9: KORTFORMER - KVINNER 1865																
	Tot.	% tot.	N	N %	N %	K	K %	K %	S	S %	S %	B	B %	B %	Sum %	Sum %
Nelle	16	1,1	7	39	52,3	4	16	21,5	1	1	1,6	4	18	24,6	74	100
Alet	7	0,5	4	22	69,6	1	4	12,5	1	1	3,6	1	5	14,3	32	100
Abel	6	0,4	0	0	0,0	5	20	81,4	0	0	0,0	1	5	18,6	25	100
Trina	6	0,4	0	0	0,0	2	8	35,0	1	1	5,0	3	14	59,9	23	100
Trine	6	0,4	1	6	21,3	4	16	61,3	0	0	0,0	1	5	17,5	26	100
Bella	5	0,3	0	0	0,0	0	0	0,0	5	6	100,0	0	0	0,0	6	100
Elea	5	0,3	0	0	0,0	3	12	56,8	0	0	0,0	2	9	43,2	21	100
Nille	5	0,3	1	6	28,0	1	4	20,2	1	1	5,8	2	9	46,0	20	100
Mette	3	0,2	1	6	39,3	1	4	28,3	0	0	0,0	1	5	32,3	14	100
Nilla	3	0,2	0	0	0,0	1	4	63,4	2	2	36,6	0	0	0,0	6	100
Mine	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0,0	10	100
Brita	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Britta	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Elisa	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Elise	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Else	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100,0	5	100
Fina	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Jetta	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0,0	1	100
Jette	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Lene	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Lina	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Mina	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Stina	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Stine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	6	100
Hilde	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	4	100
Sum: 25	77	5,1	20	111		26	104		14	16		17	78		309	

Vedlegg 10: Avledninger – kvinner 1900

VEDLEGG 10: AVLEDNINGER - KVINNER 1900																					
	Kat.	Tot.	Tot.%	N	N%	N%	K	K%	K%	S	S%	S%	B	B%	B%	U	U%	U%	sum%	sum%	
Petra	AV	55	3,0	20	44	34	0	0	0	18	23	18	7	30	23	10	32	25	129	100	
Johanna	AV	38	2,1	11	24	26	1	13	14	15	20	21	2	9	9	9	29	30	94	100	
Hansine	AV	34	1,8	10	22	27	0	0	0	12	16	19	6	26	31	6	19	23	82	100	
Jensine	AV	23	1,2	8	17	19	3	39	43	3	4	4	3	13	14	6	19	21	93	100	
Kristine	AV	23	1,2	3	7	10	1	13	21	12	16	25	5	21	34	2	6	10	63	100	
Antona	AV	16	0,9	6	13	33	0	0	0	4	5	13	2	9	22	4	13	32	40	100	
Pauline	AV	9	0,5	3	7	18	1	13	37	1	1	4	2	9	24	2	6	18	36	100	
Johanne	AV	9	0,5	5	11	46	0	0	0	1	1	5	2	9	36	1	3	13	24	100	
Indianna	AV	9	0,5	0	0	0	0	0	0	6	8	38	3	13	62	0	0	0	21	100	
Emelie	AV	9	0,5	4	9	48	0	0	0	4	5	29	1	4	23	0	0	0	18	100	
Olianna	AV	8	0,4	1	2	14	0	0	0	5	7	40	1	4	26	1	3	20	16	100	
Alberta	AV	8	0,4	2	4	29	0	0	0	5	7	43	1	4	28	0	0	0	15	100	
Oldine	AV	8	0,4	2	4	18	1	13	55	5	7	27	0	0	0	0	0	0	24	100	
Alberte	AV	7	0,4	2	4	21	0	0	0	1	1	6	2	9	42	2	6	31	21	100	
Emilie	AV	7	0,4	1	2	9	1	13	51	3	4	15	0	0	0	2	6	25	26	100	
Oline	AV	7	0,4	0	0	0	0	0	0	5	7	47	1	4	31	1	3	23	14	100	
Kristianna	AV	7	0,4	0	0	0	0	0	0	5	7	43	2	9	57	0	0	0	15	100	
Karoline	AV	6	0,3	2	4	29	0	0	0	1	1	9	0	0	0	3	10	63	15	100	
Magna	AV	6	0,3	2	4	29	0	0	0	1	1	9	0	0	0	3	10	63	15	100	
Ågesine	AV	6	0,3	0	0	0	1	13	43	1	1	4	3	13	42	1	3	10	30	100	
Josefine	AV	5	0,3	2	4	20	1	13	60	1	1	6	0	0	0	1	3	14	22	100	
Indianne	AV	5	0,3	3	7	43	0	0	0	0	0	2	9	57	0	0	0	0	15	100	
Rasmine	AV	5	0,3	1	2	10	1	13	59	2	3	12	1	4	19	0	0	0	22	100	
Kristianne	AV	5	0,3	3	7	54	0	0	0	1	1	11	1	4	35	0	0	0	12	100	
Henrikke	AV	5	0,3	3	7	71	0	0	0	2	3	29	0	0	0	0	0	0	9	100	
Vilhelmine	AV	4	0,2	1	2	22	0	0	0	1	1	13	0	0	0	2	6	65	10	100	
Larine	AV	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	10	2	9	66	1	3	24	13	100	
Lavine	AV	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	10	2	9	66	1	3	24	13	100	
Petrikke	AV	4	0,2	0	0	0	0	0	0	3	4	48	1	4	52	0	0	0	8	100	
Oleanna	AV	4	0,2	1	2	36	0	0	0	3	4	64	0	0	0	0	0	0	6	100	
Olida	AV	4	0,2	1	2	36	0	0	0	3	4	64	0	0	0	0	0	0	6	100	
Antone	AV	3	0,2	1	2	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	74	9	100	
Bertine	AV	3	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	13	2	9	87	0	0	0	10	100	
Amagna	AV	3	0,2	0	0	0	0	0	0	2	3	38	1	4	62	0	0	0	7	100	
Larsine	AV	3	0,2	0	0	0	0	0	0	3	4	100	0	0	0	0	0	0	4	100	
Helmina	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100	6	100	
Kristofa	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100	6	100	
Hansina	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71	4	100	
Olufine	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71	4	100	
Helmine	AV	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100	
Tora	AV	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59	5	100	
Ovedie	AV	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	23	1	4	77	0	0	0	6	100	
Mekkina	AV	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0	6	100	
Nikoline	AV	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0	6	100	
Berntine	AV	2	0,1	1	2	63	0	0	0	1	1	37	0	0	0	0	0	0	3	100	
Gustava	AV	2	0,1	1	2	63	0	0	0	1	1	37	0	0	0	0	0	0	3	100	
Rikarda	AV	2	0,1	1	2	14	1	13	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	100	
Edline	AV	2	0,1	2	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100	
Albina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Berentine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Bertilde	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Emelia	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Emilia	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Hanstine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Hågensin	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Ingberta	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Julia	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Nekolina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Olava	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Olette	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Petrikka	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Rekarda	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Salmina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Salome	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Samuelline	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Signy	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100	3	100	
Edeline	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100	
Hanstina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	4	100	

Hilma	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	0	4	100
Nilsine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	0	4	100
Ulrikka	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0	0	4	100
Berntene	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Elmine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Emanda	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Hansene	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Jakobine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Jensina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Kasbara	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Kristense	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Kristiane	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Lorentine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Mortine	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Oldina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Olene	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Sarina	AV	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0	0	1	100
Erikka	AV	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100
Knutine	AV	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100
Amagne	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Aminda	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Andrea	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Augusta	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Elvine	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Julie	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Jørgine	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Knutina	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Olea	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Oliva	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Petrina	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Severine	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Teodora	AV	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100
Sum 100		434	23,5	120	262		14	184		151	197		63	269		86	273			1186		

Vedlegg 11: -ine-navn FT 1865 & 1900

VEDLEGG 11: -INE-NAVN - FT 1865 & 1900														
ine-navn FT 1865	Tot.	% tot.	N	N%	N%	K	K%	K%	S	S%	S%	B	B%	B%
Karoline	16	1,1	4	22	30,9	9	36	50,1	0	0	0,0	3	14	19
Hansine	15	1,0	2	11	23,3	4	16	33,5	6	7	14,5	3	14	29
Jensine	10	0,7	4	22	49,9	3	12	27,0	1	1	2,6	2	9	21
Kristine	6	0,4	3	17	55,9	1	4	13,4	0	0	0,0	2	9	31
Rasmine	3	0,2	0	0	0,0	3	12	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Gurine	2	0,1	0	0	0,0	2	8	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Jørgine	2	0,1	0	0	0,0	1	4	46,7	0	0	0,0	1	5	53
Larine	2	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2	100,0	0	0	0
Nikoline	2	0,1	0	0	0,0	1	4	77,6	1	1	22,4	0	0	0
Pauline	2	0,1	1	6	58,1	1	4	41,9	0	0	0,0	0	0	0
Ågesine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Albertine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0
Edvartine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Erasmine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Hanstine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Ingverdine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100
Jakobine	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Josefine	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0
Klausine	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Karolina	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Larsina	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Martina	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	1	1	100,0	0	0	0
Nikolina	1	0,1	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	1	5	100
Paulina	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Rasmina	1	0,1	0	0	0,0	1	4	100,0	0	0	0,0	0	0	0
Vilhelmine	1	0,1	1	6	100,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0
Sum: 20	76	5,0	21	117		29	116		13	15		13	59	

ine-navn FT 1900	Tot.	Tot.%	N	N%	N%	K	K%	K%	S	S%	S%	B	B%	B%	U	U%	U%
Hansine	34	1,8	10	22	27	0	0	0	12	16	19	6	26	31	6	19	23
Jensine	23	1,2	8	17	19	3	39	43	3	4	4	3	13	14	6	19	21
Pauline	9	0,5	3	7	18	1	13	37	1	1	4	2	9	24	2	6	18
Oldine	8	0,4	2	4	18	1	13	55	5	7	27	0	0	0	0	0	0
Olianna	8	0,4	1	2	14	0	0	0	5	7	40	1	4	26	1	3	20
Oline	7	0,4	0	0	0	0	0	0	5	7	47	1	4	31	1	3	23
Karoline	6	0,3	2	4	29	0	0	0	1	1	9	0	0	0	3	10	63
Ågesine	6	0,3	0	0	0	1	13	43	1	1	4	3	13	42	1	3	10
Josefine	5	0,3	2	4	20	1	13	60	1	1	6	0	0	0	1	3	14
Rasmine	5	0,3	1	2	10	1	13	59	2	3	12	1	4	19	0	0	0
Larine	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	10	2	9	66	1	3	24
Lavine	4	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	10	2	9	66	1	3	24
Vilhelmine	4	0,2	1	2	22	0	0	0	1	1	13	0	0	0	2	6	65
Bertine	3	0,2	0	0	0	0	0	0	1	1	13	2	9	87	0	0	0
Larsine	3	0,2	0	0	0	0	0	0	3	4	100	0	0	0	0	0	0
Berntine	2	0,1	1	2	63	0	0	0	1	1	37	0	0	0	0	0	0
Edline	2	0,1	2	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helmine	2	0,1	1	2	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	59
Nikoline	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0
Olufine	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71
Berentine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100
Edeline	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0
Elmine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Elvine	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanstine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100
Jakobine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Jørgine	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Knutine	1	0,1	0	0	0	1	13	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lorentine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Mortine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Nilsine	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0
Samuelline	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100
Severine	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helmina	2	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	100
Hansina	2	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	29	0	0	0	1	3	71
Mekkina	2	0,1	1	2	34	0	0	0	0	0	0	1	4	66	0	0	0
Nekolina	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100
Salmina	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	100
Hanstina	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	100	0	0	0
Jensina	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Oldina	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Sarina	1	0,1	0	0	0	0	0	0	1	1	100	0	0	0	0	0	0
Knutina	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Petrina	1	0,1	1	2	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum: 75	166	9,0	41	90		9	118		53	69		28	120		35	111	

Vedlegg 12: Svensk-/finskfødte menn i folketellinga av 1865

Navn	Kat.	Nb.
Johan	T	23
Isak	B	18
Johannes	B	10
Peder	NJ	6
Nils	NJ	6
Erik	N	5
Henrik	NJ	5
Abraham	B	5
Gustav	N	4
Jakob	B	3
Salomon	B	3
Ole	N	2
Adam	B	2
Jonas	B	2
Peter	B	2
Tomas	B	2
Karl	N	2
Anders	NJ	2
Petter	NJ	2
Guttorm	N	1
David	B	1
Esekiel	B	1
Lars	NJ	1
Mikkal	NJ	1
Mikkel	NJ	1
Herman	T	1
Robert	T	1
Sum:		112

Vedlegg 13: Svensk-/finskfødte kvinner i folketellinga av 1865

Navn	Kat.	Nb.
Anne	NJ	17
Grete	T	13
Maria	B	12
Brita	KF	12
Eva	B	10
Marie	NJ	8
Elen	NJ	6
Beret	NJ	6
Katrine	KL	3
Sofie	KL	3
Else	KF	2
Lene	KF	2
Johanna	AV	2
Josefine	AV	2
Stine	KF	2
Helena	KL	2
Kirstine	NJ	2
Margrete	NJ	2

Inger	N	1
Gustava	AV	1
Karoline	AV	1
Ulrikke	AV	1
Vilhelmine	AV	1
Elisabeth	B	1
Rakel	B	1
Sara	B	1
Brite	KF	1
Kaisa	KF	1
Lena	KF	1
Stina	KF	1
Amanda	KL	1
Helene	KL	1
Marianna	KL	1
Sofia	KL	1
Birgitte	NJ	1
Berit	NJ	1
Matilde	T	1
Sum:		125